

مکتب ملک شاهانه و مکتب اعدادی ملک اوز

مکتب ملک شاهانه و مکتب اعدادی ملک اوز
سنه لری شاگردانه مخصوصدر

از

مکتب اعدادی تاریخ عمومی و مکتب ملک شاهانه
مفرافیا معلمی قائم مقام

علی توفیق

جغرافیای عمومینک اوچنجی جلدیدر .

معارف عمومیه نظارت جایگاه سنک رخصتی اوزرینه
ایکینجی دفعه اوله درو طبع اولنمشدر

استانبول

(قصاب) مطبعه سی — باب عالی جاده سننده

ناشری : کتابچی قصاب

۱۳۱۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خالق کائنات و محدث موجودات تعالی و تقدس حضرت تهرینه
 حمد و ثنا و نور نبوتی باعث ایجاد عالم صلی الله علیه وسلم افندیمز
 حضرت تهرینه صلوات بی انتها ایفا و اصحات کرامی حضرتاته دخی
 ترضیات و افزه و فریضة ذمت عبودیت اولان دعای تمادی
 عافیت حضرت خلاقیناهی ادا اولنور. السلطان ظل الله فی الارض
 سر جلیلنک مظهری اولان پیرایه اورنک خلافت و سلطنت
 و واضع مبانی عمران و معرفت شوکتلو قدرتلو پادشاهمز السلطان
 الغازی (عبدالحمید خان ثانی) افندیمز حضرت تهرینک تشویقات
 و ترغیبات قدر شناسانه لری کالای هنر و عرفانک رواجی
 آرندیرمقدمه و آثار موفقیات هایونلری کل یوم. عیون آدای
 ابتهاج اولمقدمه در. عهد مسعدتوفد شهنشاهی لرنده ساحه زیب
 بروز اولان تأسیسات خیریه میاننده بر موقع مهم اشغال ایدن
 مکتب ملکیه شاهانه نک جغرافیای عثمانی معلمه کی اوته دنبر و عهده
 عاجزانه مه محول اولوب انهای تدریسده مخاطبینه تقریر ایدیلان

درس لرك جمع وتدوين اولنسى اليوم مكتب سلطاني مديريته
 شرف بخش عطا قتلو عبدالرحمن افندي حضرتلری ایکی جلد
 اوله رق تالیف بیوردقاری جغرافیای عمومی نامنده کی اثر
 عالیلرینک اوچنچی جلدی اولمق اوزره آثار علیه لری صره سنه
 ادخال صورتیه مكتب ملکیه شاهانه مدیرلکی منکامنده تشویق
 وتنسیت بیوردقارندن (ممالک عثمانیه جغرافیای) نامیه اشبو
 اثر ناچیزانه حصوله کیش وبعنايه الله تعالى طبع وتمثیلنه موفق
 اولنمشدر .

قلت بضاعه وندرت ماخذ درون کتابده کوریه جک سهو
 وخطا لرك طالب عفوی اوله جفی کبی مقصد اصلی اولان تزید
 استفاده طلاب ایچون برده خریطه مجموعه سی ترتیب ایلمکده
 اولدیغی عرض و بیان ایدرم . همان جناب رب ذوالجلال مجمع
 کمالات و منبع ترقیات اولان پادشاه مکارمسمات افندیمن حضرتلریخی
 دنیالر طوردقجه باکمال عافیت سریر آرای شان وشوکنه
 بیورسون آمین

— ممالك عثمانیه جغرافیائی —

دولت علیہ عثمانیہ نك زیر اداره سنده بولنان ممالك و بلدان
 (اوروپا) قطعہ سنك جنوب شرقی سنده و (آسیا) قطعہ سنك
 جانب غربی و (آفریقا) قطعہ سنك سمت شمال شرقی سنده آروجه
 اوج پارچه دن عبارت ایسده حقیقت حالده قطعہ واحدہ شکل
 و ہیئتده اوله رق شمالاً (بحر سیاه) و (رومانیا)، (صرب)،
 (اوستریا) مملکتلری ایله محاط و غرباً اوستریانك (دالماسیا)
 ایالتی و (آدریانیک) و (یونان) دکلری و (بحر سفید) و
 (جزایر) مملکتی و جنوباً (صحرای کبیر)، (سودان)، (حبش)،
 (صومال) مملکتلری و (عدن) آراضی و (بحر عمان) و
 (مسقط) اماملی و شرقاً (بصره کورفزی) و (ایران) مملکتی
 و (قافقاسیہ) قطعہ سیله محدوددر. قطعہ وسیعہ مذکورہ بروجه
 مشروح قطعات ثلثده بولندی جہتلہ (اورویای عثمانی) و یا
 (روم ایلی، ساھانہ)، (آسیای عثمانی)، (آفریقای عثمانی)
 ناملریله اوجہ منقسمدر.

— اوروپای عثمانی —

— ہرود، مسامہ، ولفوس، اجناس —

ہرود — اوروپای عثمانی شمالاً (رومانیہ) ، (صرب) ،
(اوسٹریا ، مجارستان) حکومتلری ایلہ محاط اولہرق شرقی (بحر
سیاہ) ایلہ (استانبول) بوغازینہ وجنوبی (مرمرہ دکزی) ایلہ
(قاعۂ سلطانیہ بوغازی) و (اطلال) دکزینہ ساحل ومنہای
جنوب غریبی (یونانستان) متصلدر .

اوروپای عثمانیک غرباً اولان حدودینی (یونان دکزی) ،
(ونڈیک کورفزی = آدریاتیک دکزی) ، (قرہ طاغ) مملکتی
(اوسٹریا) نک (دالماسیہ) ایالتی تشکیل ایدر . [*]

[*] اوروپای عثمانیک (رومانیہ) حدودی — دولت علیہ
عثمانیہ نک (رومانیہ) ایلہ اولان حدودی « بحر سیاہ » ساحلندہ واقع
(مانگالیا Mangalia) اسکھ سنک جنوبندہ کاش (ییلانلق) قریہ -
سنک براز جنوبندن بدأ ایدرک (سلسترہ) قصبہ سنک شرق جہتی یقینندن
(طونہ) نہری ساحلندہ قدر بر خط مشروط ایلہ واریر و اورادن
(تیموک Timok) صوینک (طونہ) نہرینہ منصب اولدینی محلہ قدر
نہر مذکور حدودک بر قسمی تشکیل و (رومانیہ) بی ایالات عثمانیہ دن
اولان (بلغارستان) ایالتندن قریق ایدر .

اوروپای عثمانیک صرب حدودی — صربستان حدودی
(تیموک) نہری منصبندن باشلاہرق (درین) صوینک (صاوہ) نہرینہ
منصب اولدینی محلہ قدر امتداد ایدر .

مذکورالاسم (تیموک) نہری (یزور Ysvor) موقعی بقینہ قدر
حدودک بر قسمی تعین ابتدیکی کبی آندن صکرہ بر خط مشروط (عدلیہ)

مساحه ونفوسى — اوروبای عثمانینك مسافه طولی (آستانه علیه) دن (بوسنه) نك منهای شمالیسنه قدر ۱۲۵۰ وعرضی (باغارستان) ك شمالندن (یونان دكزى) ساحلنده كاڻ (پروژه Prévésa) قصبهسنه دكین (۹۲۰) كيلومترودر . مساحه سطحیهی دخی ۳۲۶,۰۰۰ كيلومتره مربعی اولوب مقدار سکنهسی تقریباً (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) نفوسه بالهدر .

(سواحل)

اوروبای عثمانی حدرد بختده ذ كر اولندينى مثللو (بحر سیاه) ، (مرمره دكزى) ، (اطهله دكزى) ایله (یونان) و (آدریاتیق) دكزلینه ساحل بولنديغندن سواحل مذکوریه دائر ایضاحات بوجه آتی بیان اولتوبه .

ایله (زایچار) پیننده (استارا Stara) پلانینا دیکلری (قوجه بالقان) نام سلسله جبالك خط تقسیم میاهندن مرور ایدرك سمت جنوبه متوجه اولور بعده خط مذکور (قوجه بالقان) ی ترك و (صوفیه) دن (صربستان) ده كاڻ (شارکوی) یعنی (پیروت Pirost) . کیدن طریق قطع ایدوب بر خط منکسر ایله (استول Istol) ، (پاتاریجه Pataritza) تپه لینه اصل اولورکه بو خط (صربستان) حکومتی ایله (بلغارستان) ایاتی پیننده کی حدودی تشکیل ایدر .

(پاتاریجه) تپه سندن صکره حدود غربه دونه رك (ایسوتی ایلیا = سن ایلیا) مناسترینه اوغرا دقدن و (ایورانیه) نك ایکی ساعت قدر طرف جنوبیسنده (موراوا) نه ری قطع ایلدکن صکره (قوبه نيك Kopannik) طاغی خط تقسیم میاهندن بالمرور (یکی بازار) ك جهت شرقیه سنده (موراوا) نه ری توابعندن (ابره) دنیلان (ایبار Ibar) صوبنی قطع ایدر . بعده (یکی بازار) ك طرف شمالیسی یقینلرندن و (غولیا Galia) ، (یاوور Yavor) طاغلری ذروه سندن کچه رك (اواج Ovac)

بحر سیاه ساحلی — اورویای عثمانینک (بحر سیاه ساحلی)
(رومانیسا) ایله حد فاصل اولان (مانغالیه) قریه سنک
جنوبندن بدأ ایله (کلیوس) طایه سنه دکن امتداد ایدر .

مذکور ساحل (مانغالیه) دن جنوبه طوغری طولاشلدینی
حالد (چلغره Tchelgra) ویا (کالغراد Cylgrad) برونه قدر
بر محددلک و آندن صکره بر مقعرلک مشاهده اولنور که
ساختلنده (قوارنه Kavarna) ، (بالچیق Baltchik) لیمانلری
واردر . [بولیمانلر هر تقدیر مهم دکل ایسه ده کوزل هوالرده
کمبر اوغرایوب اشیا اخذ و اخراج ایدرلر]

(بالچیق) لیمانندن صکره (غورغوس Gorgos) برونی

صوبه و (درین) نهرینه منتهی اولور . (صاوه) نهرینه منصب اولان
مذکور (درینا Drina) نهری دخی صربستانک (بوسنه) قطعه سیله
حدودینی تشکیل ایدر .

اورویای عثمانینک اوستریا حدودی — اوستریا ایله اولان
حدودی (درین) صوبینک (صاوا) نهرینه قارشیدینی محدود بدأ ایدرک
(قطارو) کورفریتنه قدر وارر . مذکورالاسم (صاوا) نهری ایلا
(نووی Novi) موقعی جنوب غریبسنده کاش (توپولا Topola)
قریه سنه قدر نهر مذکور منصب اولان (اونا Una) صوبی اوستر
حدودینک بر قسمی حاصل ایتدیکی کبی مذکور قریه دن اعتبار آحدو
قره غول خطلری و حدود قلهلری واسطه سیله غرب شمالیه طوغره
(دالماسیا) طاغلرینه واصل اوله جق صورتده بر دیرسک پیدا وکده
(اونا) نهرینی قطع و (دالماسیا) جبال متسلله سنک باشلوجه تپه لری
تعقیب ایدرک (نرتوا Nérétva) ویا (نارانتسا Narenta) صوبه

طولايشيلهرق (وارنه) لماننه تصادف اولور كه بلغارستانك
ادخالات و اخراجات مركزى اولان (وارنه) شهرى ساحلنده
كاشندر. (پراوادی) نهري دخی (وارنه) ده (دونو Dénno)
كولنك صوبى دكزه آقيدر . [اشبو وارنه لمانى سفانك
بارنمنه اولقدر مساعد دكل ايسه ده حسب الموقع تجارت
الويرشيدر .]

(وارنه) لمانندن چيقيلور ايكن (غلطه) موقى و (ييلانچى
Ylandjyk) قريه سى و برونى طولايشيلهرق (قامچى)
ويا (قامچى Kamdjyk) نهري محل الصباينه و (آق برون) ،
(قره برون) كچيلهرك (قزاق Kazak) دره سى منصبده بولنان
(قزاق) كوينه واريلور .

(متكويچ Metkovich) موقى يقينده قطع ايتكدن و (قلىق)
ليمانى دولت عليه براقدهدن صكره ساحله موازى برطاقم تپلردن بالورور
(قطارو) كورفزنده كاش (استورينا Storina) ليمانى تعقيب ايدرك
قره طاغك شمال غربى حدودى ايله حدود مشروحه برلشور كه بو حدود
(اوستريا) مملكتي ايله (بوسنه ، هر سك) قطعه سى بينلرني تفريق ايدره
اوروپاي عثمانينك قره طاغ حدودى — دولت عليه عثمانيه نك
(قره طاغ) ايله اولان حدودى (دالماسيا) قطعه سنك (قطارو) كورفى
شمالنده و قره طاغ اداره مينده بولنان (غره حوه Grehova) ويا
(قريووس) ناحيه سى غربندن حدود مشروطه ايله شماله طولغرى
امتداد و (درينا) نهرينك قوللردن اولان (پيوه Piva) و (تارا)
صولرني قطع و هر سك قطعه سنك (تره بين) (بيله كه) (غاچقه)
قضالريني قره طاغ اراضيسندن تفريق و دولت عليه نك قره طاغ ايله اولان
حدودينك برقمى بو خط تشكيل ايدره .

مذکور کویدن صکره روم ایلی شاهانه ساحلی جنوبه طوغری تعقیب اولندینی حالده قره دگز ساحلنده باشلوجه جیقندی حاصل ایدن (امینه Eminé) برونه تصادف اولتورده (آچی سو) دنیلان دره الت طرفنده دگزه منصب اولور . بونک جنوبنده (میسوری Missivri) قصبه سی وکی نمیری ایچون دستکاهی حاوی (راواده Ravada) کوچک ایانی ودها جنوبنده بر برون اوزرنده (آخیولی Ahiolou) قصبه سی کائن و حرب کیلرینک دخوله مساعد اولان و عرضاً ع و طولاً ۵ ساعت امتداد ایدن (برغوس Bourgas) ایانی دخی مذکور قصبه بونک جنوبنده واقعدر [۱] .

آیدن صکره اوروپای عثمانینک حدود غریبه سندن برقمی دخی (تارا) نهری و (لیم) صوبی توابی حصوله کتیردکن صکره حدود دولت علیه اداره سنده بولنان (پلاوه Plava) ناحیه سی و (غوسینه Gosinya) قضای شمالنده و قره طاغ اداره سنده بولنان (بودغوریچه Podgoritzza) موقعی جنوبندن و (اشقودره) کولنک نصفه قریب بر محلدن بالورور (اولکون) نام دیگرله (دولسینیو Dulcignio) شهری جنوبنده آدریاتیک دکرینه واصل اولور .

اوروپای عثمانینک یونان حدودی — اوروپای عثمانینک یونا - نستان ایله اولان حدودی مذکورالاسم (پلاتامونا) قلمه سی جنوبندن بدأ ایله (سالاموریاس) دیدکلری (سالامبریا Salambria) و نام دیگرله (کوستم) نهرینک شمال وادیسی تعقیب ایدرک (پرستری Pristéri) تپه سی طرف جنوبی سندن بعدالمورور (ناردی) نهرینه ملاقی اولور، بعده حدود نهر مذکور تعقیب ایدرک (ناردی) لیجانه واصل اولور .

[۱] مذکور لیمان شمال روز کارلرندن امین اوله مدیعی جمته سفاش تجاریه فورطنه زماننده کیلرک بارینه یللسنه مساعد و (چنکانه) اسکله سی دنیلان کوچک لیانه چکمهک مجبور اولورلر .

روم ایلی شرقی ولایتک اهمیتلی تجارت اسکله سی اولان
 و (آخیولی برغوسی) دخی دنیلان (برغوس = بورغاز) قصبه سی
 مذکور لیمانک ساحلنده کائندر . قصبه نک جنوبنده (آفریانیو
 Acriano) کولی واردر . (برغوس) لیماننک منتهای
 جویوسی تشکیل ایدن (باغیر آلتی) برونی یقینده شمال
 روزکارلرینک تحت تأثیرنده اولوب کوچک برلیمانی مشتمل
 اولان (سیزه بولی Sızeholi) قصبه سی موجوددر . آدن
 صکره (زیتون) برونی دخی طولاشیله رق (کویری التی) ،
 (آت لیمانی At liman) موقعلرینه کلینور والت طرفنده
 (آهلی دره Ahly déré) منصبی واردر .

(آت لیمانی) موقعدن صکره جنوبه طوغری ساحل
 طولاشیلورایکن (وارداوچه Vardavitza) . (رسو Résova)
 دره لری منصبلی و آره لرنده (واسیلیقو) دره سی منصبی ایله
 (واسیلیقو Vasilico) . (اخته بولی Ahteboli) قصبه لری
 کورینور ، (قوری Kory) برونی دخی طولاشیله رق (ایناده =
 ایکنه آله) لیمانه کیریلور . منتهاسنده (ایناده) موقعی واردر .
 [بولیمان قابل تطهیردر] آدن صکره (سروی Servi) برونی
 طولاشیله رق تطهیره محتاج اولان (میدیا) لیماننه کیریلور که
 ساحلنده (میدیا) قصبه سی واردر . بعده (قره برون) کچیلهرک
 کار قدیم کارکیر برقلعه ایله چند قطعه اسکی طوپلری حاوی
 (کلیوس) طاییه سنه و (استانبول بوغازی) نه دخول اولنور .

استانبول بوغازی — مذکور بوغاز آشاغیده مفصلاً بیان اولنه جئی وجهله شمال شرقیدن جنوب غربییه طوغری متمد اوله رق روم ایلی جهتی (کلئوس) طاییه سندن بدا ایله (غلطه) موقعه و (استانبول) شهر لطیفنه قدر وارر . استانبولك صیفه لرینی حاوی اولان (بیوک دره) ، (طرابیه) ، (میزکون) (روم ایلی حصار) کی لطیف قریه لر ساحانی ترین ایتمشدر . قره دکز جهتی دخی استحکامات مهمه ایله محفوظدر .

مرمره دکزی سامی — اورویای عثمانینک مرمره دکزی ساحلی کیریلدی و جیقندیلی اولوب درغلیه دن وسرای برونسندن حرکت اولندیغی حالده (استانبول) شهرینه بر تیمور یول خطی واسطه سیله اتصال کسب ایدن و واسع برلیمانی حاوی اولان (کوچک چکمجه) قصبه سی کورینور که آره لرنده (مقری کوی) (آباستفیلئوس) قریه لری واردر . بعده (بیوک چکمجه) قصبه ولیمانه و ایرویلور . بونک ایروسته (سلوری) قصبه سی ولیمانی واردر . بعده (ارکلی) قصبه سی ولیمانی مشاهده اولنور . ده ایلرو و کیدلر که ایمانی خیلو جه واسع اولان (تکفور طاغی Rodosto) اسکله سنه کلینور . [بورایه قدر ساحل دوز و قوم سالدیر) ده ایلروده (مرفقه Myrafta) (شارکوی Charkoi) نام قصبه لره و (کلیولی) شبه جزیره سنک دیلی اوزرنده بولنان (بولایر) قریه سنی اوزاقدن بالمشاهده (قلمه سلطانیه) بوغازندن مرور ایدن سفائنک عمری اولان (کلیولی) اسکله سنه مواصلت اولندقدن صکره اورویای

عثمانينك مرمره دكزى ساحلنه نهايت ويريلاهرك (قله)
 بوغازينه كيريلور .

قلعه سلطانيه بورغازى — بو بوغاز دخى آشاغيده ممفصلا
 بيان اولنه جنى وچيله شمال شرقيدن جنوب غربيه طوغرى
 (كليولى) اسكاه سندن (سدالجر) نام قلعه يه دكين متين واستوار
 قلعه وطايه لر ايله محافظه واحكام قلمشدر .

آطه لر دكزى ساحلى — اوروپاي عثمانينك آطه لر دكزى
 ساحلى (قلعه سلطانيه) بوغازينك منتهاي جنوبي سنده كائن (اللتو
 Ellès) نام ديكرله (الينور) برونندن بدأ ايدرك (پلاتامونا
 قلعه سى جنوبيه قدر امتداد ايدر . [مذكور (اللس) برونند
 دقيقه ده بر كره شعله ويرر بر عدد فوار واردر] .

مذكور ساحله (اللس) برونى طولاشيله رق (كليولى
 شبه جزيره سى ساحلى تعقيب اولنور ايكن (سوفله Sufta)
 بروننه بالتصايف (ساروس Saros) نام ديكرله (معارض
 كورفيزنه واريلور كه داخلنده (بنايا) ويا (ساروس) كوچك
 آطه سى كائندر .

(ساروس) كورفى طولاشلدقندن (باقى) دخى دنيا
 كره ميا (Grémia) برونى كچك كدن صكره (انز = اينوز Enos
 ماننه كيрилور، ايجروسنده (اينوز) قصبه سى و (مريچ) نهرينه
 آغزى كورينور . [انز ايماننه قوم طولمشدر] (اينوز

کودن (مکره) (مریخ) نهرينك ديكر منصبه و (دده آغاچ) لیمانه
(مکره) (Mekre) قصبه سی و برونه واریلور .

(مقری) لیمانندن صکره (مارونیا Maronia) قریه سی
و (یارد ملی دره) منصبی کورینه رك و (قنار برونی) طولاشیهلرق
(لاغوس) دخی دینلان (قره آغاچ) لیماننه کیریلور . (قره آغاچ)
موقعی دخی ساحلنده کورینور . (بورو Buru) کولیده مذکور
لیمانك منهای شماليه در .

(قره آغاچ) لیمانندن صکره ساحل تعقیب اولندخی صورته
(بکیچه قره صو = Mesta) نهری منصبی اولان (پهاری شعبان)
برونی ایله (طاشوس) آطه سی ییتندن یعنی (طاشوس بوغازی)
دینلان محلدن کچیلر رك جنوب روزکارلرندن محفوظ و سفائن متوجه
نك دخولنه مساعد اولان (قواله) لیماننه کیریلور که (قواله) قصبه سی
مذکور لیمان ساحلنده و قیالقی بر برون اوزرنده میندر . بعده
(اورفانو Orphano) نام دیگرله (چای اغزی) کورفرینه
تصادف اولنهرق شمال شرقی سی ساحلنده (اورفانو) قصبه سی
کورینور . (سیروز قره صوی) دینلان (استروما Strouma)
نهری دخی (تا کینوس Takinos) کولی واسطه سیله مذکور
کورفره وکیلور .

(اورفانو) کورفرینك ضربنده و (سلانیک) کورفری ایله
آوله رنده (خالکیدیکیا Khalcidique) شبه جزیره سی واقع

اولوب اشبو نیم جزیره (ایا برکی St. George) ، (جدہ بانو Drépano) ، (پالیوری Paliuri) برونلریله نہایت بولان (آینوروز Aınoros) نام دیگرله (آتوس Mt Athos) و (لونغوز Longos) ، (کسندرہ Cassandra) اسملرنده اوج عدد کوچک شبه جزیره تشکیل ایلدشدرکه یینلرنده (آینوروز) ، (کسندرہ) کورفزلی حاصل اولشدر .

شبه جزیره مذکورہ نك شرقندہ (استلاریہ Stellaria) کورفزی وغربندہ (قرہ برون) واردر .

(سلانیک) کورفزی ایسه اوروپای عثمانینک (آطہ لردکزی) ساحلندہ اک مشہور وجسیم برلیمان اولوب اوچوز قدر سفینہ نك بارینہ بیلمسنہ مساعدر . منہای شمالیسنده بغایت تجارتگاہ اولان (سلانیک) شهر مشہوری واقعدر .

مذکور کورفزک غرب ساحلی تعقیب اولندینی حالہ (واردار) نہری و (ایچہ قرہ صو) مصلبرینہ ودها ایلرودہ (کیتروس Kitros) ، (قاترینہ) قصبہ لرینہ وبعده (اولیمپ) نام جبلک صرب بریاری اوزرنده بولنان (پلاتا پونک) قلعہ سنہ تصادف اولنور . بعدہ (ترحالہ) اراضیسنہ کیریلور .

برنامہ دکزی سامی — اوروپای عثمانینک بوناز دکزی ساحلی صرب و قیالقی اولوب (ناردہ Arta) کورفزی ساحلندہ بولنان (پروزه) برونی و قصبہ سنندن باشلار (اوطرائت Otrante) بوغازی ساحلندہ کائن (غلوسا Glossa) برونندہ

دکین امتداد ایدر. (بروزه) قصبه سی طولی ۱۲ و عرضی ۴ الی ۵ ساعت چکن و شمال و شرق روزکار لرندن امین اولان (ناردہ) لیمانسک آغزنده و بر دیل اوزرنده در . (ناردہ) نہری و (لوروش Loros) صوبی اشبو کورفرزہ منصب اولور . مذکور قصبہ دن اعتباراً شمالہ طوغری ساحل تعقیب اواندینی صورتہ (پارغہ Parga) اسکله سنہ تصادف اولنور کہ ساحلہ برقیہ اتکنندہ مبنی و اطرافی سور ایله چورلمش اولان (پارغہ) موقعی وقار شوسندہ (پاکسو Paxos) اطہسی واردر . بعدہ (قورفو) اطہسی ایله ساحل بیندین یعنی (قورفو) بوغازندن کچیلور .

بو بوغاز ساحلہ (غومنیچہ) . (صیادہ) کوچک اسکله لری و (بوترینتو Butrinto) لیمانی و قریہ سی واردر .

مذکور بوغازدن چیقلدقدہ اسکله موقعی اولان (ایاسارانده St. Saranda) قصبہ سنہ ، (کفالی Kephali) برونہ ، (خمارا Chimara) موقعہ تصادف اولنور . آندن صکرہ (غلوسا Glossa) دخی دنیلان (لینگتتا Lingetta) برونہ واریله روم ایلی شاهانہ نک یونان دکزی ساحلہ نہایت ویریلور . [(غلوسا) برونی دکز سطحیہ برتسویہ دہ بولنان آلیق قیالز ایله محاط اولدیفدن آرہ صرہ سفانجہ قضاوقوعنہ بادی اولمقدہ در .]

آذربائیج دکزی ساحلی — اورویای عثمانینک آذربائیق دکزی ساحلی (غلوسا) برونہ دن بدأ ایله (دواسینو ،

Dulcigno (دخی دینلان (اولکون) موقی جنوبه قسطن
امتداد ایدر .

اشبو (غلوسا) برونی واسطه سیله (غلوسا) یعنی (دل
برونی) شبه جزیره سی طولاشلدقندن صکره محافظه لی و امین
اولان ویرلور ییننده (والونه Valona) دینلان (آلولنیا)
لیمانه کیریلور که مدخلنده (سزان = ساسنو Saseno) آطه سی
و-احلدن ۱۶۰ متر و اوزاق اولوب « آلولنیا » کولنک جنوبنده
کائن (آلولنیا) قصبه سی کورینور. مذکور کول دخی طبیعی
بر قتال واسطه سیله (آدریاتیق) دکزینه آقار . (آلولنیا) لیمانی
چیقلدقه (ویوسا Voïoussa) ، (سومونی Semenî) صو-
لرینک مصبلرینه و آرم لرنده (لیا Lima) بروننه ودها ایلروده
(قراوستان Karavasta) کولنه تصادف اولنور. [مذکور
الاسامی (قراوستان) ، (آلولنیا) کولری بالقجیلره دالان اتخاذ
اولنشدیر.] مذکور کولدن صکره ینه ساحل تعقیب اولتدینی
صورتده (اشقومی Scoumbi) [اشقومی که یوک دیمکدر]
نهری مصبی اوکنندن کچیلوب (لاکی Laqui) برونی دخی
طولاشلدقده (دراج) لیمانه کیریلور که ساحلنده قیاقندن عبارت
بر برون اوزرینسه مبنی وکار قدیم بر قلعه یی محتوی (دراج)
قصبه سی واردیر. [دراج لیمانده موسم شتاده انجیق اوج طونیللا-
طودن الی طونیللاطویه قدر جسامتده سفینه بارینه بیلور]
(دراج) لیماندن چیقلدقندن صکره (پالی Pali) ، (رودونی

(Rodoni) برونلری طولاشیله رق (درین Drin) لیمانه کیریلور، اوراده (درین) نهری مصبی کورینور، (لش Lesch) موقعی دخی (درین) نهری اوزرنده کائندر. آندن صکره (دراج) دن درت ساعت مسافده واقعو اشقودره نك اسكله سی اولان (شنکین) قصبه سنه وبعده (بویانه Bojana) نهری مصبته تصادف اولنور. آندن ایلروده (قره طاغ) اداره سنده بولنان (اولکون) موقعه واریلهرق اوروپای عثمانیک (آدریاتیک دکزی) سواحله نهایت ویریلور. (هرسک) قطعه سنك اسكله سی اولان (قلیق) لیمانی دخی دولت علیه عثمانیه عائددر.

قره دکز بوغازینه دائر تفصیلات

(بوغاز ایچی. بوسفور Bosphore) نامیله معروف اولان (استانبول) نام آخرله (قره دکز) بوغازی شمال شرقیدن جنوب غربی به طوغری ممتد اولهرق ممالك دولت عایه عثمانیه نك (اوروپا و آسیا) قطعه لرنده کی ملکنی یکدیگرندن فصل و تقریق و بحر سیاهی مرمره دکزینه ایصال ایدر.

مذکور بوغازک امر محافظه سی چون یکدیگرینی مدافعه ایدر صورتده طرفین سواحلی قلاع عدیده و استحکامات متینه ایله احکام و ترصین ایدلمشدرکه: روم ایلی جهتنده (کلیوس) و (روم ایلی قساری)، (پاپاس برونی)، (غریچه Carybdscha)، (بیوک لیمان)، (صره طاش)، (روم ایلی قواغی)، (تلی طابیه)، (کیرج برونی) نام طابیه لر و آناتولی سواحلنده (ایروه)

قلعه سی ویا (الماس) طایه سی و (آناتولی فناری) ، (پوراز)
 قلعه سی ، (فیل برونی Fil) ، (آناتولی قواغی) طایه لری و
 (یوشع) ، طاغنگ چیقندیسسی اوزرنده (مجار) قلعه سی وارد .
 ونلری متعاقب بوغازک ایکی طرفده بری برینه متناظر (روم ایلی)
 (آناتولی) حصارلری نامیه معروف قدیم ایکی حصار دها
 موجوددرکه : مذکور حصارلردن (بوغاز کسن) دخی دنیلان
 روم ایلی) حصارینی فاتح سلطان محمد خان و (آناتولی)
 حصارینی ییلدیرم بایزید خان حضراتی بنا و انشا و اولوقلر
 سطنطینیه روم حکومتیه قارشو سطوت قاهره عثمانیه یی تهریر
 اعلا ایتدیلر .

اشبو (قره دکنز بوغازی) لطافت هوا جهتیله استانبولک
 بیفیه لرینی حاوی اولمقله سواحانی لطیف قریه لر و مسیره لر تزیین
 اشددرکه : روم ایلی طرفده (روم ایلی قواغی) دنیلان محلدن
 آ ایله (یکی محله) ، (مسار برونی) ، (بیوک دره) ، (طراییه) ،
 بکی کوی) ، (استنیه) ، (میرکون) ، (بویاجی کوی) ، (بالطه
 انی) ، (روم ایلی حصاری) ، (بیک) ، (آرنبود کوی) ،
 وری چشمه) ، (اورته کوی) ، (بشکطاش) ، (طولمه باغچه) ،
 فسا طاش) ، (قندقلی) ، (طوبخانه) ، (غلطه) موقعلری
 ندر .

آناتولی جهتنده (آناتولی قواغی) نام محلدن باشلایه رق
 روی برونی) ، (ساطانیه) ، (بکقوز) ، (ایخیر کوی) ،

(پاشا باغچہ سی) ، (چبوقلی) ، (قاکلیجہ) (آناطولی حصار) ،
 (کوکسو) ، (قندیللی) ، (وانی کوی) ، (چنکل کوی) ،
 (بکار بکی) ، (استاوروز) ، (قوزغنجق) ، (اسکدار) قصبہ
 وقریہ لری و (قاضی کوی) ، (مودہ برونی) مواقع واقعہ .
 استانبول بوغازینک روم ایلی طرفندہ طولی ۲۷ الی ۳۱
 و آناطولی جہتندہ ۲۸ و وسط بحردہ ۲۲ کیلو مترو اولوب
 آقدیسینک سرعتی ساعتہ ۳ الی ۸ و یا وسطی اولہرق
 ۱/۵ الی ۶ کیلو مترو جکر وعمقی ۳۰ الی ۵۲ مترو بولنور .
 بروجہ مشروح بوغازک فازلردن (بکقوز) . قدر اولان محلی
 اک کنیش بری اولوب (قرہ دکز) دن کلان روزکارلرہ آچیقدرہ .
 (بکقوز) دن حصارلرہ قدر اولان محلی شمال وجنوب روزکارلرندن
 محفوظ و حصارلردن قیز قله سنہ قدر اولان برلری ایسہ قبلہ
 ولدوس روزکارلرینہ مفتوحدرہ .

قرہ دکز بوغازینک منہاسندہ ملل اجنبیہ نک (قورن دور
 Corne d'or) یعنی (آلتون بوینوز) تسمیہ ایتدکلری (خلیج
 قسطنطنیہ) واقعدرکہ ایکی ساعت طولی چکن لطیف بر لیاندن
 عبارت اولوب داخلندہ (قاسم پاشا) . (ترسانہ عاسرہ) ، (کاغد خانہ) ،
 (علی بک کوی) ، (ایوب) مثللو مواقع واقع و (علی بک) درہ سی
 ایلہ (کاغد خانہ) صوبی خلیج مذکورہ یہ جاری و شمال طر
 (بک اوغلی) (خاصکوی) و مقابلندہ (ایوب) تپہ لری کاشندر

قلمه سلطانیہ بوغازینہ دائر تفصیلات

(قلمه سلطانیہ) و نام آخرله (جناق قلمه) بوغازی که:

(بحر سفید) بوغازی اسمیله دخی یاد اولنور.

اشبو بوغاز (مرمره دکزی) ایله (آطه لر دکزی) بیننده

واقع و طرف غریبی (کلیولی) شبه جزیره سنه و جهت شرقیه سی
آناطولینک بر قسم اراضیسنه ساحل و اوروبای عثمانی آسیای
عثمانیدن فاصلدر.

مذکور بوغازک طولی ۵۰ الی ۶۷ و آقادیسنک سرعتی

ساعتده ۵ کیلومتر اولوب عمقی دخی ۵۰ الی ۶۰ مترویه بالغ

اولور.

روم ایلی طرفنده (کلیولی) و آناطولی جهتده (چارداق)

نام موقعدن بدأ ایدرک (سد البحر) و (قوم قلمه) نام قلمه لر

ایله نهایت بولان اشبو بوغازک (آطه لر دکزی) جهتده (سنیچه)

و (اللس) برونلری کائن اولوب مذکور برونلرده بوغازک

امدافه و محافظه سیچون فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینک

تأسیس کرده لری اولان روم ایلی سمتده (سد البحر) و آناطولی

جانبنده (قوم قلمه) اسملریله یاد اولنان قلاع متینه واقعدر.

بو جهتدن بوغازه کیریلور ایکن آناطولی طرفنده (قرانلق لیمان)

نامیله بر قوی مشاهده اولنور که: بعضاً عکسی اسن روزگار ایله

بوغادن مرور ایده میان سفائن تجاریه بوراده بارینه بیلور.

مذکور قوبده بوغاز خیلی وسعت پیدا ایتمش فقط بونک

ایلروسنده تدریجی طارلشمغه باشلایه رق (نغرو Negro) بروننده بوغازك عرضی تقریباً ۲۰۰۰ مترو بولمنشدر . [بورایه قدر بوغازك سرعت جریانی ساعتده ۲ الی ۳ میلدر] .

(سـدالبحر) و (قوم قلعه) دن صکره آناتولی جهتده (قفس برونی) دینلان بر چیقندی و روم ایلی طرفنده (نمازگاه) طاییه سی و بونك ایلروسنده (کلیدالبحر) و آناتولی ساحلنده (قلعه سلطانیه) نام قلعه لر و قعدر . (چنلك) قریه سی ایله (چناق قلعه) دینلان مشهور بلده (قلعه سلطانیه) نك قربنده در . [(نمازگاه طاییه سی) ایله (کلیدالبحر) آره سنده ایکی یشیل فنار بولندی کی قارشو سـنده و (قلعه سلطانیه) نك اوکنده ایکی قرمزى فنار واردر .]

(قلعه سلطانیه) نك براز شمالنده اصول جدیده اوزره انشا اولمش اولان (مجیدیه) و مقابلنده (دکرمن برونی) طاییه لری و آنلری متعاقب آناتولی ساحلنده طرز جدید اوزره انشا اولمش و امر محافظه ده بوغازك الك اهمیتلی نقطه لری بولمش اولان (نغرو برونی) و مقابلنده (بیغالی) طاییه لری واردر که : اشـبو ایکی طاییه بوغازك امنیتنی اکمال ایدر لر . (چام برونی) و (بیغالی) طاییه لری آره سنده باموق تجارتیله کسب شهرت ایدن (مایدوس Maídos) نام روم کونی موجوددر . [(بیغالی) طاییه ـ سنك اوکنده ایکی یشیل فنار واردر . (نغرو برونی) جهتده دخی قرمزى فنار موجوددر .] مذکور (نغرو برونی) ایله (قلعه سلطانیه) اوکنده بوغازك سرعت جریانی دزت میلدر .

الحاصل (نغرو) برونی متعاقب بوغاز شرقه دونوب توسع
ایله کده آناتولی جهشده (لاپسکی)، (چارداق) مواضعه
ومقابلنده (کلیولی) قصبه سنه بالتصادف بوغاز نهایت بولور،
[چارداق) قصبه سی جوارنده ایکی قرمزی فانر واردور.] (چارداق)
ایله (کلیولی) آره سنده بوغازک سرعت جریانی ایکی میلدر.
اشبو قلعه سلطانیه بوغازی (مرمره دکزی) جهندن
(نغرو) برونه قدر پوراز و کون طوغیسی و (نغرو) برونندن
(سد البحر) و (قوم قلعه) به قدر اولان محلی دخی باطی
ولدوس روزکارلرینه آچیقدر.

❦ احوال جبال ❦

اوروپای عثمانیک طاغلرینی (ایتالیا) نک سرحد شمالیسی
تحدید ایدن (شرقی آلپ) جبال متسلسله سنک (آلپ دیناریک
Alpes dynariques) شعبه سی حصوله کتور مشدر.
اشبو شعبه جبال (اونا) صوبی منبئی جوارنده دولت علیه
عثمانیه ک (بوسنه، هر سک) قطع سنه (دینارا Dinara [۱۸۱۰
مترو ارتقاع]) اسمیله داخل و (آلپ دالماجیا) یعنی (دالماجیا)
طاغلری و (بوسنه) طاغلری ناملریله ایکی فرعه منقسم اولور.
غایت صرب قیالقدن عبارت اولان (دالماجیا) طاغلری
(قره طاغ) اراضیسنه دکنین غرب شمالیدن شرق جنوبی به

طوغری (آدریاتیک) دگری ساحلہ یقین مند اولہرق (مرسک) قطعہ سنی (زنوہ) نہرینک محل انصبانہ قدر قابلامش واوستریاک (دالماسیا) ایالتی دولت علیہ عثمانیہ اراضی سندن فصل و تفریق ایلمشدر.

(بوسنہ) ویا (بوشناق) سلسلہ می ایسہ (آلپ دیناریک) دن آریلہرق غرب شمالیدن شرق جنوبی یہ طوغری امتداد ایدر. چین امتدادندہ (بوسنہ) قطعہ سندہ یکدیگریہ موازی و ارتفاع وسطیسی ۱۱۰۰ دن ۲۰۰۰ قدر اولان برجوق جبال حاصل ایتدکن وکتدکچہ کسب ترفع ایدرک (قرہ طاغ) و (آرنادولق علیا) طاغلرینی تشکیل ایلدکن و کرہ ۳۲۰۰ مترو ارتفاعندہ و (پرزرین) ایله (اسکوب) قصبہ لری یتندہ (چار طاغ Tchar dagh) دنیلان ییغینی حصولہ کتورمشدر. [۱]

مذکور الاسم چار طاغندن بری شرقہ و دیگری جنوبہ طوغری ایکی سلسلہ جبال تفرع ایدرکہ شرقہ کیدن شعبہ می (امینہ) برونہ دکین متھی اولان (بالقان) سلسلہ سنی و جنوب شعبہ می یونانستاندہ کائن (ماتاپان) برونندہ نہایت بولان (الہنیک Helleniques) طاغلرینی تشکیل ایدر.

(بالقان) طاغلری چار طاغنک (لیوباترن Lyubatr)

[۱] سلسلہ مذکورہ نک شمال اتکری کوزل اورمانلر ایله مستور و جنوب اتکری نباتات و اشجاردن عاری قیالندن وقوراق وشورہ لردن عبارتند.

نام تپہ سندن تفریق اولند قدن و (کچانیک Katchanik) نام
 خرله (قایماروز Kaïmarose) کچیدنی حاصل ایلد کدن صکره
 اسکوب (ایلہ (کیلان) آره سنده (چرناغورا) دیدکلری (قره
 باغ) اسمنی آوره بعده (ترغوویشته Tergovischte) موقعنک
 بالنده (ایسوتی ایلیا = سن ایلیا) و دولت علیه ایلہ صرب
 بلغارستانک خط حدود لرینک نقطه مشترک سنده (باتاریچہ)
 محلریلہ یاد اولنہ رق اسمی مختلفہ ایلہ بعد الامتداد (صوفیہ) نک
 نوینده (ویطوش) و دها جنوبینده (ریلو) مناسترینی حاوی
 لان (ریلو Rilo) طاغی تشکیل ایدر.

آندن صکره (بالقان) سلسله عظیمه سی (صماکو Samako)
 بندنه (بانا Bana) دخی دینلان (قیز دربندی) نام کچیدی حاصل
 در . بعده (اہمان) موقعی جوارنده (قبولی دربند) نام
 نیدہ قدر عمد اولہ رق (صریچ) نہری منبعندہ کاش وادیدہ متناظر
 طاقم تپہ لر تشکیل واشبو ایکی کچید (صوفیہ) ایلہ (فلہ)
 نندہ مرور و عبوری تسہیل ایدر . بعده مذکور سلسله شمالہ
 وغری (قارلی Kamarly) موقعی شمالہ دکن امتداد ایدر .
 اشبو قارلی موقعی شمالندہ بری شرقہ و دیسکری غربہ
 بتمک اوزرہ ایکی بہ آریلورکہ : غربہ کیدن قسمی (بابا قوناغی)
 بیدینی حاصل ایتد کدن صکرہ (عدلیہ) جوارینہ قدر کیدہ رک
 تیموق (نہری حوضہ سنی (طونہ) توابعندن تفریق ایلر .

یوجہتہ صربستان اراضی سنده امتداد ایدن (صرب) ویلہ

(ولیکی) طاغلری دخی (طونه) نهرینک (تیمور قبو) کچیدینه
و (اورسووه Orsova) به قدر واروب نصف دائره شکنی
اخذ ایلیان مشهور (قازبات) طاغلری ایله برلشور.

قوجه بالقان سلسله سنک شرقه تفرق ایدن قسمی (بیوک
صوفیه بالقانی) دخی دنیسلان (اتروپول) و (ایزلادی)،
(طوریان)، (شبقه) بالقانلری اسملری آلتیده اولدینی حالده
(اسلمیه) بالقاننه و (تیمور قبو) کچیدینه واصل اولور.

قوجه بالقان اقسامندن اولان (اتروپول Etropol) بالقانی
(صوموغو Sumughu) یعنی (صومونلی) طانغی ایله برلشور.
بالقانک بوجهتده ایکی کچیدی اولوب بونلردن (اتروپول)
کچیدی (اتروپول) دن (ایزلادی) و (صوفیه) به کیدن طریق
اوزرنده واقع و (بابا قونانغی) کچیدی ایسه (اورخانیه) دن
فی (به کیدن یول اوزرنده کائندر.

(لوچیه) دن (نلبه) به کیدن یول اوزرنده (طوریان)
کچیدی وارد. (شبقه) کچیدی دخی غایت منتظم شوسه اولوب
(غبرونه) و (شبقه) موقعلری یتتیده در . ۱۲۴۵ متر
ارتفاعنده اولان بو کچید غایت طیار و ایکی طرفی کسمه قبا
کیدر . مسبوق الاسم (تیمور قبو) کچیدی (طرنوی) دن
(اسلمیه) به کیدن شوسه اوزرنده واقعدر.

(تیمور قبو) کچیدنن صکره بالقان سلسله سی (وودو
Vodo) بالقانی (آیدوس) نام آخرله (کوچک بالقان)، (امینه)

بالقانی اسم لیلہ قرہ دکزدہ باشلوجہ جیقندی پیدا ایدن
(امینہ) برونندہ نہایت بولور.

سلسلہ مذکورہ اوزرندہ و (اسامیہ) قصبہ سی ایلہ (وچرا
Veschra) قریہ سی یینندہ و (عذاب بالقانی) اوزرندہ مرنوع
حمولہ نقل اوانسور (وچرا) کچیدی بولندینی کبی (کوچک
بالقان) اوزرندہ (قرین آباد) و (دوبرول) و قعلری یینندہ
۱۲۱۴ مترو ارتفاعندہ (دوبرول) و نام آخرلہ (قامارلی)
و (پراوادی) دن (آیدوس) و ککیدن یول اوزرندہ (نادر
دربند) نام کچیدلر کائن و (امینہ) قریہ سی یقینندہ ایسہ (امینہ)
کچیدی واقعدرکہ بوکچید (وارنہ) دن (برغوس) و ساحل
طریقنی کشاد ایدر.

اشبو (نادر دربند) دنیلان کچید ایلہ ایام شتادہ ضرر سنز
بر حالہ بولنان (دوبرول) کچیدنن دخی مرنوع حمولہ کچہ بیلور.
مذکور الاسم (بالقان) سلسلہ جبالنک (قبولی دربند)
نام کچیدی جواروی وسطنہ تصادف ایتدیکندن اورالرہ (بالقان
وسطی) و مذکور دربند ایلہ (شبقہ) کچیدی یینندہ کی طاغلرہ
(یوجہ) و یاخود (یوکک بالقان) و مذکور کچید ایلہ (تیمور
قبو) کچیدی آرہ سندنہ کی صرہ طاغلرہ (بالقان شرقی) و (تیمور
قبو) ایلہ (دوبرول) کچیدی میانندہ کی جبال متسلسلہ یہ (کوچک
بالقان) و اورادن اعتباراً (امینہ) برونندہ قدر اولان طاغلرہ
دخی (امینہ بالقانی) و جملہ سنہ بردن (قوجہ بالقان) نامی
ویرلشد.

مذکور یکجہلردن ماعدا (بالقان) سلسلہ سی اوزرندہ دہا
 يك چوق كچيد وار ايسهده اولقدر اهميتي حائز اولمدقلىرى
 جهته تعداد وذكردن صرف نظر ايدلمشدر.

بالقان سلسلہ عظيمه سندن (اسلميه) قصبه سی .مقابلنده
 و (تيمور قبو) كچيدى يقينلرنده شمال شرقى به متوجهاً ۶۰۰ الى
 ۱۰۰ مترو ارتفاع ايله امتداد ايدن سلسلہ جبال (عثمان بازارى)
 موقعى يقينلرينه قدر (اينجه باير) واورادن (اسكى استانبول)
 جوارينه دكين (پيكار طانغى) و (شمى) جنوبنده (درويش)
 بالقانى و (سلسره) جنوبنده (دلى اورمان) اسمى آلور.

بو سلسله نك تپه لرى دخى اورمان ايله محاط بولنديقندين
 مرورده صعوبت چكيلور.

(قوجه بالقان) دنيلان اشبو جبال متسلسله نك طولى
 ۳۰۰ و عرضى طرف غربيده ۶۰ الى ۸۰ وجهت شرقيهده
 ۳۰ الى ۱۰۰ كيلومترودر.

(بالقان) سلسلہ عظيمه سنك شعبات جنوبيه سندن برى
 (استرانجه) طاغلريدركه (اسلميه) يقينندن بدأ ايله (بحرسيه)
 ساحلى تعقيب ايدرك استانبوله بعد الوصول صوك شعباتيله
 (بك اوغلى) و (بوغاز ايچى) تپه لرينى حاصل ايدر.

(استرانجه) جبال متسلسله سنك اوزرى اشجار مشمره دن
 عارى فقط منبت اولوب آغاچ كورى محصولى چوقدر.

سلسلہ مذکورہ نك شعبات جنوبیہ سندن بریدہ (دسپوت [۱])
 (Despote) ویا (رودوپ Rhodope) طاغلریدرک (بالقان)
 سلسلہ سنك ۳۰۰۰ مترو ارتقاغندہ اولان (ریلو) طاغند
 آیریلوب استقامتی برمدت جنوبہ و بعدہ شرقہ تبدیل ایدرک
 (قارلق Karlik)، (قرہ شووہ)، (قوشلر بالقانی)، (قولا
 Kula)، (قرہ اوغلان)، (قوجہ یایلا) نام تپہ لری تشکیل
 ایتدکن و (مریج) نہرینہ بر کچید و یروب (اینوز) کورفزیہ
 طوغری امتداد ایلدکن صکرہ (قوری طاغ Kuru dagh)
 نام جبلہ واصل و اورادن (تکفور طاغی) سلسلہ سنہ لاحق
 اولور.

عرضی ۱۵ الی ۲۰ ساعت قدر بولنان اشبو (دسپوت)
 جبال متسلسلہ سی (ادرہ) شہری جوارندہ کوچک کوچک
 تپہ لر تشکیل و ساحلہ تقرب ایتدجہ جسیم و کوزل کوزل مرعالر
 و منبت ترلار احداث ایلر. قوم طاشی معدنیلہ کسب اشتہار ایدر.
 سلسلہ مذکورہ نك تپہ لری سمت شمالیسنده چپلاق و وسطندہ
 اورمانلق و جنوبندہ ایسہ بایراق و باغچہ لکدر.

مسبوق الاسم (تکفور طاغی) سلسلہ سی ایسہ (ساروس)
 کورفزی شمال ساحلندہ غربدن شرقہ طوغری امتداد ایدرک
 مذکور کورفز ساحلی طولاشدقدن (کلیبولی) شبہ جزیرہ سی

[۱] اوزرندہ پك چوق مناستری حاوی اولدیغندن اسم مذکور
 ایله یاد اولنور.

تشکیل ایلدکن صکره (مرمره دگری) ساحلنده بر چوق
کوچک تپه لر حصوله کتورر. بعده (استرانجه) سلسله جبال
ایله برلشور.

بالقان سلسله سنک جنوب شعبانندن بری دخی (پانچین)
ویا (پانچ) دینلان طاغلردرکه: (دسپوت) طاغلری مثلور (ریلو)
بالقانندن آریله رق (آی کدیک Aji gedik) (یل تپه Yeltepe
[۲۶۸۱ متر و ارتفاع]) (پرین Perin) (بوز Boz) طاغلری
اسملریله (قواله) کورفزیسه قدر جنوب شرقی به طوغری
کیدر. [(پرین ویا پریم) طاغی اوزرنده (باباز کولی) وار در،
(یل تپه) دخی مذکور کولک شهادده در.] بعده (پرناری
Pirnari) ویا (پیکار) طاغی اسمنی آله رق (اورفانو) کورفزیسه
قدر ساحلی تعقیب ایدر. (استروما) نهریسه بر کجید ویردکن
صکره (خالکدیک) شبه جزیره سنده واقع طاغلر ایله برلشور.
بو طاغلر ایسه دگری طوغری خروج ایتیش اولان اوچ
عدد کوچک یارم اطمینی تشکیل ایدر. بونلردن (آینوروز)
یارم سنده (مون سانتو Mt. Santo) اسمیله دخی تسمیه
قلنان (آینوروز) طاغی واردر.

سالف الذکر (چار) طاغندن جنوبه طوغری امتداد
ایدن (الهنیک) سلسله جبالی (آرناودلق) طاغلری نامیله یاد
اولنه رق (مچوه) قصبه سی اوکونده (مچوه) کجیدینی
تشکیل و مذکور کجید یقینده اسمنی (گراموس Gramus)

ودھا آشاغیدہ (ژیفوس) تبدیل ایدر۔
 (چار) و (گراموس) طاغلری پینتہ دخی (قوراب)،
 (برستری)، (زجقه)، (ویچی) طاغلری واردر۔
 (ژیفوس) طاغندن صکرہ سلسلہ مذکورہ (پند Pinde)
 [۲۵۷۵ مترو ارتفاع] طاغلری نامیہ یونانستاندہ کائن (آغرافا
 Agrapha)، (اوتریس Otris) سلسلہ سنہ وارر۔ اورادن (یونان)
 طاغلری حاصل ایدرک (ماتابان) برونسده نہایت بولور۔
 (آلونیا) کورفری قیدسندہ واقع (غلوسا) برونسہ مینہی
 اولان (خیارا) نام آخرله (آقروکریان Acrocérénienes)
 یعنی (بلدیرم) طاغلری و (غلوس) کورفرینہ دکین (سلاسیک)
 کورفرینک ساحل غریبسنی تعقیب ایلان (اولیمپ Olympe)
 ویا (اولیمپوز [۲۹۸۵ مترو ارتفاع]) وانکلرینی جسیم اورمانلر
 احاطہ ایتمش اولان و (کیسووہ Kissou) دخی دینسلان
 (اوسا Ossa) طاغلری (النیک) جبال متسلسلہ بی شعباتیدر۔
 (اولیمپ) و (اوسا) طاغلری پینتہ (نامیہ) ویا (قورت
 آغزی) اسمیلہ متعارف بر کچید ایلہ کوزل بر وادی دلکش
 وار در۔

سطح مائلہ

بروجہ بالا ذکر و بیان اولنان صرہ طاغلر اوروپای
 عثمانی درت ورسانہ یعنی سطح مائلہ تقسیم ایدر۔
 برنجیمی (قرہ دکز) ورسانیدرکہ : (بوسنہ)، (بلغارستان)
 و آرمہ لرئدہ (صرستان) اراضیسنی شامل و ایکنجیمی (مرمرہ

دکزی) ورسانیدرکه: (استانبول) وجوارینی جامع و اوچنجیسی
 (اطه لر دکزی) ورسانیدرکه: (ادرنه)، (سلانیک) حوالیسی
 حاوی و دردنچیسی (آدریاتیک دکزی) ورسانیدرکه: (آرناودلق)
 و (هرسک) نواحیسی محتویدر.

✦ احوال مياه و کوللر ✦

✦ قره دکز ورساننده جاری انهار ✦

اورویای عثمانی داخلندن بحر سیاهه جریان ایدن انهارك
 اك بيوك و مهمی (طونه) نهریدر.

طونه نهری - نهر مذکور جغرافیای عمومیده ذکر
 اولندیفی اوزره (آلمانیا) داخلنده کائن (قره اورمان) نام جبلندن
 نبعان و آلمانیاك متعدد حکومه تلبندن و خصوصاً اوستریا مملکتك
 قییم اعظمندن جریان ایتدکدن صکره (صربستان)ك مقر حکومتی
 اولان (باغراد)ه اوغرایه رق (تیموک) نهری ملتقاسنده سرحد
 دولت علیه عثمانیه داخل اولور. [محل مذکورده کنشلیکی
 تقریباً ۸۰۰ مترویه بالغ اولمغه ایچروسنه اك بيوك حرب
 کیلری کیره بیلور] بعده غربدن شرقه طوغری جریان ایدرك
 (ودین)، (لوم)، (راحوه)، (نیکولی)، (زشتوی)،
 (روسجق) بلده لری اسقا ایدر.

(روسجق) دن صکره بر جوق قوللرہ تقیم اولتوب؛ الی
 سیاعت قدر امتداد ایتدکدن صکره (طوتره قان) موقعه

و (سلسترہ) قصبہ سنہ اوغرایہ رق استقامتی شمالہ تحویل ایلہ
 (رومانیا) ادارہ سندہ بولنان (دوبریچہ) اراضیتہ داخل اولور.
 آندن صکرہ (راسوہ)، (خرسوہ)، (ابرائیل)، (قلاص)،
 (ایساجچی)، (طولچی) مواقعدن بالمرور (کیلیا Kilia)،
 (ساینہ Sulina) ویا (سنہ Sünne)، (خضر الیاس) اسمارندہ
 اوج آغزردن بحر سیاہہ آقار. نہر مذکور منبعندن مصبہ قدر
 در تیوز ساعتدن زیادہ مسافہ قطع ایدر. بو آغزلرک سیز سفائشہ
 قابل اولانی یالکنز (سنہ) در.

(طونہ) نہرینہ صاغ طرفدن (صاوا)، (نیموق)،
 (لوم Lom)، (ایسکر Iskir)، (ویت Vid)، (اوصما Osma)،
 (یانترہ Yantra)، (قرہ لوم Karalom) نام صولر جاریدر.

(طونہ) نہرندن بشقہ بحر سیاہہ باشلوجہ (پراوادی
 Pravadi)، (قامچی) نہرلری آققده در.

پراوادی نہری — شخی یقینلرندہ کی طساغلردن ظہور
 وبرقاج چای ایلہ برلشدکدن صکرہ (دونو) کولنک غنوی
 (وارنہ) لیماندہ دکنز انصاب ایدر [نہر مذکور (دونو) کولنہ
 وارنجیہ قدر بتاتلق حالندہ بولنور]

اشبو (دونو) کولی بر بچق ساعت ——— ریریم ———

عرضندہ و اون الی قولاج عمقندہ اولوب اطرافی بتاتلق
 و اراضیسی ستمہ عاتتہ مستعد در.

قامچی نہری — دلی، عقلی قامچی صولرینک اجتماعندن حاصل اولمیشدر .

بونلردن (عقلی قامچی) صوی منبعی (عثمان بازاری) قضای داخاندن آلہرق (اسکی استانبول) یقینندن و (شمی) جوارنده کائن تپلر آره سندن بالرو (سندقلی) موقعنده (دلی قامچی) صوی آلور. آندن صکرہ (پود باشی Pod bachi) موقعنک ایکی ساعت قدر سمت شرقینده دکرہ منصب اولور .
(پراوادی)، (قامچی) نہرلردن ماعدا بحر سیاهه پک چوق چای ودرلر آققده ایسهده اولقدر اہمیتی حازر دکلدرلر .
فقط اکثریسی (استرانجہ) سلسلہ جبالی ایله بحریہ ساحلی میانده بولنان اراضیدن مرور ایتدیکی جہتلہ بحر الری پک قیصہ اولدیفندن مذکور درہلرک سرعت جریانلری زیادہ بولنجنی بدیدیدر .

(مرمرہ دگری ورسانده جاری اہار)

آوروپای عثمانی داخاندن (مرمرہ) دگزینہ جاری و حال و شانی نہر اطلاقہ صالح اہار یوقدر . فقط (طاشلی درہ) ، (قرہ صو) اسملرنده بر قاج چای مذکور دکرہ آققدهدر .
بونلردن (طاشلی درہ) (رقوس کولی) قربندن ظہور ایدرک (کوچک چکمجه) کولہ آقار . (قرہ صو) دخی (بیوک چکمجه) کولہ صو ویرر . بونکولار محل اتصاللرنده متین کوپریلری اولدینی حالده بر بونلر واسطہ سیلہ مرمرہ دگزینہ

جریان ایدرلر. (تر قوس) کولنک بالقی حاصلاتی ماترمنہ احالہ اولتور .

(آطہلر دکزنی ورسا سندنہ جاری انہار)

اورویای عنانی داخلدن آطہلر دکزینہ جریان ایدن انہارک

اک مشہوری (سریج) (۴۰۰ کیلومترو طول) نہریدر.

نہر مذکور (صماقو) قصبہ سنک سمت جنوبیہ سندنہ

کائن (ریلو) طماعی شعباتندن (چادرتپہ) نام جبلدن نبعان

وسائر بر قاج قول ایلہ ملاقی اولہوق مجراسی غایت درین

اولدینی حالہ جنوب غربیدن شمال شرقیہ طوغری جریان

ایدوب (باتا) موقعی صولنہ ترک ایتدکدن صکرہ (تاتار بازار جنی)

قصبہ سی جوارندنہ بلغارستان داخلدنہ کائن (ایزلادی)

قصبہ سندنہ مرور ایدن (قوزلی درہ) دیدکلری (طبولقا

Topolka) صوبی صولدن اخذ ایدر . بعدہ نہر مذکور کسب

جسامت ایدرک (چلتیک) تعمیر اولنان پرنج ترلارندن وبتاقلق

وہواسی آغر اولان یرلردن بالمرور کارگیر کوپریسی بولنان

(قلبہ) شہرینہ واصل اولور .

(قلبہ) دن صکرہ نہر مذکورک مجراسی کرکی کبی توسع

ایدرک (بایاسلی) ، (جریان) ، (قیالی) مواقعی آرہ سندنہ و (اوزونجہ

اووہ) داخلدن بالمرور (طرنوہ) ایلروسندنہ (قرہ پیکار) ،

(سیمنلی) یقینلرندن کچن (سائزلی درہ) یی صولدن و (خرمیلی)

قصبہ سندنہ (خاصکوی)

نهری دخی دنیلان (اولو Oulu) دره‌بی صاغدن آله‌رق (خرمنلی) موقعنه کلور. بعده (جسر مصطفی پاشا) قصبه‌سندن و (جرمن Tchirmen) موقعی یقینندن کچوب (ادرنه) شهرینک بر ساعت بعدنده کائن (قره آغاج) قریه‌سنده صاغدن (آردا) [۱] چایی و بر مقدار آشاغیده سولدن (طونجه Toundja) [۲] نهرینی اخذ ایدرک (ادرنه) شهر شهرینه واصل اولور. آندن صکره نهر مذکور اوقاق کیلرک سرورینه مساعد صورتده جسامت کسب ایدرک استقامتی جنوبه تحویل ایله (دیمتوقه Dimétoka) قصبه‌سی یقینه کلدکه صاغ طرفدن (صاری قیز

[۱] آردا صوی — دسپوت سلسله‌سی اوزرنده واقع (قروشوا Kruehova)، (قوشلر بالقانی) دنیلان طاعلردن ظهور و (آردا) قریه‌سندن سرور ایدرک (اسمیلان Smylan) موقعنده (تکر دره) بی و (مستانلی) اوستنده (سکودلی) و (اطه) قریه‌سی جوارنده (بوغاز) سولرینی اخذ ایله کدن صکره (مریج) نهرینه منصب اولور.

[۲] طونجه نهری — [۲۸۰ کیلومتر طول] (قالوفر Kalofer) بالقانندن ظهور و بالقان سلسله اصلیه‌سنه موازی ۴۰۰ الی ۵۰۰ متر ارتفاعی اولان بر طاقم تپه‌لر بینندن و درین پروادیدن سرور ایدوب کل تجارتیه مشهور اولان (قزانلق) و عبا و شیاق فابریقه‌لریله کسب شهرت ایدن (اسلامیه) قصبه‌لرینی سولنه براقدرق (قرین آباد) یقینلرندن کچن (آزماق Asmak) دره‌سی آلوب (یانبولی) شهرینه داخل اولور، بعده استقامتی جنوبه تحویل ایله (قیزل آغاج) قصبه - سندن کچوب سولدن (بیوک دربند) و (پاپاس کوی) قصبه‌لرندن پرایدن (دربند دره) ایله طرفیندن بر طاقم سولری آله‌رق صورتده (مریج) نهرینه منصب اولور.

Sarykyz) بالقائندن ظہور ایدن (قیزل دلی) چائی وصول
طرفدن (ارکنہ Erkéné) [۱] صوینی آلور . بعدہ (ابصالہ
Ibsala) ایلہ (فرمچک Frédchik) یئندن بالمرور (اینوز)
جوارندہ ایکی قول اولہرق بحرہ منصب اولور .

(مریچ) نہرندن بشقہ اطہلر دکزینہ (مستا Mesta) ،
(استروما Strouma) ، (واردار Vardar) ، (ایجہ قرہ صو
Indjé Kara son) نام نہرلر جاریدر .

مستا نہری [۱۴۰ کیلومترہ طول] — بوکا کوچک
قرہ) ویا (یکیجہ قرہ صوینی) دینور . نہر مذکور (ریلو)
طاغی شعباتندن نبعان و (دسپوت) ، (بریم) طاغلری یئندہ
شمالدن جنوبہ طوغری جریان ایدرک (رازلق Razlyk) ،
(نورہ قوب Nevrekob) قصبہ لریخی صاغده براقوب (بوز)
طاغی قریبندن کچہرک (یکیجہ) ، (صاری شعبان) قضالریخی

[۱] ارکنہ صوینی — استرانجہ طاغندن ایکی قول اولہرق
نبعان و (ویزہ) ، (سرای) آره سنندن جریان ایدوب (چورلی)
جوارینی ترتیب ایلان (چورلی) درہ سی ایلہ ملاقی اولدقدن وجراسنی
شمال غربیہ توجیہ ایلہ صاغدن (لولہ برغوسی) قصبہ سنندن کچن برتابی
ایلہ (استرانجہ) طاغلرندن پیدا اولان و (قرق کلیسا) حوالیسنی اسقا
و (اسکی بابا) قضاسنی اروا ایلان (تکه Tekeh) درہ سنی وصولدن
دخی (خیرہ بولی) قصبہ سنندن مرور ایدن (پوچہ) درہ سنی آلہرق
استقامتی جنوب غربیہ بالتحویل (جسر ارکنہ) دنیلان (اوزون کور)
قصبہ سنندن کچوب (مریچ) نہرینہ ملاقی اولور .

یکدیگر نداشتن تفریق ایله صاری شعبان اووه سندن بالمرور (قواله) و (لاغوس) لیمالری ینتده کی (صاری شعبان) بروننده بر دلتا تشکیل ایدرک اطالر دکزینه دوکیلور. [بو نهرک (نوره قوب) جوارنده عتیق بر کوپریسی اولدینی کبی صاری شعبان اووه سنده دخی ۲۶۰ متره طولنده دیگر بر کوپریسی واردر].

استروما نهری — بوکا (بیوک قره صو) ویا (سیروز قره صویی) استخی ویرلر. نهر مذکور منبعی (صوفیه) قضا سنده (ویطوش) طانغی اتکندن اخذ و غایت طار بر وادیدن مرور ایدرک (رادومیر Radomir) قصبه سی یقینندن کچد کدن و (کوستندیل) ی صاغده و (دوبنیچ Dubnitsa) ی صولده براقوب (جمعه بالا = سلانیک جمعه سی) قصبه سنک یازم ساعت قدر صاغ طرفی آچیفندن مرور ایلدکن صکره (منلک Menlik) یقینلرینه دکی (بریم) ، (مالش Malech) طاغلری آرمه سنده مجراسی طارلشور. بعد کسب وسعت ایدرک صول طرفدن (استرومیچ Stromtza) صوینی آلورکه بوده (اشتیب) جهتلرنده (پلاسقاویچ) طاغلرندن ظهور و (رادوویچ) موقعندن و بر جوق قابلیجیلری حاوی اولان (استرومیچ) ، (پتریچ Petritch) قصبه لرندن مرور ایدر .

آندن صکره (استروما) نهری (تیور حصار) ، (سیروز) قصبه لرینی صولده براقه رق (تاکینوس) کوانی بعد تشکیل پیدا

ایلدیکی بر بوغاز ایله (اورقانو) کورفزینه منصب اولور. (چای آغزی) دیدکلی موقع کولک جنوب کنارنده در ،
نهر مذکورک مجرای بالاسی سریع الجریان اولوب منبعندن
مصبنه دیکن ۶۵ ساعت چکر .

(درامه) دن مرور ایدن (درامه نیجه) دیدکلی (آنکیسته
Angista) صوبی ده مذکور کوله آقار . بو کول اوروبای
عثمانینک مشهور کوللردن معدود در .

خالکیدیک شبه جزیره سنده دخی بر آیق واسطه سیله
(اورقانو) کورفزینه جریان ایدن (واسیلیوس Wassilios)
نام دیگرله (لانغازه) و (بشیک Béchik) کولاری واقع و بو
کوللرده انواع بالق موجود در .

واردار نهری [۷۳ ساعت طول] — نهر مذکور (چار)
طاغتك اك مرتفع محلی اولان (شالف) تپه سنك اتككند
و (قوسطووو Kostovo) ناحیه سنك بر بحق ساعت مسافه سنده
کائن چایراق بر محلی دن متعدد قوللردن ظهور و طار بر بوغازله
اطرافی ۳۰۰ مترو ارتفاعنده اولان تپه لر آره سندن و (قالقان
دلن) قصبه سی یقینندن مرور ایدرك (اسکوب) شهرینه وارر .
(اسکوب) شهرندن اعتباراً (واردار) نهری مجرا سی
جنوب شرقی به تحویل ایده رك (کوپرلی) قصبه سندن چکر . بعده
صاغ طرفدن صرب طاغلر آره سندن جریان ایدن و (کوچک
قره) ویا (زرنا Zerna) اسملریله دخی یاد اولنان (قره صو) یی

اخذ ایدرکہ : بوده (مناستر) دن مرور ایدن و اوچ درت
ساعت قدر مجراسی بولنان (دراخور Drahor) چایخی آلور .
آندن صکره (واردار) نہری محل انصبانہ قدر سال نقل
اولنہ بیلہ جک درجہ دہ جسامتی حائز اولدینی حالہ جنوبہ طوغری
جریان ایدر . حین جریانندہ (عورت حصار) قصبہ سنی صولنہ
براقوب صاغن ۱۴ ساعت مجرای حاوی اولان (قرہ آزمان
سے قرہ چای) و نام دیکرلہ (قرہ ایرمق) صوینی آلورکہ : بوسو
(یکیکجہ واردار) نام آخرلہ (اینجہ کول) دیدکری کولی
تشکیل ایدر .

بعده (واردار) نہری (سالانیک) شہرینک سمت غریبہ
(سالانیک) کورفرینہ منصب اولور . [نہر مذکور اوزرنده
یکرمیدن متجاوز دکرمن ایشلمکده و طولاب و خرق ایله برچوق
ساراضی دیان اولمقدہ در] .

(یکیکجہ واردار) کولی ایسہ کندی اسمیلہ مسمی قصبہ نک
ایکی ساعت قدر جنوبندہ واقع و اوچر ساعت طول و عرضی
حاویدر ؛ بوکول درونندہ سلوک واسماک اخراج ایدیلور .

اینجہ قرہ صو — (ویستریجہ) دخی دینور . نہر مذکور
(پند) جبال متسلسلہ سنک ۱۰۰۰ مترو ارتفاعندہ اولان (بورا)
طاغندن ظہور و جنوب شرقیہ طوغری نزول ایدہ رک کندویہ
بر آباق ایله آقان (کسریہ) کولی ایله قصبہ سنی صولندہ برافقدن
صکرہ (بوغازکوبی) ، (ناسلیج) موقعلری آره سندن و ۸۰۰

مترو ارتفاعنده کی (سرانده پروز) یعنی (قرق کچید) اسمیه
 باد اولسان بوغازك آغزنده واقع (سرفیچه) شهرینی صاغنه
 و (قوزانه) قصبه سی صولنه ترك ایدوب (قره فریه) قصبه -
 سندن کچن برتابغی آلهرق (سالنیک) کورفرزنده اطه لر دکزینه
 منصب اولور .

مذکورالاسم (کسریه) کولی مدور برشکلده اولوب طولاً
 ۶ و عرض وسطیسی ۴ و دوراً ۲۴ کیلومترو واک درین محلی
 ۲۴ مترودر .

(یونان و آدریاتیک دکزلری و رساننده جاری انهار)
 اورویای عثمانی داخلندن یونان دکزینه (نارد) ، (قالاماس
 Kalamas) ، (پاولا Pavla) و آدریاتیک دکزینه (ویوسا)
 (سومونی) ، (اشقومی) ، (ماط) ، (درین) ، (بویانه)
 و (نارنتا Narenta) نهر و چالری جاریدر .

نارده نهری — (زاغوری) طاغلرندن نزول و (میچوه)
 بقینلرندن وغایت طار و عمیق بروادی ایله (پند) ، (یانیه)
 طاغلری آره سندن و (نارد) قصبه سی پیشگاهندن مرورایدرك
 مذکور قصبه نك درت ساعت جنوبنده و (نارد) کورفرزنده دکزه
 منصب اولور .

قالاماس صوبی — یانیه نك جانب غریبسنده کائن دوتلق ،
 زیتونلق ، باغلق بروادیدن نبعان و شمال شرقیدن جنوب
 غربییه طوغری جریان ایدرك (فیلات Philate) قصبه سی

یقینندن کچدکدن صکره (قورفو) جزیره سی قارشوسنده (یوان) دگزینه منصب اولور .

یادلا صوبی — (خیارا) طاغلرندن ظهور ومنبت بر وادیدن مرور ایدرک (دلوینه) قصبه سندن کچن برنابغی آلدقن و. (ایواری = بوترتو) کوله اوغرا دقن صکره (بوترنتو) قریه سی قربنده بحره منصب اولور .

وبوزا نهری — (مچوه) کچیدی یقیننده کائن (ژیغوس) دنیسلان (زاغوری) طاغلرندن چیقوب (زاغوری) ناحیه سندن و (قونیجه Konitza) ، (پرمدي Premedi) قصبه لرندن بالمرور (دسنيچه Desnitza) ایرماغنی صاغدن و (درینو Drino) صوبی صولدن آلدقن و (تپه دان) قصبه سی اسقا ایلدکدن صکره (آلونیه) کورفزی نک شمالنده (آدریانیک) دگزینه منصب اولور .

سومونی صوبی — نهر مذکور (اوزومی Usumi) (دوول Devol) صولرینک اجتماعندن حاصل اولمشدر .

بونلردن (اوزومی) صوبی (النیك) جبال متسلسله سی اقباسمندن (غراموس) نام طاغدن نبعان و ضرب شماله طوغری جریان ایدرک (برات) شهرینه واصل اولور . بعده (کورپچه) قصبه سی قربندن و (سورینه Svirina) ، (مالک Malik) کوللرندن مرور ایدن (دوول) یعنی (دوه لی) صوبی ایله براشور . آندن صکره (لومی) ویا (سومونی) اسمی تحتده اولدینی حالد

(قراوستا) کولی ایله (لیا) برونی بینده (آدریاتیک) دکزینہ دوکیلور .

انقومی صوبی — بو صوبہ (اسقوم) ویا (اسقومی)
دخی دیرلر . مذکور صو (اوخری) نام کولک سمت غربیہ
واقع (باغورہ Bagora) طاغری اقامندز (قامنا) طاغلرندن
نیمان وغربہ طوغری جریان ایدرک (ایلبسان) ، (پکلین)
قصبہ لری قربندن بالمرور (دراج) شہرینک اوج ساعت قدر
سمت جنوبیہ (آدریاتیک) دکزینہ آقار .

ماط صوبی — بو صو (باغورہ) طاغلرینک شعباتندن
نزول و (ماط) قضاہ سندن و (میردیتا) ناحیہ سی جنوبیہ دن مرور
ایدرک (درین) کور فزنده بحرہ دوکیلور .

درین نہری — (الت درین) اسمیہ دخی یاد اولنور .
نہر مذکور (قرہ درین) ، (بیاض درین) صولرینک اجتماعندن
حاصل اولمشدر .

بونلردن (قرہ درین) نہری منبعی (اوستروغا Struga)
قریہ سی قربنده (اوخری) کولک طرف شمایسندن آلوب
جنوبیہ شمالہ طوغری جریان ایدر . حین جریانده غایت
منبت محللردن و (دبرہ زیر) ، (دبرہ بالا) یقینلرندن کچہرک
کندوسسندن مجراسی قصبہ اولان (بیاض درین) نہری ایله
برلشور . اولوقت نامنی یالککز (درین) تبدیل و استقامتی
غربہ تحویل ایدر .

(بیاض درین) نہری دخی (بوسنہ) جبال متسلسلہ سی
شعباتندن اولان (موقرا Mokra) طاعنی جوارندن ظہور
وقوصوہ اووہ سنہ مشابہ بعض اراضیدن مرور ایدر.

آندن صکرہ (درین) نہری غایت محصولدار اولان
(دوقاکین) ناحیہ سی احیا ایدرک (لش) قصبہ سنہ واصل اولور.
بوقصبہ دن اعتباراً نہر مذکور الی طونیلاتہ لقی کیلرک مرورینہ
مساعد اولوب برقاج دلنا تشکیل ایدرک (آدریاتیق) دکرینہ
دوکیلور. [بونہرک (بویاہ) نہری ایہہ اتصالی واردر.]

مذکور الاسم (اوخری) کولی ۷ ساعت طولندہ ۴
ساعت عرضندہ و (غراموس) ، (باغورہ) طاغلرینک تشکیل
ایلدکاری بر مرتفع اراضیدہ واقعدر . مذکور کولک قعری
قوملی و صوبی طاتلو و براقدرد . درونشدن دخی انواع اسماک
صید اولنور و سنوی ۲۷,۰۰۰ غروش بدل ایہہ ملترمہ احالہ
اولنور.

(اوخری) کولنک شرقندہ و (اوخری) ، (مناستر)
قصبہ لری یینندہ (پرسبہ Presba) و بونک جنوبندہ (واتروق
Wentrok) نام کوللر موجوددر . بونلردن (پرسبہ) کولی
۱۸ کیلومترو طولندہ و ۱۲ کیلومترو عرضندہ و ۷۰ کیلومترو
دورندہ مدور الشکلدر . بعض محللرندہ ۶۰ مترو عمقی واردر.
اشبو کولک اورتہ سندہ منبت ایکی عدد اطہ موجوددر . مذکور
کولدن سنوی ۳۵,۰۰۰ غروش صید ماہی رسومی آلنور.

• بویانه نہری — (اشقودرہ) کولی داخلندن ظہور و (اشقودرہ) شہرندن مرور ایدرک (اولکون) موقی جنوبندہ بحرہ دوکیلور . مذکور الاسم (درین) نہری (اشقودرہ) شہرندہ (بویانہ) نہریلہ برلشور . [بو نہرک مجراسی کوچک کیلرک مرورینہ مساعددر .]

(اشقودرہ) کولی اوروپای عثمانینک اک جہم کولی اولہرق بیضی شکلنہ شبیہ اولوب (قرہ طاغ) جہتی صرب قیالقدن وجہات سائرہ سی جزئی عارضہ یی حاوی اووہ لردن عبارتدر . مذکور کولک صوبی موسم شتادہ طاشمسندن حاصل اولان بتاقاقلر ایام صیفندہ تعفن ایلدیکندن حوالیسنک هواسنی توخیم ایدر . جوار اہالیسی دخی مذکور کولدن کلیتلو بالق صید ایدرک عظیم تجارت ایلر .

نارتا نہری — (نرتوہ Neretva) دخی دینور . بو نہر بوسنہ جبال متسلسلہ سی اتکلرندن نبعان و (کونیچہ Konitza) ، (موستار Mostar) ، (غبلہ Gabela) قصبہ لردن جریان ایدرک اوستربانک (دالماسیا) ایلتنہ داخل و درت قول اولہرق (آدریانیک) دکزینہ واصل اولور .

تعاریفات ملکیہ

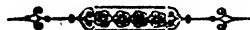
دولت علیہ عثمانیہ نک اوروپا قطعہ سندہ واقع مالکی (استانبول) ، (ادرنہ) ، (سالانیک) ، (یانیہ) ، (اشقودرہ) ،

(مناستر) ، (قوصوه) ، (بوسنه ، هر سك) ، (كريد) . نام
طوقوز ولايت ايله مختاريت اداره يي حاوي (روم ايلي شرقی)
ولايتی و (بلغارستان) یالتی مشتملدر .

ولايات مذكوره دن (استانبول) ولايتی مرمره دكزينه
و (ادرنه) ، (سلايك) ولايتلى اطهر دكزينه و (يانيه)
ولايتی يونان دكزينه و (اشق دره) ولايتی (آدریاتيق) دكزينه
ساحل و (مناستر) ، (قوصوه) ولايتلى وسطه و (هر سك ،
بوسنه) ولايتی شهاب غریبه و (زید) دلايتی (بحر سفید)
اورنه سنده واقع و (روم ايلي شرقی) ولايتی ايله (بلغارستان)
ایالتی بحر سیاه ساحلنده کائندر .

ولایاتدن هربری جسامتنه کوره سنجاقلره و سنجاقلر
قضالره و قضالر دخی جسامتلرینه کوره ناحیه لره تقسیم اولمشدر .
ولايتلى والیلر و سنجاقلری متصرفلر و قضالری قائم مقاملر
و ناحیه لری مدیرلر نظامی دائره سنده اداره ایلرلر . مستقل
سنجاقلرک متصرفلری والیلره تابع اولیوب طوغریدن طوغرییه
داخلیه نظارتیه مخابره ایدرلر .

مذکور ولايتلرک مرکز اداره لری کندو اسملری ايله یاد
اولور شهرلدر . فقط (قوصوه) ولايتک اداره مرکزی
(اسکوب) و (هر سك ، بوسنه) ولايتک (سرای بوسنه)
و (کريد) ولايتک (حانیه) و (روم ايلي شرقی) ولايتک
(فلبه) و (بلغارستان) ایالتک (صوفیه) شهرلیدر .

﴿ استانبول ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات — اورمان
وصو بندلری — صورت اداره

استانبول ولایتی ممالک عثمانیہ ولایانک اصغریدر . فقط
 سلطنت سنیہ نك پای تختی اولان (استانبول) شهر لطیفی حاوی
 اواغله ولایات سائرہ دن معمور ومهمدر .

مرمره — ولایت مذکورہ اوروپای عثمانیک جنوب
 شرقیسنده وآسیای عثمانیک غربی شہایسنده متشکل اولوب
 شمالاً (بحر سیاه) وشرقاً (ازمد) متصرفانی وجنوباً (مرمره
 دکزی) ایله محاط وغرباً (چتالجه) متصرفانی ایله محدوددر .

سکنه — استانبول ولایتندہ (۱,۰۰۰,۰۰۰) قدر نفوس
 تخمین ایدلمکده اولوب اهالی موجودہ میانسده تبعہ اجنبیہ
 دخی واردر .

تعریفات طبیعیہ — بو ولایتک هواسی مرقدر لطیف
 وخفیف ایسده متلون اولوب ایلك بهارده پك چوق تبدل
 ایدر . یاز موسمنده استانبولک حرارتی براز شدید اولور . بوغاز
 ایچی سمتلرنده اشجار ایله مستور متعدد طاغیر موجود اولوب
 آرقه طرفلری کوزل مرعالر ایله تزیین اولنمش واک مرتفع
 محللری آناطولی جهتده و بکقوز حوالیسنده (علم) طاغی

وروم ایلی طرفقده (استرانجه) طانغك اقسام جنوبیه سی بولمیشدر.

ولایت مذکورہ داخلندہ بحر سیاهہ (ریوہ) دینلان (ایروہ) درہ سی جریان ایتدیکی کبی بوسفورہ روم ایلی سمتندہ (کاغذخانہ) درہ سی، (علی بك) صوی و آناطولی یقاسندہ (کوکسو) مسیره سندن جریان ایدن (کوکسو) درہ سی جاریدر.

بونلردن بشقہ ولایت مذکورہ انہاری صرہ سندن تعداد اولنان (استرانجه) درہ سی (ترقوس) کولنہ منصب اولدینی کبی (قرہ صو) بیوک چکمجه کولنہ آقار. (طاشلی درہ) دخی کوچك چکمجه کولنہ صو ویرر. [بوکوللردن (بیوک چکمجه) کولنی بر وقتلر تطہیر ایدرک استانبول شہرینہ لیمان اتخاذا اولنمی تصور اولنمش ایدی] (ترقوس) کولنک صوی دخی مجرای مخصوص ایله بك اوغلی، غلطہ، استانبول جوارینہ کتورلمشدر. بوکولک باق حاصلاتی ماترہ نہ احالہ اولنور.

محصولات ارضیہ و صنایع — استانبول ولایتنک ارضی محصولات یتشدیر مکہ پک صالح اولوب زراعتہ سنین اخیرہ دہ خیلی اعتنا ایدلمکدہ در. اسکدار جہتنک چاوش اوزمی وقواغك اینجری و اورتہ کویک چیاسکی مشہوردر.

باشلوجہ صنایعی ایپکلی چارشف و حمام طاقلری و انواع باقر واکر طاقلری و حروفات عثمانیہ و اقمشہ حریریہ و قطنیہ و فس و اعلا فانیلہ و قناریچہ و تنتنہ و معمولات حدیدیہ و اسلحہ

جارحه و ماریه در. خصوصی فابریقه لرده مارسلیا معمولانسه مشابه طوغله و کره مید اعمال ایدلمکده در. شیشه و کاغذ فابریقه لری دخی وارد در.

اورمانه رهسور بنرلی — مذکورالاسم (استرانجه) جبالی اوزرنده استانبول ولایتی داخلنده مختلف الجنس اشجاری حاوی (باغراد اورمانی) نامیله بنام بر اورمان وارد در.

بو اورمان داخلنده (روم ایلی) جهتلرینه صو و یرمک ایچون (طپوزلی بند)، (یکی بند)، (والده بندی) ناملریله اوچ و (استانبول) و (ایوب) سمترلرینه صو اجرا و اعطاسنه مخصوص اوله رق (بیوک بند)، (کرازلی بندی)، (طپوز بندی)، (ایواد بندی) اسملریله درت عدد بند موجود و (قرق چشمه) صوبی اشبو درت بنده منسوبدر.

﴿ صورت اداره ﴾

استانبول ولایتی شهر امانتی طرفندن اداره اولمق اوزره اون دواثره بلدیه یی و (بکقوز)، (شیله)، (قرتاب)، (ککبوزه)، (اطه لر)، (کوچک چکمجه) قضالری بی حاویدر.

﴿ استانبول ﴾

استانبول [۱] شهر مشهوری دارالخلافة الاسلامیه و پای تخت

[۱] شهر لطیفک مشتمل اولدینی ابنیه عالیه و مکلفه ناک باشاوجه لری هجرتدن ۳۲۴ سنه مقدم یاپلمش و بعدالفتح جامع شریفه تبدیل بیورلمش

سلطنت سنیہ عثمانیہ اولوب (نفس استانبول) ایله (غلطه مع بك اوغلی) و (اسكدار) سمتری داخل اولدینی حالدہ ایوم اون دائرة بلدییه تقسیم اولمش و بولردن نفس استانبول (بایزید)، (فاتح)، (جراح پاشا) نام اوج عدد دائرة بلدییه حاوی بولنمشدر. (غلطه مع بك اوغلی) و (اسكدار) جهتی خارج طوتلدینی حالدہ (نفس استانبول) یدی عدد تپه دن . متشکل بر برون اوزونده کائن مثلث الشكل بر محل اولوب بر جهتی قره یغنی (یدی قله) دن (ایوان سرای) قریه سنه قدر ایکی ساعت امتداد ایدن بر سور عتیق ایله محاط و اوج جهتی بحر ایله محدوددر . یعنی جنوبی

اولان (ایاصوفیه) و اوائلده (ایودروم Hippodrome) اسمیله مشهور اولوب ایوم (آت میدانی) دیمکله معروف اولان میدان داخلنده الی مناره لی (سلطان احمد) و معمارلنده مهارت کامله مشاهده ایدیلان (سلیمانیه) و (یکی جامع) و ۸۶۷ تاریخنده (ابوالفتح سلطان محمدخان ثانی) حضرتلرینک تأسیس و بنا بیوردینی (فاتح) و (سلطان سلیم) و (بایزید) و (نور عثمانیه) و (شهزاده) و (لاله لی) و ایوب سمتنده ایوب [جامع حوالیسندنه خالد بن زید ابی ایوب الانصاری حضرتلرینک تربۀ شریفه سی بولمغله مقام مذکور زیارتگاه انامدر] و دروننده خرقة سعادت بولنقی حسیله زیارتگاه اولان (خرقة شریفه) کبی واسع و صنعت انشائیجه مشهور جوامع شریفه ایله ۶۳۰ دن متجاوز جوامع و مساجد شریفه و تکیه لر و اکثری جوامع و مساجد جوارنده بانیرلرینک تربه لری و علوم و فنونه متعلق کتب معتبره ایله مملو ۴۳ قدر کتبخانه و کتبخانه عمومی و ۱۰۰ قدر مدرسه و ۵۰ مطبعه و ۳۰۰ قدر مکاتب حیسانیه و ابتدائیه و رشدیۀ ملکیه و مذکور مکتبلره معلم تشدیرمک ایمون (دارالمعلمین)، (دارالمطامات) و مأمورین ملکیه منشأ اولان مکتب

(مرمره) دگزینه و شرقی (قره دکن) بوغازینه و شمالی مرمره نك بر قوله ساحلدر، (كاغد خانه) تعمیر اولسان محله قدر امتداد ایدن بو قوله (استانبول لیانی)، (خلیج قسطنطنیه) دیدیکمز کبی اجنیلر دخی (قورن دور) تسمیه ایدرلر.

استانبول لیانی (غلطه) و (بك اوغلی) جهتی نفس استانبولدن تفریق ایلر، خلیج قسطنطنیه واپورلریده دروننده ایشلر.
(یکی سرای) و (طوبقهو سرای) دینلان محل مثلك رأسنه مصادف اولان یرلری اولوب بین الناس (كلخانه ایچی) دینمکله معروفدر.

فیض مکسب ملکیه شاهانه و (ملکیه اعدادیسی) و (حقوق)، (نواب)، (اورمان)، (زراعت)، (نجارت) مکتبلی و دیلسز بولنان اطفاله مخصوص (دیلسز مکتبی) و دائرة حریه اقلامنه مخصوص (منشأ کتاب) و ایام مسلمینک تربیه و تعلیمی ایچون (دارالشفقه) و هر نوع صنایع تحصیلنه مخصوص (مکتب صنایع) و اردوی هایونلره طیب و اجزایی مأمورلر یتشدرمک ایچون (طیبه ملکیه) و مکتب عسکریه اعدادیلرینه مخرج اولقی اوزره استانبول جهتنده درت عدد عسکری رشده سی و همان هرکوشه و سوراق باشلرنده خیرات اولهرق (۴۰) ی متجاوز سیل و ۲۰ قدر عمارت و متعدد خسته خانه لر و ۴۰۰ قدر قره غولخانه و طوبخانه عامریه منسوب (فشنکخانه) و (زیتون برونی) قابریقه هایونلری، (باروتخانه)، (موزه خانه)، (فسخانه)، (باب عالی)، (باب سرعسکری)، (مالیه) جسم بنالری و (سرای برونی) دنیلان محله متعدد کوشکلر ایله برعدد فنار و ۷۳ سوقاخی و ۷۷۰۰ قدر دکان و مفازهدی حاوی بولنان (چارشوی کبیر)، (مصر چارشوسی) مثللو چارشولر موجوددر.

استانبوله دكزدن نظر ایدلدیكى حالدہ برطاقم مناره لر ایله
جوامع شریفه قبه لری و الوان مختلفه ایله رنگارنگ مرتفع
و ظریف بنالر و آرملرنده آغا جلر ایله مستور و ازهار متنوعه
ایله مفروش باغچلر نمایان اولمغله نظارت بحریه سی چشمه جلا
و قلبه صفا ویرر. داخل شهرده دخی سایه پادشاهیده اولسان
اقدامات نمره سیله چوق سمترلرنده منتظم جاده و میدانلر آچلمش
و طرز جدید اوزره خیلی بنالر یابلمشدر.

آثار غتیقه دن اوله رق بو جهته ده (چنبرلی طاش [۱])
و دیکیلی طاشلر [۲] و بورملی ستون [۳] و قیز طاشی [۴] و عتیق

[۱] (یابیق دیرک) دخی دنیلان (چنبرلی طاش) استانبولک
بانئ ثانیه سی اولان بیوک (قسطنطین) بت پرستلکی زماننده روما ویا
آناطولی مضافاتندن (لیدیا) الکاسنده ایوم (یوق قلعه سی) دنیلان
(هراپولیس) بلده سندن نقل و میلادک ۲۳۰ تاریخنده (دیوان یولی)
جاده سنده موقع معلومنه رکز ایتدیرمشدر . مذکور طاشک ذروه سنه
بر مشهور و مصنع صنم اقامه ایتش ایسه ده مرور اوقات ایله صنم
مدکوره صاعقه اصابت ایتدیکندن برطرفی قیرلمش وبعده شدتلی لدوس
روزکاريله بسبتون ییقلمشدر . بو طاش یکپاره اولیوب سکز پارچه قزل
سماکی طاشدن عبارت اوله رق باقر چنبرلر ایله بربرینه مربوطدر .
مذکور ستونک ارتفاعی ۹۰ و دوری ۳۰ قدمدر .

[۲] (دیکیلی طاش) بیوک تئودوسک وضعی اولوب ۳۷۹ تاریخ
میلادیسنده مظفریت و غالیت واقعه سی ایما انجون (آت میدانی) دنیلان
محلده دیوار خرچيله انشا ایتدیرمشدر . اشبو اورمه دیرک حالا چیوی
یرلرندن آکلاشلدینی اوزره ذروه سندن قاعده سنه قدر باقر ایله قابلاشمش
و آنک اوزری دخی آلتون یالیزیلی اولدینی حالدہ مؤخرأ قالدیرلمشدر .
بونک ارتفاعی ۹۴ قدم و قاعده سی ۷ قدم ۳ پرمقددر .

صهرنجلردن معدود اولان (یره بابان)، (بیك بر دیرك) نامیله معروف مغاره لر [۵] و حریق و قوعنی اخبار ایچون دائرة امور عسکریده بر عدد قله [۶] واردرد.

تراموای عربلری دخی کوپری باشندن (اقسرای) و اورادن بری (طوبقه) به و دیگر (صماتیه)، (یدی قله) به قدر ایشلر.

بك ارغلی — بوکا اجنیلر (قارشو) معناسنه دلالت ایدن (بهرا) دیرلر.

بلاد ثائثه دن (غلطه) جیتی خلیج درسمادتک طرف یسارینی و بوغاز ایچی نك تکمیل روم ایلی ساحلی حاوی و ایوم (بك اوغلی)، (بشکطاش)، (یکی کوی)، (بیوک دره) نام درت عدد دائرة بلدییه منقسم و استانبوله ایکی بیوک کوپری واسطه سیله مربوطدر.

هیروغلیف خطیله منقوش دیگر بر دیکیلی طاش دخی واردرکه یکپاره وهری بر قزل سماکی اولوب ۳۷۲ تاریخ میلادیسنده (ثودوس) نام قیصر مصر اسقلده واقع (هلیوپولیس) شهرندن نقل ایتدیرهرك یاش حالاطر واسطه سیله اوتوز ایکی کون ظرفنده اورایه رکن ایتدیر. مشدر. بو طاش تقریباً ۸۰ مترو مکعبنده و ۲۲۰ طونیلايه ثقلنده در. [۳] طونجندن معمول (بورمه لی) ویا (ییلانلی) ستون دخی بونك یاننده اولوب (بیوک قسطنطین) ك بت پرستلیک زماننده و میلادك ۳۳۰ تاریخنده یونانستانده کائن (دلنی) شهرندن نقل اولمش و مؤخرأ او جلرنده اولان ییلان باشلری قیرلش و شمدیکی حالدّه موزه خانه ده یالکز بری محفوظ بولمئشدر.

بو جهت دخی (استانبول) مثللو معمور و آبادان اوله رق
(غاطه) سمتی اجنبی تجاری ایله مسکون و (بك اوغلی) طرفی
اوروپا سفراسنك اقامتگاهي اولوب مزین کار^کیر بنالری
وغلبه لاک جاده لری و بیوک باغچه لری حاویدر. [۱]

[۴] قیز طاشنك بانیسی دخی (تودوس) اولوب ۳۸۱ سنه
میلادیه سنده انشا ایتدیرمشدر. ۴۲ متره ارتقاعنده بولن ان مذکور
طاش شمیدیکی حالده (قز طاشی) نامیله تسمیه قلنمقده اولوب اوزرنده
(وهنوس) معبوده سنك تصویری اولق اوزره طونجندن مصنوع بر قز
صورتی بولمغله اولوقت (وهنوس طاشی) اسمیله یاد اولنور ایدی.

[۵] (یره باتان) صهرنجی آياصوفیه سمتنده اولوب (علی بك)
کوبی حوالیسندن بر التندن کلان قرق چشمه صولرینك فضله سنی جمع
ایدر. اشبو صهرنج غایت مکلف و طولاً ۱۶ و عرضاً ۲۸ صره دن
عبارت ۳۳۶ سماکی ستون ایله مزیندر.

(بیك بر دیرك) نام قدیم ایله (فیلقسن) صهرنجی ایسه فضلی
باشا قوناغی موقعنده آت میدانسه ناظر در. اشبو صهرنج الیوم ایك
بوکیچی اصنافنك دستگاهی اوله رق مبالغه ایله (بیك بر دیرك) دینوب
۲۲۴ مهره دیرکی واردر.

[۶] حریق قله سنی دخی ۱۲۴۴ تاریخ هجریسنده سلطان محمود
خان ثانی حضرتلری بنا و انشا ایلدی.

[۱] بو جهتده دخی ۱۲ مطبعه و ۱ رصدخانه و قری و محلات
سائرده جامعلر و مسجدلر و ملل مختلفه یه مخصوص عبادتخانه لر و علوم
و معارفك هر صنف تبعیه نشر و تعمیمی ایچون (مکتب سلطانی) وارمنی
و روم و یهودی مکتبلری و هر محله ده صبیان مکتبلری ایله مکتب ابتدائیه
و ذکور و اناته مخصوص ملکیه رشده لری و بری بریه و بری بحریه یه

آثار عتیقه دن اوله رق (غلطه قله سی [۲]) وارد در .
 (قره کوی) دن (قله قبوسی) نه ایشلمکده اولان (تونل)
 ایله یینه (قره کوی) دن (شیشلی) یه و (عزب قبوسی) نام
 محلدن (اورته کوی) ه قدر ایشلمکده بولنان تراموای عربیه -
 لری سیر و سفری تسهیل ایدر .

مخصوص ایکی عدد عسکری رشديه سی وارکان حرب و پیاده و سواری
 و بیطار ضابطانی یتشدیرمک ایچون (مکتب فنون حربیه) وارد و لره
 استحکام و طوپیچی و مهندس ضابطلری احضارینه مخصوص (مهندسخانه
 بری هایون) و اتصالنده اعدادیسی و ملکیه یه مهندس یتشدیرمک ایچون
 (ملکیه مهندس) مکتبی و طوپخانه و ترسانه اعمالات حربیه مکتبلری
 و بالجله سفن هایونک تعمیر و تجدیدی ایچون (ترسانه عامره) و طوب
 و تفنک مثللو دولت علیه نک کافئه آلات و ادوات حربیه سیله تفرعات
 سائره سنی و آنلره لازمکلان دستکاه و سائره بی اعمال ایچون (طوپخانه
 عامره) فابریقه هایونلری و ۱۰۰ دن متجاوز (قره غولخانه) و اسلحه نک
 حفظنه مخصوص (سلاحخانه) و بک اوغلنده کی (غلطه سرانی) ،
 (طوپچی) ، (مجیدیه) [که (طاش قشله) اسمیله دخی یاد اولنور]
 و (کوش صوبی) ، (بانقالتی) ، (اورخانه) قشله هایونلری و خسته -
 خانه لر و (غازخانه) ، (یلدیز) ، (طولیه بانچه) سرای هایونلری
 و (حاجی حسین باغی) و (کاغذخانه) و (ایاس اغا) مثللو کوشکالر
 و نفس نفیس شاهانه یه مخصوص چغتلکالر و اهلانک تزه نه مخصوص
 متعدد مسیره لر و بوسمتده (قلیج علی پاشا) ، (نصرتیه) ، (فندقلی) ،
 (والده) ، (یشکطاش) ، (مجیدیه) ، (اورخانه) ، (حمیدیه) ،
 (اورته کوی) و محلاتده محله جوامع شریفه لری موجود و غلطه طرفنده
 بولنان (عرف جامی) و (یر التی جامی) قدم جهتیه مشهوردر .

[۲] آثار عتیقه دن اولان غلطه قله سی دخی ۱۰۵ تاریخ میلادیسنده
 ایمراطور (انستاس دو قوس) طرفندن اوراق بر قله اولقی اوزره بنا

اسکدار — اسکدار جهتی مستطیل الشكل اولوب غربی (بوسفور) و جنوبی مرمره دگزینه ساحل و شرقی (قرنال) و شمالی (بکقوز) قضالریله محدود اوله رک الیوم (آناطولی حصارى)، (اسکدار)، (قاضی کوی) نام اوچ دائرة بلدیه یه تقسیم اولمشدر [۳].

(حیدر پاشا) دن (ازمید) و اوغرایه رق (انقره) یه طوغری کیدن بر تیمور یولی وارد ر.

(اسکدار) ک قارشوسنده و (سرای برونی) ایله بیننده (قز قله سی) [۴] دیمکله معروف وسط بخرده بر قزار موجود در. (اسکدار) بلدة عظیمه سی آناتولی قطعه سنده واقع بلادک معروف و مشهوری اولوب درونی (چامایجه) کی مفرح و دلکشا محللر تزیین ایلمشدر.

مرمره دگزى ساحلنده و (اسکدار) ک ۶ کیلومتره

و مؤخرأ جنویزلر طرفسندن ۱۴۴۶ تاریخنده هیئت معلومه سی اوزره انشا اولمش و عصر جدیدده دخی اوست طرفی مشاهده اولنان صورته افراغ ایلمشدر.

[۳] بو جهته دخی داخلنده (بکار بکی) و (کوک صو) و امثالی قصر هایونلر و ۱۰۰ دن متجاوز جوامع و مساجد شریفه و مدارس خیریه و بر چوق مکاتب ابتدائیه و ۳ عدد ذکور و ۲ عدد اناث ایچون ملکیه رشده سی و بر عدد دخی عسکری رشده سی و حریبه و طبیه مکتبلرینه مخرج اولق اوزره قله ده برده اعدادیه مکتبلری و جراح مکتبی و بیمارخانه و بر قاق خسته خانه و یاغخانه و ۵۰ دن متجاوز قره غولخانه و چند عدد قشله و (ایجادیه) دنیلان موقع مخصوصده حریق و قوعنی اخبار ایچون بر کوچک قله ایله ۶ عدد طوب موجود در.

[۴] قز قله سنی ۲۷۰ تاریخ میلادیسنده (هراقلس) نام امپراطور بنا ایتدیردیکی مریدر.

مسافه سنده (قاضی کوی) بلده سی وارد رک استانبولک صیفیه -
لرندن معدود و تاریخچه مشهور در .

﴿ شهر امانته ملحق قضاا ﴾

شهر امانته ملحق اوله رق یوقاروده ذکر ی سبق ایلدیکی
وجهله (بکقوز)، (شیله)، (قارتال)، (ککبوزه)، (کوچک
چکمجه)، (اطهالر) قائمقامقلری واردر.
بو قائمقامقلردن (اطهالر) قائمقاملنی برنجی و (شیله)
قائمقاملنی اوچنچی و دیکرلری ایکنجی صنف قائمقاملریله
اداره ایلمکده در .

(بکقوز) قضااسنک مرکز اداره سی قره دکن بوغازی
ساحلنده کائن (بکقوز) و (شیله) قضااسنک کرسی اداره سی
بجر سیاه ساحلنده کائن (شیله) و (قارتال) قضااسنک اداره
مرکزی (بجر مرمره) کنارنده کی (قارتال) قصبه لریدر .
(مالته) قصبه سی دخی (قارتال) قضااسنه تابع و (حیدرپاشا) دن
(ازمید) کیدن شمندوفر خطی اوزرنده واقمدر .

(ککبوزه) قضااسنک مرکز اداره سی اولان (ککبوزه)
قصبه سی مرمره دکنری ساحلی قربنده و شمندوفر خطنک یارم
ساعت بعدنده کائندر . [بو قصبه جوارنده قرطاجه امرای
عسکریه سندن مشهور (آنیسیال) مدفوندر] . (داریجه)
فاحیه سی بو قضایه مربوطدر .

(کوچک چکمجه) قضاسی دخی شهر امانته ملحق قضاا لردن

بریدر . مقر اداره سی (مقری کوی) قصبه سیدر . مرمره
دکزی ساحلندہ بولنان (کوچک چکمجه) قصبه سی ایسه نواحی*
مشہورہ سندن برینہ مرکز اتحاد ایدلمشدر . (صوبولی) (کمر
برغوس) ناحیہ لری بو قضایہ ماحقدر .

اطہر قائم مقامی -- اطہر قضای (قزل اطہر) دنیلان
(بیوک اطہ (Prinkipos) ، (ہکبہ لی Halki) ، (قنہ لی Proti) ،
(بورغاز Antigoni) اسمارندہ دردی مسکون و (اوقزیا
Oxia) ویا (سوری) و (پلاتیا Platia) ویا (یاصی) و (پیدہ
Pita) ، (نیاندروس Niandros) ، (آتی روویتوس
Antirovithos) ویا (صدف) نام بش عدد کوچک وغیرہ مسکون
اطہر دن متشکلدر .

بیوک اطہ — اشبو (بیوک اطہ) قزل اطہر تسمیہ ایدی لان
جزائرک اکجسیم و معروفیدر . اوزون و اکسز اولان بو
جزیرہ مرکز قضا اولہرق سرای برونندن تقریباً ۱۴ میل
بعیددر . هواسنک لطافتدن ناشی کرک اغیا و کرک بک اوغلی
خاقتنک صیفیہ سی اولمغلہ معموردر .

ہکبہ لی اطہ — بو اطہ یارم ساعت طولندہ و بر چاریک
عرضندہ اولوب داخلندہ (مکتب بحریہ شاہانہ) و مکتب
دروندہ بر عدد قصر ہایون و مرتفع بر محلہ غایت منتظم بر
روم تجارت مکتبی و اسکیدن قالمہ ایکی عدد مناستری و (چام
لیمانی) اسمیلہ یاد اولنور بردہ لیمانی واردر .

قنلی اطه — جزیره مذکوره سرای برونک ۸ میل قدر
مسافه سنده و ۳ میل وسعتنده اولوب بر قریه ایله بر عدد
مناستری حاوی و بیلکی طاشی تجارتیله مشهور ایدی .

بورغاز اطه سی — مذکور اطه قنلی اطه نك ۲۰ میل قدر
بعنده اولوب شمال و جنوب سمتلری صعب المرور قیالر ایله
مستور و جوانب ثلاثه سی لیمانلر ایله محفوظدر .

بالاده مذکور جزیره صغیره لر دخی هر نقدر مسكون
دكللر ایسه ده بالق محصولاتیجه شهرتلی وار در .

﴿ ینالجه متصرفلی ﴾

(چتالجه) سنجانی و یا متصرفلی (کوچك چكمجیه) قضا.
سنگ غربنده واقع اوله رق شمالی بحر سیاهه و جنوبی مرمره
دکزینه ساحل و غربی (اذرنه) ولایتنه متصلدر .

اشبو مستقل متصرفاق (چتالجه) ، (بیوک چكمجیه) ،
(سلوری) قضاالرینی حاویدر . بونلردن (بیوک چكمجیه) ،
(سلوری) قضاالری اوچنجی صنف قضاالردن معدود در .

(چتالجه) قضااسنگ مرکز اداره سی تیموریولی اوزرنده
کائن (چتالجه) قصبه سیدر . مرکز اداره سی (قره جه) قریه سی
اولان (ترقوس) ناحیه سی (چتالجه) قضااسنه تابمدر .

(بیوک چكمجیه) قضااسنگ مرکز اداره سی کندی اسمیله یاد
اولنان قصبه در . اشبو (بیوک چكمجیه) قصبه سی (مرمره) دکزی

ساحل‌نمده بولنه‌رق اوکننده برکول تشکل ایتش وایام‌شتاده کندویه
آقان (قره‌صو) واسطه‌سیله‌صوی تزاید ایتدیکندن مدخلنه‌متین
وکارکیر برکوپری بنا ایدلمشدر .

(سلوری) قضا‌سنگ مرکز اداره‌سی‌دخی مرمره‌دکزی
ساحل‌نمده‌کائن (سلوری) قصبه‌سیدر . بوقصبه‌نک‌پناری‌رواجلی
اولوب‌تجارتی‌کلیتلودر . باشلوجه‌اخراجاتی (میوه) ، (کمور) ،
(یراغی) در . (یغورد) ی‌دخی‌شهوردر .

﴿ از میر متصرف‌فغانی ﴾

(از مید) مستقل متصرف‌فغانی (آناطولی) شبه‌جزیره‌سند
بولندینی‌جهتله (آسیای عثمانی) ولایاتی‌صره‌سند تعریف
ایدیله‌جکندن بوراده‌ذکرندن صرف‌نظر ایدلمشدر .

﴿ ادرنه ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صناعیہ — صورت اداره — احوال بلاد مشہورہ .

مردود — (ادرنه) ولایتی اوروپای عثمانیدہ کائن
ولایتلردن بری اولہرق (چتالچہ) متصرفلغٹک غربندہ واقع
وشمالندہ (بحر سیام) ایلہ (روم ایلی شرقی) وغربندہ
(سالانیک) ولایتلری کائن و جنوبی (مرمرہ دکزی) و
(قلعه سلطانیہ بوغازی) و (اطہلر دکزی) نہ ساحلدر .

سکنہ — ولایت مذکورہ نک بالجمہ سکنہ سی اکثریسی
اسلام و متباقیسی ملل ساثرہدن عبارت اولمق اوزرہ تقریباً
۸۵۰,۰۰۰ نفوسہ بالغدر .

تعریفات طبیعیہ — بوولایتک هواسی صاعلم ولطیف اولوب
داخلندہ واسع اووہلر واردر .

(استرانچہ) طاغلری شرقندہ و (تکفور) طاغی سلسلہ
جبالی جنوبندہ و (دسپوت) طاغلری غربندہ امتداد ایدر .
بونلردن (تکفور طاغی) اخلامور آغاجلرینی و (استرانچہ)
طاغلری مختلف الجنس اشجاردن مرکب اورمانلری و (دسپوت)
طاغلری ہر نوع اشجاردن مرکب کثیر العدد اورمانلری و یک
چوق مرعاری حاویدر . باشلوچہ (طونچہ) ، (آردا) ، (ارکنہ)
صولرینک کندویہ جریان ایتیمیلہ کسب ہتسمات ایدن (مریش)

نهری ولایت مذکورہ میں احیا ایتمکده و (قواق) صوبی دخی
(ساروس) کورفزیہ صو ویرمکده در.

بونلردن بشقه (یارملی دزه) اطہلر دکزینہ و (قرہ جہ صو)
ایله (قوری چای) (قرہ اغاج) لیانندن متشکل (بورو) کولہ
آقمدہ در.

محصولات ارضیہ و صنایع — ادرنہ ولایتک ترابی منبت
و محصولدار اولغله اراضیہ بندہ (بغدادی) . (آریہ) ، (قوقوروز)
و حبوبات سارمیشور . اکثر طرفلر ندرہ دخی (اوزوم) ، (توتون)
(کتان) ، (پموق) حصولہ کلور

ولایتک (کل یاغی) ، (کل صوبی) ، (بالومی) ، (ینیر) ،
(روغن زیت) محصولات صنایعہ سندن اولوب احتیاجات محلیہ دن
فضله سی خارجه صاتیلور .

ادرنہ ولایتک کرک تیمور یوللری و کرک مرمرہ دکزنده
واقع (تکفور طاغی) ، (کلیولی) و اطہلر دکزنده کائن
(اینوز) ، (مکری) ، (لاغوس) اسکله و لیانلری سایہ سندہ
تجارتی یولندہ اولوب بونلرک مشاہیری (کلیولی) و (دده آغاج)
اسکله لریدر . اشبو (کلیولی) اسکله سی (چناق قلعه) بوغازی سا .
حلندہ بولمغله بحر سیاه و اطہلر دکزنندن کلوب کیدن سفائنک مریدر .
(دده آغاجی) ہر قدر لیانہ مالک دکل ایسہ دہ (ادرنہ) دن
کلان شمندوفر خطک اهمیتلی موقفیدر .

— صورت اداره —

ادرنہ ولایتک (ادرنہ) ، (قرق کلیسا) ، (تکفور طاغی) ،

(کلیبولی) ، (دده آغاجی) ، (کوملجنه) نام الی عدد سنجاغی واردر . مقر ولایتی (ادرنه) شهری اولوب سنجاق مرکز لری کندی اسمارنده . بولنان قصبه لردر . مذکور سنجاقلره منسوب قضالر آئیده کی جدوله کوسترلشد .

ادرنه سنجاغی			قرق کلیسا سنجاغی		
ب.ا.	قضالر	مرکز اداره لری	ب.ا.	قضالر	مرکز اداره لری
۱	جسر مصطفی پاشا	=	۳	مدیه	=
۲	دیة توقه	=	۱	طریقوه	=
۱	قرجه علی	=	۳	بابای عتیق	=
۴	خوصه	=	۲	اخته بولی	واسیلیقو
۲	جسر ارکنه	=	۲	ویزه	=
۲	اورده کوی	=	۲	لوله بورغازی	=
تکفور طغانی سنجاغی			دده آغاجی سنجاغی		
۲	معلقه	=	۳	اینوز	=
۴	خیده بولی	=	۳	صرفیلو	=
۲	چورلی	=	کوملجنه سنجاغی		
کلیبولی سنجاغی			۲	اسکجه	یکجه قرهجه صو
۴	کشان	=	۱	سلطان یری	قوشقراق
۳	مرفته	=	۲	روچوز	=
۳	شارکوی	=	۱	انی چلبی	پاشماقلی
۳	آجه آباد	مایدوس	۲	اکری دره	=
			۲	داره دره	=

— احوال بلاد مشهوره —

ادرنه شهری — (سریج)، (طونجه)، (آردا) نهر لرینک اجتماع وتلاقی ابتدکاری محله قریب غایت کوزل وخوش منظر بر صرت اوزرینه مبنی و ۸۳,۰۰۰ نفوسی محتوی و درت طرفی باغ وبانجه وبساتین ایله محاط وبراسکی قلعه بی حاوی وطوپراقدن یابلمش استحکاملر ایله محدود بر بلدة رعنا اولوب آستانه علیه نك ۴۴ ساعت شمال غریبسنده کاشندر، استانبوله دخی بر تیموریول خطی واسطه سیله متصلدُر .

مذکور شهر سلطان مراد خداوندكارك زمان سلطنتلرنده فتح و تسخیر وممالك عثمانیه یه ضم و الحاق اولوب ابو الفتح سلطان محمد خان ثانی حضر تلرینك استانبولی فتح بیوردقلری زمانه قدر دولت علیه ابدی الدوامه پای تحت ثانی اتخاذا قلنمش وبو کونکی کونده ایکنجی اردوی هایونه مرکز اولمشدر .

(ادرنه) نك (علی پاشا چارشوسی) دنیلان کارگیر وجسیم چارشوسی ایله (اسکی سرای) (طونجه کوپریسی) مشهوردر . اشبو (علی پاشا چارشوسی) استانبولده کی چارشوی کیره آگدیرر . چارشونك اتصائنده برده جامع شریف واردر .

بونك براز اوزاغنده (اسکی آراسته) نامیله معروف اولان دیگر کبیر چارشو (علی پاشا چارشوسی) قدر معمور دکلدُر

بولنردن بشقه (ادرنه) ده جسم بربدستان و متعدد کارگیر خانلر
 و بوکا مانند بنالر واردر . (ادرنه) نك (سرای ایچی مسیره سی)
 ایام بهارده لطیف اولور . باغلرنده اسکدار جهتك چاوش
 اوزومنه معادل اعلا اوزوم و رایجلی قیصی و آرمود و امثالی
 فواکه و اشجار کونا کون یتیشور . ادرنه نك (بامیه) محصولی
 دخی مشهوردر . رواج طیه بی حاوی (مسك صابونلری) ،
 (صغیر دلی بصیرمه سی) ، (دواء مسك شکری) ، (قشر پندیری)
 هریرده مقبولدر ، [۱]

[۱] سلاطین عظام جنت مکان حضراتنك اوان اقامتلرنده آثار حسنه .
 لرندن اوانی اوزره احیا و انشا بیوردقلری (ییلدیرم سلطان بایزید)
 حضرتلرینك ناملرینه منسوب جامع شریف ایله سلطان محمد خان حضرتلرینك
 (اسکی جامع) دیمکله معروف محکم جامع شریفلری و (سلطان مراد
 ثانی) علیه رحمة الباری حضرتلرینك بری اوچ شرفلی و دیگرلی (مرادیه)
 ناملرله جامع شریفلری و مدرسه و عمارت و مولوی خانه لری و (طونجه)
 قربنده (سلطان بایزید) حضرتلرینك کذلک ایکی مناره لی جامعلری
 و عمارت و مدرسه لری و (سلطان سلیم ثانی) حضرتلرینك درت مناره لی
 نام عالیسنه منسوب جامع شریف ایله مدرسه سی و سائر خیرات جلیله لری
 مملکتنك الک بیوک شرف و زینتیدر .

سلطان سلیم جامی ایسه جمله سنک جسیمی اولوب کرک متاتی و کرک
 صنایع معنویه جه حائر اولدینی نفاستی جهتله نادرالامثالدر . سلطان محمود
 ثانی حضرتلرینك (ادرنه) جوارنده جسم بر قشله لرله درون قشله ده برده
 جامع شریفی واردر . طوپیجی عساکر شاهانه ایچون دخی مکمل بز
 قشله یامیشدر .

جوامع شریفه مذکورده دن ماعدا محلات جوامع و مساجد شریفه سی
 وایکنجی اردوی هاپونه مخصوص بر باب مکتب اعدادی شاهانه و چند

قریه طایسا قصبه سی — (ادرنه) نك ۱۲ ساعت قدر شرقده و (استرانجه) طاغندن کچن مشهور طریقك آغزنده ناسندر. بو قصبه نك اوزوم باغلری کثیر و (بادم) ايله (پکمز) ، [خردالیه] ، (توتون) ، (بلین) ی و جویرلی صوجوغی مشهوردر. نكفور طاغی قصبه سی — مقر ولایت اولان (ادرنه) نك ۱۵ ساعت جنوب شرقیسنده و (بحرمرمه) ساحلنده بر اساسکله در. (نکفور طاغی) قصبه سنك اصل تجارتی نقلیاتدر. باشلوجه

سنه مقدم (جدیدیه) نام عالیسی ايله یتیم و یتیمه اطفالک تعلیم و تربیه لری ایچون زراعت نمونه چفتلککنده کشاد بیوریلان و (زراعت ، صنایع ، تجارت) شعبه لرینه تقسیم اولنان مکتب فیض مکسب و بوندن بشقه بر عسکری رشیدیسی و ایکیسی ذکوره و بری اناثه مخصوص اوچ عدد ملکیه رشیدیسی و ابتدائیه مکتب لری و محلاتده برر صبیان مکتبی و ملل سائره یه مخصوص مکتبلر و چند عدد مدرسه و تکیه و بر عدد مطبعه و بعض اشیاك نسجه مخصوص کارخانه لر و دباغخانه لر موجوددر.

ادرنه نك بر ساعت محلنده بولنان (آرناد) قریه سنده جسیم بر طاش معدنی موجود اولوب بوندن چیقاریلان طاش کوپری و امثالی کارگیر بنالره صرف اولندیکی کبی (ادرنه) ده اعمال اولنان شوسه لر ایچون دخی جوق ایشه یرامشدر.

مذکور قریه جوارنده صوبی غایت خفیف و هاضم بر چشمه اولوب بو صو دوام اوزره ایچلکده ضعف معده اصحابنه منافعی مجربدر. (ادرنه) شهری جوارنده (تیمور طاش) نام محله میاه نفیسه دن (تیمور طاش) صوبی وارددر.

(ادرنه) یه ۶ ساعت مسافه ده کائن (اورته کوی) نام قصبه ده دخی چلیکلی بر صو نبغان ایدرکه مذکور صوبی اطبا چلیک و یره جکلری خسته یه ایچیرلر.

اخراجاتی چوغی استانبوله کوندربیلان ذخیره اولوب (حبوبان
(سیسام) ، (یون) ، (سختیان) ، (قارپوخت) ، (قاوور)
محصولی مشهوردر .

کلیبولی قصبه سی — (ادرنه) نك ۲۸ ساعت جنوب
وکندی اسمیه یاد اولنان شبه جزیره اوزرنده و (قلعه سلطانه
بوغازی) ساحلنده در . بوغازدن کلوب کچن کیلرک یوک و ذخیره
آلمرینه مخصوص برده ایشلک لیمانی واردر . مدکور لیمان
پك چوق ذخیره ، (پموق) ، (پیاغی) ، (حریر) خارجه اخراج
اولنور . مواقع مستحکمه دن اولان (بولایر) کلیبولی ، ملحقه اتنددر .

دده آغاجی قصبه سی — آطه لر دکزی ساحلنده واقع
اوله رق مقر ولایت اولان (ادرنه) یه برتموز یول خطی
واسطه سیله اتصال کسب ایتمش مهم بر تجارت اسکله سیدر . (ادرنه)
ولایتک باشلوجه ادخالات و اخراجاتی (دده آغاجی) قصبه سی ایله
اولور . (ادرنه) ایله یینی ۱۶ ساعتدر .

(دده آغاجی) قضااسنک (قره جک) ناحیه سنه ایکی بحق ساعت
مسافه ده صوبی حرارتلی وغایت مسهل قره ایلیجه سی ، نامیله
بر عدد ایلیجه موجوددر .

کوملجه قصبه سی — مرکز ولایتک جنوب غریبسنده
و (استانبول) دن (سلانیکه) کیدن مشهور طریق اوزرنده در .
(قره جه صو) دنیلان ایرمق حوالیسندن جاریدر .

بو قصبه نك بالی مشهور و دروننده اعمال اولئسان
سختیانی معروفدر. اسکله سی دخی ۶ ساعت بعدنده و (لاغوس)
کورفرزنده (قره آغاج) در [۱]

جسر ارکه قصبه سی -- (اوزون کوپری) اسمیله دخی یاد
اولنور. بو قصبه (ادرنه) نك ۱۰ ساعت سمت جنوبیسنده
و (ارکنه) صوبی کنارنده در. (جسر ارکنه) قصبه سنك قاوونی
و بر بچق کیلو مترو طولنده و (۱۷۴) کمر اوزرنده مبنی
و (اوزون کوپری) دینکله معروف کوپری مشهوردر.
مذکور قصبه ده غاز خانه دخی یابلمشدر.

دیمتوقه قصبه سی — (ادرنه) نك ۸ ساعت جانب جنوبیسنده
و (قزل دلی) چاینك (صریح) نهرینه آق دینی محل قربنده کاشندر.
درون قصبه ده (ییلدیرم بایزید خان) حضرتلرینك جامعی واردر.
(دیه توقه) قصبه سنك منسوب اولدینی قضانك الوان ریک
معدنی و چوملکی و یون و ایپکدن معمول قاشسلری مشهور
و (قله لی برغوس) ناحیه سی معروفدر. (استانبول) و (دده آغاجی)
شهرلرندن کلان شمندوفر خطلری بو ناحیه ده برانشور.

لوله برغوس قصبه سی — (قرق کلیسا) قصبه سنك ۴ ساعت سمت

[۱] هر ولایتك احوال بلاد مشهوره سی آتیده بیان اولندی بی اوزره
ترتیب اولتمشدر شویله که : اولاً سنجاق مرکزلی و بعده او سنجاقلره
ملحق قضالردن مشهورلری ذکر ایدلمشدر.

جنوبیسیسندہ و (استانبول) دن (ادرنه) یہ کیدن طریق اوزرندہ واقعدر، (ارکنہ) صوبی توابعندن بری قصبہ یقینندن مرور ایدر، درونندہ دخی یوندن شیاق و طوپراقدن یالیزی کاسہلر و یازو طاقملری و سیغازلق و لولہ کبی شیلر اعمال اولنور.

(مدیا)، (اختہ بولی) قصبہ لری — ساحل بحر سیاہدہ برر اسکله در.

بونلردن (مدیا) قصبہ سی قضا مرکزی اولہرق پیشکاهندہ تظہیرہ محتاج بر لیمانہ مالکدر. قصبہ نک کور محمولی مبدول و اہالیسی بالقجیلق ایلہ مشہوردر.

(مدیا) قضا سنہ تابع و اراضیسی طاشاق اولان (صماقوجق) ناحیہ سندنہ تیمور معدنی اولوب اخراج اولنان جوہر مذکور قریہ جوارندہ کائن طوپخانہ عامریہ مربوط دوکخانہ یہ نقل اولنہرق کلہ و میری ایچون حیوان نعلی و ساج و طوپخانہ یہ عائد ماکنہ و آلات اصاغہ اولنور.

(اینہ اطہ) قریہ سی دہ (اختہ بولی) قضا سنہ مربوطدر.

چورلی قصبہ سی — (تکفور طاغی) قصبہ سنک ۶ ساعت سمت شمال شرقیسیسندہ و کندی اسمیلہ مسمی صویک قربندہ و (استانبول) دن (ادرنه) یہ کیدن شمند و فرخطک اوچ کیلو مترو قدر جنوبندہ کائنور. (چورلی) قصبہ سنک پینزی و بہر سنہ ۱۲ نیساندہ بدأ ایلہ ۱۰ کون امتداد ایدن پنایری مشہوردر.

(چورلی) اووه سنده بولنان قوریء هایون دروننده بر
چوق صو منبلری و ۳۰ عدد قیون یتاغی ایله ذخیره انبارلری
ویوجک بر عدد اخشاب قله واردر.

شارکوی، مرفته قصبه لری — بو قصبه لر مقرر لوا اولان
(کلیولی) قصبه سنک سمت شرقیسنده و (مرمره دکزی)
ساحلنده کائندر. بینلری ۲ ساعت اولان مذکور قصبه لرک
باغلری مشهوردر.

بونلردن (مرفته) قصبه سنده طوغله و کره مید اعمالته
مخصوص فابریقه واردر. کوچک کیلرک بارنمنه مساعد اوفاق
لیمانی دخی موجوددر. (مرفته) نک پکیزی مشهوردر.

ابنوز قصبه سی — (کلیولی) نک ۲۰ ساعت قدر غربنده
و (مریج) نهرینک آغزلرندن بری قربنده وکندی اسمیله یاد
اولان کورفزک کنارنده کائندر. بو قصبه نک مملحه سی جوار
قصبه وقضالینی احیا ایدر. (انز) ک کوپلری دخی مشهور اولوب
درسعادت و محال سائره یه نقل اولنور.

صوفیابو قصبه سی — (مریج) نهری کنارنده واقعدر. بو
قصبه (ادرنه) دن (دده آغاجی) قصبه سنه کیدن شمندوفر
خطی اوزرنده بولندیغندن تجارتگاهدر.

اسکیه قصبه سی — (اسکیه) قصبه سی مرکز لوا اولان
(کوملجنه) نک ۸ ساعت غربنده و (دسپوت) سلسله سنک اتکنده

نو (اسکچه) دره سنک قربنده در. (قرهجه یکجه سی) ناحیه سی معروفدر .

مذکور قصبه نك اووه سی مشهور اولوب دروننده (کوملجنه) قصبه سی مثللو اعلا سختیان اعمال اولنور.

مذوب اولدینی قضاده دخی اعلا توتون حصوله کلرک کلیسی تجاری معرفتیه مالک اجنبیه و بر مقداری در سعادت نقل اولنور . هر طرفه مقبول اولان یکجه توتونی بو قضایک محصولیدر .

قرشقوای قصبه سی — کوملجنه سنجاغی ملحقانندن (سلطان یری) قضاسنک اداره مرکزیدر . مذکور قصبه مرکز لوايه ۷ ساعت اوزا قدر . (اطه) ناحیه سی بو قضایه مربوطدر .

باشماقلی قصبه سی — بو دخی کوملجنه سنجاغی ملحقانندن (آخی چایی) قضاسنک مقر اداره سیدر . (ایسمیلان) ناحیه سی نواحی مشهوره سندن بریدر .

﴿ سلانیک ولایتی ﴾

حدود — سکنہ — تعریفات طبیعیہ محصولات ارضیہ و صناعیہ —
صورت ادارہ — احوال بلاد مشہورہ .

مہرود — سلانیک ولایتی شمالاً (باغارسستان) ایالتی
و (قوصوہ) ولایتی و شرقاً (ادرنہ) و (روم ایلی شرقی) ولایتی
و جنوباً (اطہار دیزی) و غرباً دخی (مناستر) ولایتی اراضیسی
ایلہ محاطدر .

سکنہ — ولایت مذکورہ مک مقدار سکنہ سی اکثریسی
اسلام و متبانیسی مال مختلفہ بن عبارت اولہرق ۸۳۰,۰۰۰
قدر تخمین ایدلسکدہدر .

تعریفات طبیعیہ — سلانیک ولایتنک هوا سی معتدل
واراضیسی طاغلق و اورمانلق اولوب شرقدہ (یل تپہ)، (یریم)،
(بوز) و جنوبندہ (بیکار) و (خالکیدک) شبہ جزیرہ سسندہ
(قورتاج Kortatsch) و غربندہ (بابونا Babouna)، (نیچہ)
و شمالدہ (ریلو)، (مالش)، (پلاجقاویچہ Plaskavitza) و یا
(پلوسقہ) و وسط ولایتدہ دخی (ولیچہ Vélitza)، (سلطانیچہ)
طاغلری کائندر .

(مستا)، (استروما)، (واردار)، (اینچہ قرہ) نام نہر لر
سلانیک ولایتی اسقا و احیا ایتدکن صکرہ صولرینی اطہار
دکزینہ اجرا ایدر لر .

(تاکینوس)، (بشیک)، (واسیلیوس)، (پراویشته)
(پوتقوه Butcova)، (آجی کول)، (طویران)، (اوسترووه)
نام کوللر ولایت مذکوره داخلند در.

محصولات ارضیه و صنایع — ولایت مذکوره نیک اراضیسی
هم نوع حبوبات یتشدیرمکه صالح اولوب حاصلات ارضیه سی
انواع حبوبات ایله شروبی غایت معتبر اولوب بوکورتلنه مشابه
بر نوع توت و (اوزوم)، (ککتان)، (پموق) و انواع میوه
و کلیتو توتوندن عبارتدر.

محصولات صناعیه سی آقمشه حریره و قطنیه و خصوصیه
(چوراب)، (قالیجه)، (سجاده)، (حمام طاقلری)، (ککتان)
حوالیسی و دوشمه لک انواع قماش و (کوملکک بز)، (بروحک)،
(سختیان)، (کون)، (مشین) و باقر و تونج ادواتی مثللو شیلردر.
ولایت مذکوره (سلانیک) کورفری کبی ایشلک بر لیمانه
مالک و (واردار) نهرینی تمقیب ایدن شمندوفر خطنه و غایت
غیور و مقدم اهالی به صاحب اولدینی جهته تجارت خصوصنده
ولایات سائر به فائق اولوب باشلوجه اخراجاتی (توتون)،
(پموق) و (سختیان) در.

— صورت اداره —

سلانیک ولایتی (سلانیک)، (سیروز)، (درامه) نام اوج
عدد سنجانی منقسمدر. مقر ولایتی (سلانیک) شهری اولوب

سنجاق مرکزی همنامی اولان قصبه لردر. بوسنجا قلا بروجہ آتی
جدولده بیان اولنان قضالری مشتملدر.

سبوز سنجاقی			سلانیک سنجاقی		
مرکز اداره لری	قضالر	نومبر	مرکز اداره لری	قضالر	نومبر
=	منلاک	۳	پولیرو	کسندره	۲
=	زیغنه	۳	=	قره فربه	۲
=	رازلق	۳	=	یکجیه واردار	۳
=	پترج	۴	=	قاتریشه	۳
=	نوره قوب	۳	=	رودینه	۳
=	تیورحصار	۳	=	لنقظه	۳
جمعه بالا (دوبینجه جمعه سی)			=	کوکبلی	۲
درامه سنجاقی			قلیقیش	عورتعصاری	۲
=	قواله	۳	=	طویران	۴
=	صاری شعبان	۴	=	استرومجه	۳
=	پراویشته	۴	قوادار	تکوش	۳
سرد	سرد		=	کوپرلی	۳
				ایشه روز	۱

— احوال بلاد مشهوره —

سولیک شهری — اطهار دکنزدن حاصل اولان و اوچوز
قدر سفینه نک اقامته کافی بولنان (سلانیک) دیه معروف اء
بر کورفزک ایچروسنده و مرتفعجه بر تپه نک اتکند، کاشندر
شهر شرق جهته طوغری کوندن کونه توسع ایتمکده در

داخل شهرده (حورتاج) صوبی جاریدر . بو صو شهرک
خانه و حاملرینی و جامع و بسائر محللرینی اسقا و احیا ایتمکده در .
دروننده تقریباً ۱۵۰,۰۰۰ نفوس موجوددر . استانبولدن
صکره دخی روم ایلی شاهانه نك تجارتجه مهم بر اسکله سی
(واردار) نهری طریق و شمندوفر خطی ایله روم ایلی و سلطانك
ادخالات و اخراجات مرکزیدر .

(سلائیك) شهری اوروپا نك اكثر جهتلریله مناسبات
تجاریه سی بولند یغدن مرکز تجارت اولمغه لیاننده دائمی صورتده
کلیتو تجار کیلری بولنور . [۱]

[۱] داخل شهرده مقدا (ایودروم) دنیلان میدان ایله ۶۰ دن
متجاوز جوامع شریفه ۱۷۷ کلیسا و پیاده و طوبچی قشله لری و خسته خانه
و مطبعلر و مکتب صبیانه و ایکیمی ذکوره وبری امانه مخصوص اوچ
عدد رشیده و مکتب فیض صبیان و مکتب ترقی و حمیدیه صنایع مکتبی
و مکتب اعدادی و ۷۰ قدر خان و هر دولته مخصوص قونسلوسخانه
و اون دکر منلری و کچه و کلیم کارخانه لری و ایپاک فابریقه سی و متمد
فابریقه لر موجود و منسوجات حریره و قطنیه سی و سختیانی مشهوردر .
شهره بر ساعت مسافده برده زراعت مکتبی یابلمشدور .

سلائیك یارم ساعت مسافه سنده طاشاق بر بارك تپه سنده اسکیدن قاله
خراب بر عدد قلعه و آنك التنده زمین ایله برابر او یولوش ایکی باب صغیر
مغاره ایله بر ساعت بعدنده و بر طاغ تپه سنده و (ماریه) چفلکی جوارنده
(کلریه) نامیله بر قصر عتیق و درون سلائیكده (کلریه) قیوسی جاده سی
اوزرنده آثار عتیقه دن اوله رق صورت مکملده بر کر و سلائیك قلعه سنده
حالا (واردار) قیوسی دنیلان قیونك ایچنده منقش مرصردن ینه بر کر
واردر . کذا (کلریه) ده (بیاض قله) نامیله دخی بر قلعه موجود در .

سلائیك قضا سنده (کلر) یه ناحیه سنده بر نوع یومشاق طاش چیقار
و کلیت اوزره سلائیك کتوریلور اینیه قولا نیلور .

سیروز شهری — (سهرهس) دنیلان (سیروز) شهری
 سالنیک ۱۵ ساعت قدر سمت شمال شرقیسنده (استروما)
 نهري قربنده و استانبولدن سالنیکه کیدن مشهور طریق اوزرنده
 بر صحرا ده کائندر.

مذکور قصبه جوارنده معادنن واپور کموری وار در .
 (سیروز) اووهسی مشهوردر . درونندن دخی (قره صو) بچر .
 سیروز اهالیسی اییک بوجکی یتشدر مکله مشغول اولدقلری
 کبی یون و پموق و خصوصیه توتون تجارتی ایله شهرت کسب
 ایتشلردر . سیروزک اوج ساعت مسافهسنده و سالنیک جادهسی
 اوزرنده ۳۶ کوزدن عبارت (اورلاق) نامیه بر کووری
 وار در .

(سیروز) قضاسی داخلنده و (تاینوس) کولی حوالیسنده
 بولنان بتاقلقلر و پرنج ترلاری اول طرفک هواسنی توخیم
 ایتیکده در .

درامه شهری — (سالنیک) ک شرقنده و تقریباً ۳۰ ساعت
 بعدنده کائندر . مذکور شهرک اکثر بحلی اورمانلق اولوب
 هر جنس اشجار حسینیه موجود در . (درامه) نک چوراب
 و یون منسوجاتی معروفدر .

مذکور قصبه نک منسوب اولدینی (درامه) قضاسنده
 کلیتو (چوراب) ، (کون) ، (سختیان) اعمال اولنور .

یکیم واردار قصبهسی — سالنیک سنجاغنک حاوی اولدینی

قضا مرکز لرندن بری اوله رق (سلاویک) ک ۸ ساعت قدر
غریبنده و (مناستر) طوغری کیدن طریق اوزرنده کاشدر .
بو قصبه ده (کلیم) ، (جوراپ) ، (شیاق) ، (کتان بزی)
اعمال و درون قضا و داخل ولایتده استعمال اولتور .

ابنیه ده قولانیسلان (کفکی) طاشی منسوب اولدینی
قضاده دنخی چیقار . (پللا Pella) خرابه سی مذکور قضا
داخلنده در .

قره فریه قصبه سی — سلاویک سنجاغی ملحقاتنده داخل
اولان (قره فریه) قصبه سی سلاویک ۱۲ ساعت غریبنده
و (اینجه قره) نام صویک بر ساعت قدر صوانده کاشدر .
مذکور قصبه سلاویکدن مناستره کیدن شمند و فرخطی اوزرنده
بولندیغدن اهمیتی حائز در .

نفس قصبه نک کتان حولیسی و ایپکلی حمام طاقیری و شیاق
و انواع جورابی و ... ولات دباغیه سی معروفدر .
قره فریه قضا سنک میریه عاقد و قابل الاستفاده اورمانلری
چوقدر .

(اغستوس) ناحیه سی (قره فریه) قضا سنک نواحی
مشهوره سنددر . (قره فریه) ایله بینلری ۴ ساعتدر .

قازینه قصبه سی — سلاویک سنجاغی ملحقاتندن اوله رق
سلاویک ۱۶ ساعت سمت جنوبیسنده و (سلاویک) کورفری
ساحلنده کاشدر . مذکور قصبه ساحل بحرده بولندینی و کور

اخراجاتی کثیر اولدینی جهتله حائز اهمیتدر (بلیقاس) صوینی
دخی درون قضاده جریان ایتمکده در .

ورودینه قصبه سی — سلاونیک ۱۴ ساعت جهت غربیه سنده
و مناسرتیولی اوزرنده و مرتفع بر موقعده کاشندر . قصبه درونندن
(قره آزماق) آقان (ولادوه Wladova) صوینی جریان ایدر .
قصبه نك (کلیم) ، (شیاق) ، (جوراب) ی سلاونیک و محال
سائر یه کوندربیلور . اییک حاصلاتی دخی مشهور در .

بو'داریه مربوط (استرووه Ostrova) ناحیه سی وارددرکه
(وودینه) قصبه سنده ۴ ساعت قدر اوزا قدر ،

مذکور ناحیه ده (استرووه) تعبیر اوانور بر کول موجود
در . بوکول مقدما کوچک بر کول ایکن صکره لری جسامت
کسب ایدرک کندی اسمی ایله مسمی قصبه یی صویه غرق ایلمش
اولدیندن اها ایسی ینه او نام ایله یاد اولنان شمیدیکی ناحیه نك
بواندینی محله هجرت ایده رك امرار وقت ایتمکدر درلر .

قدیم قصبه نك مناره سی اینه بعض خرابه لری الیوم کولک
اورته سنده مشاهده اولمقده در .

عمر قصبه سی — سلاونیک ۶ ساعت بعد شمالی سنده
(واردار) نهرینه آقان بر ایرماق کنارنده کاشندر . منسوب
اولدینی قضا داخلنده کی (میا Maja) طاغنده عبا نسج و اعمال
اولنور .

(عورتحصاری) قضاسی داخلنده ایام خارده طوز
استحصال ایدیلاں (آجی کول) واردر .

عورتحصاری قزاسنه مرکز اتخاذا ایدیلاں (قلقیش)
قصبه سنک جامع محله سی مشهور در .

طویرانه قصبه سی — سلانیک ۱۲ ساعت جانب شمالیسنده
وهمنامی اولان کولک غرب ساحلنده میندر . دده آغاچندن
سلانیکه کیدن تیمور یولی مذکور قصبه دن مرور ایدر .

(طویران) کولی ایسه برر ساعت طول و عرضی حاوی
اولوب دروننده انواع نفیس بالقلر موجود در .

منسوب اولدینی (طویران) قزاسنده (مشین) (سختیان)
اعمال اولنور، جوار بازارلرنده صاتیلور .

کوپری قصبه سی — سلانیک جانب شمالیسنده (واردار)
نهری وشمندوفر خطی اوزرنده کاشندر .
مذکور قصبه نهرک ایکی طرفنده اولدیغندن بری برینه
کچمک اوزره دمیر کوپری یاپلمشدر .

اینوروز قائم مقامی — اشبو قائم مقام سلانیک سنجاغی
ملحقاتندن اولان (خالکیدیک) شبه جزیره سنک شرق جنوب
پیشنده طولاً ۱۴ و عرضاً ۳:۲ ساعت امتداد ایدن (اینوروز)
یارم اطه سی دنیلان محلدن عبارتدر .

ایتالیانلرک (مون سانتو) دیدکلری (اینوروز) طاغی
شبه جزیره مذکوره منتهاسنده واقعدر .

(آینوروز) قائم مقامی داخلندہ سلانیک ولایتک سائر
قضاری مثللو قصبه وقریه لر یوق ایسده ۲۸ قدر مناستر
اولوب اشبو مناسترلرده (پاپاس)، (دیاقوس)، (کشتیش) کبی
یدی سکز بیک رهایین موجوددر. مناسترلرده اوطوران
پاپاسلار روم بطریقک اداره سنده کیدر. رسماً سنوی مکلف
اولدینی ویرکوی ویرلر.

شبه جزیره مذکورده یالکز ۲۰۰ خانه و ۱۰۰۰ دکانی
و ۶۰۰ نفوسی حاوی اولان (قاریس Karice) ویا (قریسو)
قریه سی واردر. بوقریه ده مسکون اهالی اککجیلک وبقاللق
وسائر مثللو اصنافلق ایله امرار وقت ایتمکده درلر.
مذکور قریه ده رسوم سته وکمرک وقرنتنه طرفلرندن برر
مأمور بولندینی کبی استحصال اسباب انضباطیه ضمنتده ضابطانیله
برابر مقدار کافی ضبطیه وژاندارمه دخی موجوددر.

رهایینک معیشتلری ایچون سلانیک سنجاغی داخلندہ
(متوح) تعبیر اولنان الی سکز قدر چفتلکات واردر.
شبه جزیره مذکورده دیشی اوله رق هیچ بر مخلوق
بولندیرلما مقده در.

(آینوروز) شبه جزیره سنده بیوک مناسترلرک پاپاسلرندن
مرکب ویکرمی اعضادن مرتب بر مجلس روحانی اولوب بو
مجلسک ریاستی برنجی مناستر عد اولنان (لورا Laura) ویا
(لاورا) مناسترینک باش راهبیه محول اولدینی کبی مناسترلرک

ايراد و مصارفي محاسبانه باقق و دفتريني طوتمق ايجون مجلس مذکور اعضا سندن درت کشي و مجلسک امور تحريره سنده ايکي کاتب مامور در.

(اينوروز) ده بولنان مناسترلرده (قاي قفه) تعبير اولنور کيشيلارک کيدکلري برنوع قالباق ايله (چوراب) ، (قاشيق) ، (استاوروز) مثالو شيلر نسج واعمال اولنور . هر سنده اشبو مناسترلري زيارت ايجون برخيلي خرسديان کلور .

منلك قصبه سي — سيروز لواسي ملحقان سندن اوله رق (استروما) نهري حوضه سنده کاندر . (پريم) طاغنده کي (شاطر) يايلاغي بوقضا داخلده در .

پتريچ قصبه سي — (استروما) نهري تواباغدن (استروجه) صوبي کنارنده کاندر . (سيروس) اولان بعدي ۱۰ ساعتدر . (پتريچ) قضا سنده دنخي (اوزوم) و بروسه کستانه سنده مشابه (کستانه) چيقار .

نوره قوپ قصبه سي — سيروز سنجاغنک قضا مرکز لرندن اوله رق (مستا) نهري حوضه سنده کاندر . مرکز لوايه اولان بعدي ۱۶ ساعتدر . قصبه ک ۳ ساعت بعدنده (تشوه Techaua) قريه سنده چيقان برنوع يوزک طاشي مشهور و توتون حاصلاتي کثيردر .

رازلق قصبه سي — (بلغارستان) ايالتي و (روم ايلي * شرقي) ولايتي حدودنده اولان (رازلق) قضا سندن مرکز اداره سيدر . (بانا) ناحيه سي نواحی مشهوره سندن بريدر .

قواله قصبه سی — مقر لوا اولان (درامه) نك ۶ ساعت
 قدر جنوب شرقی سنده و کندی اسمیه مسمی اسکله نك ساحلنده
 و استانبولدن سالانیکه کیدن طریق مشهور اوزرنده کائندر .
 مذکور قصبه سلطان سلیمان قانونی حضرت تلیزک زمان سلطنتلرنده
 بنا اولتمش بر شهر در . دروننده ۹۳ اوطه دن عبارت بر مدرسه
 ایله برده عمارت وارد . مذکور مدرسه و عمارت مصارفی
 (طاشوس) اطه سی حاصلاتی ایله تسویه اولتمقده در (قواله) ده
 طولی ۵۱۰ و عرضی ۶۰ و ارتفاعی ۳۲ ذراعدن و کبر و صغیر
 ۶۷ کوزدن عبارت بر صومکری وارد . (قواله) قصبه سنك
 صوبی اشبو کمر اوزرنندن جریان ایتکده و مذکور صوبک
 منبعی (قواله) یه ایکی بچق ساعت مسافده و ساحل مجرد
 واقع (اسکی قواله) قریه سی جوارنده بولتمقده در .

(قواله) ده توتون وضعی ایچون (قیل چوال) ایله بموقدن
 بز و (قبا حصر) و (اورغان) نسج و اعمال اولنور .

قواله قضا سنده (قره اورمان) نامیه مرروف احتطابه
 صالح و کراسته اعماله مستعد بر اورمان موجوددر .

برابسته قصبه سی — درامه سنجاغی قضا لرندن همنای اولان
 قضایه مرکز اولمشدر . مذکور قصبه دن (قواله) یه اوچ بچق
 ساعتده کیدیلور بولی وارد .

بو قصبه ده بموق بز و قیل چوال نسج اولنورق کافه سی

محلانده صرف اولنور. اراضیسی مثبت و محصولدار اولوب داخانده حبوبات متنوعه ایله (توتون)، (اوزوم) و سائر میوه لر حاصل اولور. خیلی مقدار بال و اپک دخی چیقار.

(پراویشته) قصبه سی جوارنده کمر و حطب و ابنیه کراسته سی اعمالنه صالح (پراویشته اورمانی) نامیله براورمان واردر.

(درامه) قضا سیله مربوطی بولان (پیکار باشی) و (مجار) جوارنده جریان ایدن صورلردن متراکم اولوب (درامه) نهیری ایله (پراویشته) قصبه سی ییتنده عرضی اوچ چارپک و طولی بر بچق ساعت امتدادنده (برکتلی کول) دنیلان (پراویشته) کولی واردر. سازلقدن عبارت اولان بو کول بتاقلق حالده اولوب (آنکیسته) صوی و واسطه سیله (تاکینوس) کولنه آقار، مذکور کولن بعضاً (سازان) و (طاتلی کفال) بالقلری صید ایدرلر. قضا داخانده (اسکندر) ک باباسی بیوک فلیپک اثر بناسی اولان (فلیپوس) شهری خرابه سی موجوددر.

﴿ یانیہ ولایتی ﴾

حدود — سکنہ — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صناعیہ — صورت ادارہ — احوال بلاد مشہورہ.

مرور — آرٹاودلغک حصہ جنوبیہ سندن عبارت اولان
(یانیہ) ولایتی شمالاً (مناستر) ، (اشقودرہ) ولایتی لری ایلہ
محاط اولہرق شرق و شمال شرقی سندنہ (مناستر) ولایتی و جنوب
شرقی سندنہ (تر حالہ) قطعہ سی و جنوبی سندنہ (ناردہ) کور فزی
کائن و غربی (اوطرانت) بوغازی و (یونان) ، (آدریاتیک)
دکزلرینہ ساحلدرہ.

سکنہ — ولایت مذکورہ دہ اکثر اہالیسی (آرناد)
و مقدار باقیسی (ترک) و (روم) و بر از یہودی اولق اوزرہ
۳۲۵۶۸۰ نفوس تخمین ایدلکدہ در .

تعریفات طبیعیہ — بو ولایتک ہواسی صاعلم و اراضیسی
طاغلق اولوب (مچوہ) کچیدنی تشکیل ایدن (الہنیک) سلسلہ
جبالی شمالدن جنوبہ طوغری متمد اولور . (برات) قصبہ سی
جوارندہ و (تیموریجہ) قضاسی داخلندہ (تومور = تیمور)
و (غلوسا) برونسندہ متہی اولان (خیپارا) و یا (چیقا)
و (یانیہ) کولنی محیط اولان (یانیہ) و (زاغوری Zagori)
ناحیہ سندہ کی (ژیفوس Jigos) و (قونیجہ) قضاسندہ کی (غراموس)

طاغلری ولایتک باشلوجه طاغلری صرمدسندہ تعداد اولانہ ییلور.
(سومونی Semenî)، (ویوسا)، (پاولا)، (قلاماس)،
(لوروس Luros)، (ناردہ) صولری (یانیہ) ولایتی احیا ایتمکدہ در.

ماصورت ارضیہ و صنایع — یانیہ ولایتنک حاصلاتی هر
نقدرد (ادرنہ) و (سلانیک) ولایتلری مثللو برکتلو دکل
ایسہدہ قابل زراعت اولان محللری منبت و محصولدار اولوب
کلیتلو (بغدادی)، (اوزوم)، (زیتون)، (لیون)، (پورتقال)
حصولہ کتورر .

(کتان)، (اپیک)، (یوک)، (پموق)، (جبل
توتونی)، (بال) محصولاتی دخی مشهوردر. اولطرفدہ اغنام
وصغر سوریلری بسلمکہ مخصوص مرعالیدہ وارددر. بونلردن
بشقہ اراضیسندہ (سبزہ) و هر نوع اشجار و میوہ یتشدیرلمکدہ
ودکزلرندن (سونکر) و (طوز) چیقارلمقدہ در.

باشلوجه صنایعی دخی (عبا)، (کلیم)، (پموق بزی) و اعلا
صرمہ ایشلری وکوش تلدن معمول (توتون) طبقہ سی
(سیغارہ لقی) کی ذیقیمت اشیادن وکوزل سلاحلردن عبارتدر.

— صورت اداره —

یانیه ولایتی — (یانیہ)، (ارکری)، (برات)، (پروزہ)
نام درت عدد سنجاغہ منقسمدر. مقر ولایتی (یانیہ) شہری

اولوب سنجاق مرکز لری کنندی اسمارنده کی قصبه لر در .
مذکور سنجاق لک حاوی اولدینی قنصلری بروجه آتی جدوله
مندرجه در .

ایالتی سنجاقی		ایالتی سنجاقی	
مرکز اداره لری	قنصلر	مرکز اداره لری	قنصلر
==	دنوشه	==	لسقورک
==	==	==	قونیه
==	پوغون	==	آیدونات
==	تیه دن	==	فلات
اوج	فوره ویش	==	مچوه
برات سنجاقی		پره وزه سنجاقی	
==	اولوب لری	==	لردوس
فیوری	موشنه	==	مارغایح
==	غوستوزنه		

— احوال بلاد مشهوره —

ایالتی شهری — شهر مذکور مقر ولایت اوله رق ۴۰,۰۰۰ نفوسنی حاویدر . مذکور قصبه ایکی طرفی اووه و جانب غریبی طاعلق و آب و هوایی لطیف و فرح بر محله کائندر . قصبه کنارنده بوستانلر و اکثری خاهلرده واسع باغچهلر واردر . شهر مذکورک شرقنده (مشکل Michikil) طاعنی دینکله معروف جبل ایله قصبه بیننده (ایالتی) کولی کائندر .

جبل جهنمه کړلک و سطلنډه یوز قدر خانه یی و چند عدد مناستری حاوی بر عدد اطه موجود در. اطه اهالیسنی کوتوروب کتیرمکه مخصوص التلری دوز یوز یکرمی قدر قایق مذکور کړلده بولنور. شهرک ۳ ساعت بعدشالیسنده واقع (لایشیسته) کولی دخی بر آباق ایله (یانیه) کوانه صو ویرمکده در.

(یانیه) کوانک تحت التراب یونان دکزینسه بر مجرا ایله صو ویردیکي سویلنمکده در.

مذکرر قصبه خیلوجه حصین و متین بر حصار ایله محفوظ اولوب دررنده بولنان ۱۹ جامع و مسجد ایچنده سلطان بایزید ولی حضرتارینک (چارشو) جایی و (ارسلان) پاشانک (نمازگاه) جامعی مشهور و برجسم کتبخانه و عسکری تشله لری و لالی ساکنیه مخصوص عادتخانه لری و بوکا مانند ابنیه و مدارس و اعدادی و رشديه. کتبی ایله اسلام و خرسیتیان و یهودی صبیان مکتبلری موجود در.

یانیه اهالیسنک باشلوجه تجارتی (ذخیره)، (ذیتون)، (پینر) و یوغیدن عبارتدر. یانیه ک اسکلهمی ۹ ساعت بعدده (ایامرانده)، و ۱۷ ساعت مسافده (پروژه) قصبه لریدر.

ارکری قصبه سی — مقر ولایتک ۱۷ ساعت سمت شمال غریبسنده و (ویوسا) نهرینه منصب اولان (درینو Dryno) صوینی قربنده و ذروۀ جبلده کائندر.

قصبه ک هوا سی لطیف اولوب بر عتیق قلعه سی وار در.

(ارکری) قصبه سی طاشاق اولدیغندن باغ و باغچه و بوستانی همان یوق کیدر . فقط توتون تجارتی ایله مشهوردر .

بو قصبه نك منسوب اولدینی (ارکری) قزاسنك ساحل مجرد اسكله سی یوقدر . معمولات صنایعه سی دخی مفقود حکمنده در .

برات قصبه سی — مقر لوا اوله رق یانیه نك ۳۶ ساعت جانب شمالیسنده بر طاغ اتکنده و (اوزومی) نهری کنارنده کاشدر . (برات) قصبه سنك هواسی بعض مرتبه اغر ایسه ده باغ و بوستانی مبذولدر .

قصبه اهالیسنك تریزلیك صنعتی ایله شهرتلی واردر . قصبه نك ایکی ساعت بعدنده اوزرلری ابدیه دن عاری و دمر و کو کرد معدنی صولرینی حاوی و علل متنوعه یه نافع ایکی عدد ایلیجه واردر .

(برات) ایله (آلونیه) یننده کی (مذاکیه اوودسی) قوه انباتیه جه مشهوردر . (برات) نك (آدریاتیک) دکزی ساحلنده اسکلرلی وار ایسه ده مسدود اولدیغندن معاملات تجاریه سی (دراج) و (آلونیه) اسکلرلرندن (ترسته) ایله جریان ایتمکده در .

پروژه قصبه سی — پروژه متصرفلغنك مرکز اداره سی اوله رق (یانیه) نك سمت جنوبیسنده (نارد = پروژه) کورفی بوغازی ساحلنده دوز بر موقعده کاشدر . قصبه نك قره طرفی

بیوک بر خندق ایله محاط اولدینی کی بوغاز دخی ایکی طاییه ودرت قلعه ایله محفوظدر .

بو قصبه نك هواسی لطیف و(لیمون) ، (پورتقال) آغاجلری و بوستانلری کثیردر . (پروزه) قصبه سنده حریر و پنبه دن غایت اینجه و نفیس بزلر طوق و نمقده و یوگدن احرام، کلیم و پموقدن چوراب نسج اولمقدهدر . (پروزه) نك دالیانلرنده پك نفیس بالقی یورطه سی چیقار .

قصبه نك بر ساعت شمالنده بین الانام (اسکی پروزه) دینمکله معروف (نیکوپولیس Nicopolis) نام خرابه موجوددر . (پروزه) نك معاملات تجاریه سی ممالک شاهانه نك ایچرو طرفلری و یونانستان ایله جریان ایتمکدهدر .

آیدونات قصبه سی — (یانیه) سنجاغنك قضا مرکز لرندن بری اولان (آیدونات Aïdonat) قصبه سی (یانیه) نك ۱۲ ساعت جانب جنوب غریب سنده مرتفع بر محله واقعدر . قصبه نك آب و هواسی کوزل و باغ و بوستانی کثیردر .

آیدونات قضای داخلمده زراعتدن ماعدا (کلیم) ، (چوال) نسج اولنور . اها لیس نك مکاره جیلک و تیمور جیلق صنایعده ملکه لری دخی واردر .

میمره قصبه سی — (یانیه) نك ۱۲ ساعت سمت شرقی سنده و ذروه جبلده واقع اوله رق شمالنده (ژیفوس) طانغی و جنوبنده

(پرستری) تپه سی کاٹندر. (مچوہ) قصبہ سنک باغ و بوستانی
مبذول اولوب اهمیت ووقعیہ سی دخی واردر. قضا داخاندہ
(بائل) تعبیر اولنان (صو فوجیمی) ایله (چاریق) یاپیلور،
(کایم) (جوراب) دخی نسج ایدیلور.

سفروریک قصبہ سی — (یانہ) نک طرف شمالیسنده بر
طاع اتکندہ کاٹندر. (ویوسا) نہری توابعدن بری قضا
داخاندہ جازیدر. قصبہ اہالیسنک قوندیرہ جیلق و بقاللق کی
صایعده شہر تلی اولدینی کی درسمعادتہ (آرناود پینری)
تعبیر اولنان پینر مذکور قصبہ دم کلیتلو یاپامقده در.
قصبہ نک دوت آغاجلری کثیر اولدیغندن اییک قوزہ سی
برکتاودر.

قرنیجہ قصبہ سی — (یانہ) لواسنک حاوی اولدینی قضا
مرکز لرندن بری تشکیل ایدن (قرنیجہ) قصبہ سی (یانہ) نک
۱۲ ساعت جہت شمالیسنده بر جبل تکندہ کاٹندر.
قصبہ نک آب وھواسی لطیف و باغ و بوستانی کثیر در.
سلطان سایان خان حضر تلیسنک بنا و احیا کردہ لری اولان
جامع شریفی مشہور در. منسوب اولدینی قضا نک (ویانجہ)
تعبیر اولنان کایملری ایله (سادہ باغ)، (پینر) ی مشہور در.
قضانک (قوکش Kukes) نام قریہ سی جوارندہ ایکی کوز
دکرمن ایشلیہ جک درجہ دہ (کوکرت)، (تیمور)، (چلیک)
معدنی حاوی ایلیجق برصونبعان ایتکندہ و اصحاب علل و امراض

اورايه کيدوب اون بش يکرمي کون قدر دوام ايله استحصا
صحت وعافيت ايلمکده در. مذکور ايليجه ده استحصا اسباب
رفاقت واستراحت ايچون ذکور وانانه مخصوص تنفس اوڤه.
لري ايله حاملر وانسانده کارکبر اوله رق يکرمي ايکي اوڤه يي
حاوي بر اولتل موجود در.

ايليجه يه نيسانک اون بشنده کلوب کيده جک ذوانک
امنيتي ايچون اوراده بشقه جه انشا اولنان قره غر خانده طرف
حکومتدن ضبطيلر بولندير لمقده در.

دلينه قصبه سي — ارکري سنجانک حاوي اولديني
قضالردن (دلويته) قائمه تمامانک اداره مرکزي اولان (دلويته
Delvino) قصبه سي (ارکري) نک ۶ ساعت غرب جنوبيسنده و
(آديانک) دکزي ساحلندن ايکي ساعت قدر ايچورده و ايکي
طانک اتکلرنده و (پاولا) صبي توابندن بري کنارنده کاندر.
قصبه نک باغ وبوستاني مبذول وهوامي لطيفدر. (دلويته)
قضاسنک منسوجاتي (کايي). (سجاده). (بز) کبي شيلدن
عبارتدر. منسوب اولديني قضانک ساحل بجرده درت عدد
اسکله سي موجود و ايچلرنده (آياسرانده) اسکله سي مشهور در.
مذکور (آياسرانده) اسکله سندن (بانيه) يه قدر منظم
شوسه بولنديغندن بهر هفته لوييد قومپانيه سي واپورلرندن
بري مذکور اسکله يه اوغرار و خيلي يولجي ايله اشياي تجاريه
نقل ايلر.

برمدی قصبه سی — کندی اسمی ایله مسمی قضانک کرسی
اداره سی اوله رق (ویوسا) نه ری کنارنده بر طاعنک اتکنده
کاشندر . (برمدی) قصبه سنک هوا سی کوزل اولوب باغ
وبوستانی چوقدر . ایکی ساعت مسافه سنده (قاضی کوپری سی)
دینلان محله انواع امراضه نافع کوکورت و تیمور معدنلرندن
صولر جریان ایتکده در . (برمدی) اها لیسنک زراعتدن بشقه
صنعتلری یوقدر .

(برمدی) ساحل بحره مالک اولمدینی جهته امتعه تجاریه
وساژه ۲۰ ساعت اوزاق اولان (آلونیه) و ۱۶ ساعت بدده
بولنان (آیا سراندا) اسکله لردن نقل اولنمقده در .

تیرله قصبه سی — (ارگری) قصبه سنک ۷ ساعت سمت
شمالیسنده و (ویوسا) صوی کنارنده کاشندر . قصبه سنک هوا سی
وصوی ابو ایسه ده باغ و بوستانلری آذر . (تپه دلی) قصبه -
سنک (یانیه) طریقی مدافعه ایدر صورتده استحکاملری وارد .
درون قصبه ده بری سلطان بایزید ولی حضر تیلرینک
ودیکری تپه دالی علی پاشانک احیا کرده لری اولان جامعلری
موجوددر .

(تپه دلی) قضا سنده زراعتدن بشقه (کبه) ، (چوال) ،
(چوراب) نسج و محلده صرف اولنور .

اعمال اولنان چاقق طاشلری دخی (اشقودره) ، (پرزرین)

خوالیسنه ساتلمق اوزره کوندریلور. تجارت سائره سی ده
اطراف قضاریله جریان ایلر.

آلولیه قصبه سی — بوکا رلولر (والونه) دیرلر. بو قصبه
سنجاق مرکزی اولان (برات) شهرینه ۱۲ ساعت و (آدریاتیک)
دکزی ساحله ۲۰ دقیقه مسافه ده در. دروننده (نورک) بالنی
صید اولنان بردالیانه دخی ساحلده. بودالیانک وسطنده بولنان
اطه ده (سورنچ Surernedje) اسمنده برمنستر واردر.

بو قصبه نك هوا سی وخیم وزیتون آغاجلری کثیردر.
(آلولیه) قصبه سنك اوچ ساعت شرقنده و (ویوسا) نه ری
کنارنده (سلانیجه Selenitza) نام قریه جوارنده زفت معدنی
اولوب عثمانلی باقه سی طرفندن اداره اولنمده و سنوی درت
بش یوز بیک قیه مقداری زفت اخراج ایدلمکده در. بونکله
برابر نقدر مصرف اختیار اولنورایسه اولقدر زفت چیتاریله بیلور.
(آلولینیا) نك شمال جهتنده دالیسان خدمتی ایفا ایدن
(آلولینیا) ویا (آرنا) کولی برآیانی ایله دکزه آقار.

منسوب اولدینی قضاده دخی برملیون قیه قدر حاصل اولان
(روغن زیت) (تریسته)، (یونانستان) و (درساعات)، نقل اوله رق
نروخت ایدیلور. مملحه سی دخی خیلوجه حاصلات ویرمکده در.
(آلولیه) نك معاملات تجاریه سی (ایتالیا)، (قورفو)،
(تریسته) ایله جریان ایتیمکده در.

(آلولیه) قصبه سندن ساحل بحره دکین غایت منتظم انشا
ولمش بر طریق موجود اولدیفندن اوروپادن جلب اولسان

صوبه لر ایله ساحل دن امتعه تجاریه وسائر مذکور قصبه به نقل
اولنور.

(آلونیه) لیمانی مدخلنده وقصبه نك بحراً بر ساعت بمندده
۳۵ میل درونده (سزان Cazans) نامیله خالی بر جزیره واردر.
بو جزیره ده اشجار غیر مثمره وماء لذیذ موجوددر. مذکور
لیمانه کلوب کیدن سفن تجاریه به مدار تسهیلات اولمق اوژده
مذکور اطه ده طرف دولت علیه دن برقرار رکن و ایقاد اولمیشدر.
مارغلیج قصبه سی — (پروژه) سنجاغ نك قضا مرکز لرندن

بریدر.

بو قصبه (پروژه) نك سمت شمالی سنده و (لوروس) طریقله
۱۵ ساعت بمندده و ذروه جبله و اکثر لرلی زیتوناق بر محله کاشندر.
(مارغلیج) قضا نك (حنطه) و حبوبات سائر دن بشقه
(روغن زیت) حاصلاتی محال سائر به نسبتله غایت خالص
ولید اولدیغندن هر طرفه شهرتی واردر.

مذکور قضا نك ساحل بحره اسکله لرلی وار ایسه ده پوسته
و اپورلری یناشه مامقده اولدیغی جهتله اشیای تجاریه قایقلر
واسطه سیله نقل ایدلمکده و معاملات تجاریه سی دخی جزائر
سبعه یونانیه و (تریسته) ایله جریان ایدلمکده در.

(مارغلیج) قصبه سنك جنوبنده کائن (بارغه) مدیر لکنك
(کیتره) دنیلان برنوع آغاچ قازنی محسولی اوروپا نك هر برنده
اعتباری اولوب اکثر بمی و یانه به نقل اولمقده در.

(اشقودره ولایتی)

﴿ اشقودره ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صناعیہ — صورت اداره — احوال بلاد مشہورہ

صدد — اشقودره ولایتی روم ایلیٰ شاہانہ نك طرف
غربیسنہ تصادف ایدن ولایات جلیله لرندن اولوب شمالندہ (قره
طاغ) مملکتی و شرقندہ (قوصوه) ، (مناستر) و جنوبندہ
(یانیه) ولایتلری واقع و غربی (آدریاتیک) دکزبنہ ساحلدرہ
سکنہ — ولایت مذکورہ نك بالجمله سکنہ سی (اسلام) ،
(روم) و بر مقدار قبطی اولوق اوزره ۱۹۲,۲۵۰ نفوسہ بالغ
و سلاحشور و جنگاورلرک مائل اولوب عموم سکنہ سی میانندہ
جبللردہ متمکن و مسکون (مالیسا) و (مالیسور) تعبیر اولنان
اهالی موجوددرہ بونلر موسم شتاذہ قضا و قصبہ لردہ قیشلارلر
وائنای صیفده جبللردہ اقامت ایدرلر.

تعریفات طبیعیہ — اشقودره ولایتنك آرضی نك طاغلق
اولوب اکثری محلندہ هوایی و خیمدر و موسم صیفده ستمہ
علتی کثرت اوزره ظهور ایتکدهدرہ جبال مشہورہ سی دخی
مالیسورلرک یا یلاقلری [۱] اولان جبللردرہ

[۱] (خوط Hotti) ، (قلمند Klemend) ، (غروده
Gruda) ، (تمال Temali) نام جبللر ایله (چوقال Zukali) ،
(قولا Kumula) ، (وولیا Wolja) ، (غراب Grab) ، (غوری
Gurri) و امثالی طاغلردرہ.

(بویانه)، (درین)، (ماط)، (ایشمی Ichimi) (آرژان Arsen) و (اشقومی) نهرلری ولایتك انهار مشهوره-سندن معدود اولوب بونلردن (بویانه) نهرینك محراسی كوچك كیلرك مرورینه مساعد در. ولایتك ادریانك دكزی ساحلنده باشلوجه اسکله سی اولان (شنکین) نام محل تجارتگاه در.

ولایت مذکورده (اشقودره)، (قراوستا)، (تربوف Terbuf) نام كوللر واقعدر. بونلردن (اشقودره) كولی (بویانه) نهری واسطه سیله (آدریانك) دكزینه آقار [۱] (درین) نهرینك برآغیده (اشقودره) ده (بویانه) نهری ایله برلشور. (تربوف) كولیده (قراوستا) كولته صو ویرر.

محصولات ارضیه و صنایع — ولایت مذکورده نك هرجهته موسم شتاده زیاده جه قاریاغمز ایسه ده یغمورلر برقاچ آی دوام ایتدیكندن اكثری سنلر (درین) نهری طاشوب مملكتی صو استیماب ایده رك برمدت مرور و عبوری تصعب و محصولات واشیایه مضرت ایراث ایدر. بونكله برابر درون ولایتده جاری انهار سایه سنده اراضیمی منبت و محصولدار اولوب فقط اهالیسی زراعته لایقيله اعتنا ایتمامكده در. باشلوجه حاصلات ارضیه سی (حنطه)، (آپه)، (برنج)، (قوقوروز) کبی حبوبات و (كتان) و امثالی محصولاندر.

[۱] بوكولك شمال شرقی جهته ده قره طاغه ناظر (علكساندر) جهت غربیه سنده كذا قره طاغه ناظر (قیرماچور) ناظر ایکی عدد قلعه موجود اولدیی کی منتهای شمال شرقیسی كئاننده (زیبان) اسمنده بر قلعه ده ها موجود در.

(اشقودره ولایتی)

مصنوعات و معمولاتی (ایسکلی چارشف) ، (بز) ، (کلیم) ،
(نحاس) و تیمور معمولاتی ایله (اسلحه) ذن عبارتدر .

— صورت اداره —

اشقودره ولایتی (اشقودره) ، (دراج) نام ایکی سنجاغه
منقسمدر . مقر ولایتی (اشقودره) شهری اولوب (دراج)
سنجاغك اداره مرکزی همنامی اولان قصبه در . حاوی اولدینی
(اشقودره) ، (دراج) سسناقلرینه ملحق قضالر جدول
آتیده کوسترلشددر .

اشقودره سنجاغی			دراج سنجاغی		
ب. پ.	قضالر	مرکز اداره لری	ب. پ.	قضالر	مرکز اداره لری
۲	لش	=	۲	میران	=
۳	آقچه حصار	قرویه	۲	قوایه	=
۳	مردیتا	اوروش	۳	شیاق	=
۳	پوقه	=			
۲	طوز	=			

— احوال بلاد مشهوره —

اشقودره شهری — روم ایلی شاهانهك سمت غریسنده
و کندی نامنده اولان کولك جنوبنده واقع و ساحل بحره ۶
ساعت مسافده کائن و اکثری اسلام و نصف مقداری لاتین

واقلیت اوزره روم قنولک اولوق اوزره تقریباً ۲۶۰۰۰ نفوسی
جامع مشهور بر بلده در.

(اشقودره) نك اطرافى جبال ايله محدود وسطى اووه
شکلنده غایت بسیط و دلکشا آب وهواسی بی همتا اولوب
ملحقاتيله برابر اراضیسی هر درلو محصولات یتشدیرمه قابل
واوروپا قطعه سنده واقع مشهور کوللارک بریسی اولان (اشقودره)
کولن (بویانه) نهری واسطه سیله متصلدر. (اشقودره) کولی اوزرنده
شهره کیریلور یوکسک و اخشاب بر کوپری وارددر. دروننده جوامع
متعدده و مدارس منیفه ايله ملل ساکنه یه مخصوص معبدلر و مکمل چارشو
وبنالر و حماملر و پوسته خانه ورشدیه وصییان مکتبلری و برعدد
مطبعه موجوددر. بوشهرده غایت کوزل اسلحه و مقراض و قلم تراش
اعمال اولنور. نسج اولنسان پموق و ایپکلی چارشفلرینکده
شهرتی وارددر. شهر اهالیسی کولدن کلیت اوزره صیدایتدکلی
بالق یوزندن عظیم تجارت ایدرلر. قصبه یه ۸ ساعت مسافه ده
و ساحل بخرده (شکین) ناميله بر اسکله سی وارددر. بو اسکله
(دراج) ۴ ساعت اوزا قدر.

دراج قصبه سی — بوکا آرنادولر (دوره س) دیرلر. مذکور
قصبه مقر ولایتک تقریباً ۲۲ ساعت جنوبنده و (آدریاتیک)
دکزی ساحلنده کائن واسکی سور ايله محصور برلیمانی مشتملدر.
بو شهر رومالور زماننده (بالقان) شبه جزیره سنک اسکله سی
اولدیفندن غایت مهم و مشهور ایدی.

(اشقودره ولايتى)

شهرک شمالنده (دراج) کولى و غربنده (دراج) برونى
واردر . (دراج) قصبهسى ساحل بچرده و آلچق بر موقعه
بوانديغندن هواى وخيم و ستمه علتى داعيدر .

دراجك اخراجاتى ذخائر متنوعه و (زيتون ياغى) ،
(يون) ، (درى) و سائر مدر . ادخالاتى ايسه (کوريج) ، (ايلبسان) ،
• (اوخري) ، (پکين) ، (قوايه) ، (تيران) ، (برات) کي آرنادانك
بر چوق قصبه لرينه کوندريلان عموم اوروپا اشياسيدر .

(دراج) قصبهسى کيفالقه داخل و ثلاثى (اورتودوقس)
و بر ثلاثى مسلم اوله رق ۶۰۰۰ قدر نفوسى محتويدر .

مرديتا قضاسى — (مرديتا Mirdita) ناحيه سنک بولندينى
يرلردن عبارت اولوب مرکز ادارهسى (اوروش) ويا (واروش
Waroshe) قصبه سيدرکه مقر لوا اولان (اشقودره) يه ۱۸
ساعت مسافده کائندر . قضا داخلنده دخی ۱۱,۰۰۰ قدر
قتوليك موجوددر .

مذکور ناحيه اهالىسى فقير اولوب مملکتلى دخی
اوچوروم طاغیر و قبالردن عبارتدر . کندولرى اديان مختلفه دن
قتولک آيينى قبول ايتمشر و شجاعت و جسارتلى ايله کسب
شهرت ايلمشلردر .

لسمه قصبهسى — اشقودره نك ۶ ساعت جنوبنده

(اورویائی عثمانی)

و (آدریاتیک) دکزی ساحلندن بر بچق ساعت ایچروده و بر بار اتکننده کائن و درونندن (درین) نهری جاریدر .

مذکور نهرک قصبه دن اعتباراً دکزه اولان جهتی واسع و اولدجه کمی سیرینه کافی اولدیفندن قصبه یه قدر کمی کیره بیلور .

آقیه مصار قصبه سی — (قرویه Kruya) دیدکلزی (آچه حصار) ویا (آقحصار) قصبه سی (لش) ، (مردیتا) قضالرینک جنوبنده بولنان (آچه حصار) قضاسنک کرسی اداره سی اوله رق مقر ولایتک ۱۵ ساعت جنوبنده کائندر . بو قصبه دن مناستره ۳۴ ساعتده کیدیلور . قصبه نک اطرافی زیتونلقدرد . منسوب اولدینی قضانک جسیم میشه اورمانلری وار در .

طوز قصبه سی — اشقودره سنجاغنک حاوی اولدینی قضا مرکز لرندن بری اوله رق (اشقودره) دن (پودغوریچه) یه کیدن طریق اوزرنده و (حوط) ، (غروده) طاغلری آره سنده کائندر . بو قصبه (قره طاغ) حدودنده اهیتلی بر محله در . اشقودره یه اولان بعدی ۸ و (پودغوریچه) ایله آره سی ۴ ساعتدر .

نیرانه قصبه سی — (اشقودره) ولایتک (دراج) سنجاغنک مشتمل اولدینی قضا مرکز لرندن بری اوله رق (دراج) ک ۷ ساعت شرقده بر طاغ اتکننده هواسی لطیف و اطرافی زیتونلق و جنوبی اووه لق بر محله کائندر . مقدار نفوسی قسم اعظمی اسلام اوله رق ۱۵۰۰۰ راده سنده در .

(تیران) ده کوزل عبا اعمال اولنور ، مشین و سختیانی
ممالك محروسه نك هر هفتته و ممالك اجنبیه به نقل ایدلمکده و حاصل
اولان بموقلرک و سائطدن محرومیتی سببیه عملیات کورمکسزین
خام اوله رق فروخت ایدلمکده در .

قوابه قصبه سی — دراجک ۳ ساعت سمت جنوبیسنده بر
طاغ اتکننده و کندی اسمی ایله مسمی صویک کنارنده منبت
بر اراضی داخلنده کاشندم . قصبه جوارنده بیوک بر مملحه
موجود در .

شیاق قصبه سی — نفس شیاق کوچک بر کویدن عبارتدر .
(دراج) ک شر قنده یارم ساعت مسافه سنده در . اهالیسی همان
اسلام اولق اوزره ۴۰۰۰ راده سنده در .

﴿ مناستر ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریقات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صناعیہ — صورت اداره — احوال بلاد مشہورہ .

مہررد — مناستر ولایتی اورویای عثمانیک وسطندہ
و (سلانیک)، (اشقودرہ)، (یانیه) ولایتلری آرہ سندنہ
بولہرق شہلندنہ (قوصوہ) ولایتی و جنوبندنہ (ترحالہ)
قطعیہ سی واقعدر .

سکنہ — ولایت مذکور منک سکنہ سی آرناولفک قسم
شہالینندنہ مسکون (گیفا) و (طوسقا) دنیلان آرناودلردر .
۵۵۰,۰۰۰ قدر تخمین ایدلکندہ اولان ولایت اہالیسنک
اکثریسی اسلام و خرستیان و متباقیمی قبطی و یہودیدر .
تعریقات طبیعیہ — بو ولایتک اکثر محلی طاعلق و صرپ
قیالق اولوب داخل ولایتندہ بولتان کوللر ہواسنی توخیم
ایتمکدہ در .

شار طاغہ متصل یالچین قیالردن عبارت اولان (قوراب
(Kurab) طاعنی قوصوہ ولایتی و (بابونہ Babuna)،
(نیچہ Nitza) طاغلری (سلانیک) ولایتی و (کسریہ)
قصبہ سنک غرب جنوبیسنندنہ واقع اولوب اکثری یرلری
اوتلاق و بر از محندنہ آغاج بولتان (گراموس Grammos)
طاعنی (یانیه) ولایتی و (غراب Grape) طاعنی (اشقودرہ)

(مناستر ولايتى)

ولايتى حدودى اوزرنده كاشندرلر . (برسبه) نام كولك شرق شىماليسنده و (مناستر) ك جانب جنويسنده اولوب اوزرنده چام وقاين اورمانلرى و خيلى يايلاقلى بولنان (پرستى Pristéri) و يا (پلستر) و (كسريه) قصبه سنك جانب شرق شىماليسنده و تقريباً ۲۰۰۰ متره ارتقاغنده اولوب اوزرى كوركى و مېشه آغاجلى ايله مستور لولان (وىچ Vitzi) و (دبر) قصبه سى شرقنده حيوانات رعيه صالح (قرچين Kartschin) طاغلى مناستر ولايتك طاغلى صرمنده تعداد اولنه ييلور . (واردار) نهرينك (كوچك قره) نام قولى ايله (درين) و (طوسقالق) ايله (كيغالق) يېننده بر خط فاصل حكمنده اولان (اشقومي) ، (اينجه قره صو) نام نهرلك قسم بالارى بو ولايت داخلنده جاريدر .

(برسبه) ، (وانتروق) و (قره درين) واسطه سيله (آدرىاتيك) دكزينه آقان (اوخري) و (دوول) صوبى ايله مذكور دكزه جريان ايدن (صو ويريىنا Svirina) ، (مالك) و (اينجه قره صو) نام نهر ايله (سلاينيك) كورفزينه دو كيلان (كسريه) كوللرى مناستر ولايتك باشلوجه ككوللريدن . (بهلشته) ناحيه سنك جانب شىماليسنده اولان (وانتروق) كولى طولاً ۱۸ وعرضاً ۳ و دوراً ۵۰ كيلومترو در . بو كول طغيان مياہ زماننده (برسبه) كويليله برلشور . دروننده بر اطه دخى واردن . مذكور كولك آياغى قورد بوغازندن كچوب (دوول)

رینه داخل اولور . (سو ویرینا) کولی ایسه بشقه بر کول
لیوب (مالک) کولنک بر قسیمدر . (مالک) کولی (سو ویرینا)
بیله دخی یاد ایدلمکده در . (مالک) کولنک طولی ۱۳ و عرض
سطیسی ۲ کیلومترودر . اشبو کولدن ۳۴,۹۱۶ غروش
رسمی آلتور .

مدکور کوللردن (اوخری) کولنک (آولونیه) ایله
قوایه (آره سنده دکنزه قاریشان (اشقومی) دره سی ایله
لشدرلمسی و (مالک) کولنک اهالی طرفندن قوریدلمسی تصور
لنمش ایدی .

محصولات ارضیه و صنایع — مناستر ولایتک اکثر محلی
باغلق اولمق حسیله اولقدر حاصلات ویره میوب قابل زراعت
یلان مللرنده انواع حبوبات و میوه ، (پرنج) ، (دخان) ،
افیون و (اییک) حصوله کلور .

(چارشف) و (کلیم) ، (کتان) ، (کبه) ایله ایپکدن
نسوج قاشلری و (طبایحه) ، (تفنک) و کموش تلدن اعمال
ولنان ظرفلر و توتون طبقه لری و جویر اوزرینه صدف ایشلمه لی
اصه ، صندالیه ، قبه کبی شیلری و تیموردن معمول ادوات
ادیه سی باشلوچه صنایعنددر .

— صورت اداره —

مناستر ولایتی (مناستر) ، (کوریجه) ، (د)

(ايلبسان) ، (سرفيچه) نام بش عدد سنجاغہ تقسيم اول نمشد .
مقر ولايتى (مناستر) شہرى اولوب سنجاق مرکز لرى هنامى
اولان قصبه لردر . مذکور سنجاق لره ملحق قضاى دخی آتيده کى
جدولده مذکور در .

کوریجه سنجاغی			مناستر سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضاى	ب. پ.	مرکز اداره لری	قضاى	ب. پ.
=	گسریه	۲	=	پرلیه	۴
=	استاروه	۳	=	فلورینه	۳
هرسک = ارسک	قولونیه	۳	=	قره چوه	۳
			=	اوخری	۲
سرفیچه سنجاغی			دبره سنجاغی		
=	قوزانه	۳	بودغایت	ماط	۲
=	جمعه (قیالز)	۳	پسقیویه	دبره زیر	۲
=	فاسلیج (لپسیستا)	۳	زیر نانیجه	رقه لر	۲
=	کربنه	۲	ایلبسان سنجاغی		
=	آلاسونیه	۳	=	غرامش	۳
			=	پکلین	۳

— احوال بلاد مشهوره —

مناستر شہرى — (واردار) نهرینه جریان ایتمکده اولان
(کوچک قره) آرماغنه آقان (دراخور) چایسک اوزرنده

و سلا نیکک ۲۹ ساعت شمال خریسندہ کاشندر . شهر مذکور موقعنک اهمیتہ منی اوچنجی اردوی ہمایونی مرکزیدر . شہرک وسطندن کچن (دراخوز) چاینک ایکی جہتہ مستقیماً یاپیلان ریختملر اوزرندہ مفروش اشجار مذکور بلدہ نک اک بیوک تزییناتندن معدوددر . شہرک ہوامی معتدل و یاز موسمی غایت طراوتنادر .

(مناستر) ک کلیم و عبا و سائر منسوجاتی مشہور و کموش تلدن ہر نوع مصنوعاتی معروف و مرغوب اولہرق درسعادت و بلاد سائرہدہ حائز رواج اولقدہ ویرلی قامیشندن یاپیلان حصری مان دائرۃ ولایتہ صرف ایدلکدہدر . بہرسنہ فی ۲۳ نیساندہ کشاد اولنان پنایری اوچ کون دوام ایدر .

قصبہ نک اوچ چاریک مسافہ سندنہ (اکشی صو) نامیلہ غایت ہاضم بر صو نبعان ایتدیکنندن برای تترہ اہالیدن پک چوغی اورایہ کیدر . مناستر قضاسی طاغلرندہ (آہودودی) تعبیر اولنان جیلکی و مناستر جوارندہ کاشن (بروسنیک) قریہ سنک کرازی مشہوردر .

مذکور الاسم (دراخوز) چانی شہرہ قریب محللردہ سقیہ خدمت ایتدیکی کبی اوزرندہ کی دکرمنلر (مناستر) قضاسنک حوایج ضروریہ لریخی دفعہ کافیدر . مذکور قضانک ۱۳۵ قریہ سی و ۹۰,۰۰۰ نفوسی وارددر .

(رسنہ) ، (پرسبہ) ، (قرہ شوہ) ناحیہ لری مناستر قضا -

سنگ نواحى مشهوره لریدر . بونلردن (رسنه) ۶ و (پرسبه)
۱۱ ساعت مقر ولايت اوزاقدردر .

دېره بالا قصبهسى — مذکور قصبه (دېره) لواسنگ
مرکز ادارهسى اوله رقى (مناستر) ك ۲۵ ساعت شمال غریبسنده
و (قره درین) نهري توابندن (راديقا) صوبى کنارنده وبر
طاغ اتكنده كائندر .

مذکور قصبهنگ موسم صیف و شتاده هواى معتدل
وصولی لذیدردر . (دېره) به بر ساعت مسافده خستكان ایچون
فوائد کثیرهسى مجرب اولان کوکرتلى، شابی صیجاق صولری
واردردر .

(دېره زیر) قصبهسى دخی (دېره بالا) نك ۴ ساعت
شالنده و (قره درین) نهري کنارنده كائندر . (دېره زیر) قضاسنه
(بسقویه) قریهسى مرکز اولمشدر . بوقریهنگ اولری طاغئقی
برکوی حالنده در . منسوب اولدینی قضانك غریبنده (ماط)
و شرقنده (رقهلر) قضاسی واردردر .

کوریمه قصبهسى — مقر ولایت اولان (مناستر) ك ۱۸
ساعت جنوب غریبسنده و برقاج جادهنگ برلشدیکی محله كائ
(مالک) کوله جوار اولوب اولدقجه تجارتگاه بر موقعدر .
کوریمجهده شیاق، عبا، قالیچه و خالص یوکدن چوراب
نسج و اعمال اونورد . کوریمجهنگ آرناوود کله ییزی مشهوردر .
ایلهسانه قصبهسى — همنامی اولان متصرفلک اداره

حرکزی اوله رق (غرب) طاغی اتکنده و (اشقودره) نه ری کنارنده محصولدار و اورمانلری کثیر بر او وده و (مناستر) دن (اشقودره) یه کیدن طریق اوزرنده واقعدر. قصبه نك هواسی موسم صیفده صیجاق ایسه ده موسم شتاده معتدلدر. صولری دخی اولدجه لذیددر. زیتون آغاجلری دخی مبدولدر. مذکور قصبه ده حریره متعلق (هزاران) تعمیر اولسور غایت ظریف چارشف و کوملکک بزلر چیقارکه متانده اورویا متاعنه و صنعت و ظرافنده بروسه بزلرینه حقیقه فائق و مدحه لایقدر.

سرفیه قصبه سی — (مناستر) نك ۲۲ ساعت جنوبنده و (قره طاش) نامنده بر طاغ اتکنده کائن و هواسی و خیمدر و صولری دخی پك لذید دکلدر.

نفس قصبه ده قرق اوطنی حاوی بر حکومت قونانی و بر عدد قشله و قصبه نك خارجنده مملکت بانجه سی واردر. منسوب اولدینی قضایی (اینجه قره) نه ری اروا و احیا ایدر. (سرفیچه) نك اریکی مشهور اولوب هدیه اوله رق اطرافه کوندریلور.

برلیه قصبه سی — (مناستر) سنجاغی ملحقانندن اوله رق مقر ولایتک ۸ ساعت سمت شرق شمالیسنده و (مناستر) دن (کوپرلی) یه کیدن طریق اوزرنده کائندر. هواسی دخی لطیفدر. داخل قضاده صدف ایشلمه لی و صنعتلی قنبه و صندالیه و ماصه اعمال و چوراب و بموق حاولو و کوملک بزی نسج ایدلمکده در.

(پرله Pirlépe) قضاىسندە ادوات نھاسىيە و (قبان) ،
 (قنطار) ، (بچاق) كېي شينلر اعمال و دباغ ايدىلان سىختيان
 و مشينلر و قتنە كورە خارجه ارسال اوانور . توتون و افیون
 دخی زرع ايدىلىكده در .

اوخرى قصبەسى — (مناستر) سىنجانى ملحقانسنده داخل
 اوله رق مناستر ك ۱۲ ساعت بعدندە و كندى اسميله مسمى
 كولك شرق ساحلندە و دامن جبلدە و (اوخرى) كولنە طوغرى
 جيقەمش اولان بر برون اوزرنده مبنيدر .
 قصبەنك هواى لطيف و باغ و باغچەسى كئير و كرازى
 مشهوردر . (اوستروغە) ناحيەسى بو اداره يە مربوطدر .

كسريە قصبەسى — كوريجە سىنجانغە مربوط قضا مركزلرندن
 برىنى تشكيل ايدن (كسريە) قصبەسى (مناستر) ك ۱۴ ساعت
 جنوبندە و كندى اسميله مسمى كولك ساحلندە و كولدن متحصل
 بر شبة جزيره اوزرنده واقعدر . بو كولك صوبى اكثريا
 يوصون طوتدنىي جهتله شربە پكدە صالح دكل ايسەدە قصبەدە
 قينارجه و چشمه لر اولديقتن اھالىسى بالضرور كولك صوبندن
 ايجرلر . اشبو كولك سنوى ۸۲,۰۰۰ غروش صيد ماهى رسمى
 وارددر .

مذكور قصبەنك اوج طرفى كوله ناظر اولديقتن هواى
 موسم صيفدە آغير اولور .

كسريە اھالىسى (كورك) اخذ و اعطاسيله مشهوردر .

بولنرك اجزاسی اکثریا خارجدن جلب اولنور. درون قصبهده یاپیلور و بو یوزدن سنوی خیلی تجارت ایدیلور. (کسریه) قصبه سنک نسج اولنان کلیملری کوزللیکی ایله مشهوردر.

ماط قصبهسی — مقر لوا اولان (دبره) نك ۹ ساعت غرب شالیسند. و کندی اسمی ایله مسمی برصویک کنارنده کائندر. مذسوب اولدینی قضایه (بورغایت) قریهسی مرکز اولمشدر. بوقضانك هواسی لطیف و صولری چوقدر.

آلاصونیه قصبهسی — سرفیجه لوانسك حاوی اولدینی قضا. لردن برینك كرسئی ادارهسی اولوب یونانستان حدودی جوارندهدر. مقر لوا بولتان (سرفیجه) نك دخی سکز بحق ساعت جنوبنده کائندر.

مذکور قصبه جزئی مرتفع بر بایر اوزرنده ایسهده هواسی موسم شتاده معتدل و ایام صیفده وخیمدر.

آلاصونیه قضا سنده حاصل اولان حریر قوزملری (طرنوه) یه نقل اولنه رق اوراده بولتان منکنه لر واسطه سیله ایک اخراج ایدیلور. (شیاق)، (فانیله)، (چوراب) و (طرنوه باصمهسی) تمبیر اولنور اوطه دوشمهسی ویرلی بزلی اعمال اولنور.

آلاصونیه قضا سنده یاپیلان قشقوال پینری تجارتی معرفتیه از میر و سلانیک و درسعاده دخی نقل ایدلکدهدر.

(آلاصونیه) قضا سنك (لیوادی Livadi) قریه سنده اوچ بش رنگلی اولدقجه نفیس اوله رق اعمال اولنان کچهلر (یکیشهر)

و (سلانیک) طرفلرینه کوندریلور. بو قریه ده اعلا جوراب
دخی نسج اولنور. منسوب اولدینی ناحیه ده دخی تره یاغی
وقشقه وال پیزی چیقار.

قضای مذکورک (کلیسالو) قریه سنده پاموقدن انواع الاجه
نسج و اعمال ایدیلور.

اشبو آلاصویه قضاسی ۵۷ قرا وجفتکاتی حاوی اولوب
اطراف اربعه سی ۶۰ ساعتده طولاشیلور.

کربنه قصبه سی — (سرفیچه) سنجاغی قضا مرکز لرندن
بری اوله رق (سرفیچه) نک ۱۳ ساعت غربنده واقعدر .
منسوب اولدینی قضانک هواسی وخیم وباغ و بوستانانی قلیل
ایسه ده قرق قدر صبیان مکتبی وارددر. قضا داخلنده چیقاریلان
تره یاغی سائر قضالارک یاغنه مرجحدر .

ناسلیج قصبه سی — (اپسیستا Lapsista) دخی دینور .
مذکور قصبه برتبه جک اوزرنده واقع اولمغله هواسی کوزل
ولطیف اولوب صولری لذیذ وسوقاقلری منتظم و کنشدر .
منسوب اولدینی قضانک شرقنده اکثر اوقات قارایله مستور
(سناچقو) جبلی بولندیفی کبی غربنده دخی میشه وقاین آغاچلری
ایله مفروش (ژوبان) طاغی و ناحیه سی وارددر .

(ناسلیج) اک اهالی اصلیه سی اسلام ایسه ده برای تجارت

روم و یهودی دخی بولنور. اهالی مذکورہ ترکیه، آرنادوجه،
روجه تکلم ایدرلر.

(ناسلیج) ك یارم ساعت بعدندہ وقضا داخلندہ (اینجه قره)
نهری جریان ایتمکله بری کارگیر و دیگرى اخشاب اوله رق ایکی
عدد کوپری موجوددر.

مذکور قضا داخلندہ حبوبات و انواع میوه حاصل اولور.
(آرنادو پینری) ، اعلا تره یاغی ، (طلوم پینری) یایسلور .
قوزه محصولی دخی وارددر . (کلیم) ، (کبه) ، (سجاده) ،
(چوراب) دخی نسج ایدلمکدهدر .

قوزانه قصبه سی — (سرفیچه) متصرفلغه مربوطدر. مذکور
قصبه مرکز لوا اولان (سرفیچه) نك ۶ ساعت طرف شمالیسنده
و (مناستر) ك ۱۸ ساعت بعد جنوبیسنده دوز بر محله کاشندر.

بو قصبه نك هواسی اولقدر ایو دکل ایسهده (سرفیچه) ،
(ناسلیج) ، (جمعه) قصبه لری بیتنده بولندیفی جهتله تجارتی
بولندهدر . هر نه قدر سوقاقلری طار ایدیسهده اولنان سی
و همت ایله روز بروز تسویه و توسیع اولنمقدهدر . باغلری کثیر
اولدیغندن اهالیسی بو یوزدن خیلی تجارت و تمتع ایدرلر .

(قوزانه) قضاسی تشکیل ایدن قراده نسج و اعمال اولنان

و (صاری کول کلیمی) نامیله معروف اولان بز نوع الوان کلیم
ایله بو نوعدن سجاده لر اوروپا کلیملرینه تفوق ایدر صورتده
معروف و متانتیله مشهور در .

(قوزانه) قزاسنک (ونجه Vendje) ناحیه سنده (ونجه)
تعبیر اولنور (یونلی احرام) ، (جوراب) نسج و اعمال اولنمقده در .

مجمه قصبه سی — بوکا (سرفیچه جمه سی) دخی دینور .
بو قصبه (قوزانه) قزاسنک شمالنده و سلانیک ولایتی حدودی
اوزرنده واقع اولان (جمه) و نام اخر له (قیالر) قزاسنک کرسی
اداره سیدر .

﴿قوصوه ولايتي﴾

حدود — سکنه — تعريفات طبيعيه — محصولات ارضيه
 وصناعيه — صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

هرود — ولايت مذکوره شمالاً (صربستان) مملکتی
 شرقاً (بلغارستان) ايالتی، (سلانيک) ولايتی و جنوباً (سلانيک)،
 مناستر) ولايتلری و غرباً (اشقودره) ولايتی، (قره طاغ)
 مملکتی ايله محاط اوله رق شمال غربي سنده (بوسنه، هر سگ)
 لايتی واردر. اراضي سی دخی ۲۸۰۰۰ کیلومتر و تربيعنده در.

سکنه — بو ولايتده مسلم و غير مسلم اوله رق ۲۵۱،۰۰۰ دن
 ياده نفوس موجود در.

تعريفات طبيعيه — قوصوه ولايتک هوا سی سمت جنوبیده
 خفيف و اکثر محلی طاغلقدرد. باشلوجه سلسله جبالی (شار)
 طاغیدر. بو طاغ ۳۲۰۰ متر و ارتفاعنده اولوب ذروه لری
 ائما قار و بوز ايله مستور و اکثر محلی جبلاق و يالچين قياردن
 ميارتدر.

(شار) طاغندن شرقه طوغری آريلان و (قچانيک)
 کيدينی تشکيل ايليان (قره طاغ) نام جبل ولايتک باشلوجه
 لماغلرندن بریدر. (غوليا)، (قوپانيق) طاغلری صربستان

مملکتی و (اکری صو)، (دوايچه) طاغلری بلغارستان
ایالتی و (مالش Malech) طانی سلانیک ولایتی ایله ولایت
مذکورہ حدودی اوزرنده بولندیگی کی (غوسینه)، (روغوا
Rugova) طاغلری قره طاغ جهتیده و (بشتریک Bichtrik)
طانی (اشقودره) ولایتی طرفنده در. (موقرا) طانی
ایله (راغوزنه) بالقانی (ایک)، (یکی بازار) سنجاقلری
سمتیده در.

چانیک کچیدن (مرویچه) یہ قدر امتداد ایدن وادی
کیرہ (قوصوه اووه سی) اطلاق اولور که سلطان مراد
خداوندکارک مظفریت و شهادتیلہ تاریخ عثمانیده مشهور در.

(قالقاندلن) قضاسی ملحقانندن (غوستوار) طاغلرندن
نبعان ایدن (واردار) نہری ایله (صربستان موراواسی) یعنی
(موراوای غربی) نہری توابعندن اولان (ایبار Ibar) و (ساوا)
نہرینہ منصب اولان (درین) نہری توابعنی تشکیل ایلیان
(اوواج)، (ایم Lim)، (تارا Tara) نہرلری قوصوه
ولایتی اسقا و احیا ایتکده و (درین ابیض) ایله (بلغارستان
موراواسی) یعنی (موراوای شرقی) نہری بو ولایت داخاندن
نبعان ایلیمکده درلر.

ماصوات ارضیه و صنایع — قوصوه ولایتیک ارضی
عمومیتلہ طاغلق ایسده درونندن متعدد نہرلر جریان ایتدیکندن

منبت و محصولدار و فقط (راغوزنه) بالقاننک شمال جهتی
چوراقدر .

حاصلات ارضیه سی باشلوجه (افیون) ، (خطه) ، (شعیر) ،
(مصر) ، (علف) ، (پاتانس) ، (داری) یعنی کندی تعبیرلرنجه
(هله) کبی ذخائر دن عبارتدر . ولایت مذکورده اراضی
حاربه مخصوص اولان (لیمون) (خرما) کبی میوه دن ماعدا
اولدجه نفیس هر نوع میوه و با خصوص (ایشلیوه) تعبیر
اولتان (اریک) و بعض قضالرنده جنوه پرنجندن قیمتلی پرنج ،
(توتون) حاصل اولور .

مصنوعات و معمولاتی (عبا) ، (کبه) ، (شیاق) ، (کلیم)
و غایت اینجه و ظریف (کوملکک بز) و سیمکاری ادوات
ایله ادوات حدیدیه دن (بیجاق) ، (قلمتراش) ، (اسلحه) دن
عبارتدر .

— صورت اداره —

(قوصوه) ولایتی (اسکوب) ، (پرشته) ، (یکی بازار) ،
(ایپک) ، (پرزرین) ، (طاشلیجه) نام الی عدد سنجاغی
حاویدر . مقر ولایتی (اسکوب) شهری اولوب سنجاق مرکز لری
همنامی اولان قصبه لردر . فقط (یکی بازار) سنجاغنک اداره
مرکزی (سنججه) قصبه سیدر . حاوی اولدینی سنجاقلره
ملحق قضالر آتیده کی جدوله مذکور در .

اسکوب سنجاغی			یکی بازار سنجاغی		
کچا	قضال	مرکز اداره لری	کچا	قضال	مرکز اداره لری
۲	اشتیب	=	۱	یکی بازار	=
۳	قوجانه	=	۳	فولاشتن زیر	روشیه
۳	قره طوه	=	۳	یکی داروش	=
۳	قومانوه	=	۲	آقوه	=
۳	رادویشته	=	ایک سنجاغی		
۲	پلنقه	=	۳	یاقوه	=
۳	عثمانیه	=	۳	برانه	=
۳	اورخانیه	=	۳	غوسینه	=
پرشته سنجاغی			۳	ترغوشته	=
۳	کیلان	=	برزین سنجاغی		
۳	بره شوه	=	۳	قلقاندن	=
۳	ولچترین	=	۲	لومه	=
۲	مترویجه	=			
طاشلیجه					
۱	بره یول	=			

— احوال بلاد مشهوره —

اسکوب شهری — (واردار) نهري اوزرنده واقع و تقریباً ۱۵,۰۰۰ نفوسی حاوی اوله رق ۳۸ — ساعت بعدنده اولان (سلانیک) شهرینه بر تیمور یول خطی واسطه سیله مربوطدر .

شهرک موسم صیفده هواسی وخیم ایسهده ارضی هر نوع محصول یتشدیرر، جنوب جهتلرنده توتون دخی حصوله کلور. (اسکوب) قصبه سنک بش ساعت سمت شرقیسنده (پچینا) صوی کینارنده واقع (قبلان) قریه سنده ذکرور و ائانه مخصوص آری آری ایکی عدد ایلجه واردر.

۱۹ قریه بی حاوی (چانیك) نام دیکرله (قایماروز) ناحیه سی (اسکوب) قضا سنه تابع ایکن (اورحانیه) قضا سنه ربط ایدلمشدر. (چانیك) قصبه سنک اسکوبه اولان بعدی ۶ ساعتدر.

پرشته قصبه سی — مناسترک ۴۴ ساعت بعد شمالیسنده و (ایبار) نهری توابعندن بری اوزرنده، قوصوه صحرای وسیع سنک وسطنه طوغری ممتد اولان بیوک بروادیده کائندر. قصبه نك اوج طرفی خفیف میللی بایرلرله محاط اولدیغندن منظره سی لطیفدر.

(پرشته) نك اوج چاریك بعدنده اولان خداوندکار غازی حضرتلرینك تربۀ عالیلری زیارتگاه خواص وعوامدر. جوار قصبه ده پك چوق معدن بولندیغی کبی شایان تحری آتارعتیقهنك وجودی مرویدر.

منیم قصبه سی — (یکی بازار) سنجاغنك اداره مرکزی اوله رق (پرشته) نك ۲۶ ساعت سمت شمالیسنده و (اوواج) صوی توابعندن بری کینارنده و اطرافی آجیق دوز بر اووهده کائندر. درون قصبه ده (دباغلق) و (سراجلق) ، (باقرجیاق)

كېي صنایع اربابی موجود اولوب منسوجاتی دخی اھالیسنی اداره ایلمکده در .

(یکي بازار) قصبه سی ایسه (سنيچه) نك ۱۰ ساعت شرقده و (ایبار) نهری توابعندن (راجقه) صوبي کنارنده در . مذکور قصبه اطرافى طاغلر ایله محاط بر موقعده بولنسی و صربستانه قریبى جهتلیله حائر اهمیتدر . منسوجاتی دخی اھالیسنی اداره ایلمکده در . (یکي بازار) ۵ یارم ساعت مسافهده (ایلیچه) نام قریده چلیک و کوکرتلی بر ایلیچه واردر .

ایک قصبه سی — (پچ Petch) اسمیله دخی یاد ایدیلان بوقصبه (پرشته) نك ۱۵ ساعت جانب غربیسنده و (بیاض درین) نهری توابعندن (بشتریچه) صوبي اوزرنده و (لیبه) بالقانی اتکنده لطیف بر محله کاشندر .

منسوب اولدینی قضاده یتش دیریلان توتون (بوسنه) و (صربستان) ۵ نقل ایدلمکده در .

سیمکاری طبانجه و هر درلو ادوات نفیسه ایشانه رك هر طرفده فروخت اولنمقده و غایت اینجه و ظریف ایپکلی چارشف و کوملک بزلر نسج ایدلمکده در .

پرزرین قصبه سی — مناسترك ۴۶ ساعت شمالنده و (درین اییض) توابعندن (ماريچه) صوبي اوزرنده در . نفس قصبه بر طرفی طاغ اتکنه مستند و اولدجه متین بر قلعه پی محتویدر . منظره سی

دخی کوزلدر . (پرزرین) ك منتظم جوامع ومساجد ومدارس
ومكاتبی وارددر . مذکور قصبه بر قاج یولك برلشدیكى محله
بولدینی جهته مواقعه مهمه دن معدود و دروننده یاییلان کوش
تلدن قهوه وسیفاره ادواتی و (اسلحه) ، (مقرص) کبی شیلری
مشهوردر . تیمور آلاتنه دخی زر وسیمدن تل قاقه سیله صورت
مطبوعه ده نقوش متوعه ایشلنور که حقیقه ارباب صنایعك
دقایق مهارتلی اشیو معمولاتیه نزد ارباب طبیعتده ظاهر
اولور . (عبا) ، (کلیم) و حریر کوملکه دائر مصنوعاتی کار قدیم
دستگاهلر واسطه سیله جیقاریلور . معمولات دباغیه سیده بمالك
محروسه دن بعض جهتلره و اوستریا و صربیه طرفلرینه سوق
اولنه رق فروخت اولنور .

قصبه نك بر ساعت بعدنده (روك) قریه سی قریبنده بر چنار
آغاجی واردر که بو آغاج دنیا ده بولان آغاچلرك اك بیوکلرندن
معدود اولوب اوزرنده بر نوع صو آققده و خرسیانلر نزدنده
مقدس طائمه ده اولدیغندن مذکور آغاجی خرسیانلر دائما
زیارت ایدرلر و آقان صویندن آلوب ایچرلر .

طاشلیم قصبه سی — (طاشلیجه) متصرفلنك کرسی
اداره سیدر . مذکور قصبه مرکز لوا اولدینی جهته کوندن
کونه کسب عمران و انتظام ایتمکده در . (سنیچه) یه اولان
بعدی ۱۴ ساعتدر .

اشتب قصبه سی — (اسکوب) ك سمت جنوبیسنده

و (واردار) نهرينه منصب اولان (بره غالنيچه Brégalnitza) صوبي قربنده در. منسوب اولديقى (اشتیب) قزاسنك نصف اراضيسى تماماً منبت و محصولدار اولوب اهالى قزاسنك باشليجه تجارتلری زراعت يوزندن واك مهم اخراجاتی افیون حاصلاتندن عبارتدر. قصبه نك (اسكوب) اولان بعدی ۱۴ ساعتدر.

(اشتیب) قزاسی ایله سلانیک ولايتی قزالرندن اولان (كوپرلی) قزاسنك شمانه مصادف اولان اراضیه (مصطفی اووه سی) دینور.

قومانوه قصبه سی — (اسكوب)ك ۶ ساعت بعد جنوب شرقیسنده و (اوزونجه اووه) داخلنده و (یچینا) نهری توابعدن بری کنارنده كلندر.

(قومانوه) ده سیمدن تل کاری بعض معمولات وار در. (قومانوه) قزاسنك (ارواح) قریه سنده (كفکی) تعبیر اولنور بر نوع طاش معدنی موجود در.

پلنقه قصبه سی — (اکری پلنقه Egri palanka) دخی دینور. اشبو قصبه اسكوبك ۱۸ ساعت شرقنده و (اکری دره) نام صوبك کنارنده و (کوستندیل) دن (اسكوب) طوضری کیدن طریقك اوزرنده در.

(پلنقه) قزاسنك تیمور معدنلری غایت مقبول و صاغل

اولدیغندن اشبو تیمورلردن کلیتله بارکیر و سائر نهملری اعمال اولنهرق هر طرفه نقل و فروخت اولنور .

قرهانه قصبه سی — (اسکوب) ك ۱۶ ساعت شرقنده و (بره غالیچه) صوبی توابعندن بری کنارنده کائندر .

منسوب اولدیغی قضا داخلنده (بانه Banja) ناحیه سنده صوبی چلیک خاصه سی حاوی ایلیجه واردر . مذکور قضاده سنوی کلیتلی و جنوه پرنجندن قیمتلی پرنج حصوله کلور .

قره طره قصبه سی — (اسکوب) ك ۱۴ ساعت قدر شرقنده (ییچینا) نهری توابعندن بری کنارنده و بر طرفی دیک اوله رق قیالقدن عبارت بر موقعه کائندر . قضا اهالیسنک بر قسمی زراعت و تجارت ایله دیگر قسمی دباغلق و جوبانلق ایله مشغول اولدقلرندن قیون و کچی دریلرندن هر نوع مشین و سختیان بایله رق داخل ولایتده صرف و فضله سی ممالک اجنبیه نقل اولنور .

مذکور قضاده کوشلی قورشون و کوکرت معدن اوجاقلری بولندیغی و دکرمن طاشلری چیقارلدیغی کچی بر قروم معدنی دخی کشف اولمشدر .

قره لاشین زیر قضا سی — (یکی بازار) سنجاغنگ حاوی اولدیغی قضا لردن بری اولان (قولاشین) قضا سی ولایتک (قره طاغ) مملکتی ایله اولان حدودنده بولنسی حسیه له اهمیتی

حائزدر. مرکز اداره سى اوج طرفى طاغلق و بر طرفى اووه لق
بر محله واقع (قولاشين) قصبه سى ايسه ده حكومت قونانغى
(شاهويك = روشيه Rochie) قريه سنده در. مذكور قصبه نك
هواسى لطيف اولوب جهت ثائى سنى محيط اولان اوج عدد
تپه ده دخى متين بر قله واردر.

قصبه داخلنده جريان ايدن (تارا) صوبى اوزرنده مك
واخشاب بر كوبرى موجوددر.

(قولاشين) قصبه سنك بر بحق ساعت قدر شالنده (ليپورا
Lippora) ناميله اوج ساعت محيطنده بر قطعه اراضى منته
موجود وقوه انباتيه سى جهتيله مشهوردر.

اهالى قضا عموماً سلاحشورافله اشتغال ايدرلر. نسوانى
دخى اعمال واستعمال سلاحه مقتدر درلر.

آقوه قصبه سى — (آق اووه) ويا (آقوه AkoWa) دينلان
(بيه لوپولىه Biélopolié) قصبه سى (ليم) صوبى كنارنده
و (سنيجه) قصبه سنه ۸ ساعت قدر مسافده واقعدر.
(آقوه) قصبه سنك منسوب اولدينى (آقوه) قضاسى (قره طاغ)
حدودينه ملاصق اولان يرلردن و مرتفع طاغ و يايلاقلردن
عبارت اولديغندن مزروعاتى محدوددر.

يكى رارسه قصبه سى — (سنيجه) نك ۶ ساعت شمال
غريبنده و طاغلق بر محله مبنيدر.

مذکور قصبه صربستانه قربینی و (اسکوب) دن (بوسنه) به
کیدن طریق اوزرنده بولنسی حسیله اهمیت حائزدر .

(بانه) قریه سنده کی ایلچه سی دخی انحراف مزاجه وضعفیتدن
عارض اولان امراض مزمنه و جلدیه به نافعدر .

منسوب اولدینی قضاك بیوجك اورمانلری اولدینی کبی
(لیم) صوینه منسوب اولان متعدد چایلر دخی قضای اروا
واحیا ایتمکدهدر .

ترغوشته قصبه سی — (سینیچه) نك ۱۲ ساعت شرق
جنوبیسنده و (یکی بازار) ك ۷ ساعت غربنده و (ابره) نهری
توابعدن (راجقه) صویی قوللردن بری کنارنده کائندر .

(ترغویشته) اورماننده دخی هر نوع اعمالات و صنایعه
الورثلی کراسته موجوددر . اهالی محلیه نك احتیاجاته صرف
اولانلردن فضله قالان کراسته بعضاً (ترغویشته) قضا سندن
نبدان ایدوب (متروپچه) دن مرور ایدن (ایبار) نهری واسطه .
سیله (متروپچ) استاسیونه و قطرانلی چام آغاچلرندن چیقاریلان
قطران دخی ولایتك هر طرفه نقل و فروخت اولنور .

برانه قصبه سی — ایك لوانسك مشتمل اولدینی قضا لردن
برینی تشکیل ایدن (برانه Brana) قضا سناك اداره مرکزیدر .
بو کوچك قصبه (ایك) قصبه سنك ۶ ساعت بعد شمال غربیسنده
و (لیم) صویی کنارنده و (قره طاغ) حدودی قربنده کائندر .

اهالیسنک معیشت و مشغولیتلری رنجبرلك وجوبانلق کبی
فواندی محدود صنایع عادیه در.

یاقوه قصبهسی — مقدا (یاقویچه) اسمیله معروف برقریه
ایدی. بوقصبه مقر لوا اولان (ایک) لکسمت جنوب شرقیسنده
و (بیاض درین) توابعندن (ارنیک Ernik) صوی کنارنده در.
مذکور صو (درین ابیض) ایله قصبه نك ایکی ساعت جنوبنده
برلشور.

اشبو قصبه نك منسوب اولدینی (یاقوه) قضا-سنده دخی
(ایک) قضای میثلوسیم کاری اسایحه وهر درلو ادوات نفیسه
ایشلنمکده و غایت اینجه وظریف ایکل ی چارشف وکوملک بزلی
نسج اولنمقده در.

غومینه قصبهسی — (ایم) صوی کنارنده کندی اسمیله
مسمی قضا نك اداره مرکزیدر. (ایک) قصبه سنه دخی ۱۲
ساعت اوزا قدر.

قرای ملحقهسی میاننده (پلاوه) نامنده بیوجک برکوی
و اتصائنده یارم ساعت امتدادنده طولانی برکول وار در. بو
کوله اوافق تفک بالق صید اولنور.

جوار قصبه ده دخی یک چوق معدن بولندینی کبی شایان
تجری آثار عتیقه نك وجودی مرویدر.

ولتترین قصبهسی — (ولتترین Wultzetrn) و یا
(وتترین Vuttzitrn) قصبهسی مقر لوا بولان (پرشته ۴)

قصبه سنک ۷ ساعت بعد شمالیسنده و قوصوه اووه سنک منتهاسنده
و (ایبار) نهری قوللارندن (ستنیچه) صوینی کنارنده و (مترویچه) به
کیدن شمندوفر خطی قربنده کائندر.

اهالی قصبه زراعتله متعیش اولوب اراضیسنک قوه
انباتیسی درجه مکملهدهدر.

کیلوه قصبهسی — (پرشته) نک ۸ ساعت جنوب شر-
قیسنده و (باغارستان موراواسی) دینلان نهرک تواباغندن بری
کنارنده کائندر.

منسوب اولدیفی قضانک شمال شرقیسی جهتلیینه تصادف
ایدن محللارنده اورمانلر موجود اولوب میسه و سائر جنسلری
محتوی اولان اشجاری ابنیهده و شمندوفر مراضلرنده قوالانیلور.
(کیلان) ک اوج ساعت غرب شمالیسنده (نوه برده) نامنده کی
قلعه خرابهسی (قوصوه) محاربه مشهوره سنده اردوی همایونه
بر استنادگاه اتخاذ اولنمشیدی.

یره شوه قصبهسی — مقر لوا اولان (پرشته) نک سمت
شرق جنوبیسنده و حدوده یقین بر موقعهده کائندر. (اسکوب) .
اولان بعدی ۱۱ ساعتدر.

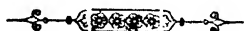
(یره شوه) اورمانلردن چیقاریلان کراسته احتیاجات داخلیه
صرف اولندقدن فضله شمندوفر خطنه و محال سائر مه نقل
اولنور.

مترریجه قصبهسی — (ستنیچه Sitniza) صوینک (ایبار)

نهرينه منصب اولدينى محل قربنده در. مذکور قصبه سلانيك
شمندوفر خطنك نهايت موقفى اولدينى جهتله اهميتى حائزدر.
(متروپچه) قصبه سى جوارنده دكرمن طاشى اعمال اولنور،
سائر قضاالرده نقل اولنور. (بانسقه Baniska) قريه سنده كى
ايليجه سى معروفدر.

قالقانه دله قصبه سى — (پرزرين) لوانسك مشهور قضا
مرکز لرندن برى اوله رق (پرزرين) قصبه سنك ۸ ساعت بعد
جنوبيسنده و (شار) طاغنك ۴ ساعت اوزاغنده و (واردار)
نهرى صول توابعدن (شارشقا) نام صويك كنارنده در.
بو قصبه (پرزرين) دن (اسكوب) ه كيدن مشهور طريق
اوزرنده بولندينى جهتله حائز اهميتدر. (غوستوار) ناحيه سى
بو اداره يه مربوطدر. (غوستوار) قريه سى ايسه (قالقان دله)
قصبه سنه ۴ ساعت اوزاقددر.

يره يول قصبه سى — (ايم) صويي كنارنده بر كوچك
قصبه در. مرکز لوا اولان (طاشليجه) نك ۶ ساعت
شرقنده در.

﴿ بوسنه و هر سك ولايت ﴾

حدود — سكه — تعريفات طبيعیه — محصولات ارضیه
و صناعیه — صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

مردود — ولايت مذكوره (صربستان) ایله اوستريانك
(دالماسيا) ایالتی پيئنده واقع اوله رق شمالاً (صاوا) نهري
و جنوباً (قوصوه) ولايتی و (قره طاغ) مملکتی ایله محدوددره .
(آدریانیک) دکنزده کائن (قلیق) لیانی بو ولايته منسوبدره .
مساحه سطحیه سی ۵۱,۶۶۵ کیلومتر و مربضه مساویدر .

سكه — (بوسنه ، هر سك) ولايتنده مسلم و غیر مسلم
اوله رق ۱,۵۶۸,۰۰۰ دن زیاده نفوس تخمین ایدلمکدهدره .

تعريفات طبيعیه — ولايت مذكوره نك اكثر محلی طاغلق
اولوب باشلوجه سلسله جبالی (آلپ دیناریك) دن آریلان
(بوشناق) طاغلریدر . بو سلسله جبالی شمال غریبدن جنوب
شرقیه طوغری امتداد ایدرك ولايتی (بوسنه) ، (هر سك)
اسملریله ایکیه تفریق ایتمش و (بوشناق) طاعی شعبات جنو-
بیه سی (هر سك) قطعه سنی احاطه ایلیمشدره .

مذکور الاسم (بوشناق) طاغلرندن منبعی آله رق بوسنه
قطعه سندن جریان ایدن (اونا) ، (ویرباص) ، (بوسنه) (درینا)
صولری (صاوا) نهرینه و مجرای اسفلی دالماسیاده اولان
(نرتوه) نهري (آدریانیک) دکنزیه آفقددره .

محصولات ارضيه و صنايع — بو ولايتك طاشلق و غير منبت اولان (هر سك اووه سى) خارج طوتلدينى حالده اراضينى قوه انباتيه جه وسط درجه ده بولنديغدن هر نوع محصول زرعه مساعددر. محصولات ارضيه سى (بغداى)، (ارپه)، (قومپير) يعنى (پاته تس)، (كتان)، (برنج)، (توتون) و هر نوع ميوه و سبزه و (ايشليوه) دنيلان (ايرك) ايله كليتلو كراسته دن عبارتدر. محصولات صنايعيه سى كودللك و چارشفاق بزر ايله (عبا)، (كه)، (كليم)، (سجاده)، مثللو منسوجاتدن و (بيچاق)، (قليج)، (اسلحه ناريه) كچي آلات حربيه و ادوات نحاسيه دن و (مشين)، (سختيان)، (كاوساله) مثللو لوازم سراجيه و بونلره مماثل معمولات سائر دن عبارت اولوب بونلردن بر قسمى صربستان و اوستريايه نقل و فروخت اولنه رق متباقيسى داخل ولايتده صرف و استهلاك ايديلور.

— صورت اداره —

بوسنه ولايتى (سراى بوسنه)، (بنالوقه)، (ايزورنيق)، ويا (طوزله زير)، (تراونيك)، (بهكه)، (هرسك) نام اتى عدد متصرفلغه منقسمدر. مقر ولايتى (سراى بوسنه) در. بو متصرفاقلرك اداره مركزلى كندى اسمريله مسمى قصبه لر ايسه ده ايجلرندن (ايزورنيك) سنجاغنىك اداره مركزى (طوزله) و (هرسك) متصرفاقلرك مقر اداره سى (موستار) قصبه لريدر. مذكور سنجاقلرك قضاى بروجه آتى كوستريه لك جدولدن مستبان اولور.

بزالوقه سنجاغی		سرای بوسنه سنجاغی	
مرکز اداره لری	قضالر	مرکز اداره لری	قضالر
==	دریشد	==	چانیچه
==	غرادشقه	==	لوچه
==	پریدور	==	لویندیه
==	پرنائو (پرنیاوور)	==	چای بازار
==	تشنه	==	یسوقه
==	قوستانیچه	==	یشفراد
تراونیک سنجاغی		طوزله زیر سنجاغی	
==	زنیچه	==	بوزوبیق
==	غلاموچ	==	بلنه
==	چانیچه	==	برچقه
==	ژیچه	==	غراچانیچه
==	ژوپانیاج	==	مغلای (ماغلائی)
==	بوغوشا (انحصار)	==	قلادیشه (قلادانی)
==	پروزور	==	ولاسنیچه
==	یابچه	==	سربرنیچه
==		==	غراداچاچ
هرسک سنجاغی		بهکه سنجاغی	
==	غاچه	==	قروپ
==	نوه سین	==	پتروواچ
==	ییلکه	==	سانسق موست
==	تیره بین	==	سارین
==	لوبین	==	قلوچ
==	لیو برشقه	==	
==	استولیه (استولاج)	==	
==	قونیچه	==	

— احوال بلاد مشهوره —

سرای بوسنه شهري — شهر مذکور منبت و محصولدار بر قطعه نك وسطنده (بوسنه) نهرينك قولارندن بريني تشكيل ايدن (ميلاسقه Milaska) چاي کنارنده در. اليوم (بوسنه) قطعه سنك اك جسم و معمور يردر. شمندوفر خطي واسطه سيله دخی (صاوا) نهری کنارنده کائن (رود Brod) قصبه سنه و (موستار) طريقي ايله ده (منقويچيه) يه متصلدر .

شهر مذکورك هواسی كوزل و سولری لذیذ اولوب استانبولدن پوسته یولی اعتباريله ۲۱۸ ساعت بعدی وارد در . اطراف شهر بر سور ايله محدود در . ۶۰,۰۰۰ قدر نفوسی دخی حاویدر .

درون شهرده فاتح سلطان محمدخان مرحومك بنا ایتدیرمش اولدینی سرای عالی ولایتك اك مزین بناسندن معدوددر. بعض اشیانك نسج و اعمالی ایچون کارخانه لر دخی موجود در .

نفس شهرده هر بر اصناف بولنور، نفیس چارشفلر ، کوملکلك بزلر ، بشکیرلر و (عبا) ، (کبه) ، (سختیان) ، (مشین) ، (اگر طاقلری) ، (عربه) ، (قنه) ، (صندالیه) و امثالی شیلر یاییلور .

(سرای) قضا سنك هر جهتده كوزل و جسم اورمانلر

دخی واردر .

بالوقه قصبه سی -- مقر ولایت اولان (سرای بوسنه) نك
 ۳۶ ساعت بعد شمال غریب سنده کائندر . درون قضا دن (ویرا ص)
 نهري جریان ایتمکله اوزرنده اخشاب بر کوپری واردر . بو
 قضانك یوللری دخی اولدجه منتظمدر . قوه انبساتیه سی دخی
 درجه مطلوبه ده اولدیغدن هریرنده هر نوع محصول و خصوصیه
 بوستانك اعلاسی یتیشور . قضا داخلنده تیموردن بعض آلات
 وادوات اعمال اولتمقددر . موجود اولان اورمانلرنده میشه
 وقاین آغاچلری بولتمقددر .

ایزورنیق قصبه سی — مقر ولایتك ۲۰ ساعت شمال
 شرق سنده کائندر . منسوب اولدیغی قضا دن (درین) نهري
 جریان ایتمکله قضای بیوک و کوچك (ایزورنیق) نامیه ایکیه
 تفریق ایلمشدر .

(ایزورنیق) نام آخرله (طوزله) قضا سنده (خطه) ،
 (قو قوروز) یعنی (مصر بغدادی) ، (شعیر) ، (علف) ، (کتان) ،
 (ایشلیوه) تعبیر اولنور (اریک) حصوله کلیر . (مایوویچه) نامنده
 اولان بیوک بالقانده دخی جیم میشه و کورکن آغاچلری بولنور .
 قضا داخلنده جریان ایدن (درین) نهري اوزرنده قایقلر
 ایله اشیای تجاریه (صاوا) نهري کنارنده و اون ایکی ساعتك
 مسافه ده بولنان (راچه) اسکله سنه قدر نقل اولنه ییلور .

زارنیک قصبه سی — (سرای بوسنه) نك ۱۸ ساعت قدر
 شمال غریب سنده واقمدر . قصبه نك ابنه سی غیر منتظم ایسه ده
 اطرائی اسکی بر سور ایله چورلمشدر .

منسوب اولدينى قضانك قوه انباتيهسى بعض محلا رنده
اعلادر. حبوبات متنوعه وخصوصيله (اريك) ، (چودار) ،
(هله) ، (علف) كې محصولات يتشدير مكد در . اورمانلر رنده
دخى چام وميشه آغا جلرى بولنور . (بوسنه) ، (ويرباص)
صولرى قضانك باشلوجه نهر لرندن معدود در .

بهركه قصبهسى — (سراى بوسنه) نك شمال غرييسنده
۳۴ ساعت بعدنده واسكى بر سور ايله محاطدر ،
منسوب اولدينى قضانك ارضى حبوبات متنوعه يتشديرر .
اعمالاتى (قهوه دكرمنى) ، (عادى كلیم) ، (سجاده) ، (عبا) ،
(چوراب) ، قوشاقدن عبارتدر . درون قضادن (اونا) نهرى
جريان ايتمكله اوزرنده جسيم دكرمنلر وارددر . (اونا) نهرى
اوزرنده دخى واپور ايشلتديريله بيلور .

موسنار قصبهسى — هرسك سنجاغنك اداره مركزى
اوله رق مقر ولايتك ۲۴ ساعت قدر جنوب غرييسنده وطاشلق
بر محله مبنيدر . قصبه نك خارجاً كورينشى هر نقدر كوزل
ايسده داخلى غير منتظمدر .

نفس قصبهده (سختيان) ، (چارشف) ، (كوملك بىزى)
نسج و اعمال ايديلور .

﴿ کرید ولایتی ﴾

حدود — سکنہ — سواحل — احوال طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صناعیہ — صورت ادارہ — احوال بلاد مشہورہ.

ہررد — روم ایللی* شاہانہ نک حاوی اولدینی ولایتدن
(کرید) ولایتی (اوروپا) ، (آسیا) ، (آفریقا) قطعہ لرینک
مرکزندہ بولنہ رق اطرافی (بحر سفید) ایلہ محاط و طولانی الشکل
بریوک اطہ دن عبارتدر. مذکور اطہ نک ۲۶۵ کیلومتر و طولی
و ۱۰ الی ۵۰ کیلومتر عرضی واردر. مذکور اطہ (ردوس) دن
۱۵۰ و آفریقا ساحلندن ۴۰۰ و (مورہ) دن ۹۵ کیلومتر و
اوزا قدر.

سکنہ — ولایتک نفوس موجودہ سی مسلم و روم، یہودی ،
ارمنی اولیق اوزرہ ۲۵۰,۰۰۰ قدر تخمین ایدلمکده در.

سواحل — کرید اطہ سنک سواحل غیر منتظم و خصوصیلہ
سواحل شمالیہ سی امواج دریانک تصادمندن درین درین لیمان
و کور فزلر و برون و کوچک شبہ جزیرہ لر پیدا ایلمشدر.

از جملہ سواحل شمالیہ سی شرقدن غربہ طوغری تعقیب
اولندینی خالدہ (سیدرو Sidero) ویا (تیمور) ، (لانیس Lanis)
= (آبابانی) ، (پاناغیا Panagia = فراسکا) ، (درہ بانوس) ویا
(کفالہ) ، (اسپاٹہ Spatha) ویا (قلیج) ، (بوزا Busa)
برونلری و (میرابلا Mirapella = میرامیلو) ، (آرمیرو

(Armyro)، (سوده Suda)، (حانیه)، (کیسامو Kisamo)
 کورفزلی و (میرابللا) کورفزی داخاندہ (پسیرا Psyra)
 کوچک اطہسی و (قدیہ) قوی قارشوسندہ (دیا Dhia) و یا
 (طوشان) اطہسی و (سوده) ایله (حانیہ) لیمانلری آرہ-سندہ
 (آقروتیری Akrotiri = آقروطور) یارم اطہسی کورینور .

جزیرہ مذکورہ نك شرقندہ (سہالمون = سلیمان) ،
 (اسکی برون) وجنوبندہ (لیتنوس Lithunos) و یا (ماتالا)
 وجنوب غریب-سندہ (کریو Krio) برونلری و (لیتنوس)
 برونی شمالندہ بحر سفیدك آفریقا صولرندن حصولہ کتوردیکی
 (مسارا) کورفزی موجوددر . (مساوا) کورفزی مدخلندہ
 (پکساد) اطہسی واردر .

مذکور الاسامی کورفزلی دخی بروجه آتی بیان اولنان
 قلاع متینہ و رصینہ ایله مدافعہ و محافظہ اولنور شویله کہ :
 (میرابللا) کورفزی بر کوچک اطہ اوزرینہ مبنی (اسپرلونغه)
 قلعهسی و (سوده) لیمانی (سوده) قلعهسی و (حانیہ) لیمانی
 (حانیہ) قلعهسی و (کیسامو) کورفزی (کیسامو) قلعهسی
 ایله بر کوچک اطہ اوزرینہ مبنی (غرانبوسا Granbusa)
 قلعهسی مدافعہ و محافظہ ایدر . (سوده) لیمانندہ (سوده)
 قلعهسندن بشقه بردہ (عزالدین) طایبہسی واردر .

(کرید) اطہسی منسوباتندن اولہرق سواحئلندہ کوچک

اطه‌لر موجود ایسه‌ده اولقدر اهمیتی حائز اولمقدلری جهتله مذکور اطه‌لرک ذکرندن صرف نظر ایدلمشدر .

امیرال طبعیه — کرید اطه‌سنی غربدن شرقه طوغری جبال متسلسله قابلامشدر . بو سلسله جبالک تپه‌لری دائماً قار و بوزایله مستورددر . سلسله مذکورک اقسام مشهوره‌سی (آق طاغ) ، (اسفاکیه) ، (ایدا) ، (لاشید) ، (استیه) اسملریله تسمیه اولنمشدر . بونلردن (آق طاغ) و (اسفاکیه) طاغلری اطه‌نک جانب جنوب غریبسنده واقع اوله‌رق‌ذروه‌لری بتون سنه قار ایله مستور و صعب‌المرور در .

(پسیلوریتیس Psiloritis) دینلان (ایدا) طاغی ایسه ۲,۵۰۰ مترودن زیاده مرتفع اوله‌رق بیوک برکومه تشکیل ایتیش و (لاشید) . (استیه) طاغلری جزیره‌نک سمت شرقیسنی احاطه ایللمشدر .

بروجه مشروح طاغلرک ساحلله قدر امتداد ایتیمی جهتیه (کرید) اطه‌سنده شایان ذکر انهار همان یوق کیددر . هر نقدر (تیره پوتاموس) . (میلوپوتاموس) . (آرمیرو) . (بلاتانیا) کبی صولر موجود ایسه‌ده بونلر یاز موسمنده یوق منزله‌سنه تنزل ایدرلر . مذکور صولردن (تیره پوتاموس) دینلان (هیرو پوتاموس) صوبی (مسارا) اووه‌سی داخلندن بالمرور (مسارا) کورفرزنده دکزه آق‌دینی کبی (میلوپوتاموس) صوبی (رتمو) کورفرزی شالنده و (آرمیرو) صوبی دخی محصولدار

بر اراضی داخلندن کچهرک (دره بانو) برونی جنوبنده و (پلاتانیا) صوبی دخی (اسپاطه) برونی جوارنده دکره آقارلر .

محصولات ارضیه و صنایع — کرید اطه سنک هوا سی اعتدال دائمی اوزره یابس و حار و اراضیسی اولدججه منبت و محصولدار اولوب فقط شمالنه نسبتله — و احل جنوبیه سی مرتفع قیالر و اچوروم بایلرلردن عبارتدر .

جزیره مذکورہ نك (زیتون) ، (کستانه) ، (لیمون) ، (پورتقال) آغاجلری کثیزدر . اهالیسی اداره ایدہ بیلجک درجده دخی حیوانات حاصل اولور .

(زیتون یاغی) ، (صابون) ، (بال) ، (بال مومی) ، (پنیر) و (چیچک صوبی) کبی شیلردن عبارت اولان محصولات صنایعیه سی یوزندن دخی اهالیسی پک چوق استفاده ایتمکده در .

سواحلنده ایسه کثرت اوزره (بالق) صیدا اولنور و (سونکر) ، (مرجان) چیقاریلور . (کرید) اطه سنک (آت) و (قیون) ی مشهور در .

— صورت اداره —

(کرید) ولایتی (حانیه) ، (اسفاکیه) ، (رتمو) ، (قندیه) ، (لاشید) نام بش عدد سنجاغه منقسمدر . مقر ولایتی (حانیه) شهری اولوب سنجاق مرکزلی همنامی اولان قصبه لر در . فقط (اسفاکیه) سنجاغنک مقر اداره سی (واموس) و (لاشید) سنجاغنک اداره مرکزی (یکی شهر)

قسمه لریدر. مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضالر ایله مرکز اداره لری آئیده کی جدوله ذکر اولمشدر .

رسمو سنجاغی		حانیه سنجاغی	
مرکز اداره لری	قضالر	مرکز اداره لری	قضالر
پراما	میلو پوتاموس	قدانو	سلینه
مروته	آماویا	=	کیسامو قاستیل
لاشید سنجاغی		=	کیدونیا
یره پتزه		قدیه سنجاغی	
=	اوایانو	چتال کوی	مالویز
=	استیه	=	پدیه
اسفاکیه سنجاغی		میرس	کنورومع پیریوتیه
آناپولیس =	اسفاکیه	=	ریزو مع منوفاچ
بالیوره (سلاطانیه)	آیا واسیل		
=			

— احوال بلاد مشهوره —

هانیه شهری — جزیره نك شمال غربی سنده و كندی اسمی ایله مسمی متین و تجارتیه مشهور بر لیانك ساحلنده كاڻ و اجنبی قونسولسارینك مقر و آرامگاهیدر. بو بلده نك سوقاقلری چاقل طاشلری ایله دوشنمش و اطرافی دیوار ایله چورلمش اولوب لیاننده دخی ۴۰۰ مترو قدر طوئنده بر سد یاپامشدر.

بوسد مذکور لیانی فورطنه دن محافظه ایدر. سدك نهایتده بر قنار وقارشوسنده بر قلعه واردر.

(حانیه) نك یارم ساعت شمال شرقیسنده (سوده) مستحکم لیانی وقصبه سی ومکمل بر ترسانه سی موجوددر .

اسفاکیه قصبه سی — مقر ولایتك ۳۵ کیلو مترو قدر جنو - بنده صرب وطاشلق بر موقعه کائندر. (آرقادیا) نامنده بر مناستری دخی واردر.

(اسفاکیه) سنجاغك اداره مرکزی (واموس) قصبه سی - در. (آناپولیس Anapolis) دیدکری (سلطانیه = پالیو خوره) قصبه سی دخی اسفاکیه قضاسنه اداره مرکزی اولمشدر .

رتمو قصبه سی — (رتمو) ویا (رسمو) قصبه سی همنای اولان سنجاغك اداره مرکزی اوله رق (حانیه) نك ۴۵ کیلو مترو شرقده ومنبت بر اووه داخلنده وکندی اسمیله مسمی لیانك ساحلنده کائندر. بو قصبه نك (زیتون یاغی) هر طرفده مقبولدر.

رسمو لیانی هر نقدر واسع ایسه ده قومسال اولمی حسیله دروننه سفائن جسیمه داخل اوله مامقده در. فقط لیانندن کلیتو سونکر جیقارلمقده در.

قنیه قصبه سی — (مغالوقا-ترو) دینلان (قنیه) قضاسنك اداره مرکزیدر. بو قصبه (رسمو) نك سمت شرقیسنده و (قنیه)

لیمانی ساحلنده در. قصبه قارشوسنده مرمر طاشی چیقاریلور
(طوشان) اطه سی وارد در. بو اطه نك فورطنه زمانده کیمیلرک
التجاکاهی اولان لیمانی موجود در.

(قندیه) نك (زیتون یاغی)، (صابون) و اوزومی مشهور
و (حانیه) نککنندن مقبولدر.

یکشهر قصبه سی — (لاشید) سنجاغنك اداره مرکزی
اوله رق (میرابللا) کورفزی کنارنده کاشندر.

سلیمه قصبه سی — مقرولایتك ۵۰ کیلومتر و جنوب غربیسنده
ولب دریاده در.

کیامو قصبه سی — (حانیه) نك ۳۵ کیلو مترو غرببنده
و کندی اسمی ایله مسمی کورفزك جنوب ساحلنده مبنیدر.
قلعه سی دخی معروفدر.

اسیه قصبه سی — (لاشید) سنجاغنك شرقده تشکیل
اولمشدر اداره مرکزی (عونیه) قصبه سیدر.

پرایترا قصبه سی — اطه نك شرق جنوبیسنده و لوب دریاده در
بو قصبه همنامی اولان قضایه مرکز اتخاذایدلمشدر.

﴿ روم ایلی شرقی ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صناعیہ — تجارت — صورت اداره — احوال بلاد مشہورہ

مہرر — روم ایلی شرقی ولایتی ۱۸۷۸ سنہ میلادیہ سندہ قدیم
(ادرنه) ولایتک (فلبه) و (اسلمیہ) سنجاقلرندن تشکیل اولنہرق
شمالاً (بالقان) سلسلہٴ حبالی ایله (بلغارستان) ایالتندن تفریق
اولندینی کبی شرقاً قره دکز و جنوباً (ادرنه) و غرباً (سلانیک)
ولایتلری و (بلغارستان) ایالتی ایله محاط و محدوددر. مساحتہ
سطحیہ سی ۳۵,۹۰۱ کیلومتر و مربعہ مساویدر.

ولایتک بحر سیاه ساحلی (قزاق) کوبیندن (آت لیمان)
موقعنہ قدر امتداد ایدر.

سکنہ — ولایت مذکورہ نک مقدار سکنہ سی اکثریسی
بلغار و متباقیسی اسلام و ملل ساثرہ دن عبارت اولمق اوزرہ
۹۹۲۰۰۰ نفوسہ بالغ اولور.

تعریفات طبیعیہ — روم ایلی شرقی ولایتی (بالقان) سلسلہٴ
عظیمہ سنک سمت جنوبیسنہ مصادف اولمغلہ شرقندہ (استرانجه)
و غربندہ (دسپوت) صرہ طاغلری واقع و (چادر تپہ Tchadir tépé)
دخی ولایت مذکورہ نک (سلانیک) ولایتی و (بلغارستان) ایالتی
حدودی اوزرندہ کائندر.

ولایت داخلنده بالقان سلسله عظیمه سنه موازی اوله رق
ایکی جسیم جبال امتداد ایدرکه بری (سرانتاغورا (Serantagora)
دنیلان (اورته طاغ) و دیکری (جرناغورا) اسمیله بنام اولان
(قره جه طاغ) دره.

(بالقان) سلسله سنک روم ایلی شرقی ولایتی داخلنده اولان
قسمی ایسه (اسلمیه) جوارنده (وودو (Wodo) بالقانی نامیله
بدأ ایدرک (قرین آباد) ، (آیدوس) قصبه لری شمالنده (آیدوس
بالقانی) ویا (کوچک بالقان) اشمی آلور. بعدده (امینه بالقانی)
نامیله یاد اوله رق (امینه) بروننده و (قره دکز) ساحلنده
نهایت بولور.

ولایت مذکورده (مریج) ، (طونجه) نهرلرینک قسم
اعلاری ایله توابعی احیا واسقا ایتمکده و (برغوس) کورقزینه
دخی (آیدوس) صوبی، (فقه) دره سی و امثالی صولر جریان
ایلمکده در.

خاصات ارضیه و صناعیه — روم ایلی شرقی ولایتک هواسی
صاعلم ولطیف و اراضیسی محصولدار و منبت اولوب هر نوع
حبوبات و نباتات زرعه الویرشلیدر. هر طرفنده اشجار مشمره
و آصمه یتشدیریلور. (توتون)، (پموق) دخی حصوله کلور.
حیوانات رعینه مساعد پک چوق مرعاری وارددر. (قزائلق)،
(اسلمیه) طرفلرنده (کل) و (قلبه)، (تاتار بازارجی) جهتلرنده
(پرنج) یتشدیریلور.

(کل صوبی)، (کل یاغی)، (چوقه)، (شیاق)، (سجاده)،
 (احرام)، (اسلحه) و (دسپوت) طاغلری جوارنده کی کویلرده
 (بالقان بینزی) دیو مشهور اولان (پینز) محه-ولات صناعیه-
 سندندر.

تجارت — روم ایلی شرقی ولایتی (بحر سیاه) ساحلنده
 غایت ایشلک اولان (برغوس = بورغاز) لیمانه مالک و (یانبولی)
 و (بلوه) شمندوفر خطلرینه صاحب اولدینی جهتله تجارت
 خصوصنده خیلی ترقی ایلمشدر.

— صورت اداره —

روم ایلی شرقی ولایتی دولت علیه عثمانیه نك طوغریدن
 طوغری به حکومت سیاسیه وعسکریه سی التئده اوله رق سنوی
 مقطوعاً ویرکوسنی اعطا ایتک شرطیله برلین معاهده سینه
 تطبیقاً صورت مخصوصه ده تشکیل اولنمشدر.

(روم ایلی شرقی) ولایتی (قلبه)، (تاتار بازارجی)،
 (خاصکوی)، (اسکی زغره) (اسلمیه)، (برغوس) نام التی عدد
 متصرفلغه منقسمدر. مقر ولایتی (قلبه) شهریدر. سنجاق مرکز لری
 دخی همنامی اولان قصبه لردر. مذکور متصرفلقلره منسوب
 قضائر آئیده کی جدولده ذکر اولنمشدر.

اسکی زغره سنجاغی		قلبه سنجاغی	
مرکز اداره لری	قضالار	مرکز اداره سی	قضالار
=	یکی زغره	=	استانبول
=	قرانلق	=	روپوز
=	چریان	=	قالو فر
=	قره پیکار	=	قارلوه
		=	قره جه طاغ
		=	جیلی
برغوس سنجاغی		ناتار بازار جنی سنجاغی	
=	آبدوس	=	پشترا
=	میسوری	=	اهقان
=	آخیولی	=	اولتاق کوی
=	قرین آباد	=	بانان
=	امور قلیه	=	پتیش
اسلمیه سنجاغی		خاصکوی سنجاغی	
=	یاتبولی	=	خرمنلی
قوتل	قران	=	اوزونجه اووه
حسن بکلی	قیزل آتاج	=	حاجی الیاس
=	قواقلی	=	پوریسوف غراد

— احوال بلاد مشهوره —

قله شهری — رویای شرقی ولایتک مرکز اداره سی اوله رق (ادرنه) نک ۲۸ ساعت سمت غربیسنده وقله اووه سنک اوزرنده، (مریج) نهری وادیسنده کائن اوچ عدد قیالتی تپه اوزرینه مبنی

ودروندن نهر مذکور جاری بر بلدة لطيفه ارلوب (ادرنه) به
بر شمندوفر خطی واسطه سیله متصلدر.

اکثر اهالیسی بلغار و متباقیسی اسلام، روم، ارمنی
قوملرندن مرکب اولمق اوزره ۸۵،۰۰۰ نفوسی حاویدر.
(قلبه) شهری هر قدر ۱۸۱۷ تاریخنده وقوع بولان حرکت
ارضدن طولای خراب اولمش ایسه ده مؤخر آکسب عمران
ایلمشدر.

شهر مذکور تجارت و صنایع جهنلریله (ادرنه) دن آشاخی
قالیوب نسج اولنان آقشه حریره و قطنیه سی و (عبا)، (چوراب)،
(یون)، (برنج) اخراجاتی و (چوقه فابریقه سی) مشهور و (ملکیت
باغچه سی) و (مریج) نهری اوزرنده کی کوچک اطهر مللو
مسیره لری معروفدر.

(قلبه) شهری جوارنده کاشن (کویس) ناحیه سنک (قزل
حصار) نام محلنده کی کارکیر قابلیجه سی (بادن بادن) و (بروسه)
قابلیجه لرینه رقابت ایتمکده در.

تاتار بازار جفی قصبه سی — کندی اسمی ایله تسمیه
ایدیلان سنجاغک اداره مرکزی اولوب (قلبه) نک ۶ ساعت
سمت غریبسنده و (مریج) نهری صول ساحلنده و (قوزلی) دره نک
(مریج) نهری ایله برلشدیکی محل قریبنده و شمندوفر خطی
کنارنده کاشندر.

اشبو تاتار بازار جفی قصبه سی (بالقان) سلسله عظیمه سنک

قوللری آغزنده بولندینی جهتله مواقع مهمه دن معدود و (عبا
پنایری) مشهوردر. قریه لرنده دخی کلیتلی غیطان اعمال اولنور.
(طونجه) نهری قصبه نك منسوب اولدینی قضا داخلنده نبعان
ایدر.

خاصکوری قصبه سی — (قلبه) نك ۱۲ ساعت جانب جنوب
شرقیسنده و (قلبه) دن (ادرنه) یه کیدن طریق اوزرنده کائن مهم
بربلده در. مذکور قصبه کرک تجارت و کرک اعمال اولنان مصنع
قاشقلری ایله کسب شهرت ایلمشدر.

منسوب اولدینی قضانك (قره آغاج) نام قریه سنده حرارق
شدید و کوکردلی اوله رق اوچ عدد غیر منتظم ایلیجه وارددر.
اسکی زغره قصبه سی — روم ایلی شرقی ولایتك مشتمل
اولدینی سنجاق مرکز لرندن بری اوله رق مقر ولایتك ۱۶ ساعت
سمت شمال شرقیسنده اطراف اسکی بر سور ایله چوریش
مشهور بربلده در. مذکور قصبه نك آب وهواسی لطیف و باغ
وباغچه لری کثیردر. مرعالرنده دخی کلیتلو قویون بسانور.

(اسکی زغره) نك (بغدا) و (اییک) کبی شیلری مشهوردر.
منسوب اولدینی قضاده بصدیرمه نك انواعی ایله چوریش یاغی
وصوجق اعمال اولنور.

(اسکی زغره) قضا سنده کل محصولك کثرتی جهتله (کل
یاغی) و (کل صوینی) چیقاریلوب هر سنه اورویا به و محال سائره یه
کلیتله نقل ایدیور.

(اسکی زغرہ) یہ ایک ساعت مسافہ صوبی جلیکلی اولہرق
بری ذکورہ ودیکری اناہہ مخصوص کارکیر ایک عدد قابلیجہ
وارددر. بو قابلیجہ لک اخشابدن متعدد اوطہ لری موجوددر.

اسلمیہ قصبہ سی — (طونجه) نہری ایلہ (بالقان) سلسلہ
عظیمہ سی بینندہ و (تیمور قبو) کچیدی قارشوسندہ واقع اولہرق
روم ایللی شرقی ولایتک مواقع مهمہ سندن معدوددر. طاشلقدن
عبارت اولان (چتال) طاغلری دخی (اسلمیہ) ایلہ (قرانلق)
آرہ سندہ در.

منسوب اولدینی قضانک (اسلجہ)، (عبا)، (سجادہ)
وقاليجہ لری و صوف فابریقہ سی مشہوردر.

بورغاز قصبہ سی — (آخیولی بورغازی) دخی دینور.
مذکور قصبہ روم ایللی شرقی ولایتک سنجاق مرکز لرندن اولوب
بحر سیاهک منہای غریبسی تشکیل ایدن و اوروپای عثمانینک
(قرہ دکنز) ساحلندہ کی لیمانلرینک اک جسم واک امینی بولنان
(بورغاز) کورفزی کنارندہ در. اوروپای عثمانی داخلندہ بولنان
شمندوفر خطنک بر شعبہ سی (بورغاز) اسکله سنہ منہی اولمشدر.
بو یوزدن روم ایللی شرقی ولایتک ادخالات و اخراجاتی مذکور
قصبہ ایلہ جریان ایتدیکی جہتلہ تجارتی بولندہ در.

استانیقہ قصبہ سی — قلبہ سنجاغی تشکیل ایدن قضا لردن
(استانیقہ Stanimaka) قضا سنک کرسی اداره سی اولان
(استانیقہ) قصبہ سی (مریج) نہری توابعندن (استانیقہ) چاپنک

قلبه اووه سنه داخل اولدینی محله کائندر. نفوس موجوده سی کاملاً رومدر.

روپجوز قصبه سی — (قلبه) نك جانب جنوبیسنده و (دسپوت) طافی اتکنده در. (استانیقه) قزاسیله هم حدوددر. سکنه سی بوماق جنسندن اولان (روپجوز Raubdjoz) قزاسی اهایلیسی قوی البیه و جسور مسلماندر لر. بو قزاده (بدن ایلیجه سی) نامیله لطیف بر ایلیجه واردر.

قالوفر قصبه سی — کندی اسمیله مسمی بالقانك اتکنده کائندر. (قلبه) یه اولان بعدی ۱۰ ساعتدر. (مریج) نهرینك باشلوجه قوللرندن بری اولان (طونجه) نهری منسوب اولدینی قضا داخلنده جریان ایدر. ۱۹۳۰ مترو ارتفاعنده بولنان (مارا کدیکی) اسمنده کی کچید منسوب اولدینی قزانك شمالنده در. (قالوفر Kalofer) قزاسنك (شیاق) و (غیطان) منسوجاتی معروفدر.

قارلوه قصبه سی — بالقان سلسله جبالی اتکنده کائندر. بو قصبه نك دخی (قلبه) یه اولان بعدی ۱۰ ساعتدر. منسوب اولدینی (قارلوه) قزاسنك دخی (قالوفر) مثللو (شیاق) و (غیطان) منسوجاتی مشهوردر.

(قارلوه) قزاسنك (ایلیجه) قریه سیله (قلبه) یه ۸ ساعت مسافه ده بولنان (قیون تپه) ناحیه سنده کی ایلیجه لرك صوبی غایت صیجاق و قوملی کوکر دی حاویدر.

بشتر قصبه سی — (پریسترا) ویا (پش-ترا Pechtra)
 قصبه سی (قارلق) دره سی کنارنده واقعدر . (تاتار بازار جفی)
 قصبه سنه ۳ ساعت اوزا قدر .

منسوب اولدینی (بشتر) قضا سنده تحتہ فابریقه لری موجوددر .
 بو فابریقه لرده نهرده یوزمک اوزره چام تحتہ لرندن التی دوز
 صالرا اعمال اولنور . مذکور صالرا یله (فلبه) ، (بازار جق) ، (اسکی
 زغره) ، (چربان) ، (خاصکوی) ، (ادرنه) قضالری یله جوار
 قریه لرندن مباحه اولنان هر نوع ذخائر (سریج) نهری یله (اینوز)
 اسکله سنه قدر نقل اولنور . مذکور صالرا (ادرنه) و (اینوز) ده
 یوزیلوب ابنیه یه صرف ایدیلور .

اهتمامه قصبه سی — کندی اسمنده کی قضانک اداره مرکزیدر .
 (فلبه) یه اولان بعدی ۱۴ ساعتدر .

بو قصبه (قبولی دربند) نام کچیدک آغزنده بولندینی و (فلبه) دن
 (صوفیه) یه کیدن طریق اوزرنده اولدینی جهته مواقع مهمه دن
 معدوددر .

خرمنلی قصبه سی — مقر لوا اولان (خاصکوی) قصبه سنک
 ۴ ساعت شرقیده و (اولو) دره نک (سریج) نهرینه منصب
 اولدینی محل قربندهدر . (ادرنه) شمندوفری مذکور قصبه دن
 مرور ایتدیکی جهته اهمیت حائزدر . (فابه) ، (یانبولی) قصبه لرندن
 (ادرنه) یه کیدن شمندوفر خطلری قصبه نک منسوب اولدینی قضا ده
 برلشور .

اوزونجه اوده قصبه سی — (اوزونجه آباد) دخی ذیلان
(اوزونجه اووه) قصبه سی کندی اسمیله مسمی اووه داخلنده
واقعدر. (خاصکوی) قصبه سنه شمال شرقی جهتدن ۹ کیلومتر
اوزاقدرد. (اوزونجه اووه) نامیله مشهور اولان اووه ده هر سنه
ایلولاک اون بشنده کشاد اولنه رق سکز کون امتداد ایدن پنیاری
جمییلی اولور.

ماچی الیاسی قصبه سی — (مریج) نهری کنارنده وشمندوفر
خطی اوزرنده بولنه رق اهمیتی حائزدر.

یکی زغره قصبه سی — (اسکی زغره) لواسنک مشتمل
اولدینی قضالردن (یکی زغره) قضاسنک مقر اداره سی اوله رق
(اسکی زغره) نك ۶ ساعت شرقنده و (مریج) نهری صول
توابعدن بری اوزرنده واقعدر. (یانبولی) شمندوفر خطی
دخی منسوب اولدینی قضا داخلندن وقصبه یقینندن کچر (یکی
زغره) قضا سنده ده ایکی عدد قاپلیجه واردرد.

قرانلی قصبه سی — (قلبه) نك ۱۸ ساعت بعدنده
و (طونجه) نهری صول توابعدن بری اوزرنده کائندر.
بو قصبه نك اطرافی بر ساعت قدر امتدادنده باغ و بساتین ایله
محاطدر.

منسوب اولدینی قضا داخلنده و (شبقه) بالقانک جنوبنده
و (قره جه طاغ) ایله بیننده و (طونجه) نهری وادیسنده (قرانلق
اووه سی) نامیله معروف بر محل واردرد. مذکور اووه

(روم ایلی شرقی) ولایتک اک محصولدار یرلرندن بری و بلکه برنجیدر .

قزاملق قضااسنک کل محصولی (اسکی زغره) یه ترجیح اولنور. قضا اها لیمی کل زراعتی وکل یاغی و صوبی تجارتی ایله اشتغال ایدر لر . (قزاملق) ده اوچی کوکردلی و ایکیمی تیمور معدنی اوله رق بش عدد ایلیجه واردر.

جریانه قصبه سی — (قلبه) نک ۸ ساعت شرقیسنده و (مریج) نهری صول طرفی آچینده واقع و مواقع مهمه دن معدود وهرسنه ایلول ابتداسنده کشاد اولنان پنایری مشهوردر. (چربان) ده جیقان معدن صوبی (قارلسباد) معدن صوبینه معادلدر. قره یطار قصبه سی — مقر لوا اولان (اسکی زغره) نک سمت جنوبیسنده و (سازلی دره) نام صویک قربنده و شمندوفر خطی اوزنده در.

یانبولی قصبه سی — مقر لوا اولان (اسلمیه) نک ۴ ساعت بعدنده و (طونجه) نهری کنسارنده کاشندر. و شمندوفر خطی واسطه سیله دخی (بورغاز)، (ادرنه) و (قلبه) یه مربوطدر. (یانبولی) نک (کایم)، (کبه)، (بادم)، و قوزحلواسی مشهوردر.

قزانه قصبه سی — (قزان kasan) ویا (قوتل Kotel) قصبه سی مقر لوا اولان (اسلمیه) نک ۶ ساعت شمال شرقیسنده و کندی اسمیله مسعی بالقان سلسله سنی آشان کچید اوزرنده کاشندر. آردوس قصبه سی — (رغوس) سنجاغنی تشکیل ایدن قضالردن

(آیدوس) قضاآنك اداره مركزى اوله رق مقر لوا اولان (برغوس)ك ۶ ساعت شمال غریبسنده وبالقان سلسله عظیمه سنك (نادر دربند) دیدكلری كچیدی آغزنده كاشندر . (اسلمیه) به اولان بعدی ۱۴ ساعتدر .

(آیدوس)ك (كوپری كولی)، (ایلیجه) پنایری رواجلی اولور .
(آیدوس) قضاآنده ایکی عدد قابلیجه موجود وقصبه ده اولانك صوبی چایكلی وغایتله مرغوبدر .

میسوری قصبه سی — (قره دگز) ساحلنده اسكله موقعی اولوب (رواده) لیمانی حصوله كتورن بر برون اوزرنده كاشندر .
(میسوری) ده روز خضر ك آلتش ایكنجی كونی آجیلان پنایر رواجلو اولور .

آهنیرلی قصبه سی — (میسوری) مثللو (قره دگز) ساحلنده اسكله موقعی اوله رق مقر لوا اولان (برغوس)ك شرق شمالیسنده و (برغوس) لیمانك منهای شمالیسنی تشکیل ایدن بر برون اوزرنده مبنیدر ، (آخیولی) ده آجیلان پنایر روز خضره مصادفدر .

قریبن آباد قصبه سی — (قرناباد Karnabad) اسمیه یاد اولنان (قرین آباد) قصبه سی برغوسك شمال غریبسنده و (دوبرول) كچیدینی مدافعه ایدر صورتده بنا ایدلمشدر . (اسلمیه) به اولان مسافه سی و (آیدوس) یولی ایله (بورغاز)ه اولان بعدی اونر ساعتدن عبارتدر . بو قصبه مواقع مهمه دن اولدینی کبی قیویرجق قویونی ایله دخی کسب شهرت ایلمشدر .

﴿ بلغارستان ایالتی ﴾

حدود — سکنه — سواحل — تعریفات طبیعیہ — محصولات
ارضیہ وصناعیہ — صورت ادارہ — احوال بلاد مشہورہ

مرود — بلغارستان اراضیسی (طونہ) نہری ایلہ (بالقان)
طاغلری آرسندہ مستطیل الشکل برقطعہ اولوب شمالاً (رومانیا)
وغرباً (صربیہ) مملکتلری وجنوباً ولایات شاہاندن (قوصوہ)،
(سلانیک)، (روم ایلی شرقی) ولایتلری ایلہ محدود وشرقی
بحر سیاہہ ساحلدر.

بلغارستانک (تیموق) صوینک (طونہ) نہرینہ منصب اولدینی
محلدن (سلسترہ) قصبہسی شرقہ قدر (طونہ) نہری واورادن
(مانغالیہ) قصبہسی جنوبندہ کائن (ییلانلق Yılanlık) قریہسی
جوارینہ قدر کلان خط مشروط (رومانیا) مملکتی ایلہ اولان
حدودینی تشکیل ایتدیکی مثللو مذکور قریہدن (قزاق) کوینہ
قدر اولان (بحر سیاہ) ساحلی حدود شرقیہ سنی و (بالقان) جبال
متسلسلہسی (روم ایلی شرقی) ولایتی ایلہ ییننی و (ریلو) طاغی
شعباتی و (دوبنیچہ) طاغلری (سلانیک) ولایتی ایلہ آرسنی
تفریق ایدر. (صربستان) ایلہ اولان حدودینی دخی (تیموق)
صوی و (استارا پلانینا) دینلان (قوجہ بالقان) و (استول
Stole) وامثالی تپہلر تحدید ایلر.

بلغارستانک مساحتہ سطحیہ ارضیہسی ۶۳۹۷۲ کیلومترو

مربضدن و مقدار سکنه سی اکثریسی بلغار و متباقیسی اسلام، روم، یهودی، قبطی اوله رق ۲,۳۲۰,۰۰۰ نفوسدن عبارتدر. بونلردن (بلغارلر) قدیم هونلرک اسلاملر ایله اختلاط نسلیسندن حاصل اولمشدر.

تعریفات طبیعی — بلغارستان اراضیسی (بالقان) سلسله سی ایله (طونه) نهری بیننده کی یرلردن و (صوفیه) وحوالیسندن عبارتدر.

(بالقان) طاغلری ایسه یوقاروده جبال بمختده ذکر و بیان اولندینی اوزره آره لرند برطاقم کچیدلر حاصل ایده رک غربدن شرقه طوغری امتداد ایدر. شعبات شمالیه سندن (اینجه بایر) (پیکار طاغی)، (درویش بالقانی) اسملریله حصوله کلش اولان طاغلر (شمی) جوارینه قدر واردر. (هزارغراد = رازغراد) ایله (سلسره) بیننده کی طاغلر ده (دلی اورمان) نامی ویرلر. (بالقان) طاغلرینک شمالنه مصادف اولان (بلغارستان) اراضیسنک قسم اعظمی (طونه) مائله سنی و شرقه تصادف ایدن قسمی بحرسیاه حوضه سنی حصوله کتورمش اولدیغندن اراضی مذکوره ده جاری انهارک برطاقی (طونه) نهرینه و برطاقی دخی بحر سیاهه آقارلر. (ویطوش) طاغی جنوبنده کی (بلغارستان) اراضیسی (آطلر دکزی) ورساتی حصوله کتورمشدر.

بالقانلردن نبعان ایله بری برینه موازی کبی بر صورتده (طونه) نهرینه جریان ایدن و یوقاروده نهرلر بمختده بیان

اولنان (تیموق) ، (لوم) ، (چیه) ، (اوگوست Auguste) ، (ایسقر) ، (وید) ، (اوصما) ، (یانتره) ، (قره لوم) ، (طبان دره) و امثالی صولر ایله بحر سیاهه آقان (پراوادی) (قامچی) نهرلری و (ویطوش) طاغدن نېمان و آطهر دکزینه جریان ایدن (استروما) نهرینک قسم اعلاسی (بلغارستان) اراضیسی اروا و اسقا ایتکده در .

محصولات ارضیه و صنایع — بلغارستان بروجّه بالا بیان اولنان انهار سایه سنده طوپراغی منبت و محصولدار اولوب پک چوق اووه و مرعایی دخی حاویدر . باشلوجه حاصلاتی (بغدادی) ، (آربه) ، (قوقوروز) ، (چودار) ، (یولاف) و امثالی شیردر . محصولات صنایعیه سی ایپکدن نفیس چارشف ، (کوملیک بز) ، (احرام) ، (شیاق) ، (عبا) ، (کلیم) ، (حیوان طاقملری) ، (سختیان) ، (مشین) ، و (سیاه طاشدن سیغاره ، فنجان ، ظرف) و (ساده و چوریش و تره) یاغی و (یصدیرمه) دن عبارتدر .

بلغارستان (روس - جق) دن (وارنه) یه قدر کیدن شمندوفر خطنه مالک و (وارنه) لیمانه صاحب اولدیغدن تجارتی خیلی ایلرو کیتمشدر .

— صورت اداره —

بلغارستان (برلین) معاهده نامه سی موجبجه دولت علیه عثمانیه نك حقوق مقدسه حکمرانیسی تحتنده بر ایالت ممتاز در . بوائالت فرانسزلرك ده پارتمانلرینه مشابه اوله رق (صوفیه) ،

(کوستندیل) ، (ایزنوبول) ، (برقوقچه) ، (وراجه) ،
 (بلونه) ، (لوفچه) ، (اورخانیہ) ، (طرنوی) ، (عثمان پازاری) ،
 (شمنی) ، (پراوادی) ، (هزار غراد) ، (حاجی اوغلی بازار جفی)
 (وارنہ) ، (سلسترہ) ، (روسجق) ، (زشتوی) ، (نیکبولی) ،
 (لوم پانقہ) ، (ودین) نام (غوبرنایا) یعنی متصرفلغہ منقسمدر .

— احوال بلاد مشہورہ —

صوفیہ شہری — (بلغارسستان) ایالتک مقرر ادارہ سی
 اولوب درسہ مدتک ۱۰۸ ساعت شمال غریب سندنہ (ویطوش)
 طانغی شمال اتکنندہ و (ایسقر) نہری توابعی ایلہ اروا واسقا
 اولنور واسع و محصہ ولدار بر اووودہ مبنی و ۵۰,۰۰۰ دن
 متجاوز نفوسی مشتمل مشہور بر بلدہ در . موقعی دخی حرباً
 و تجارتہ مهمدر . درون شہردہ حکومت قوناغی و بلغارسستانہ
 ضابطہ یتشدیرمک ایچون مکتب حربیہ و مکتب ملکیہ و مکاتب
 سائرہ وجوامع شریفہ و مدارس عدیدہ و بلل ساکنہ یہ مخصوص
 معبدلر و چوقہ و حریر دستکاهلری و اسلحہ تازیہ و جارحہ
 اعمالنہ مخصوص فابریقلر موجود در .

(صوفیہ) نہ اعمال اولنان سختیان جوار قضالرینہ و (ویانہ) یہ
 کوندربلور . (صوفیہ) دن روم ایلی شرقی ولایتندہ کائن (اہمان)
 حدودینہ ۷ ساعتہ کیدیلور ، (صوفیہ) طاغلرندہ (طوز)
 و انواع معادن آثاری کورلمکدہ در .

(صوفیه) وحوالیسندہ وجود انسانہ نافع متعدد بانہ موجود در .

(صوفیہ) نک ۱۲ ساعت بعد جنوبیسیسندہ و (استروما) نہری توابعندن (دکرمن درہ سی) ساحلندہ کائن و آب و هواسی لطیف اولان (دوبیچہ) قصبہ سی (کوستندیل) دن (صماقو) طریقہ روم ایلی شرقیہ کیدن یول اوزرندہ در .

(صماقو) قصبہ سی ایسہ مقر ایالت اولان (صوفیہ) نک ۹ ساعت جنوبیسندہ (بانا) کچیدیخی مدافعہ ایدر صورتدہ (ایسقر) نہری کنارندہ مبنیدر . هواسی ہر نقدر بارد ایسہ دہ غایت صاغلامدر . اہالیسی (شیاق) ، (چوراب) ، (کوملک بزی) اعمال ایدر لر . قصبہ جوارندہ کی تیمور او جاقلرندہ دخی چالیشور لر . (رادومیر) قصبہ سی دخی (صوفیہ) نک ۶ ساعت جانب غریبیسندہ و (استروما) نہری کنارندہ مبنیدر .

(حلقہ لی) یعنی (اسلیو نیچہ Silivnitze) قصبہ سی (صوفیہ) نک شمال غریبیسندہ و (ایسقر) نہری توابعندن (حلقہ لی) صوبی کنارندہ واقعدر .

کوستندیل قصبہ سی — کوستندیل متصرفلغہ نک ادارہ مرکزی اولہرق مقر ایالتک ۱۴ ساعت جنوب غریبیسندہ و (صوفیہ) دن (قوصوہ) ولایتہ کیدن طریق اوزرندہ و (استروما) نہری توابعندن بری کنارندہ اووہلق بر محلہ کائندر .
(کوستندیل) ک توتون حاصلاتی مزروعات سائرہ سنہ

فائق و میوه‌سی کثیر وایپکدن کوملکک و چارشلق بزلی و غیطانی مشهور در . موجود اولان ۹ عدد بانه‌ک صولری غایت صیجاق و کوکردلی اولدیغندن امراض جلدیه به وسیزی کبی شیلره نافعدر .

تره قصبه‌سی — (ایزنوبول Ysnépol) متصرفلغ‌نک مرکز اداره‌سی اولان (ترن Terén) قصبه‌سی مقر ایالتک غربنده و (موراوای بلغار) نه‌ری تواب‌عندن (نیشاوا) صوی قوللرندن بری کنارنده و (صوفیه) دن (صربستان) ه کیدن یول اوزرنده در .

برقوقچه قصبه‌سی — کندی اسمی ایله تسمیه ایدیلان متصرفلغک اداره مرکزی اوله‌رق (صوفیه) نک ۲۰ ساعت شمالنده (اوکوست) صوی تواب‌عندن بری کنارنده در .
(برقوقچه) متصرفلغی داخلنده (کلیم)، (عبا)، (شیاق)، (چوراب) نسج و اعمال اولنور .

وراجه قصبه‌سی — (ایوراجه) دخی دینلان (وراجه) قضاسنک مرکز اداره‌سی اوله‌رق (اوکوست) نه‌ری تواب‌عندن بری کنارنده کاشندر . (برقوقچه) نک دخی ۶ ساعت بعدشرقی‌سندده واقعدر .

پلونه قصبه‌سی — بلغارستانک مواقع مستحکمه‌سندن بری اولوب مسئله زائله‌ده کسب شهرت ایتیش و تاریخ عثمانیده نام براقشدر . (پلونه) نک (صوفیه) به اولان بعدی ۳۳ ساعتدر .

(پلونه) متصرفلنی داخلندہ بر قاج محلہ کمور معدنی اولدینی آثاریلہ آکلاشلہ مقدمہ در .

لوفجہ قصبہ سی — (اوصما) صوبی کنارندہ و (طونہ) دن (بالقان) طاغلرینہ کلان یوللرک محل تلاقیسندہ بولنہ رق مواقع مهمہ دن معدوددر . (لوفجہ) نک شمال و غرب و جنوب جہتلیری اورمانلق و خصوصیلہ (قوجہ بالقان) سحتی طاغلق اولوب بو اورمانلرک آغاچلری آق و قیزل میشہ وقاین کی شیلردر .

(لوفجہ) متصرفلنی داخلندہ (کاوسالہ) ، (مشین) ، (سختیان) ، (عبا) یایلوب (صوفیہ) ، (فلبہ) (مناستر) ، (ادرنہ) طرفلرینہ کوتوریلہ رک صاتیلور .

(لوفجہ) نک ۶ ساعت سمت جنوبییسندہ بولنان (توریان) موقعی دخی (توریان) کچیدی مدافہ و محافظہ ایدر .

اورخانہ قصبہ سی — (قوجہ) بالقان اقسامندن (اتروپول) بالقانی دیدکلری (بیوک صوفیہ) بالقانہ قدر امتداد ایدن (اورخانہ) متصرفلنک اداره مرکزیدر . مذکور قصبہ (صوفیہ) نک ۱۲ ساعت جہت شمال شرقیہ سندہ محصولدار بر اوومده کاشدر .

(صوفیہ) دن (اورخانہ) قصبہ سنہ کیدر مشہور بر یول وارددر . (اتروپول) کچیدی دخی بو متصرفلق داخلندہ در .

طرنوی قصبہ سی — (یاترہ) صوبی کنارندہ قیالق بر

محلده واقعدر . مذکور قصبه بلغارستانك بلاد مشهوره
و مستحكمه سندن بریدر .

(طرنوی) قصبه سی (طونه) نهري ساحلنده بولنان
قصبات مشهوره دن کلان یوللرك موقع اجتماعنده بولندینی جهته
اهمیت فوق العاده سی واردر . باشلوجه معمولات و منسوجاتی
(شیاق) ، (قبا چوقه) ، (عبا) ، (احرام) ، (مشین) ،
(سختیان) کبی شیلردر .

(طرنوی) متصرفلغنه تابع (طراونه Trevna) ده (شیاق) ،
(احرام) ، (کبه) ، (چوراب) ، (غیطان) ، (مشین) ، (حیوان
طاقلری) یاییلوب هر طرفه کوندریلور . کشف اولنان معدن
کمورندن کلیتو کمور اخراج اولنهرق (زشتوی) یه عربهلر
ایله نقل ایدیلور .

اشبو (طراونه) اهالیسی اخشاب هیكل و تحتہ اوزرینه
رسم نقشی کبی شیلر یایمقده ملکه حاصل ایتمشلردر .

(طرنوی) نك ۶ ساعت جنوب شرقیسنده واقع (اله نا
Eléna) قصبه وقضاسی (طرنوی) متصرفلغنه مربوطدر .

(بیاق) ، (دری) ، (تولبند) کبی مصنوعاتی بالقان شبه
جزیره سنك هر طرفنده مقبول اولان (غبروه) قصبه سی
(شبقه) کچیدینك آغزنده و (یاتره) صوبی اوزرنده کاشندر .
بو قصبه نك (طرنوی) یه اولان بعدی ۹ ساعتدر .

(طرنوی) نك ۸ ساعت جنوب غریبسنده واقع وایك
اخذ و اعطاسیله مشهور اولان (سروی) قصبه سی دخی

(غبروه) نك ۶ ساعت شمال غربی بسنده و (یانتره) نهري توابعدن (روسیتة) صوبی کنارنده در .

عثمانه یازاری قصبهسی — بلغارستانك تجارت مرکز لردن بری اوله رق (طرنوی) قصبه سنك ۱۴ ساعت شرقنده، (بالقان) طاغلرینك شمال تپه لردن (انجه بایر) نامیله معروف اولان قسمك شمال انكنده و (طونه) دن (قزانلق) قصبه سنه کیدن طریق اوزرنده در .

منسوب اولدینی (عثمان یازاری) متصرفلنی داخلنده (عبا)، (سختیان)، (مشین) و (عربیه) اعمال اولئور . بونلردن (عبا) (ازمیر) و (رومانیا) ده و (مشین) و (سختیان) (زشتوی) و (روسجق) و (طرنوی) ده و عربله (دوبریجه) طرفلرنده صاتیلور . شمنی قصبهسی — بلغارستان داخلنده کی مهم جاده لرك محل

اجتماعنده کائن و اطرافنی قیالر ایله محاط مستحکم بر بلده در . اهمیت فوق العاده سنه مبنی (وارنه) دن (روسجق) قصبه سنه کیدن شمندوفر خطنه بر قول ایله متصلدر . اووه سی دخی مشهوردر . (وارنه) یه اولان بعدی ۱۶ ساعتدر . (شمنی) متصرفلنی داخلنده خیلی اورمانلر و قوری بالطه لقلر وارددر .

(شمنی) قصبه سنك ۶ ساعت غربنده کی (اسکی جمعه) و ۴ ساعت شرقنده کی (یکی بازار) موقعلری شمنی جوارنده مشهور قصبه لرددر .

برادادی قصبهسی — (وارنه) نك ۸ ساعت غربنده و کندی اسمیله مسخی صویك کنارنده اطرافنی مرتفع و کسمه

قیار ایله محاط بر محله میندر . مذکور قصبه (وارنه) ،
(شمنی) قصبه لری یئنده و (وارنه) دن (روسجق) قصبه سینه کیدن
شمندوفر خطی اوزرنده بولدرینی جهته اهمیت حائزدر .

هزار غراد قصبه سی — (رازغراد) دیو مشهور اولان
(هزار غراد) قصبه سی (روسجق) ك ۱۲ ساعت جنوب
شرقی سنده و (آق لوم) چایی کنارنده و محصولدار بر اووده
کائندر . (وارنه) دن (روسجق) کیدن شمندوفر خطی مذکور
قصبه دن مرور ایدر . سو قاقلری دخی کنش و منتظمدر .
(روغن ساده) ، (چوریش یاغی) و (غراد بصیر مسی) مشهور
و کهرچله فابریقه سی معروفدر .

(رازغراد) متصرفلنده خیلی اورمان واردر . (دلی اورمان)
دخی (رازغراد) ایله (سلسره) یئنده واقعدر .

بازارچی قصبه سی — بوکا (حاجی اوغلی بازارچی) دیرلر .
بو قصبه (وارنه) ك ۷ ساعت شمالنده واقعدر .

وارد قصبه سی — بحر سیاه ساحلنده کندی اسمیله مسمی
بر لیمان ایله (دونو) کولی یئنده مهم و مستحکم بر شهر اولوب
اورویای عثمانیک استانبول و سالنیکدن صکره اك ایشلک
اسکله سیدر . (روسجق) قصبه سینه دخی شمندوفر خطی
واسطه سیله مربوطدر . بلغارستانك ادخالات و اخراجاتی شهر
مذکور ایله جریان ایدر . (وارنه) دن (رومانی) اداره سنده
بولنان (منقالبه) قریه سینه ۱۸ ساعت کیدیلور بریول واردر .
(وارنه) شهری ۸۴۸ تاریخنده سلطان مراد ثانی حضر تلیزینك

بحار قرالی (ژان هونیاد) قومانداسنده بولنان متفقین اردوسنه غلبه ایلدیکی محل اولغله تاریخچه دخی مشهوردر .

(وارنه) متصرفلغنده دکره قدر ۴ ساعت امتدادنده (باطوه)

و ۳ ساعت طوانده (قامچی) بالقانلری نامیله اورمانلر واردر .

(وارنه) نك ۶ ساعت شمال شرقیسنده و بحر سیاه ساحلنده

بولنان (بالیق) و (قوارنه) قصبه لری مهم اسکله موقعلریدر .

بروجه مشروح قصبه لردن ماعدا (سلاستره) ، (روسجق) ،

(زشتوی) ، (نیکبولی) ، (لوم پلقه) ، (ودین) نامنده کی قصبه لر

(طونه) نه ری کنارنده مستحکم اسکله موقعلریدر .

بولنردن (سلاستره) قصبه سی بلغارستانك شمال شرقیسنده

و (طونه) نه ری ساحلنده و رومانیا حدودی جوارنده کاشندر .

قارشو طرفنده و (طونه) نه ری ساحل یسارنده و رومانیا

اداره سنده (قالاراش Kalaraéhe) موقعی موجود در .

اشبوسلاستره قصبه سی ۱۲۶۹ محاربه سنده عساکر

عثمانیه نك روسلره قارشو مدافعه ایلدیکی موقع اولغله محاصره -

سیله مشهوردر .

مذکور محاربه ده کسب شهرت ایللیان (عرب طایفه سی)

(سلاستره) قصبه سنك جانب شرقیسنده و (رومانیا) اداره سنده

در . معاهده سیله مشهور اولان (قینارجی) موقعی دخی (سلاستره)

متصرفلغنی داخلنده و (طبان دره) نام صویك کنارنده در .

درسمی قصبه سی — (طونه) نه ری ساحلنده مواقع

مهمه دندر . (وارنه) ایله میانه لرنده ایشلمکده اولان شمندوفر

تجارتی توسیع ایامشدر . قارشوسنده رومانیا اداره سنده

(یرکوک) قصبه سی وارد در . (روسجق) قصبه سنک در سعادت دن
 اوزاقلنی ۱۱۲ و (بکرش) دن بعدی ۱۶ و (وارنه) به اولان مسافه سی
 ۳۶ ساعت در . (صوفیه) به دخی ۶۰ ساعت در کیدیلور یولی وارد در .
 (اولتانیجه) موقعی ایله (طوتره قان) قصبه سی (طونه) نه ری
 کنارنده در . (سلسره) ایله (روسجق) قصبه لرینه اولان بعدلری اون
 ایکشیر ساعت در . (اولتانیجه) موقعی نه رمذکور کورک صول ساحلنده در .
 روسجقده ایپاکن دن واپیکدن نفیس چار شقاق و کوملکک
 بزلر نسج اولنمقده و صرمه لی تاتار قالتاغی و عثمانلی و فرنک
 اکرلری و قبارملی (لوحه) ، (سیغاره لق) ، (قنجان) ، (ظرف)
 (صو طاسی) یا پالمقده در .

روسجقه ایکی ساعت مسافه ده کاشن (فراسنه Frassina)
 قریه سنده یومشاق بر طاش معدنی وارد رک دستره ایله کیسلور
 وکلیت اوزره ابنیه به قولانیلور . بو طاش کونش و یغمور
 طوقندجه کسب صلابت ایدر . بوندن صو سوزکیلری یاییلور ،
 (طونه) صوینی سوزمک ایچون سواحلك هر طرفه کوتوریلور .
 زشتوی قصبه سی — بلغارستانک (طونه) نه ری ساحلنده
 تجارتگاه اسکله لرندن بری اولوب قارشوسنده (زمینیجه
 Simfinitza) موقعی وارد در . قصبه نک منسوب اولدیغی متصرفلق
 داخلنده اورمانلر موجود در . روسجقه اولان بعدی ۱۲ ساعت در .
 مواقع مهمه عسکریه دن معدود اولان (بله Bela) موقعی
 (زشتوی) قصبه سنک ۳ ساعت جنوب شرقیسنده و (یانتره)
 نه ری وادیسنده کاشندر .

نیکبولی قصبه سی — بلغارستانک (طونه) نه‌ری کنارنده متصرفلق مرکز لرندن بری اولوب (روسجق)ك ۱۸ ساعت غربنده کاشدر. مذکور قصبه جوارنده سلطان ییلدیرم بایزید خان حضرتلری مجاز قرالی (سیکیسموند)ك قومانداسنده بولنان سکسان بیك کشیک اهل صلیب اردوسنه غلبه عظیمه موقوف اولدینی جهتله تاریخچه اهمیت کسب ایدن موافقدن بریدر.

لوم پانق قصبه سی — (ودین)ك ۱۲ ساعت شرقده و (طونه) نه‌ری کنارنده واقعدر. نهر مذکور ساحلنده بولنان (راحیوه Rahova) قصبه سی لوم متصرفلغنه تابعدر. (لوم) متصرفلانی داخاندده کلیتلو چناق و چوملک پایلوب طونه سواحلی قصبه لرینه کوندریلور.

ردین قصبه سی — (ودین) متصرفلغنک اداره مرکزی اولوب (طونه) نه‌ری ساحل یمینده کاش و (صوفیه)ك ۴۹ ساعت بعد شمالینده واقعدر. قارشوسنده رومایا ک (قلقات) موقعی و (قلقات جزا‌ری) نامیله یاد اولنور چند عدد مستحکم اطهر واردر. (ودین) شهری مواقع مستحکمک ک باشلوجه لرندن بری اولوب ساحلده کی ریختم بونجه اوللری و کزتی محللری واردر. بو قصبه ک (چناق)، (چوملک)، (ذخیره)، (طوز)، کبی شیلری مشهوردر.

(عدلیه) قصبه سی دخی (ودین) متصرفانی ملحقاتنددر. (ودین) اولان بعدی ۶ ساعتدر. (بلغرادجق) موقعی ایسه (ودین) قصبه سنک ۸ ساعت قدر جنوبنده کاشدر.

— اوروپای عثمانیده بولنان پوسته یوللری —

— ایله تیمور یوللر —

✽ پوسته یوللری ✽

اوروپای عثمانی داخلنده پوسته یوللری کثیر ایسه ده بوراده
یالکیز ولایت مرکز لرینی بری برینه وصل ایدنلر ذکر اولمیشدر.
(استانبول) ده (اورنه) بیکیمده یوللر — استانبولدن (ادرنه) یه
ایکی طریق ایله کیدیلور.

برنجیسی [۴۴ ساعت طول] — (آستانه علیه) دن (ادرنه) یه
(مرمره) دگزینی تعقیب ایدرک استانبول ولایتده (کوچک
چکجه)، (بیوک چکمهجه)، (سلوری) قصبه لرینه و (ادرنه) ولایتده
(چورلی)، (قارشدیران)، (لوله برغوس)، (اسکی بابا)، (حوصه)
قصبه لرینه اوغرایه رق کیدیلور.

ایکینجیسی — درسعادتن ۱۴ ساعتده (چتالجه) یه واریلور،
اورادن (ادرنه) ولایتده کاشن (سرای)، (ویزه)، (پیکار حصار)،
(قرق کلیسا) قصبه لرینه اوغرایه رق (ادرنه) یه کیدیلور.

(استانبول) ده (سولیک) کیمده یول [۱۱۴ ساعت طول].
(استانبول) دن (سلانیک) کیدن یول (سلوری) ایله (چورلی)
قصبه لری آره سننده (استانبول) دن (ادرنه) یه کیدن طریقدن
آریله رق (تکفور طاغی)، (اینه جک)، (معاقره)، (کشان).

ابصالة) و (مریج) نہرنی بر کویری واسطہ سیلہ کچوب
 فرم جک، (دده آغاجی)، (مکری) و (یارد ملی درہ) کچیلہ رک
 کوملجنہ) و (قرہ آغاج) لیمانی صولنہ براغوب (یکیکجہ) قصبہ لرینہ
 (مستاقرہ) نہرنی بر کویری واسطہ سیلہ کچوب (سلانیک)
 لایتہ داخل اولور. بعدہ (صاری شعبان)، (قوالہ) قصبہ لرینہ
 نخى اوغرایوب (پراویشتہ) یہ واصل اولور. اورادہ یول ایکی یہ
 یریلور. [قوالہ ایلہ پراویشتہ یینی ۳ ساعتدر]

بری (زینخہ)، (سیروز) و (استروما) نہرنی اخشاب
 کویری ایلہ کچوب (لاقازہ) مواقمنہ وارہ رق کیدر.
 دیگرى (پراویشتہ)، (اورفانو)، (کلیسالی) مواقمنہ
 و غرایہ رق سلانیکہ وارہ.

(قوالہ) دن (پراویشتہ) کولی شہال طرفی طولاشیلہ رق ۶
 باغتمدہ (درامہ) یہ کیدر بر یول دخی واردر.

(ادرنہ) دہہ (سولیک) کیرمہ یول [۸۰ ساعت طول].
 (ادرنہ) دن (سلانیک) (مریج) نہری صاغ ساحانی تعقیب
 بدک (دیمتوقہ)، (صوفیلی) قصبہ لرینہ اوغراقدن صکرہ
 فرم جک) دہ (استانبول) دن (سلانیک) کیدن یول ایلہ برلشور
 ادرنہ ایلہ فرم جک آرمہ سی ۱۸ ساعتدر.]

(ادرنہ) دہہ (فلہ) کیرمہ یول [۲۸ ساعت طول]
 (ادرنہ) دن (فلہ) یہ کیتمک ایچون اول ۶ ساعتہ (جسر
 صطفی یاشا) قصبہ سنہ کلوب بعدہ (روم ایلی شرقی) ولاتی

حدودینی کچہرک (مریچ) نہرینک صاغ ساحلنی بالنعقیب
(خرمنلی)، (خاصکوی) قصبہ لرینہ و اورادن (پاپاسلی) یہ
اوغرایہرق (فلہ) یہ کیدیلور۔ [خرمنلی ایلہ خاصکوی آرہسی
۴ و خاصکوی ایلہ پاپاسلی یینی ۸ و پاپاسلی ایلہ فلہ آرہسی دخی
۴ ساعتہ۔]

۔ (اورنہ) دنہ (وارنہ) یہ کیرہ بول [۶۲ ساعت طول]۔
(ادرنہ) دن (وارنہ) یہ کیتمک ایچون ۱۲ ساعتہ (قرق کلیسا)
قصبہ سنہ کلدکن صکرہ اورادہ (ادرنہ) دن (استانبول) کیدن
یولدن آریلہرق (روم ایلی شرقی) ولایتہ داخل و (امور فقیہ)
قصبہ سنہ واصل اولدقن صکرہ ۲۶ ساعتہ (آیدوس) کلینور۔
(نادر دربند) نام کچید واسطہ سیلہ (بالقان) سلسلہ سنی دخی
آشہرق و (قامچی) نہرینی کچہرک ۱۶ ساعتہ (پراوادی) یہ
و اورادن ۸ ساعتہ (وارنہ) شہرینہ واریلور۔
(امور فقیہ) ایلہ (آیدوس) آرہسندہ ۱۲ ساعتہ (برغوس)۔
کیدر بریول واردر۔

(وارنہ) دن (روسجق) قصبہ سنہ (پراوادی)، (یکی بازار)،
(شمی)، (ہزار غراد) موقع لرینہ اوغرایہرق ۴۰ ساعتہ
کیدیلور۔ مذکور الاسم (یکی بازار) دن (سلسترہ) یہ ۲۰ ساعتہ
کیدر منتظم یول واردر۔

(سہونیک) دنہ (فلہ) یہ کیرہ بول [۷۰ ساعت طول]۔
(سلانیک) دن ۱۸ ساعتہ (سیروز) کلدکن و (زینخہ)،

(درامه)، (نوره قوب) و (قره صو) نهری کچوب (باروتین) مواقعه اوغرادقندن صکره روم ایلی شرقی ولایتنه داخل اولور. بعدمه (دولن DoWlen)، (طمراش) قریه لرندن بلرور (قلبه) یه کیدیلور. [(سیروز) ایله (درامه) آره سی ۱۲ (درامه) ایله (نوره قوب) یینی ۱۴ (نوره قوب) ایله (دولن) آره سی ۲۰ (دولن) ایله (قلبه) یینده کی مسافه دخی ۲۶ ساعتدر.]

(سولنیک) ده (مناستر)ه کیده یول [۲۹ ساعت طول] (سلانیک) دن چیقدقندن و (واردار) نهری بر کوپری واسطه سیله کچوب (یکبیجه واردار)، (وودینه) قصبه لرینه و (اوستروه)، (تره لی) ناحیه لرینه اوغرادقندن صکره (مناستر) شهرینه واصل اولور.

(سولنیک) ده (یانیه) یه کیده یول [۵۵ ساعت طول] بو یول (قره فریه) قصبه سنه اوغرادقندن صکره (مناستر) ولایتی اراضی سنه داخل و ۱۲ ساعتده (قره فریه) دن (قوزانه) قصبه سنه واصل اولور. (قوزانه) قصبه سنی متعاقب (انجه قره صو) نامنده کی نهری کچهرک ۱۳ ساعتده (کرینه) یه و (مچوه) کچیدنی دخی کچهرک ۱۲ ساعتده (مچوه) قصبه لرینه اوغرایه رق کیدر.

(یانیه) دن (پروزه) یه کیدن یول دخی (لوروس) قصبه سنندن مرور ایدر. [(لوروس) ایله (یانیه) یینی ۱۰ و (پروزه) آره سی ۸ ساعتدر.]

(یانیه) دمه (اشقودره) به کیرمه بول [۷۷ ساعت طول]
 (یانیه) دن (اشقودره) به کیدن بول (لسقویک)، (برمدی)،
 (برات)، (ایلبلصان) قصبه لرینه و (اشقودره) ولایتنه داخل
 اولدقدن صکره (تیران)، (لش) مواقعه اوغرایه رق مذکور
 شهره واصل اولور . [(یانیه) ایله (لسقویک) بیننده ۱۲
 (لسقویک) ایله (برات) آره سنده ۲۶ (برات) ایله (ایلبلصان)
 آره سنده ۱۲ (ایلبلصان) ایله (تیران) آره سنده ۹ (تیران) ایله
 (اشقودره) آره سنده دخی ۱۸ ساعت مسافه واردر .]

(تیران) دن (دراج) قصبه سنه دخی ۷ ساعت کیدیلور بر
 پوسته یولی موجوددر . (یانیه) دن (آلونیه) به کیدن بول دخی
 (ارکری)، (تبه دلن) قصبه لرندن مرور ایدر .

(مناستر) دمه (یانیه) به کیرمه بول [۴۵ ساعت طول]
 (مناستر) دن (یانیه) به کیدن بول (فلورینه) قصبه سنندن
 بالورور (نرجه) بالقانی آشوب (کمریه)، (ناسلیج)، (کربنه)
 قصبه لرینه کلدکدن صکره (یانیه) ولایتنه داخل و (مچوه)
 یکیدینی کچهرک (مچوه) قصبه سنه واصل اولور بده ۱۲ ساعت
 بول یورو به رک شهر مذکوره کیدیلور .

(مناستر) دمه (اشقودره) به کیرمه بول [۵۶ ساعت طول]
 بو بول (رسنه) ناحیه سنه و (اوخری) قصبه سنه اوغرا دقدن
 صکره (اوستروغه) ناحیه سننده (قره درین) نهرینی بر کوبری
 واسطه سیله کچوب (ایلبلصان) قصبه سننده (یانیه) دن (اشقودره) به

كيدن يوله داخل اولور. بو يول اوزرنده بولنان قصباتدن (اوخزی) قصبهسی ایله (منلیختتر) ارهسی ۱۲ و (ایلبسان) قصبهسی بینی دخی ۱۷ ساعتدر.

(مناستر) ده (اسکوب) ده کیرمه بول [۲۸ ساعت طول]
(مناستر) دن (اسکوب) ده کیدن یول (پرله)، (کوپریلی) قصبه-
لرینه اوغراره. بو قصبه لردن (پرله) ایله (کوپریلی) بینی ۱۲
و (کوپریلی) ایله (اسکوب) آرده سنده کی مسافه دخی ۸
ساعتدر.

(اسکوب) ده (سولنیک) ده کیرمه بول
بو یول (واردار) نهرینی تعقیب ایدرک (کوپریلی)، (یانیه)،
(غرادیمچقا)، (غورتحصاری) قصبه لرینه اوغرایه رق سولانیکه
کیدر.

(اسکوب) ده (استانبول) ده کیرمه بول [۱۳۸ ساعت طول]
اشبو طریق (کوپریلی) قصبه سنده (اسکوب) دن
(سولانیك) ده کیدن طریقدن آیریله رق (اشتیب)، (رادویشته)،
(استرومچه)، (پترچ) قصبه لرندن بالورور (استروما) نهرینی بر
کوپری واسطه سیله کچرک (تیمور حصار) قصبه سنه اوغرادقدن
صکره (سیروز) ده (استانبول) دن (سولانیك) ده کیدن یول
ایله بلشور. مذکور الاسم (اسکوب) ایله (سیروز) آرده
سنده کی مسافه ۴۵ ساعتدر.

(اسکوب) دده (بوسنه) به کیده بول [۸۰ ساعت طول]
 (اسکوب) دن (بوسنه) به کیدن بول (چانیك) قصبه سی و کچیدن دن
 کچوب (پرشته)، (ولجترین)، (مترویچه)، (یکی بازار)، (سذیچه)،
 (یکی واروش)، (پره بوی)، (ویشغراد)، (جلبی بازاری) قصبه.
 لرینه اوغزار.

(فلبه) دده (اسکوب) به کیده بول [۵۱ ساعت طول]
 بو بول (فلبه) دن (مریج) نه ری صول ساحلی تعقیب ایدرک
 (تاتار بازارجفی) قصبه سی ایله (بانای) قریه سنه و (بانای) کچیدن دن
 کچوب (بلغارستان) ایالتنه و (صهاقو) قصبه سنه و (دوبنیچه)،
 (کوستندیل) مواقعدن بالمرور (قوصوه) ولایتنه واصل
 و (اکری پلنقه)، (قومانوه) قصبه لرینه اوغرایه رق (اسکوب) به
 داخل اولور.

(صوفیه) دن (اسکوب) به کیدن بول دخی (رادومیر)
 قصبه سندن مرور ایتدکدن صکره (کوستندیل) ده (فلبه) دن
 (اسکوب) به کیدن طریق ایله برلشور. (کوستندیل) ایله
 (رادومیر) آپه سی ۸ و (رادومیر) ایله (صوفیه) بینی ۶
 ساعتدر.

(صوفیه) دده (فلبه) به کیده بول [۳۰ ساعت طول]
 (صوفیه) دن (فلبه) به کیتماک ایچون (بالقان) سلسله سی (قبولی
 دربند) نامنده کی کچید واسطه سیله کچهرک (روم ایلی شرقی) ولایتنه

کیریلوب (اهتمان)، (تاتار بازارجی) قصبه لرینه اوغرائیلور.
 [(تاتار بازارجی) ایله (اهتمان) آرمسی ۸ (تاتار بازارجی)
 ایله (فلیه) یینی ۶ ساعتدر.]

(صوفیه) ده (ودین) ه کیرمه یول [۴۰ ساعت طول]
 (صوفیه) دن حرکت اولندیغی حالده (بابا قوناغی) کچیدینی کچه رک
 بلغارستانک (برقوڭخه)، (لوم) مواقع مشهوره سندن بالمرور
 (ودین) قصبه سنه داخل اولور. [(صوفیه) ایله (برقوڭخه)
 آرمسی ۱۸ و (برقوڭخه) ایله (لوم) یینی ۱۶ و (لوم) ایله
 (ودین) آرمسندکی مسافه دخی ۱۰ ساعتدر.]
 (صوفیه) دن (لوڭخه) به کیدن طریق اوزرند (اتروپول)
 بالقانی و کچیدی وقصبه سی واردر.

(سلستره) ده (ودین) ه کیرمه یول [۸۲ ساعت طول]
 (سلستره) دن (طونه) نه ری صاغ ساحلنی تعقیب ایدرک
 (روسجق)، (زشتوی)، (نیکبولی)، (راحوه)، (چبره)،
 (لوم) مواقع مشهوره لرینه اوغرایه رق (ودین) ه کیدیور.

اوروپای عثمانی داخلندہ بولتان قسبات مشهورہ مک در سعادتن برآ قاجر
ساعت اوزاق اولدیفنی کوسترر جدولدر

در سعادتن بندی	در سعادتن بندی	در سعادتن بندی	در سعادتن بندی	در سعادتن بندی	در سعادتن بندی
۲۲	ادرنه	۱۰۲	تیور حصار	۱۲۸	قره فریه
۱۳۷	اسکوب	۵۰	جسر مصطفی پاشا	۸۲	قواله
۲۰۷	اشقودره	۳	چکمچه صغیر	۲۷	قله لی
۶۶	اسلیه	۶	چکمچه کبیر	۷۵	قرانلق
۱۱۵	اخری	۲۰	چورلی	۱۲۸	قومانبوه
۹۶	اھقان	۷۷	جریان	۷۰	قرین اناد
۱۷۳	ایلبان	۲۰	حوصه	۱۲۵	قالقان دین
۱۹۲	ارگری	۶۲	خاسکوی	۱۲۵	کوپریلی
۲۳۵	یزونیق	۵۷	خرمنلی	۶۶	کوملجنه
۸۰	آخیولی برغوس	۱۶۷	دبره بالا	۲۰	کشان
۲۷	اوزون کوپری	۱۹۱	درج	۱۵۵	کسریه
۱۹۷	آولونیه	۹۰	درامه	۲۸	کایبولی
۱۵۹	ایپک	۵۰	دیمتوقه	۱۶۱	کوریمیه
۲۸	اینوز	۱۱۲	روسیق	۲۰۱	لش
۲۱۷	بوسنه سرای	۱۲۳	راحوه	۲۰	لوله برغوسی
۱۱۸	برات	۷۳	زغرہ جدید	۱۰۵	لوجہ
۳۴	بابای عتیق	۶۹	زغرہ عتیق	۱۲۵	لوم
۱۲۲	بالجیق	۹۲	زبخنه	۱۲۳	مناسٹر
۲۲۱	بئالوقه	۱۱۹	زشتوی	۳۶	معلقه
۹۲	بانہ	۱۱۲	سلانیک	۲۴۱	موستار
۲۳۵	بجکہ	۱۵۸	سرفیہ	۱۳۲	مانقالیہ
۱۵۳	برشتنه	۱۲	ساورلی	۱۰۰	منک
۱۵۷	برلیہ	۱۷۹	سنجیہ	۱۰۲	نورہ قوب
۱۹۳	برہچی	۹۸	سپروز	۱۱۵	نیکیولی
۱۱۷	پلانقہ	۱۱۰	سلستہ	۱۲۸	وودینہ
۱۱۱	پلونہ	۹۲	شہی	۲۵۵	وارنہ
۱۵۳	پزدرین	۹۸	صماقو	۱۲۵	ودین
۱۹۰	پرمد	۱۰۸	صوفیہ	۱۵۷	ولچترین
۱۰۴	پوادلی	۱۹۰	طاشلیہ	۱۰۰	ھزار غران
۲۱۰	پروژہ	۱۲۸	طویران	۶۲	یانبولی
۸۲	ماتار بازوجنی	۹۱	طرنوی	۱۹۲	یانپہ
۲۴	تکفور طاغی	۲۳۳	طراونیک	۱۲۲	تکبہ واردار
۱۸۵	تیران	۸۳	غبروہ	۱۶۹	یکی بازار
۲۵۹	تیرہ دین	۷۸	قلنہ	۱۴۵	یکی واروش
۱۲۸	تیکوش	۳۸	قرق کلیسا	۷۲	یکپجہ

﴿ شمندوفر خطری ﴾

اوروپای عثمانیدہ موجود اولان شمندوفر خطری بروجه
آتی بیان اولنور.

استانبول - قدرلی برغوس - ادرنه خطی [۳۱۸ کیلومترو
۲۸۷ مترو طول، ۲۲ موقف].

(استانبول) دن (ادرنه) یه کیدن شمندوفر خطی (سرکه جی)
اسکله سندن بدأ ایله ساحلی تعقیب ایدرک (قوم قبو)، (یکی قبو)،
(صانیه)، (یدی قله)، (مقری کوی)، (آیاستفانوس)،
(کوچک چکمهجه)، (اسپارطه قله)، (خادم کوی)، (جتالجه)،
(قباقجه)، (سینکلی)، (چرکس کوی)، (چورلی)،
(مرادلی)، (سیدر)، (لوله برغوس)، (بابا اسکی)، (پاولو
کوی)، (اوزون کوبری)، (قله لی برغوسی) نامنده کی قصبه و قریه لر
اوغرار، اوراده (دده آغاجی) قصبه سندن کلان خط ایله
یرلشور. بعده (اورلی Ourly) قریه سنه و (ادرنه) شهرینه
واصل اولور.

دده آغاجی - قدرلی برغوسی خطی [۱۱۲ کیلومترو ۹۶۹
مترو طول، ۷ موقف].

اشبو خط (دده آغاجی) قصبه سندن باشلا یه رق (فره جک)،
(بیدی کلی)، (صوفیلی)، (دیمتوقه) اسکله لرینه اوغرایوب
بعده (قله لی برغوس) قریه سنده استانبول دن ادرنه یه کیدن
خط ایله یرلشور.

ادرنه — بلوہ خطی [۲۴۲ کیلومتر و ۵۰۱ متر و طول ۱۳ موقف].
 (ادرنه) دن (بلوہ) یہ کیدن شمندوفر خطی اورویا
 خطی تشکیل ایدر۔ مذکور خط (ادرنه) دن باشلایہرق (مریچ)
 نہری ساحانی تعقیب ایدرک ۱۸ کیلومتر و ۴۶۲ متر و بعدندہ
 اولان (قاضی کوی) قریہ سنہ و اورادن (جسر مصطفی پاشا)
 قصبہ سنہ اوغرایوب (روم ایلی شرقی) ولایتہ داخل و صکرہ
 (خرمنلی) و بشنجی موقف اولہرق (طرنوی — سیمنلی)
 استاسیوننہ واصل اولور۔ آندن صکرہ (خاصکوی)، (یکی محلہ)،
 (پاپاسلی)، (قاطونچہ = استانیقہ)، (قلبہ) [اونبرنجی موقف]
 (تاتار بازارجق)، (صارم بک) استاسیوننرینہ واصل و (بلوہ)
 قریہ سنہ داخل اولوز۔

بلوہ — بلغارستانہ خطی [۴۶ کیلومتر و ۲۸۷ متر و طول ۵ موقف].
 بوخط (بلوہ) استاسیونندن باشلایہرق (بانیہ = قوستہ
 نیچہ)، (فندقلی = قبا آلی)، (اہتان) واقعہ و بعدہ
 (بلغارستان) حدودینہ واصل اولور۔ اورادن (صوفیہ) یہ
 اوغرایوب (صربستان) دہ واقع (پیروت = شارکوی) قصبہ سنہ
 و (نیش) شہرینہ، (باغراد) طوغری کیدر۔

طرنوی — بانبولی — برغوس خطی [۲۱۳ کیلومتر و ۸۵۳ متر و طول]
 بوخط (ادرنه) دن (بلوہ) یہ کیدن شمندوفر خطی
 اوزرندہ بولسان مذکور الاسم (طرنوی — سیمنلی)
 استاسیونندن شمالہ طوغری (سازلی) درہ وادینسی تعقیب

ایدرک (قره پیکار)، (رادنه محله سی) (یکی زغره)، (اسلمیه — کرملی) قصبه وقریه لرینه اوغرایه رق (طرنوی) دن ۱۰۵ کیلومترو ۳۲۰ مترو بعدنده اولان (یانبولی) قصبه سنه واورادن دخی (آبدوس) اوزرندن (برغوس) کیدر. (یانبولی) ایله (برغوس) آره سی ۱۰۸ کیلومترو ۵۳۳ مترودر.

سلاویک — متروریمه خطی [۳۶۲ کیلومترو ۸۹۰ مترو طول و ۲۲ موقف.]

(سلاویک) دن (متروریمه) یه کیدن شمندوفر خطی (واردار) نه ری وادیسنی بالتعقیب (طوبجیلر = طوبسین)، (احمدلی = آماطووه)، (قره صولی)، (کومنجه Goumendja)، (کوکلی)، (متروریمه Mtrovtzé)، (استرویمه)، (تیمورقبو)، (قربوولاق Krivolak)، (غراچقو) یه اوغرایه رق اون اوچنجی موقف اولق اوزره (کوپریلی) یه واورادن (قوصوه) ولایتته داخل اولور. بعده (زه له نیقو)، (اسکوب)، (السه شان Elleshan)، (چانیک)، (وریسوویچ Vërissovitze)، (لیپلیان Liplian)، (برشته)، (ولچترین) مواقعه اوغرایه رق (متروریمه) یه واصل اولور.

اسکوب — صرب خطی [۸۴ کیلومترو ۶۰۰ مترو طول، ۱۰ موقف.]

بوخط دخی اروپا خطیدر. (اسکوب) دن صربستانه

کیدن شمدوفر خطی (آجارلر)، (قومانوه)، (طوبانووچه)، (پرمشوه)، (بوقارووچه)، (بویانووچه)، (زییفچه) مواقعه اوغراقدن صکره (صربستان) حدودینه وارر.

دده آغاج — سرنیک [۴۱۲ کیلومتر ۲۵۳ مترو طول ۲۸ موقف.]

دده آغاجدن حرکت اولندینی حالده (بادومه Badoma) دنیلان برنجی موقفه واصل اولور. [دده آغاج جهتی قره آغاجلر ایله مزیندر] (بادومه) دن صکره (حرقه کوی) (بی کوی) (Aibi-keni)، (دمر بك = دمر بکک)، (کوملجنه) موقفه واریلور. [(بادومه) موقی ایله (حرقه کوی) ایستاسیونی آره سنده چند عدد تونل واردر.] (کوملجنه) ایستاسیونندن صکره (نارکی کوی)، (قرلجه کوی)، (اسکچه)، (اوچیلر)، (یکی کوی) ایستاسیوننه واورادن (Buck بوک) موقفه وارر. [(اوچیلر) ایله (یکی کوی) موقی آره سنده طار بر بوغاز اورته - سنده (مستا) نهری جریان ایتسیدیکی کبی خط اوزرنده دخی بیوک کوچک ۱۸ تونل واردر.] بعده (امستا = قره صو) نهری اوزرینه قورلمش برتیور کوپری و صکره بربری متعاقب ۴ بیوک تونل کچیلور (نصرتلی)، (درامه) ایستاسیونلرینه واصل اولور. [درامه] موقی خطک اورته یرنده بولندیغدن (دده آغاج) و (سلانیک) دن کلان ترنلر محل تصادفی اتخاذا ایدلمشدر. [درامه] دن صکره (اوتلیقوس Otéligos)، (آنجیستا)، (بورنه

(Borna) استاسیونلرینه اوغرایه رق سیروز اووه سنه و (سیروز) موقفه وارر [درامه اووه سنده مزروعادن خالی بعض یرلر وار ایسه ده سیروز اووه سنده برقاریش بیه زراعدن خالی محل یوقدر.] آندن صکره (بروسنیک)، (دمر حصار)، (حاجی بکک)، (پورای Poray)، (آقجهلی)، (طویران) موقفه وارر. [(دمر حصار) ایله (آقجهلی) آراسنده (استروما) دیه یاد اولنان (قره صو) مجراسی اولوب بیوک بر کویری ایله نهر مذکور کچیلور. یوقاروده مذکور (کوملجنه) قصبه سی ایله (طویران) آره سنده کی خط بر اووه اوزرنده اولدینی حالده بورادن آشاغیسی یقوش آشاغیدر .] (طویران) دن صکره (کلیندر Kilindir)، (صاری کول)، (سالمانلی) استاسیونلری کچیله رک (سلانیک) شهرینه واریلور .

سولانیک - مناستره خطی [۲۱۸ کیلومتر و ۵۵۶ متر و طول،

۱۲ موقف .]

سلانیکدن مناستره کیدن بو خط (سلانیک) دن باشلایه رق (قیرجه لر)، (فاپس و حورا) (قره فریه)، (اغستوس)، (ورتقوب)، (وودینه)، (اوسترووه)، (صاروویج)، (ااکشی صو)، (فلورینه)، (قهلی) موقفه اوغرا دندن صکره (مناستره) واصل اولور .

بوسنه سرائی - برود خطی [۲۶۹ کیلومتر و طول] .

بوخط (ویسوقه)، (زینچه)، (مغلای)، (دبور)، (دربند)
مواقعتدن مرور ایدر.

کذا (سرای بوسنه) دن (موستار)، اوغرایه رق دالماجیا
حدودی اوزرنده کی (متقوویچه) به کیدر شمندوفر خطی وار
در. بوخطک (موستار) ایله (متقوویچه) آراسنده کی بعدی ۴۳
کیلومتر و در.

(بنالوقه) دن (نووی) به ۱۰۱ کیلومتر و لوق تیموریولی وارد در.
(وارنه) ایله (روسیجق) آره سنده ایشلمکده اولان
شمندوفر خطی اوزرنده (پراوادی)، (هزارغراد) قصبه لری
موجود در.

— آسیای عثمانی —

هرود — مسام و نفوس و اهناس

هرود — سلطنت سنیه عثمانیه نك اجزای اصلیه — سندن
معدود اولان آسیای عثمانی الكاسی (آسیا) قطعه نك طرف
غریب سنده واقع اوله رق شمالاً (بحر سیاه) ، (استابول
بوغازی) ، (مرمره دكزی) ، (جناق قاعه بوغازی) و غرباً
(اطهر دكزی) ، (بحر سفید) و آفریقای عثمانیه منسوب
(العریش) ، (عقبه) محافظه قلمری و (بحر احمر) و جنوباً (عدن)
قطعه سی و (بحر عمان) و (مسقط) اماملفی ، (بصره) کورفزی
و شرقاً (ایران) مملکتی و (قافقاسیه) اراضی سی ایله محدوددر . [۱]

---

[۱] قافقاسیه ایله اولان حدود — آسیای عثمانینک روسیه ایله
اولان حدودی (بحر سیاه) ساحلنده (خوپه) نك شمالنده واقع (قومیش)
برونندن باشلا یوب (آرات) طاغنه قدر امتداد ایدر .

مذکور الاسم (قومیش) برونندن حدود جنوبه طوغری (خوپه
Khopa) ، (چوروج) صولری آراسدن کچوب (لیوانه) نام دیگرله
(آرتوین Artvine) و (باردیز Bardise) قصبه لرینی روسیه ده
براقوب (آراس) چایی قطع ایله کدن صکره (کوسه) طاغنه وارر .
اورادن (آراس) و (مراد) صولرینی یکدیگرندن تفریق ایدرک
(آرات = ماسیس) طاغنده ایران حدودینه اصل اولور .

ممالك شاهانه نك بوحودود داخلنده بولنان (آسیای عثمانی)
 الكاسی (آسیای صغری) دینلان (آناتولی) شبه جزیره سی ایله
 (سوریه) ، (الجزیره) ، (جزیره علیا) اراضیسنی و (حجاز) ،
 (یمن) قطعهلرینی محتویدر .

مسام و نفوس و اهناس — آسیای عثمانینک مسافه طولی
 (مرمره) دکزی ساحلندن (بصره) کورفزینه قدر ۲,۲۰۰
 کیلومتر واکطار محلنده یعنی (آارات) طاغندن (اسکندرون)
 کورفزینه قدر عرضی ۷۸۰ واک گنیش محلی بولنان (قره دکز)
 بوغازندن (باب المندب) قدر ۳,۴۰۰ کیلومتر ودر مساحه
 سطحیه سی بحساب تخمین ۴,۱۴۰,۰۰۰ کیلومتر مربعی اولوب

ایران مملکتی ایله اولان خط حدود — ایران مملکتی ایله
 اولان حدود (آارات) طاغندن (بصره) کورفزینه قدر وازر .
 مذکور حدود (آارات) طاغندن جنوبه طوعری کیدرک (ناندراق
 Nandrak) طاغنه واورادن (چالدران) و (قطور) اراضیسنی
 ایرانده براقوب (زاب اعلا = زاب الکبیر) صوینک ورساتی (رومیه)
 کولی ورسانندن تقریبی ایدن طاغلردن کچهرک (زاب سفلا = زاب الصغیر)
 صوینی قطع ایدر . آندن صکره حدود (ازدلان) اراضیسنی ایرانه
 ترک و (دجله) نهری توابعندن (دیاله Diala) صوینی قطع و مذکور
 صوینک مجراسنی برمدت تعقیب ایدر . بعده (دیاله) نهری ترک ایله
 (خانقین = حلوان) و (مندلی) قصبه لری شرقندن کچهرک (طیب)
 صوینی و (سامیه) بتاقلغنی قطع و (بصره) نك سمت شرقیسنده کاش
 (نمیره Mouhmira) قصبه سی جوارنده (شط العرب) واصل
 و مذکور نهرك مجراسی ایله (بصره) کورفزینه لاحق اولور .

اهالی موجوده سی تقریباً ۱۳,۰۰۰,۰۰۰ قدری (آناطولی)،
 (سوریه)، (الجزیره)، (جزیره علیا) قسملرنده ودرت بش
 ملیون مقداری دخی (حجاز) و (یمن) طرفلرنده اولوق
 اوزره ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ قدر تخمین ایدلکده در. بونفوس
 (ترك)، (ناتار)، (کرد)، (چركس)، (عرب)، (لاز)،
 (روم)، (ارمنی)، (یهودی) کبی اجناس عیدیده دن مرکب
 اولدینی حالدہ جمله سی (عثمانلی) نامی تحتندہ اتفاق و اتحاد
 ایله مفتخر در. تركرك (يوروک)، (ترکمن)، (آوشار) اسمندہ کی
 قسملری آناطولی داخلندہ کزکنجیلک ایله امرار وقت
 ایتکده در. بونلردن یوروکلر آناطولینک سمت غربیسندہ
 و ترکمنلر ایله آوشارلر شرق طرفلرنده کورینورلر. ناتارلر
 دخی قریم مهاجرلریدر.

﴿ سواحل ﴾

آسیای عثمانی یوقاروده ذکر اولندیگی کبی (بحر سیاه) ،
(استانبول بوغازی) ، (مرمره دکنزی) ، (قلعه سلطانیه
بوغازی) ، (اطلر دکنزی) ، (بحر سفید) ، (بحر احمر) ،
(بصره کورفزی) ساحلرینه مالک و صاحب اولدیغدن سواحل
مذکوریه دائر ایضاحات بوجه آتی ذکر و بیان اوانور .

بحر سیاه ساملی — آناطولی شاهانهك بحر سیاه ساحلی
(قویمش) برونندن (اروه) موقنه قدر امتداد ایدر .

(قویمش) برونندن غربه طوغری ساحل تعقیب اولندیگی
حالده کندی اسمی ایله مسمی بر لیمان حاصل ایدن [باطی
روزکارلرندن محفوظ اوافق بر لیماندر] (ریزه Rizé) قصبه سی
اوکندن کچیلهرق (بحر سیاه) ك اك تجارتهكاه بلده سی اولان
(طربزون) شهرینه و (پلاتانه = پولتخانه) لیمان موقعه واریلور .
[پولتخانه لیمانی باطی و قرمیل روزکارلرندن مصون اولدیگی
ایچون (طربزون) لیمانده بارینه میان کیلر مذکور لیمانه التجا
ایدرلر] بعده (یروس Iyeros) برونی طولاشیلهرق (کشخانه
== حارشید Harchid) ایرمنی مصبی و (تیره بولی) ، (کره سون)
قصبه لری و (وونه) ، (یاسون) برونلری کچیلهرق (اونییه
Unie) قصبه سی و (تره Terma) چایی آغزی و (چاتی) برونی
و (یشیل ایرمق) مصبی شاهده اولتور . آندن صکره (ضامسون)

لیمانی [باطی و قره یل روزکارلرندن مصون ایسه ده عمقی آزدر.]
 وقصبه سی و (انجیر) برونده آناتولی شبه جزیره سنک بیوک
 نهرلرندن اولان (قرل ایرمق) مصبی و جفته لیمانی بولسان
 (سینوب = سیناب) شهری کورینور. مذکور ایکی لیمان
 بیننده (بوزتیه برونی) واردر. [(سینوب لیمانی) (قره دکز)
 سواحلنک برنجی لیمانیدر] آناتولی شبه جزیره سنک الک شمالی نقطه سی
 اولان (اینجیه برون) طولاشیله رق (قسطمون) نك اسكله سی اولوب
 انشاآت بحریه دستکاهلرینی حاوی بولنان (اینه بولی) قصبه سنه
 و (کرمبه Karembe) برونی دخی کچیکلرک (دوره کانی
 Devrekani) دره سی مصبته و جفته لیمانی اولان (اماصره)
 بلده سنه تصادف اولنور. بعده (بارطین)، (فیلیوس = فیلیاس)
 صولری مصبلری یقینندن و (بابا برونی) اوکندن مرور اولندقد
 (بولی) نك اسكله موقعی اولان (ارکلی) قصبه و کوچک لیمانه
 [بولیمان یویراز، کون طوغیسی روزکارلرندن محفوظدر]
 و (آلبلی)، (آق شهر)، (اینجیرلی) نامنده کی قریه لره و (سقاریه)
 نهری مصبته و (کفسکن Kefkin) اطه سی ایله (کرپه Kerpé)
 برونی آره سنندن و (شیله) قصبه سی یقینندن و (خرمان قیا) اوکندن
 بالمرور (ریوا = اروه) مستحکم موقعنه واریلور. بوراده
 (قره دکز) ساحلنه ختام ویریلرک استانبول بوغازینک آناتولی
 ساحلنه بدأ اولنور. [۱]

[۱] قره دکز سواحلی شرقدن اعتباراً (چالطی) برونته دکن
 جنوبی قوس پیدا ایدر. بعده شمالی برقوس رسم ایدرک (بابا) برونته
 کلور اورادن (ایروه) یه قدر ساحل دوز بولنور.

استانبول بوغازی ساحلی — استانبول بوغازینک آناطولی
ساحلی مذکور الاسم (ایروہ) موقعندن (اسکدار)، (قرقله سی)
حداسنه قدر امتداد ایدر.

مذکور بوغازک ساحلی بوغازلر بچئنده مفصلاً بیان اولندی
اوزره متین استحقاک و طایفه لر و لطیف قصبه و قریه لر ایله
مزیندر.

مرمره دکنی ساحلی — آناطولی شاهانه نک مرمره دکنی
ساحلی (قرقله سی) و (اسکدار) دن باشلا یه رق (قلعه سلطانیه بوغازی) -
نک مبدئی اولان (چارداق)، (لاپسکی) موقعلرینه دکن امتداد ایدر.
(اسکدار) دن صکره (مرمره) دکنی ساحلی تعقیب اولندی حالده
آناطولی ساحلنده آناطولی شمندوفر خطنک مبدئی اولان (حیدرپاشا)
موقعی و (قاضی کوی) بلده سی کورینور. بعده (موده بروی)،
(مالتیہ)، (قارتال) (پندک) قصبه و قریه لر ایله (قنالی) (بورغاز)
(هکبلی)، (بیوک آطه) نامنده کی آطه لر آرمسندن کچلده کده طقوز
ساعت قدر طولی چکن (اذمید) کورفزی مشاهده اولنورکه
مذکور کورفزک ایجروسنده (اذمید) شهری، (قره مرسل)،
(یالوه) قصبه لری واقعدر. [۱] بعده (بوزبرون) طولاشیلهرق
(آرمودلی)، موقعنه تصادف اولنور. انی متعاقب ۵۰۰ قدر کمی
استیعابنه کافی (کملیک) ایمانه کیلورکه (بروسه) نک اسکله
موقعلری اولان (کملیک)، (مدانیه) قصبه لری ساحلنده واقع
[۱] (اذمید) کورفزی (هرسک) دیلی واسطه سیله مدخلی قیالی
اولدیفندن هر روز کاردن محفوظ برکول کییدر.

و (امیر علی = امرالی) دنیلان اطه مدخنده کائندر.
 (ازنیق) کولی دخی بر آباق ایله مذکور لیمانه آتقده در. [۱]
 (مدانیه) قسبه سندن صکره مذکور ساحل تعقیب اولندی
 حالد (میخالیج = ماغلیج) و یا (صوصورلی) نهری مصبیه
 و (بندر مه) قسبه سنه و ایکی لیمان حاصل ایدن (اردک Erdek)
 نام آخرله (قبو طاغی) شبه جزیره می ایله اوچی بیوک و بر قاجی
 کوچک اولان (مرمره) اطه لرینه تصادف اولنور. بو اطه لرک
 بیوکلرندن بری (نفس مرمره) و دیگر (پاشا لیمانی = آلو)
 نامیله یاد اولنور. بده اسکیدن (غرانیکوس Granicus) دنیلان
 (قوجه جای) و نام دیگرله (قازطاغی سوئی) مصبیه و (چارداق)
 موقعته تصادف اولنور (مرمره) دکزی ساحلنه ختام ویریلور.
 (قلعه سلطانیه) بوغازینه کیریلور.

قلعه سلطانیه بوغازی ساحلی — (قلعه سلطانیه) بوغازینک
 آناتولی ساحلی بوغازلر بحثده مفصلاً بیان اولندی اوزر.
 متین قلعه لر و استحکاملر ایله احکام ایدلمش و (سذیچه) برونی
 ایله نهایت بولمشدر.

اطه لر دکزی و بحر سفید ساحلی — آسیای عثمانینک اطه لر
 دکزی ساحلی (سذیچه) برونندن بدأ ایله (ردوس) اطه می
 قارشوسنه و (مکری) لیمانی یقینلرینه قدر امتداد ایدر.

(سذیچه) برونی مرور اولندقد (تندوس Tenédos)

[۱] (مکلیک) کورفزی یالکز باطی ولدوس روزکارلرینه آچیقدر.

دنیالان (بوزجه آطه Bozdja ada) ایله ساحل پیننده کی
(بشیکه = بشیکلر) قوی و (اسکی استانبول) موقی اوکندن
کچیلرک و بابا قلعه سی و برونی طولاشیله رق (مدلولو) اطمه سی
قارشوسنده واقع (ادرمید) و براز ایلروده (چانداری) کورفز-
لرینه کیریلور. (باقر چایی)، (چانداری) کورفزینه دوکیلور.
دها ایلروده ۶۵ کیلومتر و طولنده و ۲۰ کیلومتر عرضنده
اولان مشهور (از میر) لیمانه تصادف اولنور.

آناطولینک بغایت معمور و تجارتگاه اولان (از میر)
شهری و (سراباد) نهری مضی مذکور لیمانک ایچروسنده
کاشند. (از میر) لیماندن چیقیلور ایکن عهد قدیمده (قلازومن)
اسمیه یاد اولنان (اورله) ویا (چشمه) شبه جزیره سی ساحلی
تعقیب اولنور. مذکور شبه جزیره نک شمالنده (قره برون)
وغربنده (چالطی) لیمانی و (چشمه) قصبه سی وارد.

(اورله) یارم اطمه سنک جنوبنده (صیغه جق) لیمانی ایله
(قرش اطمه سی) قصبه و لیمانه تصادف اولنور. (کوچک مندرس
= کوچک من دره) نهری بو آجیق لیمانه دوکیلور. بعد
(سیسام) اطمه سی ایله ساحل پینندن یعنی (سیسام) بوغازندن
کچیلور ایکن (سامسون طاغی) برونی طولاشیلور. صکره (بیوک)
مندرس = بیوک مندره) نهرینک محل انصبابه و (مادالیه)،
(استانبولی) کوزل لیمانلرینه تصادف اولنور. بو ایکی لیمان

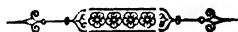
آره سسندہ (بودروم) شبہ جزیرہ سی واقع و مذکور الاسم
 (استانکوی لیمانی) مدخلندہ (استانکوی Kös) اطہسی کا پندرہ
 مذکور لیمانڈن جیقیلور ایکن (قربو Krio) برونی ایلہ
 نہایت بولان (دورید) شبہ جزیرہ سی ساحلی طولاشیلور
 (سیمبی = سومبکی Sombequi) قوینہ کیریلور۔ بعدہ (ردوس)
 طہسی ایلہ (آلیو Alipo) برونی آره سسندن مرور اولندقدہ
 (مرمریس Mermeris) لیمانہ [بولیمان ہر نوع روزکارڈن
 مصوندر] و (کویچکنز) کولی آیاغہ و (کرنیس Kernis) چانی
 مصبنہ و (مکری Mekri) قوینہ، (قوجہ چای) مصبنہ تصادف اولنور۔
 مذکور (مرمریس) (مکری) لیمانری آره سسندہ کی ساحل ۸۰ میلدر
 بحر سفید ساحلی — آسیای عثمانینک بحر سفید ساحلی (مکری)
 لیمانی ساحلندن باشلا یہرق (العریش) موقعہ قدر امتداد ایدر۔
 (مکری) لیمانڈن صکرہ بحر سفیدک تشکیل ایلدیکی
 (آنطالیہ = آطالیہ) آچیق لیمانہ کیریلور کہ ساحلندہ (قونہ) نک
 اسکہ لرندن عد اولنان (آنطالیہ) قصبہ سی واردر۔ (آق صو)
 و (کوپری چانی) مذکور لیمانہ دوکیلور۔ [۱]
 بولیمانک ایلروسندہ (آناطولی) شبہ جزیرہ سنک اک جنوب
 نقطہ سی اراٹہ ایدن (آنامور) برونی و دھا ایلرودہ (سلفک
 Selek) قوینی کورینور۔ بعدہ (مرسین) کورفرینہ کیریلور۔
 بوکورفر ساحلندہ (کوکسو) مصبی و (طاش اوجی) اسکہ سی
 [۱] (انطالیہ) لیمانی جنوب روزکارلینہ آچیق ایسہدہ (ازمیر) دن
 صکرہ ایشاک لیمانردن بریدر۔

و آناتولیاينك ايكنجى درجه ده ايشلك اسكله سى اولان (مرسين)
 قصبه سى، (طرسوس) چاي و (سيحان) نهري آغزلى و (چقور
 اووه) بتاققلى و (قره طاش) برونى مشاهده اولنور.

مذكور (قره طاش) برونى ايله (رأس الخنزير) نامنده كى برون
 آره سنده بولان و شرق شىمالى يه طوغرى كيرمش اولان كورفزه
 (اسكندرون ليمانى) دىنور كه ساحلنده (جيجان) نهري مقبى
 و (بورطه لى) ليمان و (پياس) و (اسكندرون) مشهور قصبه لى
 كوريلور. [۱]

(اسكندرون) كورفزدن صكره جنوبه طوغرى ساحل
 تعقيب اولندينى حالده (سوريه) نك الكيوك نهري اولان (عاصى)
 صوبى مصبى و (لاذقيه)، (طرابلس شام)، (بيروت)، (صيدا)،
 (صور)، (عك)، (يافه)، (غزه) اسكله لىنه تصادف اولنور.
 بدمه (العربش) اسنده كى موقده آساي عثمانيك (بحر سفيد)
 ساحلى ختام بولمق (آفريقاى عثمانى) حدودينه واريلور.

[۱] (اسكندرون) كورفزي هر قدر قره يه طوغرى زياده كيرمش
 ايسده غرب و جنوب روزكارلىك تحت تأثيرنده بولمىسندن محفوظ بر
 كورفزه اولنه ميبوب عادتاً آچيق بر دكز متابه سنده در.

﴿ طاغلر ﴾

آسیای عثمانیہ بولنان طاغلر آسیای غربی جبال
سلسلہ سنک اک مرتفع محل اولان و (عجمستان) ایله (روسیہ)
مدودی اوزرنده بولنان (اکری = ماسیس) نام دیگرله
آارات) [۵۴۱۰ متر ارتفاع] اسمندہ کی جبلدن آریلور.

(آارات) طاغندن غربہ طوغری مفارقت ایدن قسمی
آنتی طوروس (Anti Taurus) ویا (آنتی طاوروس) اسمی
تندہ بولنان آناطولی سلسلہ اصلیه سیدر .

بوسلسلہ جبال سمت غربیہ طوغری حین امتدادندہ
شاه کول) ، (کوسه) ، (شریان) ، (بیگ کول) [۴۴۴۰ متر
ارتفاع] ، (قوزیجان = درسم) ، (منصور) طاغلرینی
شکیل ایتدکدن و (اکین) قصبہ سی شمالندہ (فرات) نہرینہ
رکچید و یروب (چالتا) ، (طوخہ) صولری یینندہ کائن (صاری
پیچک) طاغلرینی حاصل ایلدکدن صکرہ بری جنوبہ دیگر
جنوب غربیہ و اوچنجیسی شمالہ متوجہ اولہرق امتداد ایدر .

جنوبہ کیدن قسمی (فرات) ، (جیحان) نہرلری آردہ سندن
(مرعش) قصبہ سی یقینندن کچہرک (جبل برکت = کاوور
لامی) [۱۴۰۰: ۲۰۰۰ متر ارتفاع] ، (الماطاغی = جبل لکام) ،
(جبل احمر) اسملری التندہ اولدینی حالہ (اسکندرون)
کورفرزینک منہای جنوبیسنی تشکیل ایدن (رأس الخزیر) اسمندہ کی
روندہ نہایت بولور .

سلسلہ مذکورہ نک (سوریہ) ساحلنہ موازی اولان شعبہ سی

(آسیای عثمانی)

(جبل لبنان) اسنی آلور . (جبل لبنان) دخی (بعلبك)
جوارنده (آتی لبنان) نامنده کی طاغری حاصل ایدر .
جبل لبنان (اسکندرون) کور فزی جنوبنده کائن (آقه)
طاغندن بدأ ایله بحر سفیدك ساحلی بویجه جنوبه طوغری
(بحر احمر) قدر امتداد ایدن ایکی سلسله در .

(لبنان) سلسله سنك شمالی قسمنه (جبل الاكراد) ، (جبل
نصیری) دینور . (صیدا) جنوبنده (جبل لبنان) بر طاقم
تپه لره تحول ایدر که باشلوجه لری (جبل کرمل) ایله (طابور) طاغیدر .
بعده (جبل لبنان) (قدس شریف) جنوبنده تکرار طاغ هیئتنه کیروب
(سویش) ایله (عقبه) کور فز لرینی یکدیگر نندن تفریق ایدن طاغلرده
نهایت بولور . بوسلسله نك الك یوکسك ذروه سی (طرابلس) قربنده
(عاصی) نهرینه منبع اولان (جبل خطیب) در . (عاصی) نهرینك (آق
دکز) کولنه طوغری تشکیل ایتدیکی دیرسك محلنده دخی (جبل موسی)
واردر . آتی لبنان باشلوجه (جبل الشیخ) ، (جبل حوران) ، (جبل
عجلون) ، (جبل شرا) دن عبارت اولوپ کسك کسك اوله رق
جنوبه طوغری بعدالامتداد (یمن) طاغری ایله نهایت بولور .
بوسلسله نك قوللری (بر الشام) و (عربستان) صحرا رنده
یایلوب بریسی (بصره) کور فزینه قدر کیدر .

مذکور الاسامی ایکی سلسله جبال آره سند (جبل الشیخ)
جوارنده سطح دریادن ۲۵۰۰ قدم ارتفاعده (البقاع) دنیلان
غایت منبت بروادی واردر . بونك شمالنده (عاصی) و جنوبنده
بحر لوطه آقان (آردن) نهرلری وادیلری موجوددر .
مذکور الاسم (آتی طوروس) سلسله اصلیه سنك (صاری)

چیچک) طاغندن شمالہ طوغری آریلان شعبہ سی (فرات)
توابغندن (چالتا) صوینک منبئی جھتندہ (قرہ بل) سلسلہ سنی
و (قوچکیرہ) ، (کر جانیس) ، (آق طاغ) یایلارینی بعد التشکیل
(کلکیت) ، (کمشخانہ) طاغلرینہ کسب ارتباط ایدر .

(طوروس) اسمی التندہ بولنان سلسلہ جبال دخی (آتی
طوروس) جبال متسلسلہ سنک غرب جنوبیہ طوغری آریلان
و (آٹنہ) ولایتہ و (سیحان) نہرینک منبعلری طرفہ کیدن
قسمندن تفرق ایلمشدر .

بوسلسلہ جبال مذکور نہرک کنارندہ واقع (آلا) طاغندن
غربہ طوغری حین امتدادندہ (قیصریہ) قربندہ چییلاق اوج
تپہ دن متشکل و ذروہ سی دائمی صورتدہ قار و بوز ایله مستور
و آناتولی شہ جزیرہ سنک ۴۰۰۰ متر و ارتفاعندہ اولان (ارگیاس)
طاغنی و مرکز یایلا سنک حدود شمالیہ سنی تشکیل و (حیمانہ)
یایلا سنندہ باییلہ زق و (پاشا) ، (امیر) ، (مراد) ، (شاپخانہ)
سماو) طاغلرینی و (اوزونچہ یایلا) ایله (قاز) طاغنی حاصل
ایدرك (قلعه سلطانیہ) بوغازندہ نہایت بولور .

(طوروس) سلسلہ جبالنک (ارگیاس) طاغندن جنوب
غربیہ طوغری آریلان جنوب سلسلہ سی (صماتی) یایلا سنی
تعقیب ایتدکن صکرہ (آلا طاغ) ایله (بلغار = بوغا) ،
(صوملق) ، (کیلک) [۳۵۰۰ متر ارتفاع] ، (دیب پوراز) ،
(آغلاسون) طاغلری ایله (حاصی قرہ آغاچ) یایلا سنی (بک)
طاغنی بالتشکیل ۳۰۰۰ متر و ارتفاعندہ کی (آق) طاغہ واصل

اولور. مذکور الاسم (کیک) طاغندن آیریلان (قره کدیک) طاغی (آنامور) بروننده نهایت بولور.

مذکور الاسم (طوروس) سلسله سنک (مراد) طاغندن بدأ ایله شمال غربی یه طوغری کیدن شعبه سی (کرمیان) یایلاسی (دومانسیج) و (بروسه) اوستنده (کشیش) [۲۵۰۰ مترو ارتفاع] طاغلرینی حاصل ایلدکدن و (اذمید) ایله (کملیک) کورفزلی آرمسندن بالمرور (قاطرلی) طاغنی تشکیل ایتدکدن صکره (بوز برون) ده نهایت بولور.

آناطولی شبه جزیره سنک سمت غربیسنده (اورله) یارم اطهسی حصوله کتورن (بوز) طاغی وارد. بو طاغندن آیریلان (مغیسا) طاغلری (اطه لر دکزی) ساحلی بویجه شماله طوغری متوجه اوله رق مذکور الاسم (قاز) طاغی ایله برلشور.

(بوز) طاغندن جنوبه طوغری تفرق ایدن شعبه سی دخی (جمعه) و (سیدسام) اطه سی قارشوسنده ختام بولان (صامسون) طاغلرینی تشکیل ایتشدور.

مذکور الاسم (بوز) طاغندن شرق جنوبه طوغری آیریلان قسمی (بیوک مندره س) نهرینه برکچید ویردکدن و (بابا) طاغنی و اورمانلقدن عبارت (جنوبی بوز) دنیلان جیلی حصوله کتوردکدن صکره (کویچکیز) کولنه واصل اولور.

آسیای عثمانینک حدود شرقیه سنده (آارات) طاغندن جنوب شرقی یه طوغری آیریلان قسمی (ایران) طاغلری اسمنی

آلور. بو طاغلر ايسه (آسيای عثمانی) يي (ايران) مملکتدن فصل و (وان) کولی ايله (دجله) حوضه لرینی (رومیه) حوضه سندن تفريق ايدر. بو طاغلرک باشلوجه قسمی (جبل خمرین) تشکیل ايدر .

(آارات) طاغلك نهايتنده کائن (کوسه) طاغندن و (مچکرد) حذا سندن ۲۵۹۰ مترو ارتفاعی ايله آریلان (صوغانلی) نامنده بر سلسله جبال (فرات) و (چوروخ) صولری حوضه لرینی بری برندن تفريق ایتک و (کشخانه) طاغلری ايله برلشمک اوزره غربه طوغری امتداد ايدر .

آناطولینک سمت شمالیسنده (آناطولی سلسله شمالیه سی) نامنده بر سلسله جبال دها واردر . بو طاغلر (چوروخ) صوینک منصبی صولسندن (لازستان) طاغلری ناميله بدأ ایدرک غربه طوغری بحر سیاهه قریب و موازی اوله رق ممتد اولور . حین امتدادنده (قولات) ، (کشخانه) ، (کومبت) ، (جانیک) طاغلرینی حصوله کتوردیکی کبی (یشیل ایرمق) نامنده کی نهره و (نیبیان Nibian) ايله (قطران) طاغلری ییتنده دخی (قزل ایرمق) . برر کچید ویردکدن و (قسطمونی یا ییلاسی) ايله اوزرنده کی (ایلغاز) طاغنی حاصل ایتدکدن صکره (بارطین) و (فیلیاس) صولرینه دخی کچید ویروب (بولی) ، (عباس) طاغلرینی و (سقاریه) نهرینه دخی کچید ویروب (قوجه ایلی یا ییلاسی) ايله . ممتد اوله رق (علم طاغی = عالم طاغی) نی تشکیل ايدر . قره دکز بوغازی ساحلنده (یوشع) تپه سنده نهایت بولور .

مذکور الاسامی (بارطین)، (فیلیاس) صولری آره‌سندہ
 (طورنا) و (فیلیاس) صوی صول وادیسندہ (اووه)
 طاغلری واردر. (بولی) نک جنوب شرقیسندہ (بیوک‌آطاغ)
 نامیلہ بریغین موجوددر. بونک شرقندہ (ایشیق) و (قوش)
 طاغلری واردر. بوسلسلہٴ جبال (قوش) طاغندن صکرہ
 (قزیل ایرمق) دنیلان نہرہ برکچید ویردکدن و (طوشان)
 طاغنی حصولہ کتوردکدن صکرہ جنوب غربی یہ طوغری امتداد
 ایدوب (قرق‌دلیم)، (کوسہ) طاغلرینی و (بوزاق) یایلاسنی
 حصولہ کتوردکدن صکرہ (آق‌طاغ) معدنی واسطہ‌سیلہ
 (چاملی بل) واصل اولور. بعدہ شرقہ طوغری کیدرک
 (کوسہ) طاغنی بعدالتشکیل (قوچکیری) یایلاسی واسطہ‌سیلہ
 (قرہ‌بل) سلسلہ‌سنہ برلشور.

مطبخ ماٹلر

یوقارودہ مذکور طاغلرک وضعیتی (آسیای عثمانی) بی
 اطرافنی احاطہ ایدن دکنزلرہ تابع ورسائلرہ تقسیم ایلیمشدر.

احوال میاء وکوللر

بحر میاء درساندرہ ہاری انہار

آناطولیٰ شاہانہ داخلندہ بحر سیاہہ بک چوق نہروچای
 جریان ایتمکدہ ایسہدہ باشلوجہلری (یشیل ایرمق)، (قزل
 ایرمق)، (فیلیاس)، (سقاریہ) اسمندہ کی نہرلردر.

بیشل ایرموه — (طوزانلی Tozanli) ، (چیقریق) نامنده
ایکی قولدن مرکبدر .

بولردن (طوزانلی = توقاد) چایی [۲۳۰ کیلومتر و مجرای
حاوی] — مذکور چای (کوسه طاغی) نك شماندن منبعی آوب
غریبه طوغری جریان ایدر ك لطیف بروادی داخلنده اوچ
تیه نك میلاری اوزرینه مبنی (توقاد) شهرینی صولنده براقوب
(قاز اووه سی) دینلان محلدن کچد کدن صکره (چیقریق) چایی
ایله برلشور .

(چیقریق) چایی [۲۲۰ کیلومتر و طول] — (توقاد) قصبه سنك
جنوبنده کی (چالمی بل) دن چیقوب غریبه طوغری (آرد اووه
= آرتق آباد) دن و (صولی سرای) یقینندن بالرور صولدن
(آق طاغ معدنی) طرفندن کلان براقاچ تابغی آلدقن صکره
(حسن آباد) ناحیه سنك مرکزی اولان (آلاجه) قریه سنی
صولنده براقه رق شمال شرقییه متوجه اولور . بعده صول طرفدن
(چوروم) قصبه سندن کچن بر تابغی و (مجید اوزی) قضا سنك
مرکزی اولان (حاجی کوی) دن مرور ایدن بر دره یی آله رق
(طوزانلی) چایی ایله برلشور .

بو ایکی جای یکدیگری ایله برلشدن صکره (بیشل ایرمق)
نامنی اخذ ایدر . بورادن محل انصابنه قدر ۱۶۰ کیلومتر و مجرای
حاوی بولنور . آندن صکره (بیشل ایرمق) ۵۰ متر و عرض
پیدا ایدر ك (اماسیه) شهرندن کچوب صول طرفدن (مرزیفون)

قضاسی داخلنده جریان ایدن (ترس آقان) چایی آلور . بعده
(طاش اووه) یی قطع ایدرك صاغ طرفدن کلان (کلکیت)
ویاخود (کر میلی) چایی ایله برلشور . [۱]
(یشیل ایرمق) ، (کلکیت) چایی آلدقدن صکره شماله
طوغری طار بر بوغازدن کچوب صاغنه براقدینی (چهارشنبه)
قصبه سی اوکنده درت قوله آریله رق (چائی Tchalti) برونی
جوارنده بحر سیاهه دوکیلور .

قزل ابرموه [۲] [۹۶۰ کیلومترو طول] — (کوسه) طاغی
اتکلرندن نبعان وغربه طوغری جریان ایدرك ایکی دره اوزرینه
مبنی (سیواس) شهرینه واصل اولور . بعده مجراسنی جنوب
غربی یه تحویل و طرفیندن (دلیکلی طاش) چایی و (چاملی بل) دن
جیقان (خان) صوینی و (قیصریه) شهری یقینندن کچن (قره سو)
اسمنده کی چایی اخذ و (نوشهر) قصبه سی صولنه و (حاجی بکتاش)
قصبه سی صاغنه ترك ایدرك مجراسنی غرب شمالی یه تبدیل ایدر .
بعده (قیرشهر) قصبه سی صاغ تابعندن بری اوزرنده براقوب

[۱] (کلکیت) چایی [۳۴۰ کیلومترو مجرای حاویدر] (آق طاغ)
دن نبعان و (کلکیت چفتکی) قصبه سندن غربه طوغری جریان ایدرك
بر اووه اوزرنده کاش (قره حصار شرقی = شین قره حصار)
و (قویلحصار = قیونلی حصار) ، (نیکسار) قصبه لینی صولنه براققدن
صکره (طاش اووه) ده (یشیل ایرمق) ایله برلشور .

[۲] بونهرک مجراسی چامورلی ورنکی قره زنی اولدیغندن بین الناس
(قزیل ایرمق) اسمیله متعارف اولمشدر .

مجراسنی شمالہ تبدیل و (کسبکین) ایلہ (حمانہ) یایلاسی آرہ سندن
 (قامہ جک) حذاسنہ دکین مرور ایدرہ آندن صکرہ نہر مذکور
 شرق شمالہ دونوب (کنگری = چنگری) شہرندن کچن
 (شاب) درہ بی ویا (یاپراقلی) چاخی صولدن و (دلیجہ) چاخی صاغدن
 آلہرق (اسکلیب) قصبہ سنی صول طرف تابعی اوزرنده ترك
 ایدرہ بعدہ (قوش) طاغی ایلہ (قرق دلیم) طاغلری آرہ سندنہ
 طولاشوب طار بر وادیدن جریان ایدرک (عثمانجق) قصبہ سی
 اوکندہ فریہ طوغری بر دیرسک پیدا ایلرہ بو محلدہ صول
 طرفدن (قوجحصار) قصبہ سندن کچرک (طوسیہ) قصبہ سنی
 صولنہ براقان و لطیف وغایت منبت اراضیدن کچن (دورک
 Devrek) و (ایلغاز) طاغندن ظہور و (قسطمون) جوارندن
 و (طاش کوپری) قصبہ سی یانندن و (بوی آباد) قربندن کچن
 (کوک ایرمق) چایلرینی آلورہ .

آندن صکرہ (قزل ایرمق) ، (وزیر کوپریسی) قصبہ سندن
 مرور ایدن بردانہ = Birdané = بیدانہ (Bidané) صوینی صاغدن
 آلوب (قطران) ، (نیبیان Nibian) طاغلری آرہ سندنہ کی طار
 بوغازدن کچوب (بافرہ) اوکندہ دوز بر اووہی قطع ایلہ بحر
 سیاہہ منصب اولورہ .

فیلموس میابی — بو چای باشلوچہ (بولی) ، (صوغانلی)
 نامندہ ایکی صویک اجتماعدن حصولہ کلشدرہ .

بولی صولی [۱۳۰ کیلومترو طول] — (عباس) طاغی

جنوبندن نبعان و شمال شرقی به طوغری جریان ایدرك (بولی)
 شهری اوکندن بالروور (منکن Menguen) قصبه سنی صاغنده
 ترك ايدر . بعده (دورك Durek) قریبده صاغدن کلان
 (صوغانلی) صوینی ایله برلشور .

صوغانلی صوینی [۱۹۰ کیلومترو طول] — (آلا طاع)ك
 شمالندن نبعان و شرق شماله طوغری (اولو صو) نامیله جریان
 ایدوب (کرده Guéréde) قصبه سنی صولنه ترك و (بایندر
 Baındır) قصبه سی اوکنده صاغدن کلان (میلان) صوینی ایله
 برلشدکن صکره (حاملی صو) نامیله یاد اولنه رق (آراج) دن
 کچن (آراج) صوینی آور . بعده (صوغانلی صو) نامیله غربه
 دونوب صاغدن (زعفران بولی) قصبه سنی سقی واروا ایدن
 (صارب Sarb) صوینی وصولدن (چغا Tzaga) کولنك آياغنی
 آله رق (بولی) صوینی ایله برلشور .

(بولی) ، (صوغانلی) صولری یکدیگری ایله برلشدکن
 صکره (فیلیوس) [۵۰ کیلومترو طول] چانی نامیله یاد اولنه رق
 شماله طوغری جریان ايدر . (فیلیاس = حصار اوکی) قریه سی
 اوکنده بحر سیاهه منصب اولور .

مقاریا نهری [۵۶۰ کیلومترو طول] — (بیاد) یا یلاسندن
 نبعان و (بیاد) ، (سید) صولرینی آلدقن صکره شماله دونه رك

(حایمانه) یا یلاسنی صاغنه براقوب صولدن (پورصوق) [۱]
وصاغدن (انقره) [۲] چایلرینی اخذ ایدر .

(سقاریه) نه‌ری (پورصوق) ، (انقره) چایلرینی آلدقندن
صکره جسمات کسب ایدرک شماله طوغری جریان ایدر . بعده صاغدن
(ایشیق) طاغلرندن ظهور و غرب جنوبی به طوغری مرور
ایدن (قرمر Kirmir = امیر) چایی آلور که بوچای صولندن
(آباش) قصبه سندن کچن (قره بوغا) صوینی و صاغدن (بک بازاری)
قصبه سندن کلان (بک بازاری) چایی اخذ ایدر . آندن صکره (سقاریه)
نه‌ری غربه دونوب جسمیم (میخالیج) اورماتی صولنده
و (نعاللو خان) قصبه سنی صاغنده ترک ایدوب صاغدن (طوربه‌لی
= کوینک) ، (طراقلی) قصبه لرندن کچن (طراقلی) و صولدن
(دومانج) طاغناک شرفندن چیقان و (بوزاویوک = بوزاق) دن
کچن و (سکود) قصبه سنی صاغنه و (بیله‌جک) قصبه سنی صولنه
ترک ایدن (چلتیک) صولرینی آلور .

آندن صکره (سقاریه) نه‌ری (افکه) موقعی صاغندن
کچرک غربه طوغری بردیرسک پیدا ایدر . بوراده (دومانج)

[۱] (پورصوق) چایی منبعی (مراد) طاغندن آلوب (کرمان)
یا یلاسنی قطع و (کوتاهیه) شهرینی صولنه ترک و (سلطان اوکی) یا یلاسنک
جنوبی تعقیب ایدرک (اسکی شهر) دن بالمرور (سقاریه) به قاریشور .

[۲] انقره چایی ایسه (انقره) شهرنده اوچ صویک برلشمسینه
حاصل اوله‌رق غربه طوغری جریان و (حیانه) یا یلاسنک شمالی تعقیب
ایدرک (سقاریه) نه‌ری ایله برلشور .

طاغندن ظهور و (اينه كول)، (يكي شهر) قصبه لرى يقينندن
مرور ايدن (كوك صو) ني اخذ ايدر.

(سقاريه) نهري (كوك صو) ني دخى آلدقن صكره مجراسنى
شمال شرقيه تبديل ايدوب (كيوه) ني صاغنده و (كوك طاغ)
ايله (قومارلى Kumarlul) طاغنىك حاصل ايتديكى (قره قيا)
بوغازندن چكهرهك (صباغجه) كولى ايله (اطه بازاری) قصبه سنى
اسكى مجراسى جهتنده ترك و (مدرنى = مودورنى) قصبه سندن
چكوب (خندق Khandak) قصبه سنى صاغنه براقان (مدرنى)
صوینی صاغندن اخذ و (قوجه ايلي) يابلاسنى قطع ايدهرهك
(انجیرلى) موقعى غربنده بحر سياهه دو كيولور.

(مرمره دكزى و رساننده جارى انهار)

آناطولى شاهانه داخلندن مرمره دكزينه باشلوجه
(صو صورلى) دینلان (ميخاليچ) صويى جايردر.

نهر مذکور (شاپخانه) طاغندن ظهور و غربه طوغرى
(سماو) ناميله مرور ايدرك (سماو) كولى تشكيل و (زنجيرلى)
قریه سى جوارنده مجراسنى شماله تحویل ايلدكدن صكره (بيغاديچ)
قصبه سنى صاغنه ترك وصولدن (باليكسرى) شهرينى براووه
اوزرنده براقان (اوزونجه) دره ني اخذ واسمى (صو صورلى) به
تبديل ايدر.

بعده (صو صورلى) نهري (صو صورلى) موقعى يقينندن

بالمرو (میخالیج) قصبہ سی اوکنده صولدن (مانیاس) کولنک
صوینی آلان (قرہ درہ) پی و صاغدن (اولو آباد = آبولونیا)
کولنک آیانی اولان (اولو اووہ) صوینی اخذ ایدر.

(اولو آباد) کولنہ دخی (دو مانج، طاغندن ظہور و) (اطرانوس)،
(کرماستی) قصبہ لرندن مرور ایدن (اطرانوس) چایی آقار.
بعده (صوصورلی) نہری صاغدن (اولفر = نیلوفر) چایی آور.
(اولفر) چایی ایسہ (کشیش) طاغی شالندن منبعی آوب
بر چوق قابلیجہ لری حاوی اولان (بروسہ) اووہ سنی اروا
و (بروسہ) شہریخی صولنہ ترک ایدر.

آندن صوکرہ (میخالیج) نہری کنیش بر وادی داخلندہ
جریان ایدرک (امیر علی) اطہ سنک قارشوسنندہ (مرمرہ)
دکزینہ قاریشور. [بونہرک جریان ایتدیکی اراضی غایت منبت
و محصولداردر.]

(اطہلر دکزی ورسانندہ جاری انہار)

آناطولی شبہ جزیرہ سی داخلندن (اطہلر) دکزینہ (باقر)
چایی، (سراباد)، (کوچک مندرس)، (بیوک مندرس) چایی
جریان ایتدکدہ در.

باقر یابی [۱۱۰ کیلومتر و طول] — بو چایی (اوزونجہ
یایلا) نک جنوبندن چیقوب غربہ طوغری جریان ایله (باقر)
اووہ سنی قطع و (صومہ) قصبہ سنی صولندہ و (برغمہ) شہریخی
صاغندہ ترک ایبارک (چاندارلی) کورفرزندہ اطہلر دکزینہ آقار.

کدروز میانی [۳۰۰ کیلو متر و طول] — بوکا (سراباد)
 دخی دیرلر. بوچای (شایخانه) طاغنگ اتکنندن ظهور و (کدروز
 = کدیز) قصبه سندن غرب جنوبی به و بعده غرب به طوغری
 مرور ایدرک (قوله) قصبه سنی صولنه براقوب (تیمورجی)
 قصبه سندن کچن (تیمورجی) صوینی صاغدن و (اینه کول)،
 (آلاشهر) قصبه لرینی صولنه ترک ایدن (قوزی) چایی صولدن
 آلوب (مرمره) کولی ایله (سارد) شهری خرابه سی آره سندن
 بالمرور (صاری اووه = صاری آباد) ی قطع و (طورغودلی
 = قصبه) موقعی صاغندن کچوب صاغدن (قوم) چایی اخذ
 ایدر. بعده (کدیز) چایی (مغنیسا)، (منمن) قصبه لری یقینندن
 کچهرک (ازمیر) کورفزنده اطه لر دکزینه منصب اولور.

کوهک مندرس میانی [۱۱۰ کیلو متر و طول] — بوچای
 (بوز Bose) طاغندن نبعان و غرب به طوغری جریان ایدرک
 صاغنه (اوده مش) وصولنه (جمعه) طاغنگ اتکننده مبنی (تیره)
 قصبه لرینی ترک و (بایندر) قصبه سنی صاغ وادیسنده براقوب
 (آیالوغ) قصبه سندن بالمرور (قوش اطه سی) لیمانده اطه لر
 دکزینه دو کبلور.

یوک مندرس میانی [۳۳۰ کیلو متر و طول] —
 مذکور چای (بش پرمق) طاغی اتکنندن چیقوب صاغدن
 (صندقلی) چایی آلدقندن صکره غرب به طوغری (چال) اووه سندن
 جریان ایدرک صاغدن (مراد) طاغندن نبعان ایدن و (عشاق)

قصبه‌سنى صاغنه براقوب (باناز Banaz) موقعندن چکن (باناز) چایی ايله صولدن کذا (بش پرمق) طاغندن ظهور و (بابا) طاغناک اتکنه مبنی (دکنزلی) قصبه‌سنى صولنه و (پموق قلعه) خرابه‌سنى صاغنه ترك ایدن (چوروك) صوینی اخذ و (آیدین) اووه‌سنى قطع و (نازللی)، (آیدین = کوزلحصار) قصبه‌لرینی صاغنده ترك ایدوب مجراسنی غرب جنوبی‌یه تحویل ایتدکدن و (باقی = پالاتیه) اسملریله یاد ایتدکلی (آغیز Akiz) کولناک آياغنی دخی صولدن آلدقندن صکره (پالاتیه) قریه‌سی یقینندن بالمرور اطهر دکنزیه منصب اولور.

﴿ بحر سفید و رساننده جاری انهار ﴾

آسیای عثمانی داخلندن بحر سفیده پک چوق چای ودره‌لر آقار ایسه‌ده باشلوجه‌لری (کوکسو) ايله (طرسوس)، (سیخان)، (جیخان)، (عاصی) نهرلریدر.

کوکسو [۱۸۰ کیلومتر و طول] — بو صو (کیک) طاغی جوارندن نبعان و شرق جنوبی‌یه طوغری (ایچ ایل) یایلاسنندن جریان ایدوب (ارمناک) قصبه‌سنى صولنه و (سلفکه) قصبه‌سنى صاغنه براقدقندن صکره (آق دکنز) آقار.

طرسوس یایی [۱۰۶ کیلومتر و طول] — بو چای ایکی قولدن نبعان و جنوبه طوغری اورمانلق و منبت اراضیدن

جریان ایدوب (طرسوس) قصبه سنی صاغنه برافریق (مرسین)
کورفزنده بحر سفیده دوکیلور .

سجانه نهری [۳۵۰ کیلومتر و طول] — نهر مذکور
(کوکسو) ایله (قزل صو) نامنده کی چایلرک اجتماعدن حصوله کلمشدر .
بونلردن (کوکسو) ، (صاران صو Saran Sou) نامیه
(طونوز) یا یلا سندن ظهور و (بیک بوغا) طانغی ایله (قوزان)
طاغلری آرمسندن جنوب غربی به طوغری مرور ایدرک
(کوکسو) اسمیه یاد اولنور . بمنده صاغده برقیالق محله (حاجین)
قصبه سنی ترک ایدرک (قزل صو) ویا (صماتی = این) ایرمنی ایله
برلشور .

(صماتی) ایرمنی ایسه (خنزیر) طاغندن نبعان و (قوزان)
طاغلری صولنه براغوب غرب جنوبی به طوغری جریان
ایدرک (کوک صو) ایله برلشور .

(صماتی) ، (صاران) صولری برلشدکن صکره (سیحان)
اسمنی آلوب برجوق چای وایرملر ایله ده ملاقی اوله رق (چقور
اووه) دن و (اطنه) شهرندن بالمرور (طرسوس) چایی محل
انصبابی یقیننده بحر سفیده دوکیلور .

سجانه نهری — (سکودلی) ، (خرما) اسمنده کی ایکی چایدن
مرکبدر .

بونلردن (سکودلی) چایی (چتال تپه) نک شمال سمتندن

ظهور و (البستان Elbstan) قصبه سندن مرور ايدرك (خرما) صوبي ايله برلشور .

(خرما) صوبي ايسه (بيك بوغا) طاغندن منبعى آلوب شرق جنوبى به طوغرى جريان ايدرك (بالنقه يا يلاسى) دنيلان محلى المرو (سكودلى) چاي ايله برلشور .

بو ايكي صويكديكري ايله برلشودكن صكره اسمى (جيحان) تبديل و استقامتى اولاجنوبه بعده غربه تحويل ايدر . جنوبه طوغرى حين جرياننده (مرعش) قصبه سى جوارنده صول طرفدن (آق صو) نامنده بر چاي آلور . (آق صو) دنيلان چاي دخی (چتال تپه) نك جنوبنده كي (باش كول = كول باشى) دن نبعان و غربه طوغرى جريان ايله (معدن) ، (چنار) كولارينك صولريني آلدقن و (بل ورن) ، (بازارجق) يايلايريني صولنه براققدن صكره (شكر اووه سى) اسميله تسميه ايديلان اووه يي بالمرور (جيحان) نهري نه قاريشور .

(جيحان) نهري (آق صو) يي دخی آلدقن صكره (بولانيق) يايلاسى صولنه ترك و (ذوالقدریه) و (سيس) قصبه لرى قربندن مرور ايدن توابغى صاغدن و (جبل بركت) دن كلان (آغا) چايي صولدن آلب (چيقور اووه) به داخل و (يمورطه لى) ليماي جنوبنده (اسكندرون) كورفزينه واصل اولور .

عاصى نهري [۳۰۰ كيلومتر و طول] — بونه (بعلبك) جوارنده (شرقى لبنان) طاغلرندن ظهور و جنوبدن شماله

طوغری مرور ایدرك (خص) كولنی تشکیل ایله (خص)
 قصبه‌سینی یارم ساعت مسافه‌ده بر اووه‌ده ترك ایدر. بعده (حما)
 شهرندن و (جسر شغور) قصبه‌سینی صولنه و (جسر جدید)
 قصبه‌سینی صاغنه براقوب (عمیق = آق دکز) كولنك آياغنی
 دخی آله‌رق مجراسینی جنوب غربی‌یه تبدیل ایدر.

مذكور كوله دخی (کرد) طاغنی طرفندن كله‌رك (عمیق)
 اووه‌سینی قطع ایدن (عفرین Afrin). (قره صو) نامنده‌کی
 چاپلر منصب اولور.

آندن صكره (عاصی) نه‌ری (انطاکیه) شهری او‌كندن
 بالمرور (سودیة) قربنده بحر سفیده دو‌کیلور.

(بصره کورفزی و رساننده جاری انهار)

بصره کورفزینه (فرات)، (دجله) نه‌رلرینك اجتماعندن
 حصوله‌كلان (شمال‌العرب) اسمنده‌کی نه‌ر جریان ایتكده‌در.

فرات نه‌ری — (قره صو = فرات غربی) و (مراد =
 فرات شرقی) چاپلرینك اجتماعندن حاصل اولمشدر.

قره صو [۴۰۰ کیلومتر و طول] — بو‌چای (دوملی
 Doumlou) طاغ‌نندن ظهور و غربیه طوغری مرور ایدرك
 صول طرفندن (بالان دو‌كن) طاغلرندن ظهور و (ارض‌روم)
 شهری ایله جوارینی اروا ایدن (یغمور) دره‌یی‌آلوب (ارزنجان)
 اووه‌سندن مرور ایدرك صاغ ساحلی اوزرنده (ارزنجان) شهر

مشہورینی براقوب (کاج) قصبہ سی قارشو سندنہ بر کو پریدن
 کچر . صکرہ نہر طار لاشعقہ باشلا یہرق مجراسنی جنوبہ تبدیل
 ایلہ صاغدن (دیوریک) طرفندن کلان (چالتا) صوینی اخذ
 و (اکین) قصبہ سی صاغ ساحلی اوزرنده ترك ایدر . صکرہ
 (عربکیر) قصبہ سی یقینندن کچن (عربکیر) چانی دخی صاغدن
 آلوب (کبان معدنی) قصبہ سندنہ وارمزدن اول (مراد) چانی
 ایلہ برلشور . [بو صویک کماحدن آشاغیسی اوفاق قایقلرک سیر
 و حرکتہ مساعد ایسده مجراسندنہ کی قیائلرک قردیرلمسی
 ودونک محللارندنہ کی کردابلری حصولہ کتورن مواقعک برطرف
 ایدلمسی لازمدر .]

مراد چایی [۵۲۰ کیلو مترو طول] — بو چای بری
 شیریان) طاغندن چیقوب (الشکرد) اووہ سنی قطع ایدن و دیگر
 (اکری) طاغذک جنوب شعبہ لرندن منبعی آلهرق (دیادین) دن
 مرور ایدوب (قرہ کلیسا) قصبہ سنی صاغنه ترك ایدن ایکی قولدن
 حاصل اولمشدر .

بو ایکی قول یکدیگریلہ برلشد کدن صکرہ (مراد) نامیلہ مجراسنی
 جنوب غربی یہ نحویل ایدر . بعدہ عارضہ لی و منبت اراضی داخلندن
 بالمرور (ملازکرد) قصبہ سنی کچک کدن صکرہ صاغدن بر قاج
 قولدن مرکب اولان (خنس Khnis) صوینی اخذ و (بولانیق)
 متاحیہ سنی صولنه براقوب صولدن آلدینی (قرہ صو) وادی سندنہ
 (موش اووہ سی) ایلہ (موش) قصبہ سنی ترك ایدر . بعدہ (مراد)

جایی (کنج) اراضی سنی قطع و (بالو) قصبه سی اوکنده کی کچیدن
کجوب صاغن (بری) چانی آلر ق (خر بوت) قصبه و اووه سنی
صولنده ترك و (چشک زک Tchimischguezek) چانی دخی
صاغن اخذ ایله (فرات) چانی ایله برلشور .

مذکور الاسامی (قره صو)، (مراد) چایلی پکدیگری
ایله برلشدکن صکره (فرات) نامیله [۱۸۰۰ کیلومتر و مجرای
حاوی] یاد اولنه رق (کبان معدنی) کوپرسندن بالمرور (موزور)
طاغی اوکنده غربه طوغری بیوجک بر دیرسک پیدا ایدرک
صاغن (قوری چای) نامنده بی چانی و (ملاطیه) قصبه سنی صاغن
ترك ایدن (طوخه) صوینی آلب مجراسنی جنوب شرقی به تبدیل
و (ایزولی Izoli) قریه سی اوکندن مرور ایتدکن صکره یوز
کیلومتر و لاق بر محله درت عدد چاغلان حاصل و (تلك Télèk)
موقعی اوکنده مجراسنی سمت غرب جنوبی به تحویل ایدر. [ایزولی
موقعه قدر (فرات) نهری اوزرنده قایق لرایش لرایسه ده اورادن
آشاغی به چاغلانلر اولدیغندن کچه منزلر]. آندن صکره (فرات)
نهری طرفیندن (قره چای)، (کاخته) صوینی کبی بر قاق صو
آلر ق (روم قلعه) بی صاغن و (بیره جک) قصبه سی صولنه
ترك و صاغن (نزیب) طرفندن مرور ایدن (جواد) و (عینتاب)
قصبه سی بقینندن کچن (ساچور Sadjour) چایلیخی اخذ و (قلعه النجم)
خرابه سنی و (بالیس = مسکنه) قلعه سنی صاغن ترك و مجراسنی
جنوب شرقی به توجیه ایدرک (جعبر) قلعه سی خرابه سی جنوبیندن

کچوب (رقہ) قصبہ سنی صولنہ براقور . بعدہ صولدن (الجزیرہ)
 قطعہ سنک کلیدی مثابہ سندنہ اولان (اورفہ) و (حران)
 قصبہ لرندن مرور ایدن (بلیج Belidje) چائی آلور . آندن
 صکرہ (زور) سنجاغنک مرکزی اولان (دبر) شہرینی صاغ
 ساحلی اوزرنده ترك و (البصير El-bouseir) قریہ سی جوارنده
 صولدن (خابور) چائی اخذ ایدر .

(خابور) چائی ایسہ باشلوجہ ایکی قولدن مرکبدر . آنلردن
 بری (رأس العين) قصبہ سی یقینندن و دیگر (ماردین) قصبہ سی
 جوارنده مرور ایدر . مذکور چای دخی صولدن (نصیبین)
 قصبہ سی یانندن کچن بر تابغی آلور .

(فرات) نہری (خابور) چائی آلدقندن صکرہ غایت واسع
 اووہ لرہ داخل اولہرق صاغ ساحلی کنارنده (عشارہ) .
 (ابو کمال) . (القائم) و (بغداد) . ۶۵ ساعت مسافہ دہ اولان
 (عنه Anah) نامندہ کی کوی و قصبہ لری ترك ایدر . صکرہ
 داخلندہ بولنان بر طاقم اوفاق اطہر اوزرینہ مبنی مواقعدن
 بالمرور کذا صاغ ساحلی اوزرنده خلفای عباسیہ دن «وائق باللہ ک
 اعمار کردہ سی اولان (حدیثہ) موقعی و شام کارباننک
 آرامکاهی اولوب داخلندہ زفت منبعلری و طوزلہ بولنان
 (ہیئت Hit) قصبہ سی ایلہ (قلعة الرماد) موقعی براقورق

(فلوجه Féloudje) قلعه سسنة کلور. [۱] بعده (فرات) نهري
 صول ساحلی اوزرنده (مسیب Mouseyyib) قصبه سنی ترك
 ایدوب مشهور (بابل) خرابه سنی صولنه و (حله Hille) قصبه سی
 کنارندن مرور ایدرك (حسینیة) قتالی اوزرنده کائن (کربلا
 = مشهد حسین) قصبه سنی و (غندیة) بتاقلغنی و (بحر ابونجم)
 نامنده کی کولی و (بحرنجف) دینلان کولک کنارنده واقع (نجف =
 مشهد علی) قصبه سی ایله جوارنده کی (کوفه) مشهور خرابه سنی
 صاغنه ترك و (شنافیة Chinafiyè) طرفندن کلان (شط
 الرماهیة) نامبله بر قول اخذ ایدرك (دیوانیة) قصبه سسنة کلور.
 بعده صاغ طرفدن الدیغی (شط العطشان) نامنده کی بر قول
 اوزرنده (سماوه) قصبه سنی براقوب (قلعة الحضر) اوکندن
 کچه رك (ناصریة) جوارنده صولدن (شط الاماره) و یا (الحی
 El-hai) نامنده (دجله) نهري قولارندن برنی آلور. صکره
 (فرات) نهري (سوق الشیرخ) قصبه سنی صاغنه و (متفک)
 بتاقلقلرینی صولنه ترك و بر طاقم اوقاق قریه لردن مرور ایدرك
 (قورنه) قصبه سسنة (دجله) نهري ایله برلشور.

دعده نهري [۱۶۰۰ کیلومترو طول] — (شط) اسمیله

[۱] (فلوجه) دن (مسکنه) یه قدر صولرك چوشغلنی زماتی واپورلر
 و (بیره جك) قصبه سسنة دکین کلکلر ایشلیه بیلور. (فلوجه) دن آشاغی
 (فرات) نهري برطاقم قتالره تقسیم اولمشدر.

دخی بنامدر . نہر مذکور (شط غربی) ، (شط شرقی) قوللارندن
مرکبدر .

بولردن (شط غربی) منبعی (صاری میشه) طغناك شرقده
واقع (كولجك GueuldjiK) نامند، كی كولك جنوبندن آلوب
[بو موقع (تلك) موقعنه ۱۰ كيلومترو اوزاقدرو .] (ارغی
معدنی) او كندن كچرك مجراسنی شرقه تبدیل وصولدن (سیوان)
معدنندن كلان (زیبانه Zibané) چایی بالاخذ جنوبه طوغری
جریان ایدر . بعده صاغ طرفنده (دیاربكر) شهرینی براقوب
او كنده کی اونبر كوزلی كوپریدن كچك كدن صكره مجراسنی شرقه
چو یروب صولدن (موش) شهری جنوبندن كلان (بطمان) چایی
و (رضوان) دن كلان دیگر بر تابعی اخذ ایدرك (تیل Til)
قریه سی او كنده (شط شرقی) ایله برلشور .

(شط شرقی) نہری ایسه (وان) كولك جنوبنده ایکی
منبعدن تنبع ایدوب (سعد) قصبه سندن كچرك صاغدن (بتلیس)
چایی اخذ ایدر .

شرقی وغربی شط نہری یكدیكری ایله برلشدكن صكره
(دجله) یعنی (شط) اسمیله یاد اوانه رق غایت طار بر یتاقدن
جنوبه طوغری جریان ایدوب (جزیره ابن عمر) اسمنده کی قصبه ده
بر اطه تشکیل ایدر . بعده (دجله) نہری وادیسی کنیشایهرك
صولدن (زاخو Zakho) دن كلان (خابور) صوینی آلوب (بوتما
Boutma) طاغناك اطرافنی طولاشدقن صكره (موصل)

وادیسنه داخل اولور. آندن صکره نهر مذکور (موصل) شهرینی صاغ ساحلنده و (نینوا) خرابه سنی صول طرفنده براقوب صولدن (زاب الکبیر) نامنده کی صوینی اخذ ایدر. [۱]
(دجله) نهری (بیوک زاب) صوینی آلدقن صکره جنوبه طوغری طرفینی چول اولق اوزره جریان ایدر. حین جریاننده صاغدن یاز موسمنده صوسز قالان برقاج ایرمنی و صولدن (کوچک زاب) صوینی اخذ ایلر.

(دجله) نهری (کوچک زاب) صوینی دخی آلدقن صکره (جبل حمین) ک حاصل ایتدیکی بوغازدن کچر ایکن (قلعة الجبار) ی صاغنه و (تکریت) قصبه سی یانندن بالمرور (اسکی بغداد) خرابه لرینی و (سامرا) قصبه سنی صولنه ترک ایدوب صولدن (کرکوک) دن و (شهرزور) یایلاسندن کچن (شط الادهم) نامنده بر تابعی آلوب (بغداد) شهری اورته سندن بالمرور صولدن ۵۰۰ کیلومترو امتدادنده اولان (دیاله) صوینی اخذ و صول ساحلی اوزرنده (عزیزیه = قلعة الشمر) موقعی ایله (کوة الاماره

[۱] (زاب الکبیر) دینلان (زاب اعلا) صوینی [۴۲۰ کیلو-مترو طول] منبعی (قطور) طاغلرندن اخذ و (الباق)، (کوار) یایلارینی وغایت طاغلق و عارضه لی اولان (حکاری) اراضی سنی مرور ایدرک صاغنده (باش قلعه) و (چوله مرک) قصبه لرینی وصولنده (چال) قصبه سنی براقوب مرتفع بر وادیده کائن (عمادیه) قصبه سی یقینندن کچن بر تابعی صاغدن و (رواندز) قصبه سندن مرور ایدن (رواندیز) صوینی صولدن آلوب (عقره) موقعی صاغنه و (ارییل) قصبه سنی صولنه ترک ایدرک (دجله) نهری ایله برلشور.

(Kouit el - Amara) [۱] قصبه سنی ترك ایتدکدن و (فرات) نهری ایله اتصال کسب ایدن (شط الاماره = الحی) نامنده کی قول تفریق اولندقدن صکره ابتدا مجراسنی شرقه و صکره جنوبه تبدیل واوراده (امام علی الغربی) قصبه سنی صاغنه و (امام علی الشرقی) قصبه سنی دخی صولنه ترك و (عمارہ) قصبه سی یقینندن مرور ایدر. بعده بر طاقم بتاقلقلردن کچوب (قورنه) قصبه سنده (فرات) نہرینه ملاقی اولور [۲].

شط العرب [۱۸۰ کیلومترو] — (فرات)، (دجله) نہرلری یکدیگری ایله برلشدکدن صکره (شط العرب) اسمنی آلہرق جنوب شرقیہ طوغری جریان ایدر. حین جریانده صولدن ۶۸۰ کیلومترو مجرای حاوی اولوب ممالک ایراندن کلان و (سامیدہ Samida) بتاقلنی دروننده یاییلان (کرخا Kerkha) نہرنی اخذ و صاغ ساحلندن اوچ کیلومترو اوزاغنده (بصرہ) شہرنی ترك ایدر. بعده (شط العرب) جبلاق و دوز بر اووہ دن کچہرک باشلوجہ ایکی قول ایله (بصرہ) کورفرینہ دوکیلور. مذکور قوللردن

[۱] (کوت) لسان ہندیدہ حصار وقلعہ معناسہ کلوب عراقک اول سمترلندہ طوپراقدن یاییلان قلعلہ (کوت) اطلاق ایدرلر.

[۲] (دجله) نہرندہ واپورلر (بغداد) دن (موصل) ہ زورقلہ ایشلیہ ییلور. (دجله) نہری (فرات) نہرینہ نظراً دہا طولامباج بر مجرا دروندن جریان ایدر ایسہدہ (فرات) دہ تصادف اولنان قوم بیغلری وقامشقلر بوندہ موجود اولدیفندن (دیاربکر) دن اعتباراً آشاغیہ طوغری کلکلر ہر وقت کیدہ ییلور.

ایران طرفندہ اولانی (محمرہ) قصبہ سی یقینندہ ممالک ایرانند
کلان ۵۴۰ کیلو مترو طولی بولنان (کارون = قارون) نہری
اخذ ایدر۔ بو ایکی قول آرمہ سندہ تشکل ایتمش اولان اطہ دخی
(جزیرۃ الکعب Kaib) اسمنی آلور۔

❖ کولار ❖

آسیای عثمانیدہ کولار کثیر اولوب سطحاً (اسو و بحرہ)
کوللرندن زیادہ در۔ باشلو جہلری (وان) کولی ایلہ (بحر لوط)
و (طوزلی کول) (اکردیر) (بک شہر) (آق شہر) (صبانجہ)
(ازنیق) (ابولونیا = میخالیج) (مانیاس) کوللریدر۔

وانہ کولی — بو کول آسیای عثمانیدہ بولنان کوللرک الہ
بیوکی اولوب تقریباً ۶۵ فرسخ محیطندہ اوج طرفی مرتفع
طاغر و یوکسک یا بالار ایلہ محاط و شرق جہتی بر یا یلا ایلہ
محدود در۔ سطح بخردن دخی ۶۲۵ مترو قدر ارتقاعی ۲۵ مترو
قدر دخی درین یرلری وارد در۔ کندویہ متعدد چای و درہ لر جریان
ایتمکدہ در۔ باشلو جہلری (بند ماہی = صفوق سو) و (مارمید
= قرہ چای) در۔ کولک صوبی طوزلیدر، درونندہ (سازان)،
(کفال) بالقری صید ایدلمکدہ در۔ بو بالقر کولک صوینک
ترکینندہ کو کردلی سودہ بولندیغندن موسم صیفندہ یشایہ میوب
چایلرک مجرالینہ طوغری هجوم ایدرلر۔

کول داخلندہ واپور ایشلمک تصور ایدلمشدر۔ فقط الیوم
یلکن کملری ایشلمک اسکالرہ اوغرایہرق مذکور کولک

محیطی طولاشمقدہ در . ایشلک اسکله لری دخی (وان) ،
(آخلاط) ، (ارجیس) . (طاطوان) در . (وان) ایله (آخلاط)
آرہ سی ۱۷۰ میل بحریدر . (وان) کولی داخلندہ چند عدد
اطہ حق موجود و بشلوجہ سی (واسطان) اسکله سی قارشوسندہ
(آقطمار) نامیلہ مشہوردر ،

بحر لوط — بوکا (بحر میت) دخی دیرلر . مذکور کولک
صوبی دخی آجی اولوب عمقی زیادہ اولدیغندن بحر سفیددن
کولہ قدر بر قنال آچلمش اولسہ بحرك صوبی مذکور کولہ
جریان ایدہ چکی طبعیدر . (بحر لوط) ۶۴ کیلومترو طولندہ
و ۸ الی ۱۳ کیلومترو عرضندہ در .

بو کول ۵ کیلومترو عرضندہ ۶ کیلومترو طولندہ مثلث
شکلنہ مشابہ اولان (حولہ Houle) و (طبریہ) کولارینک صوبی
(جبل الشیخ) ک طرف غریبسندن حاصل اولان (آردن =
ژوردن) نہری واسطہ سیلہ آور .

(طبریہ) کولی دخی (سوریہ) قطعہ سندہ بولنان کوللرک
(بحر لوط) دن صکرہ اک بیوکیدر . مذکور کولک ۲۰ کیلومترو
عرضی و ۲۱ کیلومترو طولی اولوب سطح بحردن ۲۳۰ مترو
مرتفعدر .

طوز کولی — بوکا (طوزلی کول) ویا (قوچحصار) کولی
دیرلر . مذکور کول مرکز یا لاسنک شرق شمالی سندہ و ۱۱۰۰
کیلومترو تربیعندہ اولوب (وان) کولندن صکرہ ملک عثمانیہ دہ

بولتان كوللارك اك بيو كيدر. سطح بحردن دخی ۹۵۰ مترو قدر مرتفعدر. مذکور كوله صوبي آجی و طوزلی اولديغندن بهر سنه حزيرانده صوبي چكيلوب طبيعي پك چوق طوز حاصل اولور. بو مملحه نك سنوی اوج ميلیون قیه دن زیاده صرفیاتی واردر. كولك شرق شمالیسنده واقع (قوچحصار) قصبه سی بو یوزدن خیلی استفاده ایتمكده در. اشبو طوزلی كوله جهت غربیه دن (سلطان) طاغندن كلان (این) صوبي و سمت جنوب شرقیدن (حسن) طلاغی اتكلرندن چیقان (بیاض) صو دو كيلور. غربنده دخی (مراد صو) نامنده بر كول واردر. كول داخلنده بر قاج عدد اطه جق موجوددر. بو اطه لرك برنده طاتلو صو و بعض ابنيه عتیقه آناری مشاهده ایدلمكده در.

اکردیر کولی — بو كولك جنوبنده (اکردیر) قصبه سی بولديغندن او نام ایله یاد ایدلمكده در. اطرافی بتون سنکستان و جبال اولان مذکور كول ایکی طرفنده بولتان عوارضدن طولانی ایکی یه تفرق ایلمشدر که شمال قسمنه (حویران Haviran) و جنوب قسمنه (اکردیر) کولی اسمنی ویرمشلردر. بولردن (حویران) کولی مدور و (اکردیر) کولی بیضی شکلنده در. کیتلو بالق صید ایدیلان مذکور (اکردیر) کولی ۴۵۰ کیلومتر و مسافه استیهاب ایتمشدر.

بکشر کولی — طولانی شکل اولان بو كول (دیپ پوراز) طاغنگ شرقنده ۶۰ کیلومتر و طولنده و ۶۰۰ کیلومتر و

مترو تربیضہ اولہرق درونندہ دالیان خدمتی ایفا ایدر اطہ جقلر موجوددر۔ بوکول (بکشہر) صوی واسطہ سیلہ (کوک = کیك) طاغٹک جنوبندہ واقع (صوغلہ Soghla) کولہ اتصال کسب ایتشددر۔ (بکشہر) کولٹک صوی دخی زیادہ لشہرک قونیہ اووہ سندہ واقع (وارساق) تعبیر اولنان بیوک بتاقلغہ جریان ایدر۔ اشبو قونیہ بتاقلغی ایسہ ۷۰ : ۸۰ کیلومترو طولندہ جہیم بر بتاقلقدر۔

آق شہرکولی — بوکول (سلطان) طاغٹک سمت شمالیہ سندہ کندی اسمندہ کی شہرک قربندہ و ۱۸ کیلومترو طولندہ اولوب (ابر Eber) نامندہ کی کولک صویخی بر آباق واسطہ سیلہ اخذ ایدر۔

(آق شہر) کوانٹک جنوب شرقیہ سندہ صیغ و طولانی الشکل (ایلغین) کولی واردر۔

ازنیق کولی — مذکور کول ۲۰ ساعت محیطندہ و ۱۰۰ مترو عمقندہ اولوب (کملیک) کورفزیہ بر آباق ایلہ متصلدر۔ (ازنیق) قصبہ سی دخی کولک ساحل شمال شرقیہ سندہ کاشندر۔

آبولونیا کولی — بو دخی (ازنیق) کولی وسعتندہ اولوب درونندہ اطہ جقلر و حصر سازی و کثیر المقدار بالق بولنور۔ مذکور کولہ (سندجان Sendjan) صوی ایلہ برلشان (اطرانوس) صوی جریان ایتکدہدر۔ بو کولک بالق حاصلاتی کثیردر۔

مایاس کولی — ۲۳۰ کیلو مترو تربیعنده اولان بو کولی
اوزونجه یابیلادن چیقان (قره دره) حصوله کتورمشدر .
سولرک جوشقونلغی زماننده (مایاس) کولی اطراف
اراضی بی باصه رق صولری چکار کدن سکره جوارنده پک چوق
بتاقلق حاصل ایدر .

آسیای عثمانیده مذکورالاسامی کوللرندن بشقه پک چوق
کول موجود و آنلر منسوب اولدقلری ولایات داخلنده
مذکوردر .

تعریفات ملکیه

آسیا قطعه سنده بولنان ممالک شاهانه (۲۲) ولایت ایله
(جبل لبنان) مستقل متصرفلغی و (سیدسام) بکلکلی حاویدر .
ولایات مذکوره دن (قسطنیونی) ، (طربزون) ولایتلری
بحر سیاهه و (خداوندکار) ولایتی (مرمره) دکزینه و (آیدین) ،
(جزائر بحر سفید) ولایتلری و (سیدسام) بکلکی اطهر دکزینه
و (قونییه) ، (طنه) ، (حلب) ، (بیروت) ولایتلری بحر سفیده
(بصره) ولایتی (بصره) کور فزینه ساحلدر . (بغداد) (موصل) ،
(وان) ، (ارضروم) ولایتلری حدود شرقیه ده و (بتایس) ،
(دیاربکر) ، (عموره العزیز) (سیواس) ، (انقره) ، (سوریه)
ولایتلری وسط ممالکده و (حجاز) ، (یمن) ولایتلری (بحر احمر)
ساحلده واقعدر .

ولایات مذکورہ نك مقر ادارہ لری كندی اسمایله مسمی
شهر لردر. فقط (خداوندگار) ولایتك اداره مركزی (بروسه)
و (آیدین) ولایتك مقر اداره سی (ازمیر) و (معموره العزیز)
ولایتك كرسی اداره سی (خربوت) و (سوریه) ولایتك
(شام شریف) شهر لریدر .

(جبل لبنان) متصرفی و (بیت الدین) ده و (سیسام) بکی
(حورا Hora) قصبه سنده اوطور مقدمه در .

(حجاز) ولایتك مقری (مكه مكرمه) و (طائف) و (یمن)
ولایتك (صنعاء) شهر لریدر .

— بحر سیاه ساحلنده واقع ولایات —

﴿ قسطنونی ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صنایعہ — صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

مرمر — آناتولی شاهانهك حاوی اولدینی ولایاتدن
(قسطنونی) ولایتی شمالاً (بحر سیاه) ساحل اوله رق شرقنده
(طربزون) ، (سیواس) و جنوبنده (انقره) ولایتلری واقع
وغربنده (خداوندکار) ولایتی و (ازمید) متصرفلنی کائندر .
سکنه — قسطنونی ولایتك مقدار سکنه سی مسلم و غیر
مسلم اوله رق ۹۲۱،۲۱۳ قدر نفوس ذکور وانات تخمین
ایدلمکده در .

تعریفات طبیعیہ — ولایت مذکورهك ارضی طاغلق
و اورماللری کثیر عارضه لی بر یایلا اولوب طاغلرنده دخی معادن
موجود و باشلوجه واپور کموری ایله باقر معدنی کثرتلودر .
طاغلرینك باشلوجه سی آناتولی سلسله شمالیه سیدر .
(ایلغاز) ، (بولی) ، (عباس) طاغلری مذکور سلسله جبالك
اقسام مهمه سندندر . (ایشیق) ، (آلا) ، (قوش) طاغلری دخی

(انقره) ولایتی حدودینک بر قسمی تشکیل و (فیلیوس) ،
 (سقاریه) نهرلری حوضه لیزی بری برندن تفریق ایدر لر .
 (قزل ایرمق) ایله (دوره کانی) ، (بارطین) ، (فیلیوس) ،
 (میلان) صولری (قسطنیونی) ولایتی انهارنده داخل و بونلردن
 (قزل ایرمق) ولایتک شرقنده و (میلان) صوی ضربنده
 جاریدر .

محصولات ارضیه و صنایع — (قسطنیونی) ولایتک هواسی
 لطیف و ارضی منبتدر . سمت غریبسنده برنج یتیشور و ادیلری
 دخی واردر .

محصولات ارضیه سی حبوبات ایله (کراسته) ، (کتان) ،
 (بون) در . (ارکلی) ده کی (معدن کوری) مشهوردر . مرعالرنده
 دخی (کچی) ، (قیون) کلیت اوزره بسلنور . باقر معدنلرینک
 کثرتندن ناشی اها ایسنک باقر جیلق صنعتده مهارتلی واردر .
 ولایتک تجارتی (ابنه بولی) ، (سینوب) ، (ارکلی) و (اذمید)
 شهرلری ایله جریان ایتکده در .

— صورت اداره —

(قسطنیونی) ولایتی (قسطنیونی) ، (بولی) ، (سینوب)
 (کنفری) نامنده درت عدد متصرفله منقسمدر . مقرر ولای
 (قسطنیونی) شهری اولوب سنجاقل مرکزلی همنامی اولو
 شهرلردر . مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضالر بروجه آ
 جدولده کوشتمشددر .

بولی سنجانی			قسطمونی سنجانی		
مرکز اداره لری	قضالر	نومبر	مرکز اداره لری	قضالر	نومبر
=	ارکلی	۲	=	اینه بولی	۲
=	بارطین	۲	=	زعفرانبولی	۲
=	کونیک (طوبالی)	۳	=	طوسییه	۲
=	کرده	۳	یازی کوی	اراج	۳
	دوزجه	۲	=	طاش کویری	۳
	مدزی	۳	بازار علی	ماطای	۳
صوچانی	حیدیه	۳	یازی کوی	حیدیه (کریه)	۲
سینوب سنجانی			کنگری سنجانی		
=	بوی آباد	۳	=	چرکش	۳
=	استفان (یا عیالچی)	۳			

— احوال بلاد مشهوره —

قسطمونی شهری — مقر ولایت اوله رقه اسکله سی اولان
 (اینه بولی) قصبه نیک ۱۸ ساعت جانب جنوبیسنده ایکی طاغ
 آله سنده کائن و آب و هوای لطیف بر بلده در. شهرک شمالنده
 مزروع ترلار و دروینده اشجار مئمره یی حاوی متعدد باغچه لر
 وار در (قسطمونی) نیک (عربانی) تعبیر اوله ان اریکی
 مشهور در.

قسطمونی قضاسی قیزلار مق (توابعدن) کولک

ایرمق) نامنده کی صوجریان ایتدیکی جهته ارضی منبت و محصولاتی برکتلودر .

معمولات صناعیه سی اکثر محللره کوندرملکده اولان اوانی نحاسیه و دوشمهیه الیرشلی کوزل بصمه لر و پاموقدن یتاقلق چارشف، بشکیر، وکوملک بزی مثللو شیردر . معاملات تجاریه سی تفیک واورغان و سائر در .

مذکور قضاده بش قطعه اورمان بولندیغندن کراسته اخراجی چوقدر .

مع نواحی قسطنونی شهرینک ۳۴ محله سی و ۳۳,۰۰۰ قدر نفوسی وارددر .

بولی قصبه سی — متصرفلق مرکزی اوله رق مقر ولایتک غرب جنوبیسنده و ۶۰ ساعت مسافه سنده اطراف اوج درت ساعت قدر امتداد ایدن طاغیر ایله محاط اووه نک و سطنده کائن قدیم بر بلده در .

قصبه نک منظم سی کوزل و هواسی معتدل اولوب خارجی اشجار و بساتین ایله مزیندر .

آثار عتیقه دن یازولی و اویمه لی مرمر طاشلر موجوددر . قصبه نک و سطنده (حصار) تعبیر اولتان یوگسک محله عموم ایچون بیوک بر ساعت وارددر .

(بولی) قصبه سنک بر ساعت جانب جنوبیسنده واقع طاغ اتکرنده علل و امراضه نافع و اینیه سی عتیق ایکی باب

کارگیر ایلیجه موجود و بونلرک صوی کورک دلی و تیمورلی اولدینی مرویدر.

قضائک معاملات تجاریه سی (تفتیک) ، (کراسته) ،
(افیون) و حبوبات یوزندن اولوب بونلر اسکلہ سی اولان (ارکلی) ،
(آچہ شهر) ، کوتوریلور.

مینوب قصبہ سی — متصرفلق مرکزی اوله رق مقر ولایتک
۳۶ ساعت جانب شمال شرقیسنده و ساحل بحر سیاهده کائندر.
لیمانی دخی هر درلو سفائن بارینه جق صورتده محفوظدر.
قصبه نک هوایی کوزلدر، محصولات صناعیه سی کوش تلدن
معمول ظرفلر و سائر شیلدر.

(کرزه Gerze) ناحیه سنده دخی یوکن دیوان وقوشاق
اعمال اولمقدهدر.

کنفری قصبہ سی — متصرفلق مرکزی اولوب مقر
ولایتک ۲۴ ساعت جنوبنده دوز بر محله واقعدر. خارج شهر
دخی ایکی بچق ساعت امتدادنده باغ و باغچه ایله مزیندر.
(کنفری) ویا (چققری) قصبه سنک میوه سی کثیر و طاتلی
و آجی صولری چوقدر. قصبه نک هوایی اولقدر ایو اولمدینی
جهتله اهالیسی ایام صیفده باغلرینه کیده رک یاز موسمنی اورالده
امرار ایدرلر.

قصبه نک محصولات صناعیه سی غایت طیانقلی و مغنیسا تقلیدی
الاجه و بزندن معاملات تجاریه سی تفتیک و سائر اخذ و اعطاسندر
عبارتدر.

قصبه یه اوج ساعت مسافه ده بر دره ایچنده کائن مغاره ده
 قیا طوزی مملحه سی وارذر. بو مملحه نك طولاً ۱۰ عرضاً ۷
 ساعت مسافه سی اولوب بو مسافه نك قننی محلی حفر اولنسه
 طوز ظهور ایدر. مذکور مملحه دن سنوی اوتوز بیک حیوان
 یوکی طوز اخراج اولنور.

کذا قصبه یه ۵ الی ۶ ساعت مسافه ده (کول طوزی)
 مملحه لری اولوب بونلردن سنوی تقریباً قرق بیک قیه یه قریب
 طوز حصوله کلور.

اینه بولی قصبه سی — (اینه بولی) قضا سناک اداره مرکزی
 اوله رق مقر ولایتک جهت شمالیه سنده و بحر سیاه ساحلنده طاغ
 اتککنده کوزل بر موقعه کائندر. قصبه نك آب وهوا سی اطفیف
 و داخل و خارجی اشجار مشمره بی حاوی باغچه لر ایله مزیندر.

(اینه بولی) قصبه سی سواحل بحر سیاه اسکله لرندن معدود
 اولدینی جهته اداره مخصوصه ولید و سائر قومانیایا واپورلری
 اوغراز، بو وسائط ایله ایچرو طرفلرندن ادخالات و او نسبتده
 اخراجات وقوع بولور.

قصبه ده (سندال)، (کمی) انشا و (کتان بزی) اعمال اولنور.
 (اینه بولی) نك اورمانلری کثیر اولوب معاملات تجاریه سی
 (تفتیک)، (کراسته)، (الما)، (کستانه) و سائر دره.

زغفرانبولی قصبه سی — قسطنیونی سنجاغ نك قضا مرکز-
 لرندن بری اوله رق مقر ولایتک ۲۴ ساعت سمت غریب سنده

ایکی طرفی قیالقی بر دره ایچنده کائن و (زغفران) تجارتی ایله مشهوردر. اسکله سی اولان (بارطین) قصبه سنه دخی ۱۴ ساعتده کیدر یولی وارددر. قصبه نك هوا سی معتدلدر. زغفرانبولینك غرب جهتده بولنان باغ و باغچه لر درت ساعت طولنده اولان بر مغاره دن چیقان صو ایله اروا و سمت شرقیسنده کی یرلر (آراج) صوبی واسطه سیله اسقا اولنور.

زغفرانبولینك اورمانلری کثیر اولوب بوندن سفینه یه الویرشلی کراسته لر اعمال ایدیلور. قضانك معاملات تجاریه سی ایسه (تفتیک)، (کاو ساله)، (سختیان)، (حبوبات)، (اوزوم) کی شیلردر.

طوبه قصبه سی — مقر ولایته مربوط قضا مرکز لرندن اوله رق (قسطمونی) نك ۱۲ ساعت سمت جنوبیسنده و (ایلغاز) طاغنك جهت شرقیه سی اتکلرنده وایکی تپه آره سنده مبیدر. قصبه نك آب و هوا سی معتدلدر.

مذکور قصبه نك خارجاً اوج طرفی باغ و باغچه لر ایله محاط اولدیغندن ایام صیفده اهالیسی اورالرده بولنان صیفه لرینه نقل ایدرك ایشلریله مشغول اولدقلری کی قصبه جه معاملاتی اولانلار دخی صبا حلری قصبه یه واقشام اوستی باغلرینه کیدرلر.

مذکور قضانك اورمانلرندن حاصل اولان کراسته اسکله یه بعدتی جهتله محلنده صرف اولنور.

طوسییه نك پرنجی مشهوردر . معاملات تجاریه سی دخی محصولات ارضیه و صناعیه سنك جوار قصبه و شهرلره نقل ایله اجرا ایدیلور.

دوزیم قصبه سی — (بولی) متصرفلنك قضا مرکز لرندن اوله رق (بولی) نك ۱۲ ساعت جهت غربیه سنده دوز بر اوووده کائندر . قصبه نك دوت طرفی دوز و بعض محللری بتساقلق اولدیقندن هوامی یاز موسمنده آفرجه در.

(دوزجه) قضا سنه تابع (آچه شهر) ساحل بحر سیاهده بولندیقندن او جوارك اسکله سیدر . (دوزجه) یه اولان بعدی ۶ ساعتدر . (آچه شهر) ناحیه سنك ساحلنه هوالرك مساعده لی وقتنده تجار کیلری یناشمقده در.

ارکلی قصبه سی — ارکلی قضا سنك مرکز اداره سی اوله رق مقر لوانك جهت شمالیه سنده ۲۴ ساعت بعدنده و بحر سیاه ساحلنده کائندر . (بولی) نك دخی اسکله سیدر.

(ارکلی) حوالی سنده پك چوق کور معدنلری اولوب سفن هایون و تجار سفائی اورالردن کور آلورلر . (ارکلی) نك معمولات صناعیه سی سفائن خلاطی ایله (سختیان) و کتان بزندن عبارتدر.

(ارکلی) قضا سنده بولان اورمانلرك بعضی سندن کیسلان کراسته لر جوار اسکله لره نقل اولنمقده در . (آلابی) ناحیه سی (ارکلی) قضا سنه مربوطدر.

(دورك)، (چهارشنبه) ناحیه لرندن تشکیل اولنان (حمیدیه) قضاسی دخی (ارکلی)، (زغفرانبولی) قضاری آره سنده در. اداره مرکزی (صوچانی) قریه سیدر. بو قریه نك (بولی) یه اولان بعدی ۱۶ ساعتدر.

بارطین قصبه سی — بو اسمده کی قضانك مرکز اداره سیدر. مذکور قصبه (بولی) نك شرق شمایسند و کندی نامنده کی صویك کنارنده کائندر.

بحر سیاهدن کلان کبیلر (بارطین) صوی اوزرنده یارم ساعت مسافیه قدر کیروب مذکور صو کنارنده بولنان (کراسته) انبارلرندن کراسته اخذ ایلر. (بارطین) نك معمولات صنایعیه سی آغاجدن یازی طاقی و کی خلاطندن وسائرمدن عبارتدر.

(بارطین) قصبه سنه ۵ ساعت مسافده (قالوس) اسکله سی واردر. (اماصری) ناحیه سی نواحی مشهوره سندن بریدر.

بوی آباد قصبه سی — (بویواد) نامیه یاد ایدیلان بو قصبه مرکز لوا اولان (سینوب) نك ۱۹ ساعت جنوبنده (کوکایرمق) وادیسند کائندر. قضاده کثرتله برنج زرع اولنور. قضانك شرقده واقع (طوراغان) ناحیه سی بو اداره یه مربوطدر. مذکور ناحیه نك (اودلیق) نامنده کی محله آرسنیک معدنی کشف اولتمشدر.

﴿طربرزون ولایتی﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صناعیہ — صورت اداره — احوال بلاد مشہورہ .

مرور — طربرزون ولایتی قرہ دکز ساحلینک قسم شرقیسی
بوینجہ ممتد اولہرق شرققدہ روسیہ دولتک (قافقاسیہ) قطعہسی
وجنوبندہ ولایات شاہانہدن (ارضروم) ، (سیواس) و غربندہ
(قسطنونی) ولایتلری کائندر .

سکنہ — ولایت مذکورہدہ اکثریسی اسلام و متباقیمی
ملل ساژردن عبارت اولہرق ۷۵۷,۰۰۰ قدر نفوس ذکور
واناث واردہ .

تعریفات طبیعیہ — بو ولایتک هواسی معتدل و ارضی
طاغلقدردہ صرہ طاغلری (لازستان) طاغلری نامیلہ (قافقاسیہ)
طاغلرندن بدأ ایلہ غربہ طوضری بحرسیاہہ موازی امتداد
ایدردہ باشلوچہ قسملری (چال) ، (قولات) ، (ککشخانہ) ،
(کومبت) ، (قطران) طاغلریدردہ .

(یشیل) ، (قزل) ایرمقلر ایلہ (مراد) ، (خارشیط) چاپلری
(طربرزون) ولایتک انہارندن معدود درہ .

بونلردن (مراد) ایرمق (سیواس) ولایتی داخلندن
(خارشیط) چانی (ککشخانہ) طاغلرندن ظہور ایدردہ (مراد)

ایرمق) صامسونده (خارشید) چایی (تیره بولی) شرقده دکره دوکیلور.

محصولات ارضیه و صنایع — طربزون ولایتک ارضی طاغلق ایسه ده منبت و محصولدار اووه لری واردر. خصوصیه ساحله قریب اولان یرلری غایت منبتدر. باشلوچه حاصلاتی (برنج)، (مصر)، (بقله)، (فصولیه)، (نخود)، (چودار)، (حنطه)، (کندیر)، (توتون)، (فندق)، (بال) در.

حاصلات صناعیه سی (عبا) و کچی قیلندن (چوال) در. باقر جیلق دخی طربزون اهالیسنه مخصوص کبیدر.

(طربزون) ولایتی (طربزون)، (صامسون) کبی ایشلک اسکله لره مالک اولدینی جهته آناطولی شاهانه ولایاتنک بحر سیاه ساحلنده برنجیسی اولمق حسیله تجارتی یولنده در.

— صورت اداره —

طربزون ولایتی (طربزون)، (جانیک)، (کمشخانه)، (لازستان) نامنده درت عدد سنجاغه منقسمدر. مقر ولایتی (طربزون) شهری اولوب (جانیک) متصرفی (صامسون) قصبه سنده و (لازستان) متصرفی (ریزه) ده (کمشخانه) متصرفی مرتفع بر محله مینی (دال طبان) قریه سنده اوطوردر. مذکور سنجاقلرک حاوی اولدینی قضالر آتیده کی جدولده مذکوردر.

لازستان سنجاغی			طربزون سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	ب. پ.	مرکز اداره لری	قضالر	ب. پ.
=	آته مع همشین	۳	=	اردو	۲
=	خوپه	۳	=	کره سون	۲
کمشخانه سنجاغی			=	تیره بولی	۳
			بیوک ایچان البکو	کوره له	۳
آراداسا	طرول	۴	فول	وقف کبیر	۳
=	کله کیت	۳	=	سورمنه	۳
قره جه	شیران	۲	پلاتانه (پولقانه)	آقچه آباد	۴
			=	اوی	۳
			جانیک سنجاغی		
			=	بافره	۲
			=	اوتیه	۳
			=	فاتیبه	۳
			=	چهارشنبه	۳
			=	ترمه	۳

— احوال بلاد مشهوره —

طربزوره شهری — مقر ولایت اوله رق آسیای عثمانینک
 (بحر سیاه) ساحلندء برنجی درجه ده ایشلک و تجارتگاه
 اسکله سی و قدیم بر بلده سیدر. شهرک هواسی لطیفدر. مقدار
 دخی ۴۵,۰۰۰ راده سنده در. دروننده هر نوع صنایع
 بولنور بیوک بر چارشوسی واردر. اعمال اولنان (کشان

بزی) دخی (طربزون بزی) نامیله مشهوردر. (ماچقه) ناحیه. سنده بولنان معدن صوینک بعض امراض جلدیه به منفعتی سویلنمکدهدر. طربزونه یارم ساعت مسافده دکرمن دره سی اوزرنده کارگیر قدیم بر کوپری وارد ر.

(آچه آباد) قضاسنه مرکز اولان (بولتخانه) (طربزون) ک اهمیتلی و محفوظ لیان محلیدر.

صامسونه قصبه سی — (جانیك) متصرفلغك اداره مرکزی اوله رق بحر سیاه ساحلنده آناطولی شاهانه نك بغایت ایشلك بر اسکله سیدر. بحر سیاه ساحلنه کلوب کیدن سفائن تجاریه مذکور اسکله به اوغرایوب خیلی اشیا اخذ و اخراج ایدر. (صامسون) ک چارشوسنده هر نوع اصناف واردر.

قصبه نك قیش موسمی استانبولك قیش موسمندن دها ملائمدر. یازلری دخی استانبولك یازندن دها صیجاق اولوب اك صیجاق زمانی ایلول آیدر.

کمشخانه قصبه سی — کندی اسمی ایله مسمی متصرفلغك مرکز اداره سیدر. فقط شمدیکی حالد متصرفلغه (دال طبان) قریه سی مرکز اولمشدر. منسوب اولدینی قضا داخلنده (چوراب) (مشین)، (سختیان) اعمال اولنور. (یغور دره) ناحیه سنده دخی قبا چوراب پاییلور. (کمشخانه) ایله (طربزون) یننده (زیفانه) بیونی موجوددر. (طربزون) ایله آره سی ۲۱ ساعتدر. ریزه قصبه سی — لازستان سنجاغك اداره مرکزیدر.

(ریزه) قصبه سی بحر سیاه ساحلند بولنه رق ایشلک بر لیمائی
مشتعلدر. قصبه ده بر جسم قلعه خرابه سی واردر.

قصبه نك فاتحی اولان (جعفر پاشا). (حز بهك) محله سنده
انشا ایتدیرمش اولدینی جامع شریف قربنده مدفوندر.
طاشدن معمول مقبره سی غایت مصنعدر.

مذکور قصبه ده پورتقال ولیمون آغا جلری آچقده اوله رق یتشور.
(ریزه) قضا سنده اعمال ایدی لان اینجه و قالین (کتان بزی)
ارضرومه و بغداد و درس عادتہ نقل ایله فروخت اولنور. کتان دن
پشکیر و (شال) تعبیر ایدی لان (یون شیاق) دخی نسج و اعمال
ایدی لور.

(ریزه) جوارنده اورا جه (یاغلی طاش) تعبیر ایدی لان
و کوبره مقانده تر لاله فرش اوانان کیر چلی طوپراق واردر.
بعض قریه لرنده بیاض کیرج طاشی و کره میدا اعمالنه مخصوص
یالچیق بولنور.

(ریزه) نك (وان) قریه سنده بر اورمان ایچنده نبعان ایدن
صیجاق صو جریان ایتدیکی محللرده کیرجلی طاش براقور.
بوصوده نحاس رایحه سی اولوب او یوز علتنه نفی وار ایش.

سورمه قصبه سی — بحر سیاه ساحلند بولنه رق کندی
اسمنده کی قضا نك اداره مرکزیدر. قصبه ده آغ اعمالنه مخصوص
کندیر ایلکی کلیت اوزره یاپیلوب درس عادت ایله روم ایلی
جهتلینه نقل اولنور.

تیره بولی قصبه سی — (بحر سیاه) ساحلنده ایشلک براسکله در،
قصبه نك هوا سی لطیف و صاغلمدر بر بچق ساعت مسافه سنده
بر قلعه خرابه سی موجوددر .

کیره سوره قصبه سی — بحر سیاه ساحلنده بر قضا مرکزیدر .
(تیره بولی) به اولان بعدی ۱۲ ساعتدر . قصبه ده (قره کتان
بزی) ، (پشکیر) یاپیلور ، خارج قصبه به نقل ایله فروخت
اولنور .

بعض قریه لرنده (کلیم) ، (عبا) و شمال تعبیر اولنان
(شیاق) نسج ایدیلور .

قصبه اهاالینک قیو مجیق و باقر جلیق صنعتلری وارددر .
فندق محصولی کثیردر .

اردور قصبه سی — (بحر سیاه) ساحلنده واقع اوله راق
کندی اسمی ایله مسمی قضانک اداره مرکزیدر . (کیره سون)
قصبه سنه اولان مسافه سی ۱۲ ساعتدر . نفس قصبه ده (تفنک) ،
(مقراس) یاپیلور . باقر جلیق و قیو مجیق صنعتلری دخی وارددر .
بعض قریه لرنده کورکن آغاچندن (قواطه) ، (کورک) اعمال
اولنه رق روسیه ممالکنه نقل ایله فروخت ایدیلور .

سمت جنوبی سنده بولنان (اولوبک) ناحیه سنده یوندن شال
و (کلیم) ، (کشان بزی) اعمال و قصبه به نقل ایله فروخت
اولنور . (اولوبک) قریه سی ایله (اردو) قصبه سی بینی ۶ ساعتدر .

قصبه نك (بلبل دره سى) دنيلان محلنده مرمركي سرت و بياض
بر نوع طاش جيقوب اينيه يه صرف ايديلور .

(بوله مان) ناحيه سنده كوكرتلى بر قابليجه اولوب بونك
سويندن (طرېزون)، (سامسون)، (اينه بولى)، (سينوب)
طرفلرينه نقل اولنور .

(وونه Wona) ليمانك اسكله سى اولان (قوز) آغزنده
قايق و صندال ياپيلور .

ارنيه قصبه سى — بو دخى بحرسياء ساحلنده واقع اوله رق
(جانيك) متصرفلغك حاوى اولدينى قضالردن برينك اداره
مرکزيدر. قصبه ده تجار سفائى و (قايق)، (صندال) انشا
و مذکور سفينه لر ايچون (خللط) اعمال اولنور . (بوياجى) .
(قيوجى)، (باقرجى) صنعتى اربابى دخى واردر .

جها مئنه قصبه سى — جانيك سنجاغك قضا مرکز لرندن
برى اوله رق (يشيل) ايرمق کنارنده در . (سامسون) . اولان
مسافه سى ۸ ساعتدر . منسوب اولدينى قضاده قامشدن حصر
ويوندن عبا و کنديردن چارشف و چوال و کليم ياپيلوب درون
قضاده صرف و محال ساثره يه نقل ايله فروخت اولنور .

بافره قصبه سى — جانيك متصرفلغك (بافره) قزاسنك
اداره مرکزيدر. اشبو قصبه (قزل ايرمق) نامنده كى نهرك صاغ
ساحلى قربنده و براووده مبنيدر. مرکز لوا اولان (سامسون) .
۱۲ ساعت اوزا قدر .

کلیت قصبه سی — کمشخانه سنجاغی قضا مرکز لرندن بریدر. (کمشخانه) قصبه سنک ۱۱ ساعت جنوبنده در. بو قضانک بعض قریه لرنده (کایم) ، (سجاده) ، (چوراب) ، (هکبه) ، (قالچین) یاییلور ، (کمشخانه) و (طربزون) . نقل ایله فروخت اولتور.

قصبه نك ایکی بچق ساعت مسافه سنده (بوز خان) نامنده اولار مغاره دروننده ایام صیفده بوز پیدا اوله رق اهالی طرفندن اخذ و صرف اولتور.

آنه قصبه سی — لازستان سنجاغنک (آنه Atina) قضاسنک اداره مرکزی اوله رق بحر سیاه ساحلنده مبنیدر. (ریزه) یه اولان بعدی ۱۰ ساعتدر.

قضانک (همشین) ناحیه سنده بالق آغی ایپلکی و (کتنان بزی) . (یون چوراب) ، (شیاق) اعمال اوله رق هر طرفه نقل ایله صاتیلور. مذکور ناحیه نك (اردو) دینلان محلنده غایت صیجاق صولی بر قایلجه واردر .

فهره قصبه سی — بو دخی لازستان سنجاغنک قضا مرکز. لرندن اوله رق بحر سیاه ساحلنده و (قافقاسیه) حدودی قربنده در. مرکز لوايه اولان بعدی ۲۲ ساعتدر .

﴿ اذمید متصرفلی ﴾

(اذمید) ویا (قوجه ایلی) متصرفلی (استانبول)، (قسطنیونی) ولایتاری ییئنده واقع اوله رق شمالی بحر سیاهه ساحل و جنوبی (خداوندکار) ولایتنه متصلدر. جنوب شرقیسنده (انقره) ولایتی وارددر. حدود ضریبه سنک بر قسمی (مرمره) دگری و آندن حاصل اولان (اذمید) کور فزی تشکیل ایدر. مذکور کور فز ۹ ساعت طولنده اولوب منتهاسنده (اذمید) شهری وارددر. اذمید متصرفلی داخلنده صوبی طاتلی اولان (صبانجه) کولی موجوددر. بوکول (سقاریه) نهینه بر آباق ایله سو ویرمکدهدر. (سقاریه) نهیرینک مجرای اسفلی مذکور متصرفلی اراضیسنده جریان ایدرک بحر سیاهه آقار.

(قوجه ایلی) شبه جزیره سنی مشتمل اولان (اذمید) متصرفلغینک قسم اعظمی اورمان و قورولق بواندیفندن منظره سی خوشدر.

— صورت اداره —

اذمید متصرفلی (قره مرسل)، (آطه بازاری)، (قندره)، ^{باله} (کیوه) قائم مقاملارینی و (صبانجه)، (طراقلی)، (باله) نواحی مشهوره سنی حاویدر. مذکور قائم مقاملاردن (آطه بازاری) ایکنجی و دیگر لری اوچنجی صنف قائم مقاملریله اداره اولمقدهدر. اذمید متصرفی (اذمید) شهرنده او طوره رق والیلر مثللو

داخلیه نظارتیه مخبره ایتمکده در . نفوس موجوده سی تقریباً
۱۶۰,۰۰۰ مقدارینه بالغ اولور.

— احوال بلاد مشهوره —

ازمید شهری — مقر لوا اوله رق (اسکدار) ۱۸ ساعت
شرقنده و کندی اسمی ایله مسمی بیوک بر کورفزک منتهاسنده
کائن قدیم بر بلده در . (حیدر پاشا) یه دخی بر تیمور یول خطی
واسطه سیله متصلدر. مذکور کورفزک دیل اسکله سی دنیلان محله
ضیاسی التی میلدن مشاهده اولمق اوزره برقرار رکز ایدلمشدر.
اذمیدک جوارنده بولسان بتاقلقلردن طولایی هواسی فنا
وارضی موسم صیفده پک صیجاق اولوب صتمه وسائر خسته لقلره
مستعددر.

باشلوجه اخراجاتی کورفزدن چیقاریلان (طوز) ایله
(کراسته) دن عبارتدر. یغورتی و صلاموره پیزی مشهوردر.

قره مرسل قصبه سی — ازمید متصرفلغنک حاوی اولدینی
قضا مرکز لرندندر. اشبو قصبه مرکز لوانک ۶ ساعت جانب
غریبسنده و (ازمید) کورفزی جنوب ساحانده کائندر.

(قره مرسل) قضا سنه تابع اولان (یالوه) ناحیه سی قصبه نک
سمت غریبسنده لب دریاده در. بو ناحیه نک قارپوز محصولی
کثیردر. بانه سی دخی کوندن کونه کسب شهرت ایتمکده در.
مرکز قضایه اولان بعدی دخی ۶ ساعتدر.

اطه بازاری قصبه سی — (ازمید) ك ۹ ساعت سمت شرقیسنده و (سقاریه) نهری کنارنده در. قضااهاایسی (بغدای). (ایك)، (كئان)، (دري) یوزندن خیل استفاده ایتمکده در. قصبه ره قوریلان بازاری دخی رواجلو اولور.

(اطه بازاری) قضا سنه بر بحق ساعت مسافده تخمیناً ۲۰ و ۳۰ بيك دوئم اراضی بی استیماب ایدن (کوکجه ویرن) کولی دینمکله معروف بتاقلق واردر. بو بتاقلق (اطه بازاری) ایله جوارنده بولنان قرانك هوا سنی اخلال ایتمکده در. بو کول بر قال واسطه-یله (صبا نجه) کولندن کلان (چرخ) صوینه آقیدر-یلوب قورتلهمقده در.

(صبا نجه) ناحیه سی نواحی مشهوره سندن بریخی تشکیل ایدر. قنمره قصبه سی — (ازمید) متصرفلئك قضا مرکز لرندن بری اوله ق (ازمید) ك ۱۱ ساعت جانب شمالیسنده و بحر سیاهك بر ساعت قدر بعدنده در. (سقاریه) نهريك محل انصبابی بو قضا داخلنده در.

کیوه قصبه سی — (ازمید) متصرفلئك (قسطمونی)، و (خداوندکار) ولایتی حدودلرنده بولنان (کیوه) قضا سنك اداره مرکزیدر. مذکور قصبه مقر لوانك ۱۰ ساعت جنوب شرقی سمتنده و (سقاریه) نهري توابعدن بری کنارنده مبنیدر. (کیوه) نك کثرتله زرع ایدیلان پاموق یوزندن اهاایسی خیلی استفاده ایتمکده در. قصبه نك غربنده و (سقاریه) نهري صول

وادیسینده کائن (آقحصار) قریه سی بعضاً (کیوه) قائم مقاملریه مرکز اولمقدهدر.

(قاشق) و (طراق) اعمال ایدیلان (طراقلی) ناحیه سی (کیوه) قضاسنک نواحی مشهوره سندن بریدر. (طراقلی) قریه سنک (کیوه) یه اولان بعدی ۶ ساعتدر.

﴿ بیغا نام دیگرله قلعه سلطانیه متصرفلی ﴾

بو متصرفلق (خداوندکار) ولایتک غربینده واقع اوله رة شمالی (مرمره) دکیزی ایله (قلعه سلطانیه) بوغازینه و غربی (اطه لر) دکزیه ساحلدر. منتهای غرب جنوبیسی (بابا برونی) تشکیل ایدر. (سچیجه برونی) دخی (قلعه سلطانیه) بوغازینک اطه لر دکزی جهتده بر چیقنتی حاصل ایتشدرد. مقدار نفوسی دخی ۱۴۰,۰۰۰ دن متجاوزدر.

(بیغا) متصرفلی اراضیمی دوزلك اولوب یالکیز جنوبینده (ادرمید) کورفری موجوددر. بو کورفرک شمانده (قاز) طاغی و (بیغا) شهری اطرافنده (آلا طاغ) وارددر.

(مرمره) دکزیه صو ویرن (قوجه چای = قاز طاغی صوبی) نام آخرله (غرائیق) صوبی و اطه لر دکزیه آقان (کوسه دره سی) متصرفلغک انهاری صره سنده تعداد اولته بیلور.

— صورت اداره —

اشبو متصرفلق (بیغا)، (لاپسکی)، (ازینه)، (ایواجق)

قضالری مشتملدر. متصرفی (قلعه سلطانیه) شهرنده اوطوروب
(ازمید) متصرفی ۱۰۱۱۱۱ (بیفا) سنجاغی اداره ایتمکدهدر. مذکور
قضالردن (بیفا) قضاسی برنجی و دیگرلری اوچنجی صنف
قائمقاملریله اداره ایدلمکدهدر.

— احوال بلاد مشهوره —

قلعه سلطانیه شهری — کندی اسمی ایله مسخی بوغازک
ساحلنده و (چنک) قریه سی قربنده مستحکم بر بلدهدر. بوغاز
محافظی مذکور بلدهده اوطورمقدمهدر.
چناق قلعه نك (چناق)، (چوملك) کبی طوبراقدن معمول
ادواتی مشهوردر.

شهرک سمت غریبسنده و اطه لر دکزی جهتنده و (بوزجه
اطه) قارشوسنده و (پیکار باشی) دنیلان محلك جوارنده (تروا)
بلده قدیمه سنك خرابه سی کورنمکدهدر.

بوغازک منهای غریبسنی تشکیل ایدن (قوم قلعه) ناحیه سی
اداره جه (قلعه سلطانیه) یه مربوطدر. (قوم قلعه) نك مرکز
لویزه اولان بعدی ۵ ساعتدر.

بیفا قصبه سی — متصرفانك (خداوندکار) ولایتی ایله
حدودینی تشکیل ایدن (بیفا) قضانك اداره مرکزیدر (قوجه
چای) قصبه وقضا درونندن مرور ایدر.

ویسکی قصبه سی — (قلعه سلطانیه) متصرفانك قضا

مرکز لرندن بری اوله رق مقر لوانك سمت شمال شرقیسنده
و (قلعه سلطانیه) بوغازینك (مرمره) دكزی جهتنده کی منها-
سند کائندر.

قصبه نك (قارپوژ)، (قاوون) ی مشهور اولوب در سعادت
نقل ایله فروخت اولنور.

(لاپسکی) قصبه سنك منسوب اولدینی قضانك (چارداق)
مدیرلکی معروفدر.

ازینه قصبه سی — (اینه Ine) دخی دنیلان (ازینه) قصبه سی
(بیغا) متصرفلئقنك اطهر دكزی جهتنده کی قضالرنندن (قاز طاغ
بازاری) نك اداره مرکزیدر. مذکور قصبه نك (قلعه سلطانیه) یه
اولان بعدی ۸ ساعتدر.

ایرامچی قصبه سی — (قزله طوزله) دنیلان (ایواجق)
قضاسنك اداره مرکز ی اوله رق مقر لوانك سمت جنوبیسنده
و ۱۵ ساعت قدر بعدنده کائندر.

— مرمیره دکزینه ساحل اولان ولایت —

﴿ خداوندکار ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیه — محصولات ارضیه
و صنایع — صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

مرور — آناتولی شاهانه نك حاوی اولدینی ولایاتدن
(خداوندکار) ولایتی شمالاً (ازبید) متصرفلنی، (مرمره) دکزی
و شرقاً (قسطنونی)، (انقره) و جنوباً (قونیه) و غرباً (آیدین)
ولایتلری و (بیغا) متصرفلنی ایله محدوددر.

سکنه — ولایت مذکورده اکثریسی مسلم و متباقیسی
ملل سائر مدن عبارت اولمق اوزره ۹۲۵,۰۰۰ قدر نفوس تخمین
ایلمکدهدر.

تعریفات طبیعیه — خداوندکار ولایتی (مرمره) دکزینك
جنوب شرقی ساحله مالک و ۴۰ کیلومتر و طولی و ۱۵ کیلو
متر عرضی حاوی اولوب ۵۰۰ قدر کمی استیغابنه کافی
اولان (کملیک) کورفرینه صاحبدر. بو کورفرک ساحلنده
(بروسه) نك اسکلهلری اولان (مدانیه)، (کملیک) قصبهلری
و مدخل شمایلسنده (امرالی = ایرعلی) اطهسی کاشندر.

ولایتك غربنده ۷۰ کیلومتر و قدر قره لرك ایچنه کیرمش اولان
(ادرمید) کورفری موجوددر. بو کورفرک ساحلی زیتون آغا جلری
ایله مزیندر. قارشوسنده (مدالی) اطهسی کاشندر.

خداوندکار ولایتده باشلوجه ۲۵۰۰ ترو قدر ارتفاعی
 حاوی اولان (اولیپ) نام دیگرله (کشیش) طاغی واردر.
 (دوماچ) طاغی دخی شعبات مشهوره سندنذر. (مراد)،
 (شابخانه)، (ایدا)، (سلطان)، (امیر) طاغلری ولایت مذکوره نك
 طاغلرندن معدود در.

مذکور الاسامی طاغلردن (کشیش) طاغی سنه نك قسم
 اعظمنده قار ایله مستور اولوب اطرافی کمر ۱۰ ثللو اورمان ایله
 چورلمشدر. بو طاغ نك اییک بوجکلرینه مخصوص توت آغاجلری
 و متنوع میوه اشجاری کثیردر. انکنده دخی کوچک برکول
 واردر. داخل ولایتده بولنان (مراد) طاغنده اسکیدن وولقان
 بولندینی بعضی آثاردن آکلاشامقده در.

(ایدا) طاغی اقسا مندن اولان (تیورجی) طاغی (آیدین)
 ولایتی ایله ولایت مذکور بیننده و (سلطان)، (امیر) طاغلری
 (قونیه) ولایتی ایله اولان حدودی اوزرنده در. (آق طاغ)
 دنیلان (شابخانه = سماو) [۸۰۰۰ قدم ارتفاع] طاغی ایسه
 ولایت نك ایوکسک جبالنی تشکیل آیدر.

مذکور ولایتده (سقاریه) نهرینک مجرای وسطاسی
 و (صوصورلی = میخالیج) نهری و (کدوز)، (بیوک مندرس)
 نهرلرینک مجرای اعلاسی جاریدر. (پورصوق) صوینی (سقاریه) نك
 و بروسه اووه سنی اسقا ایدن (نیلوفر) صوینی (صوصورلی)
 نهرینک باشلوجه قوللریدر.

خداوندکار ولایتده (ازنیق) ، (آبولونیسا = اولوآباد) ،
(مانیاس) ، (ابر) کوللری واردر. مذکور کوللردن (قره دره) نك
حصوله کتوردیکی (مانیاس) کولی مجرای مخصوص ایله (میخالیج)
نهرینه آققده در. (آقار صو) نامنده کی چایك حاصل ایتدیکی
(ابر) کولی دخی بر آیاق ایله (قونیسه) ولایتده کی (آق شهر)
کوله صو ویرمکده در .

محصولات ارضیه و صنایع — خداوندکار ولایتك هواسی
صاغلم و اراضیهی اولدقجه منبت اولوب باشلوجه حاصلاتی مرنوع
ذخیره ایله انواع میوه و (ایك) ، (پاموق) ، (توتون) در .
(افیون) محصولی دخی چوقدر .

معمولات صنایعیه سی دخی (بروسه) ده ایك و یوندن معمول
اشیا ایله (عشاق) طرفلرنده نسج اوانان (سجاده) ، (خالی) در .
طاغلرنده معدن صولری چوقدر. خصوصیه (اینه کول) ده چیقان
(جیتلی) صوبی یوزندن خیلی استفاده ایدلمکده در . (مرمره)
دکزی جهتده و (باندومه) طرفلرنده بولنان طاش اوجاقلرنده
انشا آته الیریشلی (مرمر) و (غرانیت) اخراج اولنور .

— صورت اداره —

خداوندکار ولایتی (خداوندکار) . (ارطغرل) ، (کرمان) ،
ویا (کوتاهی) ، (قره حصار صاحب) ، (قره سی) نامنده بشن عدد
متصرفلغه تقسیم اولنش و مقر ولایتی (بروسه) شهری بولمشدرد .
مذکور متصرفلردن (خداوندکار) سنجاغلك مرکز
اداره سی (بروسه) شهری اولدینی کبی (ارطغرل) سنجاغلك

کرسى* اداره سى (بيله جك) و (کوتاهیه) سنجاغك اداره
مرکزی (کوتاهیه) و (قره حصار صاحب) سنجاغك مقر
اداره سى (افیون قره حصارى) و (قره سى) متصرفلغتك مرکز
اداره سى دخی (بالیکسرى) قصبه لریدر . مذکور سنجاقلرك
قضالری آئیده کی جدولدن مستبان اولور .

خداوندکار سنجاغی			قره حصار صاحب سنجاغی		
ب.پ.	قضال	مرکز اداره لری	ب.پ.	قضال	مرکز اداره لری
۲	کلیک	=	۲	بولیوادی	=
۲	میغالیچ	قپوجق	۳	صندقلی	=
۲	مدانیه	=	۳	عزیزه	=
۳	کرماسق	=	قره سى (بالیکسرى) سنجاغی		
۳	اطراناس	بکیجه	۱	ایوالق	کیدونیا
۳	پازار کوی	=		اردک (قپوطاغی)	=
ارطغرل سنجاغی			۲	ادرمید	=
۱	سکود	=	۳	صندرغی	=
۲	اینه کول	=	۳	یغادلیچ	=
۳	یکیشهر	=	۳	کرا درمید (برهانیه)	=
کرمیان (کوتاهیه) سنجاغی			۲	باندرمه	=
۱	اسکی شهر	=	۲	کونان	=
۲	کدوس	=			
۲	عشاق	=			
۳	سماو	=			

— احوال بلاد مشهوره —

بروسه شهری — (کشیش) طاغی اتکنده کائن و (خداوندگار) ولایتک مقری اولوب یتیش بش بیکی متجاوز نفوسی حاوی قدیم بربلده در . شهر مذکور دولت علیه عثمانیه نك پای تخت قدیمی اولدینی جهتله اسلاف سلاطین عثمانیه دن (سلطان عثمان) ، (سلطان اورخان) ، (سلطان مراد خداوندگار) ، (سلطان یلدیرم بایزید) ، (چلبی سلطان محمد) ، (سلطان مراد خان ثانی) علیهم الرحمة والغفران حضراتنك جوامع شریفه لریله مبارک مراقده مزیره لری و عمارات و مدارس خیریه لری موجود در . درون شهرده مکانب ابتدائیه و رشديه ایله بری ملکيه و دیگرى عسکرى اوله رق اعدادى مکتبلى و اردر .

بروسه اووه سندن کچن (نیلوفر) صوبى شهرک بردرجه يه قدر هوا سنى توخیم ایدر . فقط زقاقلى معمور و آقار صولرى و بوستانلى لطیفدر . (بروسه) نك ايلك بهارده منظره سى خوشدر . اسكله سى دخى مرمره دکزى کنارنده کائن (مدانیه) قصبه سیدر .

بروسه نك باغلى واکین ترلالرى خیلى حاصلات ویرر . اهالیسى دخى اپك منسوجاتى و (حولى) ، (حمام طاقلى) یوزندن خیلى استفاده ایتمکده در .

(بروسه) ده علل و امراضه نافع (چکرکه) . (اسكى قابلیجه) ،

(قره مصطفی)، بیوک و کوچک کرکردلی، (یکی قابلیجه)،
(قینارجه) ایلیجه‌لری نامیله متعدد حوضلی و خلوتخانه‌لی و دواثری
حاوی یدی قدر جسم قابلیجه موجود در. مذکور قابلیجه
یقینلرنده کی خانلر دروننده دخی حاملر وارد در.

بیرجهك قصبه‌سی — سنجاق مرکزی اوله رق مقر ولایتك
سمت شرقیسنده ۲۰ ساعت قدر بعدنده در. بو قصبه‌نك
اطرافنده کی چام آغاچلری هوا سنی لطیف بر حاله کتور مش
واها لیدی دخی ایك قوزه‌سی یوزندن خیلی استفاده ایتمکده
بولنمشدر. (یار حصار)، (لفسکه) ناحیه‌لری نواحی مشهوره -
سندندر.

کوتاهیه قصبه‌سی — بروسه‌نك ۲۸ ساعت قدر جنوب
شرقیسنده و قیالک بر تپه‌نك اتککنده در. دروننده کی (اولو
جامع) دینسکله معروف جامع شریف ایله (بالقلى حماسی)
مشهور در.

قره حصار صامب قصبه‌سی — (افیون قره حصارى)
اسمیه دخی یاد اولنور.

اشبو قره حصار قصبه‌سی (بروسه) نك سمت جنوب
شرقیسنده ۵۰ ساعت قدر بعدنده کائندر. قصبه‌نك منسوب
اولدینی قضا داخلنده خاشخاش ترلارینك کثرتندن ناشی
افیون حاصلاتی زیاده در. قضا نك پیاغی یون حاصلاتندن پك

جوغی (عشاق) طرفه کوندریلور. اوراده عجم خالیرینه
مشابه خالی نسج اولتور.

بالیکسری قصبه سی — مرکز لوا اوله رق (بروسه) نك
۲۸ ساعت قدر غرب جنوبیسنده و (صو صوری) نه ری
توابمندن بری کنارنده واقعدر. اسکله سی دخی (مرمره)
دکزی کنارنده (باندرومه) واطه لر دکزی جهته ده (ادرمید)
قصبه لریدر. بوقصبه لرك (بالیکسری) یه اولان بعدلری اون سکزر
ساعتدر.

اشبو بالیکسری قصبه سنك هر نقدر هواسی ایودکل ایسه ده
اطرافی باغ و بساتین ایله مزیندر. منسوب اولدینی قضانك
چفتلك و مرعاری کثیر اولدیغندن برخیلی اغنام یسنمکده در.
بالیکسری نك صومه پاموخی و (عبا)، (شیاق) کبی یون منسوجاتی
متاتیله مشهوردر.

کلیك قصبه سی — (بروسه) نك ۷ ساعت قدر شمانده
وکندی اسمی ایله مسمی کور فزك کنارنده در. (کلیك) ك
اسکله بولنمی حسیله تجارتی یولنده ایسه ده آب و هواسی مدح
اولنه جق درجه ده دکلدر. (پازار کوی) قضاسی (کلیك) ك
طرف شرقی سیدر.

ماغلیج قصبه سی — (ماغلیج = میخالیج) دنیلان بو قصبه
(بروسه) نك ۱۷ ساعت سمت غربیسنده و (میخالیج) نه ری
ایله (میخالیج) کولی ییننده و مرتفعه بر محله کاشندر. اووه سی

دخی فوق العاده قوۃ انباتیہ مالکدر۔ قضائک کندی اسمی ایلہ
یاد اولمان قیونلری مشهوردر۔

سکود قصبہ سی — (ارطغرل) لوانسک قضا مرکز لرندن
اولہرق مقر لوانک ۶ ساعت سمت شرقیسنده کاشندر۔ قصبہ نک
ہواسی لطیف و وصولری لذیذدر۔ اطرافنی دخی باغ و باغچہ
واورمانلر ایلہ مزیندر۔ مذکور قصبہ دولت علیہ عثمانیہ نک
مہدظہوری اولدینی و جوارنده دخی جد امجد خلافتناہی
جنتہکان (ارطغرل) غازی حضرتلرینک تربہ سی بولندینی جہتلہ
مشہوردر۔ قصبہ دہ حریر فابریقہلری وارددر۔

ایزہ کول قصبہ سی — (بروسہ) نک ۱۱ ساعت قدر سمت
جنوب شرقیسنده و (کشیش) طاغی اتکنده کاشندر۔ قصبہ نک
باغ و باغچہلری کثیر و آب و ہواسی لطیفدر۔ اسکی بر قاعہ سی
دخی وارددر۔ مذکور قصبہ دہ الاجہ نسج اولنور بر خیلی
دستگاہ موجوددر۔ (دومانچ) ناحیہ سی نواحی مشہورہ سندن
بریدر۔ قصبہ یہ ایکی بحق ساعت مسافہ سندن کاشن (جیتلی) قریہ سندن
چیقان معدن صوینی (ویشی)، (قارلسباد) کبی اوروپا صولرینہ
رقابت ایتکدہدر۔

(ایزہ کول) قصبہ نک (اورحانیہ) محلہ سی مشہور و ہاجرین
ایلہ مملوددر۔

یکی شہر — مقر لوا اولان (بیلہ جک) قصبہ سناک ۱۰ ساعت
قدر جانب شمال غریب سندن ومنبت واسع بر اووہدہ کاشندر۔

هواسی دخی لطیفدر. باغلرنده اعلا اوزوم واووه لرنده هر نوع محصول یتشور.

منسوب اولدینی قضایی (سقاریه) نهری توابعندن (آقسو) اروا واحیا ایدر.

اسکیدن غایت مهم و مشهور اولان (ازنیق) بلده سی ایوم ناحیه مرکز لرندن معدود و درونی آثار عتیقه ایله مملودر. (ازنیق) اهالیسنگ اویمه جیلوق صنعتده مهارت کامله سی واردر. اسکی شهر قصبه سی — (کوتاهیه) سنجاغنگ قضا مرکز. لرندن برینی تشکیل ایدر. مذکور قصبه مقر لوانک ۱۲ ساعت سمت شمال شرقیسنده کاشندر. (بورصوق) چایی منسوب اولدینی قضایی اسقا ایتمکده در. مذکور قصبه (ازمید) ایله (انقره) و (قونیه) یینلرنده یاپلمش اولان شمندوفر خطنگ اهمیتلی بر موقفیدر.

(اسکی شهر) قصبه سی سلجوقیلردن (قلیج ارسلان) ک اهل صایب ایله ایتدیکی محاربه موقعی اولدینی جهنله مشهوردر. جوارنده دخی (دکزکوپوکی) نامیله یاد اولنان بر نوع طاش معدنی کشف اولتمشدرکه بو طاشدن (ویانه) یه کلی کوندرلمکده واوراده (فنجان) وسیغاره آغزانی کی ادوات اعمال اولتمده در. مجاهدین اسلامیه دن (سید بطلال غازی) حضرت تارینگ محل شهادتی و مرقد منیره مبارکه لری بولنان (سید غازی) و (بوزاق) ناحیه لری ایله مهاجرین رومانی و سلستره و هزارغرادک تشکیل

ایستدکری (عموره)، (سلیمیه)، (خیریه) قریه لری (اسکی شهر) قضاسی مضافاتنددر.

کدوس وعشاق قصبه لری — (کوتاهیه) نك جانب جنوب شرقیسنده برر قضا مرکزیدر. مذکور قصبه لرده نسج و اعمال اوئهرق (ازمیر) کوندریلان خالی وسجاده لركرۀ ارضك هر طرفده مقبولدر. بوناردن (کدوس) ك (کوتاهیه) به اولان بعدی ۱۴ و (عشاق) ك ۲۰ ساعتدر.

بولرادین قصبه سی — (بولیوادین) اسمیله دخی یاد اولنان بوقصبه (قره حصار) سنجاغلك قضا مرکز لرندن بریدر، مقر لوا اولان (قره حصار) قصبه سنك دخی ۱۰ ساعت قدر شرقنده وبر اووه اورته سنده کاشدر. مذکور قصبه ك هواسی کوزل وباغ وبستانی چوقدر. منسوب اولدینی قضا (امیر) طاغی ایله (سلطان) طاغی آره سنده کی واسع اووه لق یرلردن عبارت اولدیغندن داخلنده خیلی اغنام بسلنور. اهالی قضا بویوزدن خیلی استفاده ایدرلر (ابر) کولی بوقضا داخلنده اولوب فضله صوینی (آقار صو) نامنده بردره ایله (قونیه) ولایتی داخلنده بولنان (آقشهر) کوانه آتقمده در. قصبه نك ۳ ساعت بعدنده (قرل کلیسا) دنیلان محله بعضی امراضه نافع بر ایلیجه موجوددر.

صنرقی قصبه سی — (قره حصار) ك ۱۲ ساعت قدر سمت جنوبیسنده اطرافنی طاغلق براووه در. مذکور قصبه مرتفعه بر یاایلا اوزرنده بواندینی جهتله هواسی صاغم وکوزل وباغ

و باغچه‌لری چوقدر. صندوقی قضاسنی همنامی اولان جای اسقا
واحیا ایتمکده در.

(آیدین) شمندوفر خطنک شمیدیک نقطه اتہاسی اولان
(دینار) قریه‌سی بو قضا داخلنده اولدیغندن بو طریق ایله قضا
(ازمیر) مر بوطدر.

قضانک جنوبنده (آجی طوز) و نام آخرله (چوروک کول)
اسمنده بر کول واردر.

بائرمه قصبه‌سی — مرمره دگری ساحلنده اسکله در.
(بروسه) یه اولان بعدی ۲۰ ساعتدر. (چاوش اوغلی) اسمنده کی
جامعی مشهوردر. مرعالرنده چوق اغنام بسلنور. (مانیاس)،
(ایدنچک)، (امیر علی) ناحیه‌لری بو قضایه مر بوطدر.

اردک قصبه‌سی — (قبو طاغی) شبه جزیره‌سی ساحلنده
کاشندر. باغلری خیلی حاصلات ویرمکده در. منسوب اولدیغی
قضانک (قبو طاغی) ناحیه‌سی مشهوردر.

(مرمره) دگزنده کی (مرمره)، (پاشا لیمانی)، اطه‌لری بو
قضایه تابع بر ناحیه در. قصبه ایله مذکور اطه‌لرده انشا آته
الویریشلی اعلا مرمره سماکی طاشلر واردر. بو طاشلر در سعادت
و محال سائر یه نقل و فروخت اولنور.

قضانک باشلوجه محصولاتی حبوبات متنوعه و انواع میوه
(اوزوم)، (زیتون یاغی) ایپک قوزه‌سندن عبارتدر.

ادرمیر، ابوالی قصبه لری — بو ایکی قصبه اطه لر دکزی
جهتده معروف اسکله لردر. بولردن (ادرمید) قصبه سی ساحل
بجردن ایکی ساعت ایچروده در. اسکله سی (آق چای) نامنده کی
محلدر. مذکور قصبه غایت کوزل و اطراف ی زیتون آغا جلری ایله
محاط بر موقعه در. بالیکسیرینک و جوارینک اسکله سی مقامنده
اولغله اهمیت تجاریه سی واردر. اراضی سی منبت و محصولدار
اولوب زیتون و پلاموط آغا جلری چوقدر. معمولات صناعیه سی
(خالی)، (کلیم)، (چوراب) کبی شیلردر.
(ایوالق) قصبه سنک دخی (زیتون)، (زیتون یاغی)، (توتون)
حاصلاتی مشهوردر.

مکر ادرمیر — بو قصبه یه (برهانیه) دخی دینور. مذکور
قصبه کذا اطه لر دکزی ساحلنده منیدر. منسوب اولدینی قضاده
(دیکمه چنار)، (کوک تپه) نامنده کی محللر واردر.

بیفادیج قصبه سی — مقر لوانک سمت جنوبیسنده ۹ : ۱۰
ساعت قدر بعدنده در. منسوب اولدینی قضانک سختیان و مشینی
شهر تلیدر.

— اطهرلر دکنزی و بحر سفید ساحلنده —

— اولان ولایات —

﴿ آیدین ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیه — محصولات ارضیه
و صنایعیه — صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

هررد — آیدین ولایتی آناتولی شاهانهك ولایات
مشهوره سندن اولوب شمالاً و شرقاً (خداوندكار) ولایتی ایله
محدود اوله رق جنوب شرقیسنده (قونیه) ولایتی واقع و غربی
(اطهرلر) دکنزیه ساحلدر.

سکنه — ولایت مذکورهك بالجمله سکنه سی مسلم و غیر مسلم
اوله رق ۸۷۴۰۰۰ قدر تخمین ایدلمکده در.

تعریفات طبیعیه — آیدین ولایتك ساحلی (اطهرلر) دکنزینك
قسم اعظمی قاپلامشدر. (چاندارلی)، (ازمیر)، (قوش
اطه سی)، (مندالیه)، (استانکوی)، (سیمی) لیمانلری ایله بحر
سفیددن معدود (مرمریس)، (مکری) قویلری بو ولایتیه مربوطدر.
طاغلری ایسه آناتولی شاهانهك (طوروس) سلسله
جسیمه سی شعبات غربیه سیدر. ولایت مذکوره داخلنده
بولنانلرك باشلو جه لرینه (ایدا)، (بوز)، (جمه)، (جنوبی
بوز)، (بابا) طاغلری اسملرینی ویررلر.

بونلردن (ایدا) جبال متسلسله سی (خداوندکار) ولایتی ایله
ولایت مذکوره ییننده حدودك برقسمنی تشکیل ایدر، شرقه
طوغری حین امتدادنده (تیمورچی) . (شاخخانه = سهاو) طاغلی
اسملرینی آلور . (بوز) طاغی (کدوس) . (کوچک مندرس)
نهرلری آره سنده بولنه رق غربه طوغری (ازمیر) ك جنوبنده
بعد الامتداد (اورله) شبه جزیره سنه داخل و (قره برون) .
واصل اولور .

(جمعه) طاغی کوچک و بیوک مندرس نهرلری حوضلرینی
بری برندن تقریق ایدر ك غربه طوغری امتداد ایدر و (صامسون
برونی) طاغلی نامی آلتنده اولدینی حالد (سیسام) اطه سی
قارشوسنده (سیسام) بوغازنده نهایت بولور . (جنوبی بوز) طاغی
(کویجکوز) قصبه سی شمالنده و (بابا) طاعی ایسه (دکزلی)
قصبه سی جنوبنده کائندر . بونلردن بشقه (قوش اطه سی)
لیمانه طوغری امتداد ایدن (میقال) و (بافی) کولی جوارنده
(بش پرمق) و (ازمیر) ك شمالنده (قزل) طاغلی واردر .
(قره جه طاغ) دخی (برغمه) اوستنده (چادارلی) کورفزینه
طوغری اوزامشدر .

(سراباد) ، (کوچک مندرس) ، (بیوک مندرس) نهرلری
ایله (باقر) ، (کره نیسی) ، (قوجه) چایلر (آیدین) ولایتی اسة
واحیا ایتمکده در .

ولایت داخلنده (بافی) ، (سرابات = طاغ سرمه سی
کوللری واردر .

بونلردن (پلاطیه) دخی دینلان (بافی) کولی (بیوک مندرس) نه‌ری مصبی جوارنده و (بافی)، (پلاطیه) قریه‌لری آره‌سنده و (سرابات) ویا (مرمره) کولی ایسه (مغنیسا) طرفلرند کائندر. بونلردن برنجیسی (بیوک مندرس) نه‌رینه و دیگر (کدوس) چاینه آقار.

محصولات ارضیه و صنایع — آیدین ولایتی اطه‌لر دکزنده سواحل کشیزیه مالک بولمسی حسیله آناطولی شاهانه‌ک تجارت‌کاه بر ولایتی اولوب ارضی هر نوع ذخیره یتشدیردیکی کبی (اوزوم)، (انجیر)، (پلاموط)، (پموق)، (افیون)، (زیتون)، (جه‌ری) یعنی (کوک بویا) حاصل ایدر.

حاصلات صناعیه‌سی (کلیم)، (سجاده)، (پموق بزی) ایله مفروشات یتیه واثوابلق قماشلردر. تجارتی دخی کوندن کونه کسب توسع و تزايد ایتکده‌در. ادخالات و اخراجانی ایسه (ازمیر)، (قوش اطه‌سی) لیمانلری و ساطتیه اجرا اولمقده‌در.

— صورت اداره —

آیدین ولایتی اداره خصوصنده (ازمیر)، (آیدین)، (صاروخان = مغنیسا)، (منتشا = مغله)، (دکزلی) نامنده بش عدد متصرفله تقسیم اولمش و مقر ولایتی (ازمیر) شهر بولمشد. مذکور متصرفلرک مرکز اداره‌لری کندی اسملرند کی قصبه‌لر ایسه ده‌یا لکنز (صاروخان) متصرفی (مغنیسا) و (منتشا) متصرفی (مغله = موغله) قصبه‌نده اطورر. اشبو

سنجاق قزلک حای اولدینی قضاالر ایله مرکز اداره لری ومنسوب اولدینی سنفلر آتیده کی جدوله مذکوردر .

آیدین سنجاغی			ازمیر سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضاالر	ب. ک.	مرکز اداره لری	قضاالر	ب. ک.
=	نارالی	۲	=	قوش اطه سی	۲
=	بوزطغان	۲	=	چشمه	۲
=	سوکه	۳	=	تیره	۱
=	چینه	۳	=	اوهوش	۲
=	قرهجه صو	۳	=	اورله	۲
منتشا (مغله) سنجاغی			=	فوجتین	۳
=	میلاس	۳	=	بایندر	۳
=	مکری	۲	=	مخن	۳
=	بودوم	۳	=	برغه	۲
یوکسک قوم	کویچکز	۳	=	سفریحصار	۳
=	مرمریس	۳	صاروخان (مغنیسا) سنجاغی		
دکزیلی سنجاغی			طورغودلی		
برنیکومه	طواس	۲	=	آشهر	۲
تیورجی قره	چال	۳	=	قوله	۳
=	بولدن	۲	=	آقدصار	۳
=	سرای	۳	=	صالحاو	۳
آبی پیام	غربی قره آناج	۳	=	کوردوس	۳
			=	تیورجی	۳
			=	اشمه	۳
			=	قرق آناج	۳
			=	صومه	۲

— احوال بلاد مشهوره —

ازمیر شهری -- کندی اسمی ایله مسمی غایت ایشلک بر لیمانک منتهاسنده کائن و ۱۵۰,۰۰۰ نفوسی جامع مشهور بر بلده در. ممالك عثمانیه نك در سعادت دن صکیره ایکنجی شهریدر. شهرک درونی آثار عتیقه ایله مملودر. بین الاهالی فرنک محله سی دنیالان محل ایله محال کثیره سی ابنیه جسیمه ونقیسه ایله معموردر. شهرک شمال طرفه ده شمندوفر خطنک مکمل بر موقفی و ریختم بویجه وسائر طرفلرنده ایشلر تراموایی واردر. لیمانده ازمیره جوار اولان اسکله لره واپور ایشلمکده در.

(ازمیر) ک شرف و اهمیت تجاریه سی بر قات دها تزیید و توسیع ایدن ریختم ۴ کیلومتر و طوانده و ۲۵ آرشون عرضنده در. لیمانه دخی هر وقت ملل مختلفه تاجرلرینک بعضیسی کلوب کیتیمکده و بعضیسی دخی مذکور لیمانده دائمی صورته و طور. قنده در. دول اجنبیه قونسولوسلرینک اسکانه مخصوص بر قونسولوسخانه واردر .

بر قول (آیدین) طریق ایله (سرای کویی) و (دینار) . [۲۸۳ کیلومتر و طول] و بر قول دخی (مغنیا) یه اوغرایه رق شمیدیکی حالده (آلا شهر) . [۱۰۵ میل طول] قدر کیدن شمندوفر خطلری (ازمیر) دن حرکت ایدر لر. آیدین طریق اوزرنده بری ۱۰۰ و دیگر ی ۳۲۰ متر و طولنده ایکی تونل واردر. (ازمیر) ک اخراجاتی کثیر و پلاموط آغا جلری مشهوردر.

آبرین قصبه سی — بوکا (کوزل حصار) دخی دیرلر .
 مذکور قصبه مرکز ولایتک ۲۴ ساعت سمت جنوبیستند .
 و منبت بر او وده مبنیدر . (از میر) دن (دینار) طوغری کیدن
 شمند و فر خطی مذکور قصبه به اوغرا دینی جهته تجارتی یولنده در .
 اهالیستک زراعت و صنایع و تجارت خص و صلرنده غیرت
 فوق العاده لری واردر .

باشلوجه حاصلاتی (اوزوم) ، (انجیر) و انواع قاشیدن
 و تجارتی دخی آناتولی شاهانهک ایچرو طرفلرندن کلان منسو-
 جاندن عبارتدر .

مغنیبا قصبه سی — اسکیدن (قزل حصار) دینور ایدی .
 بو قصبه (از میر) ک ۸ ساعت قدر شمال شرقیستند و (کدوس)
 نهری صول ساحلی قربنده و برطاغ اتکند کائندر . اهالیستک
 مقداری ۵۲,۰۰۰ کشی به بالغ اولمشدر . قصبهک ایکیشر مناره لی
 جامعلری و خسته خانه و مدرسه و عمارتلری مشهوردر . اراضیمی
 هر نوع حبوبات و میوه یتشدیرر .

قصبهک جوار ترلارنده یتشدیریلان قاوونلری (مغنیسا
 قاوونی) نامیله معروف و مشهوردر . مذکور قصبه آناتولی
 شاهانهک بموق اخذ و اعطاسی ایچون برنجی واقعنددر .
 جوارنده کی طاغلرده دخی کوکرد معدنی کشف اولنمشدر .

مغه قصبه سی — ولایتک سنجاق مرکز لرندن بری اوله رق
 (از میر) ک ۴۸ ساعت جانب شرق جنوبیستند کائندر .

(مغلہ Mouglia) نك بر ساعت قدر بعدندہ (قرہ باغلر) نامیلہ معروف بر محلی وارددر . آب وهواسنك لطافتی جهتیلہ قصبہ اہالیسی یاز موسمنی اورادہ اعمار ایتش اولدقلری باغلرندہ امرار ایدرلر .

(بوزاق) ناحیہسی (مغلہ) یہ مربوط وکوکردلی قابلیجہسی مشهوردر . (مغلہ) ایلہ (بوزاق) قریہسی آرہسی ۴ ساعتدر . دکزلی قصبہسی -- ولایتك (دکزلی) سنجاغنك اداره مرکزی اولہرق مقر ولایتك ۴۲ ساعت جنوب شرقیسنندہ و (بابا) طانغی قربندہ معمور بر بلدہدر . قصبہنك اوج طرفی طاغلر ایلہ محاط اولوب شمال جہتی بر اوویہ ناظردر . (دکزلی) قصبہنك میاء جاریہ سنك کثرتندن طولانی هواسی رطوبتلودر . دکزلی قضاسی (یوک مندرس) نہری توابعدن (چورح) صو ایلہ اروا ایدلدیکندن ہر نوع جوبات حاصل ایدر و قضا اہالیسی بموق زراعتی ایلہ اشتغال ایلر .

قرسہ اطہسی قصبہسی — (ازمیر) دن صکرہ اطہلر دکزلی ساحلندہ مهم براسکلہدر . بوقصبہ مرکزہ تابع قضالردن (قوش اطہسی) قضاسنك کرسی* ادارہسی اولہرق مقر ولایتك ۱۶ ساعت جہت جنوبیہ سنندہ وکندی اسمی ایلہ یاد اولنان کوزل بر لیمانك ساحلندہ مبنیدر . بولیمانہ ادارہ مخصوصہ واپورلری ہر ہفتہ منتظماً اوضرار .

مذکور قضانك (اوزوم) ، (انجیر) ، (طحن حلواسی) ،

(صوابون) یوزندن تجارتی یولنده در . قصبه جوارنده کی معدن
صولری دخی علل وامراضه نافعدر . (قوش اطه سی) قضاسی ایله
(سوکه) قضاسی بیننده کی (کموش) طاغنده زهیره معدنی
واردر .

مدن قدیمه دن معدود اولان (نفیس = ایاتلوغ) ناحیه سی
بو قضایه مربوط وتوتون حاصلاتی ایله مشهوردر . (ایاتلوغ)
ایله (قوش اطه سی) بینی ۱۳ ساعتدر .

۱۳ قصبه سی — (ساقز) اطه سنک قارشوسنده و (اورله
= چشمه) یارم اطه سنک غرب ساحلنده هواسی کوزل
واراضیسی منبت و معدن صولری مشهور برلیمان موقعیدر . از میره
اولان بعدی ۱۸ ساعتدر .

اورله قصبه سی — مقر ولایتک ۹ ساعت جهت غربیه سنده
و (از میر) کور فزی جنوبنده بش کیلومتر و ایچروده بر اسکله
موقعیدر . ساحلنده برقرانته خانه واردر . مذکور قصبه تجارتجه
مواقع مهمه دن معدود بولندینی جهتله شبه جزیره دخی کندی
اسمی ایله معروفدر .

تیره قصبه سی — (از میر) سنجاغی قضا مرکز لرندن بری
اوله رق مقر ولایتک ۱۶ ساعت سمت شرقیه سنده کائندر .
قصبه نک جنوبی (جمعه) طاغلری احاطه ایلمشدر . مذکور قصبه یه
اهمیت موقعیه سندن ناشی (آیدین) شمندوفر خطی (طوربالی)
موقعندن برشعبه تمدید ایتشدر . (تیره) قضاسی (کوچک مندرس)

نهری ایله اروا واسقا اولندیفندن اراضیسی منبتدر . اهالیسی
دخی کرک زراعت و کرک (پموق) ، (زیتون) ، (اوزوم) یوزندن
خیلی استفاده ایلمکدهدر . (جمعه) طاغنده دخی واسع اورمانلری
وارددر .

منمن قصبهسی — مقر ولایتک ۶ ساعت سمت شمالیسند
و (کدوس) نهری کنارنده و شمندوفر خطی اوزرنده واقعدر .
(منمن) کاوونی مشهوردر .

برغمه قصبهسی — (ازمیر) ک ۱۸ ساعت طرف شمالیسند
قضا مرکزیدر . ساحل بچردن ۳۰ کیلومترو ایچروده در .
منسوب اولدینی قضایی (باقر) چانی اروا و احیا ایدر . (برغمه)
(چاندارلی) کورفزینه مالک اولدینی جهتله جوار قضا-الرینک
ادخالات و اخراجاتنه واسطه اولمشدر . (برغمه) نک پموق
قاریقه لری مشهوردر . (چاندارلی) ناحیهسی ده همنامی اولان
کورفز کنارنده بولدینی جهتله کسب شهرت ایلمشدر .

نازللی قصبهسی — مقر لوا اولان (آیدین) قصبهسنک ۸
ساعت سمت شرقیسند و شمندوفر خطی اوزرنده بر قضا
مرکزیدر . قصبه نک (میان کوکی) مشهوردر .

(بیوک مندره س) نهری قضا داخلنده جریان ایدر . بویوزدن
منسوب اولدینی قضانک کرک زراعت و کرک تجارتجه اهمیت فوق
العادهسی وارددر . قابلیجهسی دخی امراض جلدیهیه نافعدر .

بورظفانه قصبهسی — آیدین سنجاغنه مربوطدر . بو قصبه

(بیوک مندرهس) نهري توابنندن (آق صو = آرپه چای) نامنده کی صو کنارنده بر اووه ده در. شمندوفر خطی اوزرنده بولنان (نازللی) به بر شوسه یول ایله مربوطدر. مذکور قصبه نك باغ و باغچه سی چوق و آرمودی مشهوردر .

طوغودلی قصبه سی — بوکا (قصبه) اسمنی دخی ویرلر . بو قصبه (صاروخان) سنجاغی قضا مرکز لرندن بری اولوب مقر لوا اولان (مغنیسا) نك ۶ ساعت قدر شرقده و شمندوفر خطی اوزرنده اهمیتلی بر بلده در. قصبه جوارنده کلی کل فدائی غرس ایدلمشدر . (طاغ مرمره سی) ناحیه سی بو قضا یه مربوطدر . منسوب اولدینی قضانك جنوبنده (بوز) طاغی واردر. شمالنده ایسه (کدیز) چایی جریان ایتدیکی جهته اراضیسی منبت و محصولداردر . قصبه تیمور یولی قضانك شمالندن کچر . باشلوجه حاصلاتی ذخائر متنوعه ایله (پموق)، (اوزوم) (توتون)، (میوه) و (سبزه) در .

قصبه نك شرقده و شمندوفر یولی اوزرنده مشهور (سارد) شهری خرابه لری کورتمکده و ابنیه سنك انقاضی معموریت سابقه سی اثبات ایلمکده در .

آلاشهر قصبه سی — (صاروخان) سنجاغی قضا مرکز لرندن بری اوله رق (مغنیسا) نك ۲۳ ساعت شرقده و (بوز) طاغی اتمکده . کاشندر . (آلاشهر) چایی قصبه نك یارم ساعت جنوبنده جریان ایتکده در. (ازمیر) دن کلان شمندوفر خطی بو قصبه دن کچدیکی

جهتله تجارتی یوانده در. سکنه سنک برطاقی بویاجیلیق صنعتنده
ماهر وبرطاقی تاجر اولوب (ازمیر) ایله خیلی اخذ و اعطا
ایدر لر. قصبه نك (افیون) حاصلاتی دخی مشهور و اوزوم
محصولی کثیردر.

منسوب اولدینی قضانك آثار عتیقه سی چوقدر. خانه لری
دخی کیمی اخشاب و کیمی طوپراقدن معمولدر.

کورروس قصبه سی -- (کوردیز) دنیلان بو قصبه دخی
(صاروخان) سنجاغنه مربوطدر. قضا داخنده (قوم چایی)
دنیلان صو جریان ایتکده در. قضانك حبوبات و (افیون)،
(اوزوم)، (پاموق) حاصلاتی کثیردر.

آقحصار قصبه سی -- (صاروخان) سنجاغنك قضا امرکز لرندن
بریدر. بو قصبه (مغنیسا) نك ۱۰ ساعت سمت شمال شرقیسنده
(کدوس) نهری توابعدن بری قریبنده و منبت بر محله مبنیدر.
ابنیه سی دخی باصیق و طوپراقدن معمولدر (آقحصار)ك (ناری)
مشهوردر.

(آقحصار) قضاسنك (افیون)، (پاموق) حاصلاتی کوندن
کونه ترقی ایتکده در (مرمره جك) ناحیه سی وکولی بو قضا
داخنده در. مذکور کول بر آباق واسطه سیله (کدوس) نهرینه
صو ویرر.

قرو اغاج قصبه سی -- صاروخان سنجاغی ملحقانندن

(قرق آغاج) قضا سنک اداره مرکزیدر . مذکور قصبه مقرر
لوانک ۱۵ ساعت سمت شمالیسنده کائندر .

(قرق آغاج) قصبه سنک (پاموق بالی) مشهور اولدیغندن
برخیلوسی خارجه کوندریلور . پاموق حاصلاتی دخی برکتلیدر .

میوس قصبه سی — مرکز لوا اولان (مغله) نک ۱۰ ساعت
سمت غرب شمالیسنده در . اراضیسنده یتشدریلان حبوبات
وزیتون واوزومدن قسم کلیمی خارجه چیقاریلور . قصبه نک
۴ ساعت غربنده کائ (کولک) اسکله سی جوارنده کی دالیانده
یک جوق بالی صید ایدیور .

بودروم قصبه سی — ساحل مجرده کندی اسمی ایله
یاد اولنان شبه جزیره نک جنوبنده قدیم بر بلده در . اسم قدیمی
(هالیقارناس) اولوب مورخین مشهوره دن (هرودوت) ک
وطنیدر . آثار عتیقه سی چوقدر . اهالیسی دکزدن چیقاردقاری
(بالی) ، (سونکر) یوزندن خیلی استفاده ایتمکده در .

کریجک قصبه سی — سنجاق مرکزی اولان (مغله) نک
۱۰ ساعت جانب جنوبیسنده وکندی نامی ایله یاد اولنان کولک
جوارنده در . اشبو کول بر آفاق ایله بحر سفیده آققده
ودرونندن دخی بر خیلی بالی صید ایدلمکده در . بو کوله
(یوکسک قوم) کولی دخی دیرلر . مذکور کولک صوبی طاشه رق
اطرافده بولنان محللاری خراب ایتمکده در . منسوب اولدینی

قضانك اورمانلری دخی مشهوردر. آنك ايجون قضا داخلنده
كر استه ماكنه لری وارددر.

مرمریسی قصبه سی — بو دخی (منتشا) سنجاغنك قضا
مرکز لرندن بری اوله رق بحر سفد ساحلنده همنامی اولان
لیمانك كنارنده كائندر. اهالیسی بولیماندن خیلی استفاده ایدر لر.
مکری قصبه سی — (مرمریسی) مثللو قضا مرکز لرندن
اوله رق بحر سفید ساحلنده کوزل بر لیمانه مالکدر.

سرای قصبه سی — دکزلی سنجاغنك حاوی اولدینی قضا
مرکز لرندن بری اوله رق مقر لوايك ۷ ساعت جانب غریبسنده
و (آیدین) شمندوفر خطی اوزرنده كائندر. منسوب اولدینی
قضایی (بیوك مندرس) نهري توابمندن (آرپه) چایی اروا ایلد-
یكندن قضانك زراعت یوزندن يك چوق استفاده سی وارددر.
(بابا طاغی) دخی جنوب غریبسنده متمد اولمشدر.

﴿ جزائر بحر سفید ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ وصناعیہ —
صورت اداره — احوال بلاد مشہورہ

مردود — (جزائر بحر سفید) ولایتی اطہلر دکنزندہ کائن
(اسپورات شرقی) و بحر سفیددہ کائن جزائرک بعضیلرندن تشکل
ایدرك شمالاً (ادرنہ) ولایتی ساحلی و آناطولی شاهانہ اقسامندن
(قلعه سلطانیہ) متصرفلنی و شرقاً (آبدین) ولایتی ساحلی و جنوباً
(بحر سفید) و غرباً (کرید) و (یونان اطہلری) و (سلانیک)
ولایتی ساحلی ایله محاط و محدوددر.

سکنہ — ولایت مذکورہ نك مقدار سکنہ منی ملل مختلفہ دن
عبارت اولق اوزرہ تقریباً ۲۶۵,۰۰۰ قدردر.

محصولات ارضیہ وصناعیہ — جزائر بحر سفید ولایتك
هوایی حد اعتدالده اولوب اراضیمی دخی اولدقجه منبت
و محصولداردر. حاصلات ارضیہ سی ہر نوع حبوبات ایله (زیتون)
و بعض محللرندہ (پاموق)، (توتون) و انواع میوہ و سبزہ و (لیمون)،
(پورتقال)، (انجیر) در.

ولایتك باشلوجہ اورمانلری (ردوس) (مدلولو)، (ساقز)،
(کرپہ)، (قاشوط) اطہلرندہ واقعدر.

محصولات صناعیہ سی دخی (زیتون یاغی)، (صابون)،
(احرام)، (چوراب)، (کلیم)، (آلاجه یوک)، (قوشاق) دن
عبارتدر. بونلرك ایچندہ (استانکوی)، (کلیم) خالی دستکاهلری
و (مولوہ) نك یوک قوشاقلری و (پیلمار) ك آلاجه بزلی

شہوردر. ولایت اہالیسی (زیتون)، (قوری اوزوم)،
سونکر) وسائرہ یوزندن خیلی استفاده ایتکده و درون ولایتده
خی ہر نوع صنعتکار بولمقدهدر.

ولایت داخلندہ ۵۰ قدر فابریقہ و ۶۱۵ یل دکرہنی، ۲۴۸
غیخانہ و ۵۸ دباغخانہ و ۹ قدر طاش و طوغلہ و جاقلری واردر.

— صورت ادارہ —

ولایت مذکورہ (ردوس)، (ساقز)، (مدلو)، (لمنی)
سملرندہ درت عدد سنجاغہ تقسیم اولنمشدر. مقر ولایتی (ردوس)
طہ سندہ کی (ردوس) شہریدر. سنجاق مرکز لری دخی ہمنامی
ولان قصبہ لردر. مذکور سنجاقلرک حاوی اولدینی قضالر
آئیدہ کی جدولہ مذکوردر.

ساقز سنجاغی			ردوس سنجاغی		
مرکز ادارہ لری	قضالر	ج. پ. ق.	مرکز ادارہ لری	قضالر	ج. پ. ق.
==	قالینوس	۱	==	قاشوط (حبوبات)	۱
==	لریوس	۱	(قاستلوریزن)	میس	۲
==	قاریپوط	۲	سمی	سومبکی	۱
==	ایپصارہ	۳	قاریاطوس	کرپہ	۲
لمنی ویا ایلمیہ سنجاغی			==	استانکوی	۲
			مدلو سنجاغی		
==	امروز	۲	==	صغری	۳
تنہدوس	ہوزجہ اطہ	۲	==	بیلار	۱
			==	مولوہ	۲
			==	یوندہ	۳

— احوال جزائر —

ردوسی المسی — ولایتک سمت جنوبیسنده و (قلعه سلطانیه) نک ۳۰۵ میل بعدنده کائن اوله رق شمال شرقیدن جنوب غربییه طوغری امتداد ایلمشدر. اطهنک ۳۹ میل طولی و ۱۲ میل عرضی واردر. اراضیسی طاغلق و بعض محللری منبتدر. فقط اهالیسنک احتیاجاته غیر کافی اولوب باشلوجه حاصلاتی (بال)، (بالمومی) و انواع میوهدر. (سلوک)، (سونکر) حاصلاتی دخی مشهوردر.

والینک اقامت ایتدیکی محل جزیره نک شمال شرقیسی ساحلنده و بر تپه اوزرنده کائن (ردوس) شهریدر. بوشهرک اطرافی باغ و باغچه لر ایله مزین اولوب سوقاقلری واسع و چاقل طاشلری ایله مفروشدر. ابنیه سی دخی برسیاقده انشا ایدلمش اولدیغندن ولایتک سائر شهرلرینه فائقدر. جزیره ده ۲ ناحیه ۴۵ قریه و ۲۹ محله واردر.

ساقز المسی — (آیدین) ولایتی اراضیسندن معدود اولان (اورله) یازم اطه سنک درت میل قدر اوزاغنده و (چشمه) قصبه سنک قارشوسنده ۲۷ میل طوانده و ۱۰ میل عرضنده و مرکز ولایت اولان (ردوس) ۱۶۴۰ میل مسافده واقعدر. اناطولی ساحلندن دخی اک طار قسنی ۴ میل قدر اولان برققال ایله آیرلمشدر. (قلعه سلطانیه) ایله مذکور اطه ییننده ۱۳۷ میل

مسافہ وارد در۔ مقر ادارہ سی (قاسترو) دنیلان (ساقز) شہر بدر۔
جزیرہ مذکورہ اراضینک طاعاق و قیالق اولسی حبیلہ
حبوبات آڑ حاصل اولورایسہدہ انواع میوہ و خصوصیلہ (انجیر)،
(بادم)، (لیمون)، (پورتقال)، (زیتون) آغاجلری چوقدر۔
ساقز آغاجلرینک کثرتی وارد در۔

(ساقز) اطہسنک باغلری معمور و (وولیسو Voliso) ،
(قلاموتی) ناحیہ لرندہ بولٹان اورمانلری مشہوردر۔

مرالو اطہسی — (لس-پوس) دیدکلری (مدلو) اطہسی
اطہلر دکنزدہ کائن جزائرک اکبر واعظمی اولہرق (ادرید)
کورفزی مداخلندہ کائندر۔ مرکز ولایت اولان (ردوس)۔
مسافہ سی ۲۴۰ و (قلعہ سلطانیہ) یہ اولان بعدی ۸۰ میدر۔
جزیرہ مذکورہ نک ہواسی لطیف وصحتہ نافع ایسہدہ دروتی
ایکی سلسلہ جبال احاطہ ایتمش اولدیغدن مزروعات احتیاجات
اہالی یہ غیر کافیدر۔ فقط زیتون آغاجلری کثیر و ہر درلو
میوہ سی و (اوزوم)، (انجیر) ی مبذولدر۔ انشا آتہ الویریشلی
آغاجلر و بنکلی مرمر طاشلری موجوددر۔ سواحلندن دخی
میدیا چیقاریلور۔

(مدلو) اطہسنک شرق ساحلندہ کائن (مدلو) قصبہ سی
ایلہ غرب جنوبیدہ لیانی مشہور اولان (قالونی Kaluni) وسمت
شمالیدہ (مولوہ) قصبہ لری جزیرہ نک معروف محللریدر۔ بونلردن
(مدلو) قصبہ سی مقر لوا اولہرق هوا غازیلہ تنویر ایدلمشدہ۔

لمنی اطه سی — (ایلمیه) نامیه دخی یاد اولنور . بو اطه ولایتک سمت شمالیسنده بولنهرق زمینی عارضه لی وشکلی غیر منتظمدر . مرکز ولایت اولان (ردوس) ۲۸۴۰ میل اوزاقدر . (قلعه سلطانیه) یه اولان بعدی دخی ۷۰ میلدر . جزیره نک مزروع اولان محللرنده (حبوبات) وانواع میوه وسبزه واقاون) ، (قارپوظ) ، (زیتون) ، (بادم) ، وباغلرنده کلیتلو (وزوم) حصوله کلور . مرعالرنده دخی اغنام رعی اوانور .

(لمنی) اطه سنک باشلوجه بلده سی غرب ساحلنده برتیه اوزرینه مبنی (لمنی) شهریدرکه اسکیدن کسب ایتمش اولدینی معموریت سببیه مشهوردر . فقط هواسی وخیم اولدیغندن اهالیسی کوندن کونه آزالمقدمدر . قصبه نک قایماغی و (پاموق بزى) مشهوردر . اهمیتی لیانی اولان (مودروس) قریه سی اطه نک معروف بلده سیدر . (استراتی) دنیلان (بوزبابا) اطه سی (لینی) اداره سنه مربوطدر .

صومبکی اطه سی — (صومبکی Sombéqui) دنیلان (سیمبی) اطه سی مرکز ولایت مربوط و (ردوس) اطه سنک ۲۰ میل شمالنده وکندی اسمی ایله یاد اولنان کورفرک آغزنده و ۳۷ کیلومترو محیطندهدر .

اطه نک سواحلی کیرینتیلی چیقندیلی اولدیغندن اطرافنده متعدد لیانلر تشکل ایتمش وبونلردن اک ایشاککی (صومبکی) لیانی اولوب هردرلو روزکاردن مصون بولمشددر . هواسی دخی

لطیفدر . تجارت و صنایع محلیه سونکر جیلک، قایقجیلق ایله بالقجیلغه منحصردر.

استانکوی اطمه سی — (استانکوی) نام دیگرله (قوس Kos) اطمه سی (ردوس) لوانسه مربوط اوله رق کندی اسمنه ۱۰۰۰ کیلومتر طولی و وسطی اوله رق ۸ کیلومتر عرضی واردر . لیانک مدخلنده وردوسک ۶۰ میل بعدنده در . اطمه نک ۴۰ کیلومتری منبت و محصـولدار اوله رق (لیمون) ، (پورتقال) و (قوری اوزوم) کثرت اوزره حصوله کتور مکده در .

(استانکوی) اطمه نک حاصل ایتدیکی (قارپوز) هم ایری وهم لذیذ اولور . جزیره نک (قیون) ، (کچی) سوریلرینی بسلمکه کافی مرعاری چوقدر . قائم مقاملغه اداره مرکزی اولان قصبه جزیره نک شمال شرقیسنده و (بودروم) قصبه سنک قارشوسنده در . قصبه نک شمالنده کی برونده سطح دریان ۵۹ قدم ارتفاعده بحر آ ۵ میل مسافه دن مشاهد اولنور ثابت و قرمزی بر فنار و جنوب جهتنده برقله واردر . بوقصبه پک اسکی اولوب، حکیم شهر بقراطک دخی مسقط رأسیدر .

بوزجه اطمه — (بوزجه اطمه) دنیلان (تندوس) اطمه سی (لمنی) سنجانغی ملحق تاندن اوله رق آنا طولی ساحلندن سکنز میل قدر آچیقده واقمدر . (قلعه سلطانیه) یه اولان بعدی دخی ۲۰ میلدر . اطمه نک اوزوم محصولی کنیردر .

• امروز اطمه سی — (لمنی) نک جانب شمال شرقیسنده اون میل قدر آچیقنده و (قلعه سلطانیه) بوغازینک منتهاسی اولان

(سد البحر) ك ۱۶ كيلومترو غرب شمالیسنده كاشندر. بو اطة
هرنقدر اورمانلر ايله مستور و جبال مرتفعه ايله محاط ايسهده
اراضیسی صولرك كثرندن ناشی منبت و مرعاری بك چوق
سوریلر بسلمكه صالحدر. مركزز قضا اطةنك ساحل شمالیسنده
مؤسس اولوب بر قاج قریهسی واردر .
درون جزیرهده كلیتلو انجیر حصوله كلكدده و سواحلندن دخی
(بالق) و (صدف) چیقارلمقدهدر . لیمانی كوچك ايسهده اهمیت
فوق العادهسی واردر.

﴿ قریس آلهسی ﴾

بو اطة بحر سفیدك شرق صولرنده و (آناطولی) ايله (سوریه)
قطعهلری آرهسندده و ۲۱۰ كيلومترو طوانده و ۶۰ الى ۸۰ كيلو
مترو عرضندهدر . مقدار نفوسی دخی ۲۰۰,۰۰۰ كشییه
بالغ اولور. جزیره مذكوره نك سواحلی كیریشلی چیقشلی اولوب
شرق شمالیسی (اسكندرون) كورفزی مقابلنه طوغری اوزامش
اولان (آندریا Andrea) برونی ايله نهایت بولمشدر. جزیره نك
شرقنده (غره قو Greco) ویا (پوراز) و جنوبنده (غواتا Gavata)
ویا (غلطه) و غربنده (آرنوتی Arnaouti = آرناوود) و غرب
شمالیسنده (قورماكیتی Kormakiti) برونلری واقعدر.
مذكور الاسامی (آندریا) و (غره قو) برونلری آرهسندده
جزیره نك اك مهم لیمانی اولان (فاماغوسته Famagusta)
لیمانی واردر.

(قبریس) اطلسندہ شرقدن غربہ طوغری امتداد ایدن
 (اولیپ) نام آخرلہ (ترودیس Troödos) سلسلہ جبالی واردرہ .
 بوسلسلہ جبالتک ذروہ سی اشجار غیر مشمرہ ایلہ مستور واوزرندہ
 بولنان چند عدد روم مناتری مشہوردرہ .
 (ترودیس) سلسلہ جبالتک شمالندہ بولنان اووہیہ (مسالیا
 اووہ سی) دینور . (پیدیاں Pidias) نہری دخی مذکور اووہ
 داخلندن بالمرور (فاماغوستہ) لیمانہ جریان ایدرہ .
 جزیرہ مذکور نک ہواسی رجت شمالیہ مدہ معتدل وصحت
 وجودہ نافع ایسہدہ اراضی مرتفعہ سی صغوق وطرف جنوبیسی
 بالعکس صیجاقدرہ . اراضی سندہ بقدایک اعلاسی حصولہ کلدیکی کی
 (توتون) (باموق) (اییک) ، (کوک بویا) وانواع بیوہ حاصل اولورہ .
 (قبریس) اطلسنک منسوجات حریریہ وقطنیہ سی مقبول
 واوزوم باغلری مشہوردرہ . قبریسدہ چیقان برنوع طاش (قبریس
 طاشی) نامیلہ معروف وبوندن یاپیلان یوزک ومہری مرغوبدرہ .
 (قبریس) اطلسنک اک مشہور بلدہ سی جزیرہ نک وسطندہ
 وغایت منبت ولطیف اولان (مسالیا) اووسندہ کائن (افقوشہ)
 شہریدرہ . شہرک زقاقتری منتظم وچارشوسی مشہوردرہ .
 اسکله سی دخی شرق ساحلندہ کائن واوروپا تجار
 وقونسولوسلرینک مقر و آرامکاهی اولان (طوزلہ) نام دیگرلہ
 (لارناقہ) قصبہ سیدرہ . حوارندہ بیوک مملحہلر واردرہ . جزیرہ
 مذکورہ نک شرق ساحلندہ (ماغوسا) ویا (فاماغوستا) قصبہ سی

مبیدر . جنوب‌بنده دخی (لمبی سوس Liminos) دنیلان (لمبیدا Limisa) و (بافه Rafa) ویا (بافوس) و شمال ساحل‌بنده (کرنیه Kerynia) قصبه‌لری کائندر .

﴿ سیام ایالتی ﴾

اشبو ایالت (اسپورات شرقی) اطه‌لرندن بری اولان (سیسام) اطه‌سی اداره‌سندن عبارتدر . مذکور اطه (قوش اطه‌سی) لیمانک جنوب غربی جهت‌بنده بیضی‌الشکل اوله‌رق (آناطولی)‌نک (سامسون) بروندن ۲ کیلومتره عرض‌بنده اولان (سیسام بوغازی) ایله تفریق اولمیشدر . مساحت سطحیه ارضیه‌سی ۴۶۷ کیلومتره مربعه و مقدار نفوسی ۴۸,۹۹۲ کشتیه بالغ اولور . اراضیسی اولق‌در منبت دکل ایسه‌ده زیتون آغاج‌لری واوزوم باغلری و (انجیر) حاصلاتی کثیردر . جزیره اهالیسی اکثریت اوزره دکنزدن (سونکر) اخراجی ایله مشغله‌در .

(سیسام) اطه‌سی ایالت ممتازه صورت‌بنده اداره اولمق‌ده اولوب مقر اداره‌سی جزیره‌نک جنوب شرقی‌سندن (حورا Hora) بلده‌سیدر . اسکله‌سی اولان (تیغانی) قصبه‌سی دخی شمال روزکارلرینه آجیق اووه‌لق برمحله مبیدر . (واتی Vathy) لیمان موقعی دخی معروفدر .

﴿ قونیه ولایتی ﴾

حدود — سکنه — احوال طبیعی — محصولات ارضیه و صناعیه —
صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

مرکز — قونیه ولایتی (آیدین) ولایتک شرقی — واقع
اوله رق شمالی (خداوندکار)، (انقره) ولایتلری کائندر. جنوبی
(بحر سفید). ساحل و جنوب شرقی (اطنه) ولایتی متصلدر.

سکنه — ولایت مذکور نك نفوس موجوده سی مسلم
و غیر مسلمان عبارت اولقی اوله رق ۷۵۰,۰۰۰ قدر تخمین
ایدلمکده در.

احوال طبیعی — قونیه ولایتک جنوبی ط-اغاق اولوب
وسط و شمال جهتلرند طوزلی کولار و شرق طرفند کوزل
اووه لر و مرعالر وارددر. منتهای جنوب غریبسنده (آنطالیه)
کورفی موجوددر. طاغلری نك باش-لوجه سی (اطنه) ولایتی
ایله حدودینی تشکیل ایدن سلسله جبالدر. بوسلسله جبال شرقدن
غریبه طوغری اسمی مختلفه ایله امتداد ایدر. حین امتدادند
(آلا طاغ)، (باغار = بوغا)، (صوماق Soumak)، (کیک)
طاغلری اسملری آلور. (آنطالیه) لیما نك غرب ساحلند دخی
(تحتلی) نامند طاغلر بولمقددر.

بوندن بشقه سمت شمالیسنده (سلطان) طاغلری وارددر

مشهور (امیر) طاغی ایله اتصال کسب ایتشدرد. بو جهته
(انقره) ولایتی حدوددند. دخی (پاشا) طاغی موجوددر .
(قره مان) ك شمالنده (قره) و (قره جه) طاغ نامنده طاغلر وارددر .
قره جه طاغك جانب شمال شرقیسنده (حسن) طاغی بولنور .
(دیب پوراز) طاغی (بکشهری) کولی قریبده و (آغلاصون) طاغی
دخی (اسپارته) قصبه سی جنوسنده واقعدر .

قونیة ولایتی داخلنده بولنان انهار اطرافی طاغلق اولدینی
جهتله مجرا بوله مدقلرندن طبیعی کوللر تشکیل ایدرك صولرینی
اورالر بوشالقمده درلر . نقط (کوبری) صوی ایله (آق) صو
پیدا ایلدکلی مجرا ایله (آنطالیه) کورفزنده بحر سفیده آقارلر .
کوللرك باشلوجهلری (طوزلی) کول ایله (آق شهر) ،
(بکشهری) ، (اکر دیر) کوللریدر .

مذکور کوللردن (طاطا) نام جدیدله (طوزلی) کوله
(حسن) طاغندن نبعان ایدن (بیاض) صو ایله (سلطان) طاغی
جهتندن کلان (این) صوی دوکیلور . (آق شهر) کولنه دخی
(خداوندکار) ولایتده ذکر اولان (ابر Eber) کولی بر
آباق ایله آققدهدر . (بکشهری) کولنه (ایسمیل) قریه سی
جهتندن کلان (ایسمیل) صوی ویرمکدهدر . (اکر دیر) کولنه
(بوغاز) صوی جریان ایدر .

مذکور الاسامی کوللردن بشقه قونیة ولایتده جهت
غربیده (بوردور) ، (جوروک صو) و سمت شرقیده (ارکلی)

نام دیگرله (آق کول) دنیلان کوللر واردر . اشبو (ارکلی) کولنه نیکده طرفندن کلان (قزله چای) جاریدر .

محصولات ارضیه و صناعیه — قونیہ ولایتک هواسی لطیف وارضی منبتدر . حاصلات ارضیه سی حبوبات متنوعه و هر نوع میوه و (اوزوم)، (سبزه)، (توتون)، (کتان) و (آشی بویاسی) ایله کوك و قرمزی بویا و امثالی شیلردن عبارتدر .

بونلردن بشقه ولایتک اووه اولان محللرند (زیتون)، (دوت) آغاجلری واردر . باغلری دخی کثیر اولوب اکثرند (خشخش)، (بزیر)، (سیدسام) حصوله کلور .

بحر سفید ساحلنده دخی منطقه حارده یتیشان آغاجلرک کافه سی نشو و نما بولور .

محصولات صناعیه سی (کلیم)، (سجاده)، (خالی) و هر نوع بز و الاجه و معمولات خفایه و سراجیه و دباغیه در . ولایتک باشلوجه لخرجاتی (یون)، (پموق)، (کراسته)، (کندیر)، (سیدسام)، (کوك بویا)، (بالومی) دن عبارتدر .

— صورت اداره —

قونیہ ولایتی اداره خصوصنده (قونیہ)، (نیکده)، (حمید آباد)، (بوردور)، (تکه = آنطالیه) نامنده بش عدد متصرفله منقسمدر . مقر ولایتی (قونیہ) شهری اولوب حاوی اولدینی متصرفلقدن (حمید آباد) سنجاغنک اداره مرکزی (اسپارطه) و (تکه) سنجاغنک (آنطالیه) قصبه لیدر .

دیگر سنجاقلرک مقرر اداره لری کندی اسملرنده کی قصبه لر در .
مذکور بش سنجاغک مشتمل اولدینی قضالری دخی آتیده کی
جدولده مندر جدر .

قونیہ سنجاغی			نیکده سنجاغی		
نومبر	قضالر	مرکز اداره لری	نومبر	قضالر	مرکز اداره لری
۳	اقشهر مع طوغا نحصار	=	۳	نوشهر	=
۳	بکشهری	=	۳	ارکوب	=
۳	سیدی شهری	=	۳	عربسون	=
۳	ایلقین	=	۳	اقسرای	=
۳	بوزقیر	پرستان	۳	بور	=
۳	قره مان (لاندره)	=	۳	حمیدیه	بلغار معدنی
۳	خادم	=	بور دورو سنجاغی		
۳	ارکلی	=	۳	تقنی	=
۳	قره پیکار	=	آنطالیه (تکه) سنجاغی		
۳	قوچسار مع ادبکشار	این اوی	۳	المارو	=
حمید آباد (اسپارطه) سنجاغی			۱	علاطیه	=
۲	اولو بوردی (بوردی)	=	۳	اقسکی	ماروله
۳	اکردیر	=	۳	قاش	کومبه
۳	قره آناج	=			
۳	یلواج	=			

— احوال بلاد مشهوره —

قونیہ شهری — بر اووه اوزرنده مبنی واطرافی سورایله

محاط و (حیدر پاشا) یه شمندوفر خطی واسطه سیله متصل و ۳۴,۰۰۰ نفوسلی مشهور بربلده در. جهت جنوبیه سنده بولنان جبالک اتکمنده و (مرام) دنیلان محله اهلینک باغ و بوستانلری وارد. اکثر اهالی یاز کونلرینی اوراده امرار ایدرلر. شهرک درون و بیروننده مصنع آثار عتیقه موجود در. شهرک بر طرفنده کهرجله فابریقه سی و (مرام) ده دخی چارشو، فرون، حمام و جوامع و مساجد موجود در.

(قونیه) ده حضرت (مولانا جلال الدین رومی) قدس سرمنک مرقد منوری و اتصاننده بیوک بر مولوی درگاهی و برده جامع شریف وارد. فقط اصل شهر داخل سه ورده اولوب مشارالیه حضرتلرینک تربۀ منیرلری خارج شهرده بولندیغندن شهر اهلینسی قدسیته قریت داعیه سیله تربۀ شریفه اطرافنه نقل مسکن ایتمش اولدقلرندن درون حصارده والینک اقامتنه مخصوص قوناق ایله بر محکمه و براز اسلام ورعایا خانلری و ایکی عدد حمام کبی شیلر قالمشدر.

(قونیه) اووه سنه (چهارشنبه) نهری جریان ایتمکده در. بو نهر مذکور اووهده واقع قریه لردن بعضیلرینک مزروعاتی استیلا ایلمکده در.

(قونیه) ک مرعالرنده اغنام و حیوانات سائرہ رعی اولنور. کلیتله حاصل اولان تفتیک و پیاغی مرطرفه کوندریلرک فروخت ایدیلور. (بولک) تعبیر اولنان قاوونلری دخی مشهور در.

نیکمه قصبه سی — مقر ولایتك ۳۶ ساعت سمت شرقیسنده
لوا مرکزیدر . حکومت قوناغی جوارنده جریان ایدن نهر
اوزرنده کارگیر اوله رق بش عدد کوپریسی موجوددر .

نیکه نك محصولات صناعیه سی نسج اولان (کلیم) (حالی) ،
(سجاده) ، (الاجه) و امثالی شیردر .

(نیکه) به مربوط (بلغار) طاعی معدن هایوننده ایشلمکده
اولان جوهر مغازه لرینك عددی بکرمی بی تجاوز ایتمشدر .
حاصلاتی کثیر اولان بو معدنك ترکیبی کوش وقورشوندن
عبارتدر .

(نیکه) به بریجق ساعت مسافده کاشن (ایدول) قریه -
سند مالطه طاشنه مشابه بر نوع بیاض طاش معدنی وارددر .

اسپارطه قصبه سی — مقر ولایتك ۴۲ ساعت جانب غربیسنده
(دوراس) طاعنك شمال اتکنده کاشدر . مذکور قصبه نك
هوایی کوزل و باغ و بوستانی کثیردر . اسکله سی اولان (آنطالیه)
قصبه سنه دخی ۲۴ ساعت اوزاقددر .

درون قصبه ده جسیم بر قشله هایون وارددر . (اسپارطه) نك
ارضی محصولدار اولوب حبوبات متنوعه و (خشخاش) و هر نوع
میوه یتشدیردر . مرعالرند دخی اغنام و حیوانات رعی اولنور .

بوردر قصبه سی — مقر ولایتك ۲۵ ساعت طرف غربی-
یسنده هوایی لطیف و باغ و باغچه لر ایله مزین و معمور بر
محلدهدر . قصبه بی اروا ایدن اوفاق برنهر اوزرنده دخی کارگیر

واخشاب اوله رق اوئی متجاوز کوپری وارددر. اسکله سی اولان
(آنطالیه) ایله بیننده ۲۴ ساعته کیدیله ور منتظم شوسه موجوددر.
درون قصبه ده کوزل الاجه لر و سختیان اعمال اولنور.

(بوردور) لك سمت غریب سنده بولنان كولك صوینی طوزلو
اولدینی کبی دروننده هیچ برجنس بالق بولنمز. بوکوله (کورن)
و اثالی چایلر منصب اولور.

(بوردور) اراضی سی هر نوع محصولات و سبز ی تشدیر مکه
صالحدر. (آغلاصون) ناحیه سی نواحی مشهوره سندن بریدر.

آنطالیه قصبه سی — قونیه نك ۷۲ ساعت سمت جنوب
غریب سنده مرتفع بر محله و کندی اسمی ایله مسمی اولان
کور فزك ساحلنده تجارتلی، منظره سی کوزل بر بلدهدر.

فقط قصبه نك سوقاقلری غیر منتظم و خانه لری اخشا بدر.
یازین هوا سی پك صیجاق و آغرددر. قصبه نك شرقنده (لیمون)،
(پورتقال)، (طورنج)، (طوت) باغچه لری وارددر. مرعالرنده
اغنام و حیوانات رعی اولنور. اورمانلرندن کس-یلان اودون
و کراسته دخی تجاری واسطه سیله باشلیجه (اسکندریه) یه کوندریلور.
آنطالیه اهالیسنك ایام صیفی امرار ایتمکده اولدقلری
(استانوس) ناحیه سی دخی معمور و یوز یکر می قدر دکانی
حاویدر. بوقربه نك (آنطالیه) یه اولان بعدی ۱۲ ساعتدر.

آقشهر قصبه سی — مقر ولایتك ۲۴ ساعت جانب شمال
غریب سنده و (سلطان طاغلری) نامیله شرقدن غربه طوغری

متمد بر جبل آنکنده دوز بر صحراده در. قصبه نك آقان صولری
وباغ و باغچه لری چوقدر. چارشو سنده (سلطان علاالدین) نك
بنا کرده سی اوله رق یتش بش طولایی و تیموردن معول اوج
قبولی جسیم بدستانی موجوددر. قصبه نك جانب شرقی سنده کندی
اسمنده بیوک بر کول واردر. بو کوله ایکی جنس بالی حاصل
اوله رق بریسنه نیلان و دیگرینه سازان تمیر اولنور.

بکشری قصبه سی — قونی نك ۱۷ ساعت سمت غربی سنده
دوز بر محله و همانی اولان صویک کنارنده کائندر. قصبه نك
جانب غربی سنده اطراف قرق ایکی ساعتده طولاشیلور بر کول
موجوددر. بو کول بعض سله لر طغیان ایدرک صونی ایکی بچق
ساعت محیطنده اولان (قره ویران = صوغله = بوزقیر) نامنده کی
کوله قیدر. و (صوغله) کول نك صوی دخی زیاده لشدیکی زمان
طاشه رق قونی اووه سنه یاییلور.

(بکشری) کولنده (طلعان) نامنده بر نوع قوش اولوب
دریسندن کورک اعمال ایدلدیکندن تجاری طرفندن بالمبایه
اوروپایه کوندزیلور.

منسوب اولدیغی قضائک اراضی منبت و محصورلداردر.
باشلوجه محصورلاتی حبوبات متنوعه ایله (افیون) و (میوه)
و سبزه لرک انواعندن عبارتدر. کول کنارنده دخی پک چوق
مانده بسانور.

سیری شری — مقر ولایتک ۱۸ ساعت قدر جنوب

غریبیسنده صولی و باغچلی بر قصبه در. منسوب اولدیفی قضانك اراضیسی پك منبت و محصولدار ایسه ده یوللری اولمدیغندن نقلیاته اولنان مصارف زراعتك برشی استفاده ایدمه مامسنی موجب اولمغله فضله اكمكدن اجتناب ایدرلر . قصبه نك خارچنده ایکی عدد قاپلیجه واردر . معمولات صنایعیه سی (بز) و (کلیم) و معمولات دباغیه دن عبارتدر .

بوزقیر قضاسی — (قونیه) نك سمت جنوبیسنده در. اداره مرکزی بولنان (سیرستان) قصبه سی . مقر ولایتك ۱۸ ساعت جانب جنوبیسنده بر نهر كئارنده در . نهرك اوزرنده بری داخل قصبه ده وایکیسی خارچنده اوله رق کوپریلری واردر . (صوغله = بوزقیر) کولی مذکور قضا داخلنده در . مرکز قضادن کچن صو بو کوله دوکیلور . (بوزقیر) ده اعمال اولنان (تفنك) و (طبانجه) مشهوردر .

قره مانه قصبه سی — قونیه نك شرق جنوبیسنده و ۲۰ ساعت بمندده در . بو قصبه نك اطرافنده مرعالر چوقدر ، شمال شرقی جهتی بتون اووه لقدر . آقار صوینی و باغ و بوستانی برکتیدر . قره مان زاده ابراهیم بكك انشا كرده سی اولان (جامع کبیر) مشهوردر . (قره مان) ه یارم ساعت مسافده (ایچمه) تعبیر اولنور بر صو واردر .

قره مانك مصنوعاتی (خالی) ، (کلیم) ، (سجاده) و هر نوع معمولات سراجیه و دباغیه در . اراضیسی حبوبات ایله هر نوع میوه و سبزه یتشدیرر .

قوچحصار قضاسی — (قوچحصار) مع (اسبکشان) مقر ولایتک جهت شمالیه سنده بر قضا تشکیل ایدر. اداره مرکزی (این صوبی) کنارنده (این اوی) نامنده کی قریه در. بو قریه نک (قونیه) به اولان بعدی ۲۴ ساعتدر. مذکور قضاده (کلیم) و (سجاده)، (خالی)، (احرام) نسج اولنور، اوزوم باغلری شهردر. قضا داخلنده (قوچحصار) نامنده بر کول واردر. بو کولک دروننده اوفاق اوفاق بر قاج اطه موجوددر. (قوچ حصار) کولنک صوبی بهر سنه حزیرانده چکیلوب طوزی ترسب ایدرک درت بش آی قدر منجمد بولنور. آناتولی قطعه سنده بولنان سائر مملعه لره مرجع اولان مذکور کولک حاصل ایتدیکی طوزدن مقدار کلیسی دوه لر ایله چیقاریلور و خارجه صاتیلور.

نوشهر قصبه سی — نیکده سنجاغنک قضا مرکز لرندن بری اوله رق مقر لوانک ۱۸ ساعت جانب شمالیه سنده در. قصبه نک آب و هوای لطیف و باغچلری کثیردر. (توقالو اوغلی) دنیلان قیصیسی مشهوردر. بو قیصینک قوریسی هدیه اوله رق اطرافه کوندریلور. (نوشهر) ده بر نوع بیاض طاش بولنور، ابنیه ده قوللالیلور. آلچی معدنی دخی واردر.

ارکوب قصبه سی — بو دخی نیکده سنجاغنک قضا مرکز لرندن بری اوله رق (نوشهر) ک ۴ ساعت شرقنده و (اقره) ولایتی حدودنده کاشدر، مقر لوا اولان (نیکده) قصبه سنه دخی ۱۸

ساعت اوزا قدر. مذکور قصبه نك هوا سی لطیف و باغ و باغچه سی
کثیر و منظره سی کوزلدر.

(ارکوب) ده بیاض طاش معدنی اولدینی کی برنوع بلغامی
طاش معدنی دخی وارددر. بو طاشدن یازی طاقی و شمععدان
وقوبه و صو طامی و سیغاره طاقی اعمال اولنور.

عربسره قصبه سی -- نوشهرک ۴ ساعت شمالنده بر قضا
مرکزیدر. مرکز لوايه اولان بعدی ۲۳ ساعتدر. درون قصادن
(قزلایرق) نامنده کی نهر جریان ایتدیکی جهته باغ و باغچه لری کثیر
و ارضی مثبت و محصـ و لداردر. (قوزی اوغلی) نامیه معروف
قابلیجه سی امراض مختلفه یه نافعدر.

اقرای قصبه سی — بو دخی نیکده سنجاغنه ملحق قضا.
لردن برینک اداره مرکزی اوله رق (نیکده) نك ۱۷ ساعت
سمت شمال غریبینه تصادف ایتشددر. قصبه درونندن جریان
ایدن چای اوزرنده متعدد کوپرلر وارددر. اراضی سی مثبت
و باغ و باغچه لری کثیردر. قصبه نك منظره سی دخی خوشدر.

اولوبورلو قصبه سی — (حمید آباد) سنجاغنك قضا مرکز.
لرندندر. موقعی دخی مقرلوانك ۸ ساعت سمت شمالیسنده مرتفع
بر محله و (افیون قره حصار) قصبه سندن (اسپارطه) یه کیدن
پول اوزرنده کائن و هوا سی لطیفدر. درون قضا ده خیلوجه
الاجه دستکاهی موجوددر. (کچی بورلو) ناحیه سنده دخی کوکرد
معدنی وارددر.

اگر دیر قصبه سی — بودخی (حمید آباد) سنجاغک قضا مرکز-
لرندن بری اوله رق مقر لوا اولان (اسپارطه) نک ۶ ساعت
جانب غریب سنده کائندر. اسکله سی اولان (آنطالیه) قصبه سنده
۲۶ ساعتده کیدر یولی واردر. کندی اسمنده کی کول قضا
داخلنده در، بو کول اون سکز ساعت محیطنده ایلوب اطراف
طاشلاق و طاغلقددر. مذکور کولده بر قاج نوع بالی اولدینی
کبی (طالمان) نامنده کی قوش کثرت اوزره بولنور.

قره آغاج قصبه سی — بودخی (حمید آباد) - سنجاغنه مربوط
قضا مرکز لرندن در. موقعی (اسپارطه) نک ۱۹ ساعت جانب شمال
شرقی سنده در. قضا نک باغ و بستانی کثیر ونسج اولتان هر نوع
بویالی ایملک و کتان بزی مشهوردر. معمولات دباغیه و سراجیه سی
دخی واردر.

یلواج قصبه سی — (اسپارطه) نک ۱۸ ساعت جهت شمالیه -
سنده در. مذکور قصبه (خداوندکار) ولایتی حدودنده بولتان
(یلواج) قضا سنک دخی اداره مرکزیدر. قصبه نک باغ و بستانی
مبذول و هوایی لطیفدر. آرضنده پک چوق (کستانه)
و (قزلق) حصوله کلور. محصولات صناعیه سی دخی (بز)
و معمولات دباغیه در.

(خویران) ناحیه سی و (خویران) کولی (یلواج) قضا سنه
مربوطدر.

عمویه قصبه سی — (تکه) سنجاغنه ملحق قضا مرکز لرندن

بریدر. بو قصبه بحر سفیده ساحلدر. مرکز لویاه اولان بعدی ۳۶ ساعتدر. قصبه نك خارجا منظره سی کوزل ایسه ده سوقاقلری طار و غیر منتظمدر. (علائیه) قلعه سی عجائب عالمدن عد اولنه جق درجه ده در. قصبه نك صوبی اولمدینی جهتله داخل قلعه ده متعدد و مصنع صهرنج موجوددر.

(علائیه) نك محصولات آرضیه سی حبوبات و انواع میوه و (لیمون) و (پورتقال)در. معمولات صناعیه سی دخی طرابلس تقلیدی (قوشاق)، (الاجه لر) و بوکا مانند شیردر. قضانك سولك صید اوانورکولی دخی وارددر.

﴿ آتنه ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیه — محصولات آرضیه و صناعیه —
صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

مرور — آتنه ولایتی (قونیه) ولایتک جنوب شرقیسنده
واقع اوله رق شمال شرقیدن (انقره)، (سیواس) ولایتلری ایله
محاط و شرقاً (حلب) ولایتی ایله محدوددر. ولایت مذکور مک
جنوبنده (بحر سفید) وارددر.

سکنه — آتنه ولایتنده ۳۳۷,۰۰۰ قدری مسلم و متباقیسی
غیر مسلم اوله رق ۳۷۹,۰۰۰ نفوس تخمین ایدلمکدهدر.

تعریفات طبیعیه — ولایت مذکور مک طرف جنوبیسنی
احاطه ایدن (بحر سفید) (مرسین)، (اسکندرون) کورفرلری
کبی کیرتیلری و (آنامور)، (قره طاش) برونلری مثللو چیقند.
یلری حصوله کتورمشددر. ولایتک ساحلی هر نقدر صولاق
و اووهلق ایسهده سمت شمالیسی طاغلقدر. مشهور طوروس
سلسله جسیمه سنک شعبات جنوبیه سنندن اولان (بیک بوغا)
و (قوزان) طاغلری سمت شمال شرقیسنده و (جبل برکت)
شرقده (اسکندرون) کورفرینه طوغری امتداد ایدر. بو
سلسله جبالک طرف غربیسنده و (قونیه) ولایتی حدودی
اوزرنده شرقدن غربه طوغری امتداد ایدن (آلا طاغ)،

(بلغار = بوغا) ، (صوماق) ، نامندہ کی طاعلر واردر .
 حلب ولایتی حدودندہ دخی (آقا) کبی طاعلر موجوددر .
 مذکور طاعلرک بعضیلرندہ (چام) ، (قطران) ، (آردیج) ،
 (میشہ) ، (شمشاد) مثلاًو اشجار چوقدر . جوار اہالیسی
 اعمال ایتدکاری کراستہ و کمور و حطب یوزندن خیلی استفادہ
 ایتدکدہدر .

ولایت مذکورہ نک آراضیسنی باشلو جہ (جیحان) ، (سیحان)
 نرلری و (طرسوس) و (کوک صو) نامندہ کی چایلر اروا
 واسقا ایتدکدہدر .

محصولات ارضیہ و صنایعہ — (اٹنہ) ولایتی آراضیسی
 و خصوصیلہ (چقور اووہ) طرفلری ہر درلو حبوبات و میوہ
 و سبزہ یتشدیر مکہ صالحدر . باخصوص (زیتون) آغاچلری مبذول
 و (پموق قوزہ سی) مشہور اولوب بونلرک قسم کلیمی اوروپا
 و بلاد سائرہ کوندیلور . مرعالرندہ اغنام رعی اولنور . (چقور
 اووہ) جہتندہ دخی پک چوق بارکیہ بسلنور .

حاصلات صنایعیہ سی (بز) ، (الاجہ) ، (کلیم) ، (کچہ) کبی
 منسوجاتدن عبارتدر . طاعلرندہ کلیتلو معدن بولنور .

— صورت ادارہ —

اٹنہ ولایتی ادارہ خصوصندہ (اٹنہ) (مرسین) ، (جبل
 برکت) ، (قوزان) (ایچیل) نامندہ بش عدد متصرفلغہ تقسیم
 اولمشدر . مقر ولایتی (اٹنہ) شہری اولوب مذکور سنجاقلردن

(جبل برکت) ك مركز اداره سى (پرپوز) و (قوزان) ك اداره
مركزى (سپس) و (ايج ايل) سنجاغك كرسى اداره سى
(سلفكه) قصبه ليدر. سنجاقلر ك مشتمل اولدينى قضاالر دخی
آتيده كى جدوله مذکوردر.

اطنه سنجاغى			قوزان سنجاغى		
ب. ۶۰	قضاالر	مركز اداره لرى	ب. ۶۰	قضاالر	مركز اداره لرى
۲	قره عيسالو	چيچيلى	۲	قارصندو القديره	پازار
۳	حميديه	يارصوان	۱	خاچين	=
مرسين سنجاغى			۱	فكه (ييلان كوى)	=
۱	طرسوس	=	ايج ايل سنجاغى		
۲	يمورطهلق	اياس	۳	ارمناك	=
جبل بركت سنجاغى			۳	موط	=
۱	اصلاحيه	=	۲	كلنار	كلنديره
۲	پيلاس	=	۲	آنامور	چوراق
۲	عثمانيه	رضائييه			
۳	خاصه	=			
۳	بولانيق (باغچيه جق)	=			

— احوال بلاد مشهوره —

اطنه شهرى — مقر ولايت اوله رق (سيحان) نهرينك
صاغ كنارنده بر اوفاق تپه نك اوستى ايله اطرافنده واقعدر.

مذکور نہرک طولانہ طولانہ آفیشی منظرہ سنہ بشقہ بر لطافت ویرر .

(سیحان) نہرینک اوستندہ آثار عتیقہ دن معدود اوچ عربہ کیدر درجہ دہ در تیوز آرشون طولندہ و یکرمی ایکی عدد کمر اوزرینہ مبنی متین و کارکبر بر کویری واردہ .

آٹنہ نک اطرافی بر بحق ایکی ساعت مسافہ یہ قدر باغ و باغچہ لریلہ محاطدر . بموق حاصلاتی دخی مبدولدر . شہرک صوبی غایت خفیف ولذیذ ایسہدہ ہواسی براز حار و وخیم اولدیفندن اغنیا طاقی جوارندہ کی صحرا لردہ بوانان صیفیہ لرنده امرار وقت ایدرلر .

آٹنہ نک (مرسین)، (قرہ طاش) نام لرنده ایکی عدد اسکله سی واردہ . (مرسین) دن (آٹنہ) یہ سیر معتدل ایلہ ۱۵ ساعتہ کیدیلور ایسہدہ مذکور قصبہ لر شمیدی حالہ تیمور یول خطی واسطہ سیلہ بری برینہ مربوطدر . (قرہ طاش) ایلہ (آٹنہ) آرہ سی ۱۲ ساعتدر .

مرسین قصبہ سی — لوا مرکزی اولہ رق بحر سفید ساحلندہ اسکله در . مذکور قصبہ نک (مرسین) تسمیہ سی مقدما مرسین آغا جلرندن عبارت اور مانلق بر محل بولمیسیدر .

• (قونیہ) ولایت نک سمت شرقیہ ایلہ (قیصریہ) حوالیہ نک دخی اخراجات و ادخالاتی بو قصبہ ایلہ جریان ایتدیکی جہتلہ

سوریه ساحلہ کلوب کیدن تجار کیلری مذکور قصبہ یہ
اوغرامہ دن کچمزلر . باشلوچه اخراجاتی بموق قوزہ سیدر .

(مرسین) لیمانہ کلان واپورلرک قریہ چارپاملری ایچون
قصبہ نک خارجندہ غایت صنعتلو و منتظم دکر فنساری اولوب
لمعان ایدن ضیاسی برآ و بحرآ الی میل مسافندن . شاهده
اولنور .

قضانک (خرستیان) قریہ سندہ یتیشان شفتالوسی مرغوب
وبش آلتی دانہ سی بر قیہ کلمیکله مشهوردر .

بربور قصبہ سی — ذروء جبیلده کوچک بر قریہ اولوب
حسب الموقع اہمیتہ مبنی (جبل برکت) سنجاغنه مرکز اتخاذ
ایدلمشدر . مرکز ولایت اولان بعدی ۲۳ ساعتدر .

سیس قصبہ سی — آطنہ نک جانب شمال شرقی سندہ و ۱۸
ساعت بعدندہ در . اہمیت موقعیہ سندن ناشی (قوزان) سنجاغنه
مرکز اولمشدر . (سیس) قصبہ نک اطرافندہ بتاقلقلر چوق
اولقلہ اہالیسی یازین یابلارہ چیقار .

قصبہ نک منسوب اولدینی لوانک طاغلری (قوزان) طاغلری
نامیلہ مشهوردر . بوطاغلردہ آب و هواسی لطیف یک چوق
موقعلر و اشجار متنوعہ یی حاوی اورمانلر و انواع معدن طمرلری
وارددر . قصبہ نک (لیون) و (طورونج) ی و اشجاری کثیر
اولان باغچہلری مشهوردر . درون قضاہ اعمال اوانان (کلیم) ،

(جزمه) کبی شیلری محلده صرف اولنور. قضانک (کورکن) طانغی اوزرنده بولان اورمانلری خیلی حاصلات ویرمکده در.

(جیحان) نهری توابعدن بر ایکسی قضا داخلده جریان ایلدیکی جهته قصبه جوارنده طقوز کوزلی بر کوپری وارد.

سلفک قصبه سی — مقر ولایتک ۳۷ ساعت جانب غریبسنده و (کوک صو) نامنده کی نهرک کنارنده کاشندر. قصبه نک اوکنده (کوک صو) اوزرنده جیم بر کوپری موجود در. داخل قصبه ده آثار عتیقه دن اوله رق اوتوز آرشون قدر درینلکنده (تکیر انباری) نامیله بر صو حوضی وارد. بو حوض اطرافی مصنع کارگیر کمرلی کسمه قیادن عبارت اولوب دروننه مدور نردبان ایله انیلور. خارچنده بعض مجرا آناری کورنمکده ایسه ده بوزلمش اولدیغندن صوبی کلامکده در.

قصبه نک هر طرفندن بر ایکی آرشون یر قازلدقه مرمر ستونلری و هر رنگده اوراق طاشلر و مصنع ابذه انقاضی ظهور ایتمکده در.

قصبه نک بر بچق ساعت بعدنده (بولاجه لی) ناحیه سنک مدیرلک مرکزی اولان (طشاش اوجی) اسکله سی جوارنده لب دریاده جیم بر مملکت خرابه سی موجود در. مذکور اسکله نک مرکز ولایته اولان بعدی ۴۰ ساعت در.

مرکز اداره سی (لیموس) قریه سی اولان (آباش) ناحیه سی

دخی نواحی مشهوره بنیدن بریدر. اورالرده عبرت آمیز یک چوق
آثار عتیقه وارددر. مذکور قریه نك (آطنه) یه اولان بعدی ۲۵
ومرکز لوايه اولان مسافه سی ۱۲ ساعتدر.

(سافسکه) قضااسنك اراضیسی واسع وهر درلو محصـولات
یتشدر مکه مستعد اولوب محصولاتك فضله سی سفائن واسطه سیله
(قبریس)ه ومحال سائر یه کوندریلور.

(سافسکه) قصبه سنك ایکی ساعت مسافه سننده (تکفور)
اسمیه یاد ایدیلان محله یر التندن قوتلی بر صونبعان ایدرك
بش بیک دونم مقداری آراضی بی باصوب زراعتدن محروم ایلر.

قره عبالو — مرکز سنجاغنه مربوط بر قضیادر.
موقعنك اهمیتته مبنی (چیچلی) قریه سی مذکور قضایه مقر
اتخاذ ایدلمشدر. بوقریه نك مقر ولایت اولان بعدی ۹ ساعتدر.
قضانك یوللری منتظم اولمسـیله مرور وعبور و نقلیات جهتی
سهولتایددر. طوپراغنك دخی هر درلو میوه و سبزه و مزروعات
سائر مبنی یتشدر مکه قابلیت وارددر. اهالیسی (قوزه)، (سیسام)
محصولاتندن خیلی مستفید اولورلر. بوقضانك بموق محصولی
ولایتك هر جهتنده حاصل اولان قوزه دن اعلا وانفسددر.
مذکور قضا داخلنده جسیم طاغلر وار ایسه ده (قزل)، (آق)
طاغلر کسب شهرت ایلدشدر.

حسب الموقع بوقضانك هواسی وخیم ایسه ده اکثر اهالی

ایام صیفده (قزل) ، (آق) طاغلر سمتده بولنان یابلاقلرده کی باغ و باغچه لرینه کیدرلر .

طرسوس قصبه سی — مرسین — سنجاغنه ملحق قضا مرکز لرندن بری اوله ق محلاتی (شرقیه) ، (غربیه) نامیله ایکی قوله تقسیم اولتمشدر .

(طرسوس) ده (جامع النور) اسمیله بر جامع شریف واردر . غربا خسته خانه سی دخی یاپلمشدر . جوارنده انبیای عظامدن (شیت) و (لقمان) علیهما السلام حضراتنک مقامات علیه لری موجوددر . درون قصبه ده مؤذن حضرت رسالتیناهی (بلال حبشی) رضی الله عنہک مقام مبارک لری زیارتگاهدر .

قصبه نك ایکی ساعت بعد و مسافه سنده (اصحاب الکهف) حضراتنک مقام عالی لری واردر . (اولاش) ناحیه سنده کی قاپلیجه دخی سزی علتنه نافعدر . (اولاش) ک مرکز ولایتیه اولان بعدی ۲۱ ساعتدر .

اداره مرکزی (کرلز) قریه سی اولان کولک (ناحیه سی نواحی مشهوره سنندن بریدر . مذکور قریه نك (طرسوس) یولیه (اطنه) یه بعدی ۱۸ ساعتدر .

یمورطه لری قضا سی — مرسین — سنجاغنی تشکیل ایدن قضا لردن بریدر . اداره مرکزی (اطنه) یه ۹ ساعت بعدده ولب دریاده کائن (یمورطه لقی) قصبه سیدر . مذکور قصبه نك اوکنده بوحوالی لیمان لرینه فائق ونظر اهمیتته آلتغه لایق برلیمان

دخی موجوددر . مذکور لیمان (طرسوس) جهتترینك امتعه تجاریه سنه مرکز اولمشدر .

(ایسوس) نام جدیدله (آیاس) خرابه سی بوقضا داخلندهدر .
(ایاس) قریه سی ایسه الیوم (یورطه لاق) قضا سنه مرکز اولمشدر .

پیاسی قصبه سی --- جبل برکت سنجاغك حاوی اولدینی
قضا مرکز لرندن بیخی تشکیل ایدر مذکور قصبه (اطنه) نك
۲۱ ساعت سمت شرقیسنده و (اسکندرون) کورفزیك شرق
ساحندن اون بش دقیقه ایچرودهدر . (جبل برکت) دیدکلری
طساغ دخی قصبه نك بش ساعت اوزاغندهدر . بوطاغك
اورمانلرندن کسـیلان کراسـته (حلب) ولایتی داخلنده و
(آطنه) ولایتك محال کثیره سنده صرف اولنور . بعضاً دخی
(اسکندرون) طریقـله سفینه لره تحمیلأ (اسکندریه) و (سوریه)
سواحلنه نقل اولنور .

قصبه نك هواسی حار و وخیم اولدیغندن اهالیسی ایام
صیفده مواقعی لطیف اولان قریه لره کیدرلر .

(پیاس) ك غرب جهتنده صدر اسبق کوپرلی زاده
مرحوم محمد پاشا انشا آتندن اوله رق ایکی قپولی ، قرق بش
دکان و اوچ مغازه یی مشتمل متین و کارگیر بر بدستان واردر .

(پیاس) قضا سنده (آنطاکیه) حریرندن اعلا اوله رق
حریر قوزه سی حاصل اولوب بعدالتصفیه (حلب) و (آطنه) ،
(اسکندرون) و محال سائر هیه نقل اولنور .

عثمانیہ قضاہ سی — جبل برکت سنجاغٹک قضا لردن بریدر .
مقر ادارہ سی (رضائیہ) قریہ سیدر . قضاٹک قوۃ انباتیہ سی
درجہ کمالہ در . محصولات ارضیہ سندن (یاموق) ، (سیسام)
کبی شیلر (اٹنہ) ، (اسکندرون) طرفلرینہ نقل ایدیلور .

(عثمانیہ) قضاٹک ہواسی یازین کسب و خامت ایدرک
اھالی یابلارہ چیقارلر . داخل قضاہ کی (جبل برکت) دہ
برسلوک کولی ، وجوددر . مذکور قضا اھالیسی رنجبر لککہ
مشغول بولورلر .

ماہمیں قصبہ سی — قوزان سنجاغٹک حاوی اولدینی
قضا لردن برینک ادارہ مرکزیدر . مذکور قصبہ مقر لوا
اولان (سیس) قصبہ ٹک طرف شمالیسنده و ۱۲ ساعت قدر
بعدندہ کائندر . قصبہ ٹک موقعی طاغاق و طاشلق و اطراف اور
مانلقدردر . بو اور مانلردن قطع اولسان آغاچ درون قصبہ دہ
فروخت اولنور . بکمزک کثرتی جھتیلہ خارجہ نقل ایدیلور .

قارص ذوالقدریہ قضاہ سی — قوزان سنجاغٹک حاوی
اولدینی قضا لردن بریدر . مقر ادارہ سی مرکز لوانک جانب
شرقیہ سنده ۶ ساعت قدر بعدندہ (بازار) دیمککہ معروف
(قارص ذوالقدریہ) قصبہ سیدر . (بوز طغان) ناحیہ سی دخی
نواحی مشہورہ سندن بریدر .

قضاٹک محصولات ارضیہ سٹک بر قسمی (اٹنہ) طرفہ

کوندریلور. محصولات صناعیه سندن صاییلان (کلیم) (چوال)
 کبی شیر داخلده فروخت واستعمال اولنور .
 قضا داخانی دخی (جیحان) نهری توابعندن (کشیش)
 صوبی اروا واسقا ایدر .

کلنار قضاسی - ایچ ایل سنجاغئک مشتمل اولدینی
 قضا لردن بریدر . اداره مرکزی اولان (کلندیره) ساحل بحر
 سفیده اسکله در . بواسکله (سلفکه) قصبه سنه ۱۶ ساعت
 اوزا قدر . قضا ئک باغلر نده کثرت اوزره اوزوم حاصل اولور .
 بکمز یاییلور . فضله محصولات دخی (کلندیره) ، (اووه جق) ،
 (بابادل) و امثالی اسکله لردن خارجه نقل اولنور .

ارضی هر درلو محصولات زرعه قابل ایسه ده صویک
 قلی سبیله میوه اتجاری یتشدر مامکده در .

(کلنار) قضا سنک اکثر محلی مسکون اولوب قریه لری
 جوارنده دخی بر مقدار اورمانلر واردر . قضا اهالیسی بو
 اورمانلردن قطع ایتدکاری کراسته لری (کوکسو) اوزرندن
 ایندیره ک سفینه لره صاتارلر . مذکور قریه لر اهالیسنک نسج
 ایتدکاری (چوال) ، (چول) قریسه کوندریلور .

آنامور قضاسی - بودخی ایچ ایل سنجاغئک قضا لردن
 بری اوله رق بحر سفیده ساحلدر . مرکز اداره سی (چوراق)
 نامنده کی قریه در . بو قریه نک (سلفکه) قصبه سنه اولان بعدی

۲۵ ساعتدر . مذکور قريه به بر ساعت مسافده و اب درياده
(معموريه) قلعه سى ناميله بر قلعه وايكى ساعت بعدده آثار
عتيقه دن (اسكى آنامور) دينلان محله بر قلعه و اطرافنده بر
قصبه خرابه سى واردر .

۱ (جوراق) قريه سنده قونيه سلاجوقيلرندن سلطان
علاء الدين طرفندن برقه اوزرينه بنا ايدلمش اليوم معمور بر
جامع شريف موجوددر . قضانك (سلتى) ناحيه سنك (كوره)
قريه سنده (كو كرد صويى) تعير اولنور بر صو اولوب يل
و سزى به غايته نافعدر .

بوقضانك اراضيسى منبت و محصولدار اولديغندن داخنده
كثرت اوزره (حبوبات) و انواع سبزه و (مصر بغدادى) ،
(توتون) ، (ليمون) ، (پوتقال) ، (نار) حصوله كليز .
محصولانك فضله سى (قبرىس) ، (برة الشام) طرفلرينه
كوندريلور .

قضانك مسكون اولان محلى سواحل طرفلرى اولوب
يايلا جهتلرى اورمانلر ايله مالا مالدر . سواحلدن اوزاجق
اولان محللر اهالي سنك بيوجك مدار تعيشلرى كراسته
يوزندندر . قطع ايتدكلرى كراسته لرى داخل قضاده جارى
انهار واسطه سيله لب درياه اينديرلر .

• ارمنك قصبه سى — ايچ ايل لواسنك قضا مركزلرندن
برى اوله رق مقرلوانك ۲۴ ساعت سمت شمال غربي سنده كائندر .

قصبه‌نك دروننده جاری صولر سایه‌سنده میوه و سبزه و سائر
 باغچه‌لری کثیر اولدیغندن اهالی بویوزدن مستفید اولورلر .
 مذکور قصبه‌نك داخل و خارجنده قره‌مان اوغللری طرفندن
 انشا اولنمش جوامع شریفه و مدرسه و آثار ساثره واردلر .

قصبه‌یه اوچ ساعت مسافه‌ده (کوك صو) اوزرنده متین
 و منتظم و (کورملی) نامیه متعارف برکوپری موجوددر .
 (ارمنك) قضای هر قدر سنکستان ایسه‌ده اکثر محللرنده
 صو بولنمی حسیله اهالیسی زراعت و حراثت و صناعت
 و تجارت و عمله‌لک یوزندن کچینورلر .

◀ حلب ولایتی وزور متصرفلنی ▶

◉ حلب ولایتی ◉

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیه — محصولات ارضیه
و صناعیه — صورت اداره — احوال بلاد مشهوره

مرور — حلب ولایتی آسیای عثمانیک بحر سفیده ساحل
اولان ولایات جلیله سندن بری اوله رق شمالاً (سیواس) ،
(معموره العزیز) ، (دیار بکر) ولایتلری ایله محاط و شرقاً
(موصل) ولایتی ایله محدود در . ولایت مذکور هک
جنوبنده (زور) متصرفلنی و (سوریه) ، (بیروت) ولایتلری
وارد .

سکنه — حلب ولایتنده ذکور اوله رق ۷۶۴,۰۰۰ قدر
نفوس تخمین ایدلمکده در . بونلردن ۶۶۴,۰۰۰ مقداری مسلم
و متباقیسی غیر مسلمدر .

تعریفات طبیعیه — ولایت مذکور هک آراضیسی دوز
اووه لردن عبارتدر . فقط بحر سفیده ساحل اولان محللری
طاغلقدردر . (اسکندرون) کور فزینک منهای جنوبیسی تشکیل
ایدن (رأس الخنزیر) اسمنده کی برون بو ولایتسه مربوطدر .
(سویدیه) کوچک لیمانی بونک طرف جنوبیسنده در . باشلوجه
طاغلری دنخی (آسیای صغری) ایله (سوریه) قطعسی بینتی

تفریق ایدن (جبل برکت) و (آتی طوروس) ایله (جبل لبنان) آراسی فاصل و ارتفاعی ۱۵۰۰ مترویه واصل اولان (الما) و نام دیکرله (جبل الکام) و (مرعش) جهتیده کی (زیتون)، (مرعش)، (البستان) طاغلرندن حاصل اولان (آخور) و (حلب)، (آطنه) ولایتلری بیننده حدودک بر قسمی تشکیل ایدن (بین بوغا) طاغلریدر. (جبل اقراع) ایله (رأس الحنزیر) ده نهایت بولان (جبل احمر)، (جبل موسی) اسملریله یاد ایدیلان طاغلر مذکور الاسم (الما) طاغی شعباتیدر. (معمره العزیز) ولایتی حدودی اوزرنده دخی (چتالتپه) واردر. (جبل الاکراد) نامنده کی طاغلر دخی (بیروت) ولایتی ایله اولان حدودی تشکیل ایدر. مذکور الاسامی طاغلردن (جبل برکت) ایله (آخور) طاغلندن تشکیل ایدن وادی یه (شکر اووه سی) و (بین بوغا) طاغی جهته کی آراضی یه دخی (بالنقه اووه سی) تعبیر اولنور.

(فرات) نهرینک مجرای وسطیسی ایله (جیحان) نهرینک قسم علیاسی و (عاصی) نهرینک مجرای اسفلی و (عفرین)، (قویق) صولری (حلب) ولایتی آراضیسی اروا واسقا ایدر. بونلردن (عفرین) صوبی (عمیق) اووه سنده واقع و عراضاً ۵ و طولاً ۸ ساعت اولان (عمیق) و یا (آنطاکیه) نام آخرله (آق دکن) کولنه صو ویرر.

اشبو کوله (عفرین) صویندن بشقه پک چوق دره لر آقمده در. مذکور کولک اطرافی سازلق و بتاقلق اولدیغندن

حوالیسنك هواسی وخیمدر . بوكول بر آباق واسطه سیله
(عاصی) نهرینه دوکیلور . (آق دکز) كولندن بشقه مذکور
عمیق اووه سنده (بالق) و (جسر شعور) قصبه سی طرفنده
(مضیق) نامنده كوللر واردر .

محصولات ارضیه و صنایع — حلب ولایتك ارضی غایت
منبت اولوب هرنوع حبوبات و میوه و سبزه یتشدیرر . اراضی
مذکوردهده (پورتقال) ، (لیمون) دخی حصوله کلور . باغچه -
لرنده ایسه (انجیر) ، (شفتالو) و سواحل جهتنده (آغاج
قاوونی) ، (طورونج) و اووه لرنده کلیتو (میان کوکی) موجوددر .
معمولاتی ایسه صرمه لی و ایپکلی قماشلر و (چار) ،
(چارشفلر) و هند تقلیدی (شالار) و شام تقلیدی (خرقة)
و (الاجه لر) و (اوطة دوشمه لری) و (صابون) و امثالی شیلردر .
ولایت مذکوردهك (صابون) (روغن ساده) (زیتون یاغی)
کچی شیلری آطنه ولایتنه کلیتله کوندرلمکده و آطنه دن دخی
پاموق کلیکدهدر .

— صورت اداره —

(حلب) ولایتی اداره خصوصنده (حلب) ، (اورفه) ،
(مرعش) سنجاقلرینه تقسیم اولمش و (زور مستقل متصرفلانی)
ولایت مذکوردهك جنوبنده بولمشددر . مقر ولایتی (حلب)
شهری اولوب مشتمل اولدینی سنجاقلرک مرکز اداره لری
کندی اسملرنده کی قصبه لردر .

مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضالر آتیده کی جدولده
کوسترلمشدر .

اورفه سنجاغی			حلب سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	ن. پ. ک.	مرکز اداره لری	قضالر	ن. پ. ک.
خلفق	روم قلعه	۳	=	عینتاب	۱
=	سروج	۴	=	کلیس	۱
=	بیره جک	۲	بلن	بیلان	۲
=	حران	۳	=	اسکندرون	۱
مرعش سنجاغی			=	آنطاکیه	۱
			کفر تخاریم	حارم	۲
=	البستان	۲	=	جمر شغور	۲
=	زیتون	۳	=	ادلب	۲
کبان	آندرین	۳	معرة النعمان	معره	۲
اوجاقلی	بازارجق	۳	=	باب جبول	۲
			=	منبج	۳
			حنطومان	جبل سمعان	۳
			=	رقه	۲

— احوال بلاد مشهوره —

مهلبر شهری — آسیای عثمانیک بلاد قدیمه و جسیمه -
سندن اوله رق (قویق) نامنده کی صو کنارنده مبنی و ۱۱۰,۰۰۰
نفوسی حاویدر . مذکور الاسم (قویق) صوبی (حلب)
داخلنده خانلر ایله جامع و حاملره و چارشولر ایله بوستان

وباغچیلره توزیع و تقسیم اولنه رق شهرک احیاسی اولمشدر. شهرک اطراف سورايله چوربلش وزیتون و فستق باغلری و یمش باغچیلری کسب شهرت ایلمشدر. قاش دستکاهلری و صابون فابریقه لری کثیردر. درون شهرده پک چوق اعزّه کرام حضراتی مدفون و (جامع کبیر) ايله (عثمانیه) جامی مشهوردر. حلبک ۱۵ ساعت بعدنده ۴۲ درجه حرارتده کوکوردلی برقابایجه اولوب امراض جلدیه به نفی وارددر.

(حلب) ايله اسکله سی اولان (اسکندرون) ییتنده ۱۶۰ کیلومترو طولنده برشوسه موجوددر.

اورفه قصبه سی — ایکی تپه آره سنده مبنی ۲۰,۰۰۰ نفوسلی قدیم بر بلده در. ابنیه سی دخی اولدجه منتظم اولوب یارم ساعت بعدنده (برکه ابراهیم) دینلان کوچک کولک کنارانده (جامع ابراهیم) نامنده جامع شریف موجوددر. قصبه یه ناظر طاغ اتکننده (مولد خلیل) نامیله بر محل موجود و بو محل (حضرت ابراهیم) علیه السلامک مولد سعادت لری اولدینی جهتله معروفدر.

مرعش قصبه سی — مقر ولایتک ۴۰ ساعت سمت شمال یسینده و (فرات) نه رینه یوز کیلومترو مسافه ده و (آخور) طاغ نک جنوب اتکننده ۳۵,۰۰۰ نفوسلی آب و هوا سی لطیف بر بلده در.

(مرعش) ک خانه لری کریچدن معمول و منظره دن

خالیدر. نفس قصبه ده جسم بر قاعه و بر جامع و بر نظامیه قشله سی
واردر .

عینتاب قصبه سی — حلب لوانسك قضا مرکز لرندن بری
اوله رق مقر ولایتك ۲۰ ساعت سمت شمالی سنده جسامت
و معموریتجه مشهر بر بلده در . قصبه نك آب و هوای لطیف
و اهالی سی غیور و انتساب علوم و معارف ایله مشهور در . قضانك
(چارپین) قریه سنده قرمزی مرمر معدنی واردر .

کلپس قصبه سی — بودخی حلب لوانسك قضا مرکز لرندن
اوله رق مقر ولایتك ۱۲ ساعت جانب شمالی سنده کائندر . قصبه
جوارنده تاریخچه کسب شهرت ایدن (مرج دابق) معرکه سی
واردر .

اسکندروره قصبه سی — کندی اسمی ایله مسمی کور فزك
ساحلنده و بر طاغ اتکنده کائن اسکله موقعیدر . مذکور قصبه
حالبك و خصوصیه آناتولی شاهانه نك قسماً اسکله سی بولمق
حسیله کوندن کونه کسب عمران ایلمکده در . حلبه اولان
بعدی دخی ۱۸ ساعتدر . فقط وخامت هواسنی دفع ایچون
خیلی اعتنا ایلمکده در . بوقصبه بلاد قدیمه و معموره دن اوله رق
بروقتلر آناتولنك کلیدی مثابه سنده ایدی . ایوم دخی (حلب) ،
(بغداد) ، (موصل) ، (دیاربکر) ولایتلری ایله (مرعش) ،
(عینتاب) کبی جسم لوارك اسکله سی اولوب ۱۱۰۰ قدر خانه
واوچیوزی متجاوز دکان و خانی حاویدر .

آنطاكيه قصبهسى — حلبك ۲۲ ساعت سمت غربيستند
 قضا مركزيدر . قصبهك لطافت موقعيهسى اولوب اوگندن
 دخي (عاصي) نهري جريان ايلمكده در . (آنطاكيه) نك باغ
 وباغچه لري كثير و (پورنقال) ، (ليمون) ، (زيتون) ، (دود)
 آغاچلري مبدولدر . (سويديه) ناحيهسى بوقضايه مربوطدر .
 مذكور قريهك (آنطاكيه) يه اولان بعدى ۶ ساعتدر .
 (آنطاكيه) قزاسنك دكركناري قرينده و (جبل موسى)
 اتكنده (سلفكه) خرابهسى وارددر .

اولب قصبهسى — حلب لوانسك قضا مركزلرندن بريدر .
 موقعي (حلب) ك ۱۲ ساعت سمت غرب جنوبيستند محصولدار
 برمحله در . جيات هوا ايله مشهور اولان (اريحا) قريهسى
 (ادليب) قزاسنى تشكيل ايدن نواچيدن برينك اداره
 مركزيدر .

مسكنه قصبهسى — (باليس) اسمى ايله دخي ياد اولنان
 بوقصبه ناحيه مركزى اولهرق حلبه ۱۸ ساعت مسافده و
 (فرات) نهري كنارنده بر موقع مناسبده بنا ايدلمش براسكله در .
 بيره بك قصبهسى — اورفه لوانسك قضا لرندن برينك
 مقر ادارهسى اولهرق (فرات) نهري نك صول كنارنده مينيدر .
 (اورفه) يه اولان بعدى ۱۸ ساعتدر . (نزيب) اسمنده كي
 موقع دخي قضا داخلده كائن وتاريخجه اهميتى حائزدر .
 (نزيب) ك (بيره بك) اولان بعدى ۳ ساعتدر .

رقه قصبه سی — اورفه لواسی داخلنده و (فرات) نهري ساحلنده کائندر. صفین مهرکه مشهوره سی بوقصبه قربنده در. (رقه) قضا سنک (جعفر) قلعه سی پیشگاهنده جد امجد حضرت خلافتناهی (سلیمان شاه) حضرت تلمرینک تربۀ شریفه سی وارد در. البستانه قصبه سی — مرعش سنجاغنک قضالرندن کندی نامی التنده اولان قضانک مقرر اداره سید در. بوقصبه (مرعش) ک ۱۴ ساعت بعد شمال شرقی سنده و (جیحان) نهري کنارنده مبنیدر. منسوب اولدینی قضا ده کلیتو حیوانات حصوله کلور .

﴿ زور منصرفلی ﴾

بومتصرفلق حاب ولایتک جنوبنده تشکیل اولنمشدر . صورت اداره سی (ازمید) ، (بیغا) متصرفلقلری مثللو اجرا اولنمقد در . (عشاره) (ابوکال) (رأس العین) (عربان) قضالری بولوا یی تشکیل ایدر لر . بونلردن (عشاره) ایله (ابوکال) قضالری اوچنچی و دیگرلری ایکنچی صنف قائم مقام لریله اداره ایدیلور . لویه مقرر اولان (دیر) شهر یی (فرات) نهري کنار نده مبنیدر . موقعی هر نقدر حار ایسه ده (الجزیره) و (الشامیه) چوللرینک نقطه حاکمه سنده در . قصبه نک ایکی بیکه قریب خانه وبشویوز قدر دکان و مغازه سی ویش قدر جامعی وارد در . بونلردن حکومت قونانی اتصالنده کی (سرای جامعی) مشهور در . (دیر) ک شمال شرقی طرفنده ۲۰ ساعت مسافه ده

(جبل عبد العزیز) نامندہ بر جبل واردر . مذکور جبل لطافت و صفوت آب و هوا جہتیلہ مشہوردر . بوطاغ ۵ ساعت عرضندہ و ۱۵ ساعت طولندہ شمالدن جنوبہ طوغری امتداد ایدر .

ابو کمال قصبہ سی — زور متصرفلغی تشکیل ایدن قضالردن ہمنامی اولان قضانک اداره مرکزیدر . بوقصبہ مقرلوا اولان (دیر) ک ۲۵ ساعت سمت جنوب شرقیسندہ و (فرات) نہرینک (شامیہ) جہتندہ کائندر .

رأس العين قصبہ سی — (زور) متصرفلغی قضا مرکز لرندن بری اولہرق مقر لوانک سمت شمالیسندہ کائندر . (خابور) نہری توابی قضا داخلندہ جریان ایتیکدہدر .

تدر — زور متصرفلغی نواحیسندن بریدر . مقر اداره سی اولان (تدر) نام قدیم ایلہ (پالمیر) قصبہ سی اسکیدن ذی شوکت بر حکومتک مرکز ی و آس-یانک بلاد مشہورہ و قدیمہ سندن بری ایدی . (تدر) ک مرکز لوایہ اولان بعدی ۴۴ ساعتدر . مذکور ناحیہ نک یکرمی اوتوز عددکول شکلندہ طوزلہلری اولوب حاصل اولان طوزلری (حما) ، (حصص) ، (بشام) و محال سائرہ یہ نقل اولنور . بومحلہلر سوریه ولایتی طرفندن ادادہ ایدیلور .

— سوریه، بیروت و لایتلری و قدس، —

— جبل لبنان متصرفلقلری —

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیه — محصولات آرضیه
و صنایع — صورت اداره

مردود — مذکور و لایتلر و متصرفلقلر (سوریه) قطعہ سنده
واقع و (سوریه) قطعہ سی ایسه (جزیره العرب) چوللری
ایله (بحر سفید) آراسنده و (حلب)، (حجاز) و لایتلری بیننده
کانتدر.

قطعہ مذکورہ نك بشیر سفید سواحلنده (بیروت) و لایتی
(جبل لبنان) و (قدس) متصرفلقلری و داخلنده (سوریه)
و لایتی واردر.

سکنه — سوریه قطعہ سَنك سَكانی اکثریسی اسلام
و متباقیسی ملل غیر مسلمہ دن مرکب اوله رق ۱,۰۰۰,۰۰۰
قدر تخمین ایدلمکده در.

بونلر ایچنده (درزی)، (مارونی)، (نصیری)، (متوالی)
قبیله لری اولوب مذهب و اخلاق و عادات جهتده بری برینه
بکزه میوب اکثری طاغلرده اصرار وقت ایدرلر.

تعریفات طبیعیه — سوریه قطعہ سَنك سواحل دوز واسکله
شهرلری کثیردر. داخلنده ایسه باشلوجه ایکی سلسله جبال
موجود و بونلردن بری (جبل لبنان) یعنی (غربی لبنان)

ودیکری (آنتی لبنان) ویا (جبل شرقی = شرقی لبنان) اسماریه
یاد ایدلمکده در . بویکی سلسلهٔ جبال شمالدن جنوبه طوغری
متمد اولمش و بعضی لرلی طائلق شورهلر ایله محاط بولمشدردر .
لکن معمور و منبت وادیلری کثیردر .

بونلردن (جبل لبنان) ک اک مرتفع محلی (جبل محمل)
و (آنتی لبنان) ک اک یوکسک نقطه سی دخی (جبل الشیخ)
[۲۶۶۰ متر و ارتفاع] در .

مذکور الاسم (جبل لبنان) ک سمت شمالیسنده (جبل
اقرع) دن باشلایه رق جنوبه طوغری امتداد ایدن (جبل
نصیری) وارددر . (شام شریف) جهتنده کی طاغلر ایله (جبل
عجلون) و (حوران) طاغلری (آنتی لبنان) شعباتندن معدوددر .
(حوران اووه سی) دخی (حوران) طاغلری ایله (جبل عجلون)
آره سنده واقعدر .

سوریه قطعه سنک انهاری کرچه قصیر ایسه ده نادر دکلدردر .
باشلوجه نهرلری (نهر العاصی) ایله (نهر الشریعه) نام دیگرله
(آردن) نهریدر . بونلردن (نهر العاصی) آنتی لبناندن
ظهور و شماله طوغری مرور ایدرک بحر سفیده آقار . حین
مرورنده (حمص) کولنی تشکیل ایدر . (نهر الشریعه) دخی
(آنتی لبنان) دن و (جبل الشیخ) ک طرف غریبسندن
منبعی آله رق جهت جنوبه طوغری جریان ایدر . حین جریانده
مجراسی اوزرنده اطراف بے تاقلق اولان (حوله Hulé) ،
(طبریّه) کوللرینی بعد التشکیل (بحر لوط) ه منصب اولور .

بولنردن بشقه (نهر الکبیر) ، (نهر الکلب) ، (نهر الکاظمیه)
(نهر المقطع) اسم لرنده کی صولر دخی سوریه قطعه سی انهارندن
معدوددر .

محصولات ارضیه و صنایع — بو قطعه نك ارضی دروننده
جاری انهار سایه سنده منبت و محصولداردر . حبوبات متنوعه دن
بشقه (اعلاقیصی) ، (خرما) ، (اوزوم) ، (قارپوظ) و سواحل
جهتده (لیون) ، (پورتقال) ، (تورونج) ، (آغاج قاوونی) حاصل
اولور . (موز) تعبیر اولنور بر نوع میوه شامک هر خانه سنده
بولنور . (شام فصدینی) دخی بو قطعه ده یتیشور . (میان کوکی)
حاصلاتی کثیردر .

معمولاتی (شام الاجه سی) دیو مشهور (الاجه) و (خرقه)
و (کفیه) ، (مشاح) ، (طرابلس قوشانغی) و هر نوع قماش و آت
طاقلمری و صدفلی چکمجه وقونسول وسیغاره اسکمله لری کبی
شیلردن عبارتدر .

— صورت اداره —

سوریه قطعه سنده یوقاروده ذکر اولندیغی اوزره (سوریه) ،
(بیروت) ولایتلری و (قدس شریف) ، (جبل لبنان) متصرفلقلری
بولندیغی جهتله بولنردن هربری بروجه آتی بیان اولنور .

﴿ سوریه ولایتی ﴾

(سوریه) ویا (شام) ولایتی (حلب) ولایتک جنوبنده واقع

اوله رقی شرقی (جزیره العرب) چولالرینه متصل و غرب طرفلری
(بیروت) ولایتی و (قدس شریف) متصرفلنی ایله محدوددر.

ولایت مذکورمه اداره خصوصنده (سوریه)، (حما)، (حوران)
و (کراک) سنجاقلرینی حاویدر.

مقر ولایتی (شام شریف) بلدۀ طیه سیدر. مذکور
سنجاقلرک اداره مرکزلی کندی اسملرنده کی قصبه لردر. فقط
(حوران) سنجاغناک مرکزی (شیخ مسکین) نامنده برقریه در.
بو سنجاقلرک حاوی اولدینی قضا و قضا مرکزلی بوجه آتی
جدولده کوسترلمشدر.

سوریه سنجاغی			حما سنجاغی		
ب.ا.	قضالر	مرکز اداره لری	ب.ا.	قضالر	مرکز اداره لری
۱	بعلبک	=	۱	حمص	=
۱	بقاع العزیز	معلقه	۳	حمیدیه	دبر سمبل
۲	وادی العجم	قطنا	۲	سلیمیه	=
۲	جبل قلمون (دوما)	=	حوران سنجاغی		
۲	نبک	قره لر	۲	قنیطره	=
۲	حاصبیا	=	۲	بصر الحریر	=
۲	راشیا	=	۱	جبل دروز	سویده
کراک سنجاغی			۱	جبل عجلون	ارپید
۲	ملط	=	۲	دوعا	=
۱	طفیله	=			
۱	معان	=			

— احوال بلاد مشهوره —

شام شریف بامره سی — آسیای عثمانیه کائن بلادک
 الک جسیم و تاریخچه مهم و معروفیدر اطراف باغچه و بساتین
 ایله محاط و ۲۴۰ کیلومتر و محیطند و واسع بر صحرا و صولاق بر
 محله کاشدر. بشنجه اردوی هایونک دخی مرکزیدر. نفوسی
 ۲۰۰,۰۰۰ قدر تخمین ایدیلور. درون شهر دن (جبل قاسیون) دن
 کلان (بره دی) نهری جریان ایدر. مذکور نهر شهر دن حین
 خروجنده (بحر المرج) دنیلان (عتیه) کولنی وجوده کتورر.
 (دمشق الشام) نامیله دخی تسمیه ایدیلان شام شریفک
 هواسی یابس و اقلیمی معتدل ایسه ده کثرت میاهدن طولای
 رطوبتلور. داخل شهر ده متعدد مکتبلر و جوامع شریفه
 و مدرسه لر و کلیسالر و منتظم فابریقه لر و مسیره لر واردر.
 شامک قاشلری و آت طاقلری رواجلور. (جامع اموی)
 دخی ممالک اسلامیته نک الک بیوک جامعلرن دن بری اولوب اوراده
 پیغمبران ذیشان علیهم السلام و اصحاب کرام حضراتن دن بعضیلرینک
 مقاملری واردر. شهرک خارجنده کره میت فابریقه لر یاپلمشدر.
 حما قصبه سی — مقر ولایتک ۴۵ ساعت بعد شمالیسنده
 همنامی اولان سنجاغک اداره مرکزیدر. مذکور قصبه بلاد
 قدیمه دن اولوب اطرافنی محیط اولان سورک شمیدیکی حاده
 بعض انقازی کورنمکده در. برچوق مشاهیر علما و شعرا نک

مسقط رأسیدر. (عاصی) نهری (حما) درونندن جریان ایتمکله
 شهرى ایکییه تفریق ایدر. وکذرکاھنده تماشااسی لطافت بخش
 انظار اوله جق صورتده متعدد حدایق و بساتینی اروا ایلر.
 (حما) قصبه سنده (حامدیه) دنیلان (اثوابلق قاش)، (حمام طاقی)
 و متنوع الاجه لر و آقشه سائرہ نسج اولنور.
 (حما) قضا سنک زراعتی امثاله فائق بر درجه یه واصل
 اولمشدر.

شیخ سعد قریه سی — مقر ولایتک جانب جنوبی سنده کائندر.
 موقعنک اهمیتندن ناشی (حوران) سنجاغنه مرکز اتخاذا ایدلش
 ایدیسده شمعی (شیخ مسکین) قریه سی مذکور لوايه مقر
 اداره اولمشدر. (شیخ سعد) قریه سنده مرقد حضرت (ایوب)
 علیه السلام ایله حضرت (عمر الفاروق) رضی الله عنه منسوب
 جامع شریف واردر.

قریه نك منسوب اولدینی (حوران) قضا سنک حاصلات
 ارضیه سی و خصوصیه بغدادی محصولی هیچ بر محله قیاس قبول
 ایتمز درجه ده فیضلو ایسه ده هوا سی و خیمدر.

کراک قصبه سی — بو قصبه همنامی اولان سنجاغک اداره
 مرکزی اولوب (نابلس) اولان بعدی بش التی قونا قدر.
 آراضی سی منبت و محصورلداردر. اهالی سی دخی ۸,۰۰۰
 راده سنده در.

بعلبك قصبہ سی — شام شریفك شمال ضریبسنده ۱۸ ساعت
بعدنہ کائن قدیم بر بلده در.

قصبہك كرك جسامت و كرك ابنہ سنده کی صنعت جہتیہ
شہرت کاملہ سی واردر. بو قصبہك موقع و هواسی لطیف
اولدیغندن برچوق کبار واغنیایاز موسمنی اوراده اسرار ایدر لر.

معلقہ قصبہ سی — شام سنجاغنه مربوط (بقاع) قضا سنك
اداره مرکزی اوله رق (جبل حنین) اتكندہ واقعدر. شام شریفہ
۱۲ ساعت بعدنہ اولان برشوسہ یول واسطہ سیلہ مربوط در.
(بقاع) قضا سنك ارضی قوۃ انباتیہ جہ دیگر قضا لرہ فائق
اولدیغندن اہالیسی عموماً زراعت ایلہ مشغولدر.

قطنا قصبہ سی — (شام) سنجاغنك (وادی المجم)
قضا سنك اداره مرکزی اوله رق مقر ولایتك ۵ ساعت غرب
جنوبیسنده کائندر.

قضا اہالیسی باغ یتشدیرمكلہ کسب شہرت ایلدیکی کبی
درون قضاہ جریان ایدن برایکی نہر سایہ سنده زراعتجہ دخی
خیلی استفادہ ایلمکده لر در. دمشق شامك مشہور اولان
اوزومی بو قضا یہ تابع (دریا) قریہ سی باغلری محمولیدر.

ماصبیا قصبہ سی — مرکز متصرفانك قضا مرکز لرندن
بری اوله رق مقر ولایتك سمت جنوبیسنده ۱۸ ساعت بعدنہ
واقعدر. منسوب اولدیغنی قضا نك ارضی طاشلق اولغله زراعتی
جزئیدر. قضا داخاندہ (حمر) تعبیر اولنور برنوع معدن

وارد در . بومعدن ولایت داخلند بعض صنایعده وخصوصیه
اوزوم کوتوکارینه مسلط اولان قوردلرک دفع مضرتمنده
استعمال اولور .

رأیاً قصبه سی — بودخی شام سنجاغنک قضا مرکز لرندن
بری اوله رق ۱۲ ساعت بعد شرقیسنده اولان (شام شریف) •
برشوسه یول ایله مربوطدر . قصبه نك جنوب شرقیسنده و
(حاصبیا) قصبه سی ایله آره سنده اوزری هر زمان قار ایله
مستور اولان (جبل الشیخ) وارد در . مذکور جبلده برنوع
قپلان ایله قورد بولندیغندن سیاحتده تحفظ لازمدر . ذروء
جبلدن دخی ولایتك محال کثیره سی و قدس سنجاغی آراضیسی
و (قبریس) اطه سی مشاهده اولمقده در .

محصى قصبه سی — (حما) متصرفلغنك قضا مرکز لرندن
بری اوله رق مقر لوانك ۱۰ ساعت قدر جنوبنده ومرتفع بر
محلده واقعدر . مقدار نفوسی دخی ۳۵,۰۰۰ کشی به بالغ اولور .
قصبه نك اطرافی دوز و مزروع تارلاردن عبارتدر . (عاصی) نهری
دخی قصبه قربندن جریان ایدر . مذکور قصبه نك هواسی معتدل
و ارضی جسامتیه برابر مثبت اوله رق حیویات متنوعه حصوله
کتورر ، احتیاجات محلیه دن فضله سی ۲۱ ساعت بعدنده اولان
(طرابلس شام) اسکله سنه کوندریلور . نفس قصبه ده قشاش
نسجه مخصوص بیکی متجاوز دستگاه وارد در . اکثر منسوجاتی

صرمه‌لی مفروشات و سجاده و آت طاقی و ملبوسات ایچون
حریردن و یوقدن هر نوع قاشدر . مذکورالاسم (حصص)
قصبه‌سنده (خالد بن ولید) رضی الله عنہک و (عمر بن عبدالعزیز)
و (یازید بسطامی) کبی ذواتک مرقد عالیری موجوددر .

قنطره قصبه‌سی — حوران سنجاغک قضا مرکز لرندن بری
اوله‌رق مقرلوانک سمت شمال غریب‌سنده ۱۱ ساعت بعدنده‌در .
بوقصبه هر قدر معمور و جسیم دکل ایسه‌ده اسکان ایتدریلان
چرکس مهاجرینی زراعت و معموریتہ اعتنا ایتدکلرندن کوندن
کونه توسع ایتدکده‌در . منسوب اولدینی قضانک آراضیسی
هرنوع زراعت و فلاحته صالح و حاصلاتی احتیاجات محلیه‌نک
ایکی ، اوچ مثلنه بالغ اوله‌رق خارجه کلی ذخیره چیقاریلور .
(بانیاس) قریه‌سی‌ده بوقضایه تابع و هنوز خراب اولمامش
برقله‌ینی مشتملدر . بوقریه‌نک مرکز قضایه اولان بعدی ۴
ساعتدر .

بصر الحریب قصبه‌سی — (حوران) سنجاغک قضا
مرکز لرندن بریدر . مذکور قصبه ارتفاع موقع وجیات هوا
جهتله (حوران) سنجاغک قصبات سائر سنه مرجحدر .
مرکز لوا اولان (شیخ مسکین) قریه‌سینک ۳ ساعت بعد
شرقی‌سنده‌در . منسوب اولدینی قضا اهالیسی زراعتله اشتغال
ایتدکلری جهتله حاصلات ارضیه یوزندن خیلی استفاده ایتدکده‌درلر .

﴿ بیروت ولایتی ﴾

(بیروت) ولایتی بحر سفیدہ ساحل اولہرق شمالندہ (حلب)
وشرقتندہ (سوریہ) ولایتلری وجنوبندہ (قدس شریف)
متصرفلئی واقعدر .

ادارہ خصوصندہ دخی (بیروت) ، (طرابلس شام) ، (لاذقیہ)
(عکہ) ، (نابلس) سنجاقلرینی حاویدر . مقر ولایتی (بیروت)
شہری اولوب مشتمل اولدینی سنجاقلرک مرکز ادارہ لری کندی
اسملرندہ کی قصبہ لردر . مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضالر
آئیدہ کی جدولہ ذکر اولمشدر .

عکہ سنجاغی			بیروب سنجاغی		
مرکز ادارہ لری	قضالر	ب. پ.	مرکز ادارہ لری	قضالر	ب. پ.
=	حیفہ	۱	=	صیدا	۱
=	نامرہ (نظرت)	۲	=	مور	۲
=	صفد	۲	=	مرجعیون	۲
=	طبریه	۲	طرابلس شام سنجاغی		
نابلس سنجاغی			۲	صافیتا	درہ کیش
			۲	عکار	شیخ طابہ
			۲	حصن الاکراد	تل کاف
			لاذقیہ سنجاغی		
سلفیت	جامہین	۲	=	جبلہ	۱
طول کرم	بنی صعب	۲	=	مہیون	۲
=	جنین	۲	=	مرقب	۳

— احوال بلار مشهوره —

بیروت شهری — جبل لبنانك بحر سفیده طوغری
ایلویش اولان بر چیقندیزی اوزرنده میندر . (بیروت)
سوریه نك و خصوصیه (شام شریف) ك اسکله سیدر . بینلری
۲۴ ساعتدر . مقدار نفوسی ۷۰,۰۰۰ راده سنده در .
شهر ك منظره سی ظریف و تجارتی واسعدر . داخل شهرده
منتظم بنال و مطبعه لر و فنون متنوعه نك تحصیلنه مخصوص
مکتب و مدرسه لر موجوددر . بیروت ك لطافت موقعیه سندن
طولیانی شهرت کامله سی واردر . هواسی اکثری یابس و صوبی
(نهر الکلب) در . درون شهر هوا غازی ایله تنویر ایدلمشدر .
طرابلس قصبه سی — بوکا آفریقاده کی طرابلسدن فرق
ایچون (شام طرابلسی) دیرلر . بو قصبه مقر ولایتك ۱۵
ساعت سمت شمالینده و بحر سفید ساحلنده اسکله در .
نفوس موجوده سی مسلم، روم، مارونیندن مرکب اوله رق
۱۳,۰۰۰ کشی یه بالغ اولور . قصبه نك صولری کثیر و هواسی
لطیف ولیون پورتقال آناجلیری مبدول و سونکر تجارتی
مشهوردر . حاصلاتی وایک منسوجاتی زیاده در . بو اسکله نك
لیمانی بولندینی جهته کیلر قیالقدن عبارت اولان کوچك آطلر
اوکنده لندر انداز اولورلر . جبل لبنانك قوللری دخی جهت
شرقیه نی احاطه ایللمشدر . ساحل بحردن یارم ساعتك

مسافه سینه قدر تراموای عربی لری ایشلمکده در . (آرواد)
 آطه سی (طرابلس شام) ملحق تاندندر . منسوب اولدینی قضایی
 دخی (نهر کبیر) اروا واسقا ایتمکده در .

لازقه قصبه سی — بیروت ولایتک شمالنده بحر سفیدک
 یرچیقندیسی اوزرنده کائن و (حلب) ک ایکنجی اسکله سیدر .
 پینلری دخی ۲۹ ساعتدر . نفوس موجوده سی ۴۰۰۰ کشی به
 بالغدر . اطرافی محصولدار ومنظره سی خوش وهواسی لطیفدر .
 تطهیره محتاج کوچک برلیمانی دخی واردر .

منسوب اولدینی قضایی (عاصی) نهرندن ماعدا (نهر الاسود)
 اروا واسقا ایتمکده در .

عطا قصبه سی — مقر ولایتک ۶۰ میل جانب جنوبیسنده
 بحر سفیدک حاصل ایتدیکی کوچک برلیمان ساحلنده اطرافی
 سور ایله چورلمش قلعه داخلنده تجارة مهم بر محلدر . (حوران)
 (کراک) سنجاقلرینک اخراجات و ادخالاتی مذکور قصبه ایله
 اجرا اولتور . لکن لایق لیمانی بولمندیی جهتله اخذ و اعطا
 ۳ ساعت بعد جنوبیسنده اولان (حیف) قصبه سی ایله جریان
 ایتمکده در . قضایی دخی (کرمل) ایله (طابور) طاغلری
 رسنده جریان ایدن (نهر المنقطع) اسقا ایدر .

نابلس قصبه سی — بیروت ولایتک جنوبیسنده تشکیل
 لئان (نابلس) سنجاغنک اداره مرکزیدر . بوقصبه اطرافی
 ویالق بر درده مبنیدر . قصبه نک ارضی رطوبتلی وهواسی وخیمدر .

صبرا قصبه سی — بوکا نام قدیم ایله (صیدون) دیر لر .
 مذکور قصبه مقرلوا اولان (بیروت) ك ۹ ساعت جانب جنوبیسنده
 ساحل بحر سفیده ایکی لیانی مشتمل بر محله مبنیدر .
 قصبه نك زقاقلری طار ایسه ده بنالری متین و (موز) دنیلان
 میوه سی مشهوردر . اهالیسی حریر محصولی و بالی صیدی ایله
 مشغولدر .

صور قصبه سی — اسکیدن (تیر Tyr) نامبله یاد اولنور
 ایدی . بو قصبه (بیروت) سنجاغنی تشکیل ایدن قضا مرکز لرندن
 بری اوله رق مقر لوانك طرف جنوبیسنده ۱۷ ساعت قدر
 بعدنده و (بحر سفید) ك بر چیقندیسی اوزرنده کائندر . (نهر -
 الکاظمیه) دخی قصبه نك سمت شمالیسنده جریان ایتکده در .
 (صور) قضا سنك اورمانلری کثیر اولدینی جهتله
 اهالیسنك باشلوجه صنعتی کمور جیلکدر .

میدر قصبه سی — لازقیه سنجاغنی قضا مرکز لرنددر .
 قصبه نك آثار عتیقه سی چوق و لیانی ایشك و سلطان ابراهیمك
 بنا ایتدیکی جامع مشهوردر . مذکور قصبه نك (لازقیه) یه
 اولان بعدی ۶ ساعتدر . منسوب اولدینی قضا دن (نهر الکیر)
 جریان ایتکده در .

مرجوره قصبه سی — لازقیه سنجاغنی قضا مرکز لرندن
 بری اوله رق مقر لوانك سمت شرقیسنده ۶ ساعت بعدنده در .

قصبہ نك نخودی مشهور در . منسوب اولدینی قضانك
شرقدہ (جبل الاكراد) وارد در .

ناصرہ قصبہ سی — (عكا) لوا نی تشکیل ایدن قضا لردن
برینك اداره مركزیزدر . موقعی دخی (عكا) نك جنوب
شرقیسندہ ۷ ساعت قدر بعدندہ در . مذکور قصبہ حضرت
مسیح علیہ السلام اقامتی ایله مشهور ونصارانك مواقع
مقدسہ سندن بری اولق اوزره معروفدر .

طبرہ قصبہ سی — بودخی (عكا) سنجاغنك قضا مركزز لردن
اولہرق ہمنامی اولان كولك قربندہ واقعدر . قصبہ درونندہ
قابلیجہلر وارد در . قصبہ نك ہواسی آخرجہدر . (عكا) یہ
اولان بعدی ۱۴ ساعتدر .

﴿ قرسی شریف متصرفلنی ﴾

قدس شریف متصرفلنی (بیروت) ولایتك جنوبندہ واقع
اولہرق (تہ) صحرا سنہ و (آفریقای عثمانی) نك (العریش) ،
(عقبہ) محافظلقلرینہ قدر امتداد ایدر . مقدار نفوسی ۶۰,۰۰۰
راده سندنہدر .

بومتصرفلق (یافہ) ، (غزہ) ، (خلیل الرحمن) قائممقا -
ملقلرینی جاوی اولہرق یوقارودہ مذکور مستقل متصرفلقلر
مللو اداره اولنمقدہدر . مذکور قائممقامقلردن برنجیسی برنجی

وایکنجیسی ایکنجی و اوچنجیسی اوچنجی صنف قائم مقام لریله اداره ایدیلور .

متصرفی (قدس شریف) نامنده کی شهرده او طور مقدمه در . شهر مذکور سوریه قطعه سنده بولنان بلاد مقدسه دن بری اوله رق اوچ عدد تپه اوزرینه مبنی و ۲۴,۰۰۰ نفوسی حاویدر . اسکله سی اولان (یافه) قصبه سنه دخی بر شمندوفر خطی ایله متصلدر .

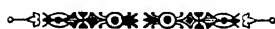
داخل شهرده حضرت (داوود) و حضرت (سلیمان) علیهما السلام عهد سعادت لرنده انشا قلنان (مسجد اقصی) زینت و ظرافت خصوصاً امشالی نادر در . بونکله برابر پیغمبران عظام حضراتندن بعضی سنک مر اقد مبارک لری و خرسیتیان لرجه مقدس عد اولنان (القمامه) کلیسای شهر مذکورده موجودر . قدسک جنوبنده اداره جه مرکز مر بوط نواحیدن برینک مقر اداره سی اولان (بیت اللحم) حضرت عیسی علیه السلامک مولد سعادت اولدینی جهتله مشهوردر .

یافه قصبه سی — قدس شریف متصرفلغنک حاوی اولدینی قضا مرکز لرندن بری اوله رق (قدس) ک سمت غریب سنده و ۱۲ ساعت بعدنده و بحر سفید ساحلنده کاشدر . مقدار نفوسی ۳۴,۰۰۰ کشی به بالغ اولور . مذکور قصبه متصرفلغ و خصوصاً صیله مرکز لوانک اسکله موقعی بولندینی جهتله تجارت مهم

ولیمون و پورتقال و اورایه کلان قارپوظ و سائرہ محصولاتیہ مشهوردر. بو قصبہ نك بیروته اولان مسافہ سی ۱۲۰ میلدر.

غزه قصبہ سی — بو دخی قضا مرکز لرندن بری اوله رق بحر سفید ساحلنده اسکاه موقعیدر. مرکز لوايه اولان بعدی ۱۷ ساعتدر. بو قصبہ نك خرماسی و تارالاری مشهوردر.

مبل الرصی قصبہ سی — اسکیدن (خبرون) اسمیله یاد بولور ایدی. مذکور قصبه مقر لوانك ۷ ساعت سمت جنوبیسنده و (جبل خلیل)ك جنوب اتمکنددر. اسکله سی اولان (غزه) یه دخی ۱۴ ساعت اوزاقددر. قصبه نك اولری صیق و سوقاقلری طاردر. باغ و باغچہ لری چوق اولوب اوزوم و نار و سائر میوه لری مبدولدر. (جبل خلیل) دن بعض کوزل صولر جریان اتمکددر. مذکور قصبه بروقت حضرت (ابراهم) علیه السلامه مقر و آرامگاه اولمش و مشارایه حضرتلری اوراده دفین خاک عطرناك ایدلمشدر. ابراهیم علیه السلامدن بشقه پیغمبران عظام حضرتانندن بر قاجینك مراقد منیره لری دخی مذکور قصبه ده موحوددر.

﴿ جبل لبنانہ متصرفلی ﴾

بومتصرفلق (لبنان) طاغلری اوزرنده و (بیروت) ولایتك مریت، (طرابلس) سنجاقلری آره سنده بولنه رق غربی (بحر

سفید) . ساحلدر . مقدار نفوسی درزی و خرستیان اوله رق
 ۱۱۰,۰۰۰ کشی به بالغ اولور . نیم مختاریتی حاوی اولان اشبو (جبل
 لبنان) متصرفانک مرکز اداره سی (یت الدین) نامنده کی قصبه در .
 مذکور متصرفانی تشکیل ایدن قضالر دخی آتیده کی جدولده
 مندر جدر .

جبل لبنان متصرفانی	
مرکز اداره لری	قضالر
مقر صیفیسی (برمانه) در	شوف مقر شتویس (جدیده)
	متن
مزرعه	کسروان
	پترون
	جزین
	زحله
	کوره

— احوال بلاد —

یت الدین — متصرفانک اداره مرکزی اولان بیوک بر
 قریه در . کوزل ابنیه سیله بر قشله سی وارد در .
 (متن) اداره مجلسنک محل اجتماعی اولان بر قصبه در .
 پترونه — مارونیلرک مسکون اولدقلری آراضینک اسکله .

سیدر. (بیروت) . اولان مسافه سی ۹ ساعتدر. اهالی قصبه
سونکر جیلک، کیمجیلک ایله مشغولدر.

هزین قصبه سی — صیدانک ۲۰ کیلومتر و شرقنده در.

زهد قصبه سی — (بعلبک) دن ۶ ساعتک مسافه در .
منسوب اولدینی قضا بر قصبه ایله بر قریه دن عبارتدر.

دیر القمر — (بیروت) ک ۵ ساعت جنوب شرقیسنده لبنان
درزیلرینک مقری اولان بر قریه در . مذکور قریه صرب
و مرتفع طاغیر آره سنده در . سدر اوزرینه یاپلمش کوزل
باغچه لری وارددر . بو قریه جبل لبنان متصرفلغنک مقر اداره سی
ایکن شمعی بر ناحیه مرکزی اولمشدر .

اسملرنده کی طاغلر ایله (قلعة الجبار) جوارنده (بشتی کوه) نامنده کی
طاغك شعبات غریبه سی واردر .

الجزیره قطعه سنك انهارنده اولان (دجله) و (فرات)
نهرلری ایسه یوقاروده جغرافیای طبیعی قسمنده ذکر و بیان
اولندیفی اوزره یکدیگری ایله (قورنه) موقعنده برلشوب
(شط العرب) نامیله (بصره) کورفزینه آققده در . (بصره)
کورفزنده دخی (جزیره بوبیان Boubian) نامنده کی آطه ایله آنك
جنوبنده محفوظ لیمانی ایله کسب شهرت ایدن (کویت Koueit)
کورفزی و بوکورفزك مدخلنده (جزیره الفلج Feledj) نام
دیگرله (فلاقه) اسمنده مسکون بر آطه موجود در .

قطعه مذکورہ نك غرب جنوبیسنده (بحر نجف) ، (بحر
ابونجم) نامنده کی کولار ایله (هندیه) ، (عونیه) هورلری
[۱] واردر . (هور الجنبه) ، (هورالعظیم) (هورالجزائر)
دخی جنوبنده کاشندر . (سامیه) ، (ابوکلالم Abou Kelâm)
بتاقلقلری (هورالعظیم) جواردر .

بروجه بالا تعریف ایدیلان (الجزیره) قطعه سنده (بصره)
(بغداد) ، (موصل) ولایتلری بولندیفی جهتله ولایات
مذکورہ دن هربری آتیده صره سیله کوسترلمشدر .

[۱] (هور Hevre) دروننده سازلق وقامشلق پیدا اولان کول
و بتاقلق محلله دینور . هور صولری حزیران تموز آیلرندن صکره
عفونتر پیدا ایدرک آنك شرب واستعمالی امراض دعوت ایلدیکی
مجربردر .

﴿بصره ولایتی﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صنایع — صورت
اداره — احوال بلاد مشهوره

مردود — ولایت مذکور (الجزیره) قطعه سنک جنوبند
(ایران) مملکتی ایله (بادیة الشام) آره سنده بولنه رق شمالی
(بغداد) ولایتنه متصل و جنوبی (بصره) کور فزینه ساحلدره
سکنه — بصره ولایتند عشاثر داخل حساب ایدلمدیکی
حالده ۲۵۰,۰۰۰ قدر نفوس تخمین ایدلمکده در .

محصولات ارضیه و صنایع — بصره ولایتی آراضیسی هر
نوع اشجار و اثمار یتشدیرر . مملکتک داخل و خارجنده باغ
و باغچه لر کثرت اوزره اولوب داخلمده (میوه) ، (سبزه)
کلی و (خنطه) ، (شهیر) ، (داری) ، (بقله) جزئی
حصوله کلور . (بصره) حوالیسی خرما قدر طساغ و اورمان
یوقدر . وادیلری چوقدر .

— صورت اداره —

بصره ولایتی اداره خصوصنده (بصره) ، (احسا) ویا
(نجد شرقی) ، (منتفک) ویا (ناصریه) ، (عماره) اسملرند

درت سنجاغه تقسیم اولنشدر . مقر ولایتی (بصره) شهری
 اولوب مشتمل اولدینی سنجاقلردن (احسا) سنجاغك مركز
 اداره سی (الحفوف) دیدکاری (احسا) و (منتفك) سنجاغك
 (ناصریه) و (عماره) سنجاغك (عماره) قصبه لیدر .
 مذکور سنجاقلرك حاوی اولدینی قضا و قضا مركزلری آئیده کی
 جدولده کوسترلمشدر .

بصره سنجاغی			نجد شرقی ویا احسا سنجاغی		
ب. پ.	قضالار	مركز اداره لری	ب. پ.	قضالار	مركز اداره لری
۱	قورنه	=	۱	قطیف	=
			۱	قطره (قطار)	البداع
منتفك ویا ناصریه سنجاغی			عماره سنجاغی		
۱	سوق الشيوخ	=	۳	شطره	=
۲	شطره	=	۲	زبیر (طفرن)	=
۲	الحی	كوة الحی	۴	دوبرج	=

— احوال بلاد مشهوره —

بصره شهری — شط العرب اوزرنده و (بصره) کورفرزینك
 ۱۰۰ کیلو مترو قدر شمالنده حضرت (عمر الفاروق) رضی الله
 غنه زماننده انشا اولنش بربلده در . (بصری) کورفرزندن
 بیوك کیلر بلا مزاحم مذکور بلده یه قدر کله بیلور .

(بصره) نك موقعی لطیف و آراضی منبت ایسه ده
(شط) ك طغیانندن قالان برکنلر سببیه ایام صیفده هوا سی
غایت وخیمدر . مرجانی ڪوزل و حرما سی وکل باغی مشهور
و مبدولدر . (بصره) ده ایکی طرفی کارگیر و وسطی اخشاب
اوله رق (ابوخطیب کوپرسی) واردر .

(بصره) هندستان و ایران و عربستاندن کردستان
والجزیره جهتلرینه سوق اولنان امتعه نك مبادله کاهی اولدیغندن
تجارتجه اهمیتی حائزدر . بازار و چارشولری غایت واسعدر .
عادی شیشه اعمال اولنور برکارخانه دخی واردر .

(بصره) شهرنده طوغله دن ۲۱۰۰ خانه و حریفه اسمنده
۱۵۰۰ قدر کلبه و (شط العرب) نه ری اوزرنده بحریه قشله سی
و قوماندان قصری موجوددر .

محصولات محلیه نك چوغی خرما در . محصولات سائره سی
وفا ایتمدیکی جهتله بغداد و توابعدن جلب ایدرلر . فقط (یونجه)
محصولی و (لیمون) ، (طورونج) ، (موز) آغا جلری بوانور .
(بصره) ده (بغله) ، (بوت) ، (شویی) تعبیر اولنور
تجار سفینلری واردر . بونلر (بصره) کورفرزنده و (بحر محیط
هندی) ساحلنده سیر و حرکت ایدرلر و (بومبای) قدر کیدوب
کلورلر . (بصره) نك قارشوسنده (شط العرب) ك ساحل
یسارنده واقع (کردلان) قریه سی (بصره) یه مربوطدر .
بو قریه نك آب و هواسی (بصره) دن ایوجه اولمغله اهالی بصره
برای تبدیل هوا اورایه کیدرلر .

(زیبر) قریه سی نواحی مشهوره سندن همنامی اولان ناحیه نك اداره مرکزیدر . مذکور قریه ده کندی نام شریفلری ایله یاد اولتان جامع شریف دروننده عشره مبشره دن (زیبر بن عوام) و قریه یه اون دقیقه مسافه ده (طلحه) رضی الله عنها حضراتی مدفوندر .

(زیبر) قریه سنك هواسی حار ویابس وصولری آجیدر . بوراده کرج معدنی دخی واردر . مذکور قریه ده اعلا و بیاض مرکبلر بولنورکه بهری بیک غروشدن ایکی بیک غروشه قدر ساتلیر .

(محمره Mohamera) قریه سی دخی (بصره) مقابله ده (کرده لآن) قریه سندن ۸ ساعت مسافه ده و (کارون) نهرینك شط العربه منصب اولدینی بوغازك برچاریك ایچروسنده واقعدر . مذکور قریه مربع الشكل طوپراقدن معمول سورایله محاطدر .

المخوف قصبه سی — (الاحسا) اسمی ایله دخی یاد اولنور . مذکور قصبه مقر ولایتك جنوب شرقیسنده و (بصره) کورفزی ساحلندن ۱۴ : ۱۶ ساعت ایچروده مبنیدر . قدیم (الحفوف) بلده سنك خرابه سی دخی برچاریك بعدنده در . (الحفوف) ك (عبا) منسوجاتی مشهور و بانچه لری کثیردر . بو بانچه لر دروننده جاری و بده چوللرده غائب اولان صولر ایله اروا واسقا اولنور .

(عَجیر Adjeire) اسکله سی (الحفوف) • ملحق نواحیدن
برینک اداره مرکزیدر . مذکور اسکله (الحفوف) • ۱۴
ساعت اوزا قدر .

ناصریه قصبه سی — مقر ولایتک سمت غریبسنده و
(فرات) نہری صول کنارندہ جزیرہ اوزرندہ کائندہر .
ناصریہ نک (شامیہ) جہتندہ ملوک عربدن (نعمان بن منذر) ک
قبری ہیئیلہ موجوددر .

عمارہ قصبہ سی — سنجاقل مرکزى اولہرق مقر ولایت
اولان (بصرہ) نک جانب شمالیسنده ۷۵ ساعت قدر
بمعدنہ و (دجلہ) اوزرندہ کائندہر . قصبہ نک باغچہ لری
مذکور نہر کنارندہ اولوب (خرما) ، (انجیر) ، (اوزوم) ،
(نار) کبی میوہ ویرمکدہدر .

نفس قصبہ ملوک اکاسرہدن قلمہ ابنیہ خرابہ سی اولوب
اھالی اورادن چیقاردقلى طوغلہ ایلہ خانہ وابنیہ سائرہ انشا
ایدرلر .

قورنہ قصبہ سی — مقر ولایتک ۱۶ ساعت شمال غریبسنده
و (فرات) ایلہ (دجلہ) نہرلرینک ملتقاسندہدر . بو قصبہ
غیر منتظم ۲۸۲ خانہ وود اولوب نفوسی بیکہ قریب
ونواحیسی ایلہ برابر چادرلردہ اوطوران عربان داخل حساب
ایدلدیکی حالہ تخمیناً ۵۰۰۰ دن متجاوزدر . (قورنہ) قصبہ
سندہ وصفہ شایان یالککز برنوع پینر یاپیلورکہ ساج کبی اوررلر .

(قورنه) قضااسنده و (شط) کنارنده (برحام) تعبیر
اولنان قدیم بر آغاج اولوب حضرت آدم زمانندن قاله دیشلد -
یکندن اوروپالور وخصوصیه انکلیزله مخصوصاً زیارتنه کلورلر
ودالارندن قویازوب تبرکاً کوتورلر .

• قطیف قصبه سی — احسا سنجاغنه حاوی اولدینی قضا
مرکز لرندن بری اوله رق (الحفوف) ۴۰ ساعت قدر بعد
شمالیسنده و (بصره) کورفزی کنارنده اسکله شهرلرندندر .
ساحلنده برنوع قوم طوزی معدنی اولوب بومعدندن جام
اعمال ایدلمکده در .

اینجو صیدی ایله کسب شهرت ایدن (بحرین) اطه لری
مذکور اسکا هکجه جنوببنده کندی اسمی ایله یاد ایدی لان
کورفزه داخلنده در .

قطره — احسا سنجاغنه ملحق بر قضا اولوب قائم مقامی
یرلوردن منتخبدر . مرکز اداره سی مقر لوانک ۳۲ ساعت
سمت جنوبیسنده و (بصره) کورفزی ساحلنده کائن (البداع)
قصبه سیدر .

(سوق الشيوخ) ، (شطرة المنتفك) ، (الحی = کوة الحی) ،
قصبه لری (منتفك) سنجاغنی داخلنده برر قضا مرکز لریدر .
بؤنلردن (سوق الشيوخ) قصبه سی برأ (بصره) نک ۳۰
ساعت شمال غربیسنده و (فرات) نهرینک ساحل یمینده

واقمدر. قصبه نك ۸۰۰ قدر كار كير خانه سی و سنیلره مخصوص
ایکی جامعی و شیعیلره مخصوص بر مسجدی و بر چارشو و بازاری
واردر. اطرافى بتاقلق اولمغله هوا سی آغیر و صیتمایدر.
مذكور سنجاق اهالیسی دخی بر طاقم عشایر و قبائلدن مترکبدر.
(شطره) ، (زیر) نام دیگرله (طفره) ، (دوبریج) ،

قضالری (عماره) سنجاغی ملحقا تنده داخلدر.

(شطرة لعمار) (دجله) کنارنده بر اسکله حکمنده در .
(قورنه) یه اولان بعدی ۱۲ ساعتدر . اطرافنده بر چوق
بانچه لر موجوددر . منسوب اولدینی قضانك اکثریسی
شیعی المذهب اوله رق ۶۵,۰۰۰ قدر اهالیسی واردر . محصولات
ارضیه سی باشلوجه (پرنج) ، (سیدسام) ، (داری) ،
(مصر) در . (قاون) (قارپوظ) و سائر میوه لری دخی
چوقدر .

بوسنجاغك اهالیسی دخی (متنفك) سنجاغی مثللو بر
سیار طاقم عشایر و قبائلدن عبارتدر .

﴿ بغداد ولایتی ﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صناعیه — صورت
اداره — بلاد مشهوره احوال

مرور — بغداد ولایتی دخی (ایران) مملکتی ایله (بادیة الشام) آره سنده بولنه رق جنوبنده (بصره) و شمالنده (موصل) ولایتلری واقع و شمال غربیسی (زور) مستقل متصرفانسه متصلدر .

سکنه — ولایت مذکوره نك مقدار سکنه سی عشائر داخل حساب ایدلیدیکی حالده ۸۰۰,۰۰۰ قدر نفوس تخمین ایدلنکده در .

محصولات ارضیه و صناعیه — بو ولایتك هواسی صیجاق ایسه ده صاغلندر . آراضیسی ایران حدودنده طاغلق و سائر جهتلری دوزلکدر . هر قدر یغموردن محروم ایسه ده داخل ولایتده جاری (دجله) ایله (فرات) نهرلرندن آچیلان جدوللر سایه سنده هر نوع حاصلات ویرمکده در . (خرما) ، (لیمون) ، (پورتقال) و میوه دخی یتشدیرر . ولایت مذکوره صنایعجه خیلی ایلرو کیتیدیکی کبی اهالیسی دنیاسك هر طرفنده مقبول و مشهور اولان آتلیری یوزندن دخی کلی تجارت ایدرلر .

(دجله) نهری اورته سنده بولنان آطه لرده احتطابه کفایت ایدمك درجه ده اشجار بولنور .

— صورت اداره —

بغداد ولایتی اداره خصوصنده (بغداد) ، (دیوانیه) ،
 (کربلا) سنجاقلیک-منقسمدر . مقر ولایتی (بغداد) شهری
 اولوب (دیوانیه) ، (کربلا = مشهد حسین) قصبه‌لری سنجاق
 مرکزلیدر . مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضا و قضا
 مرکزلری بوجه آتی جدولده مذکوردر .

دیوانیه سنجاجی			بغداد سنجاجی		
مرکز اداره‌لری	قضالر	ن.ا.	مرکز اداره‌لری	قضالر	ن.ا.
=	حله	۱	بمقوبه	خراسان	۱
=	سماوه	۲	قلعة الشمر	عزیزیه	۲
ام‌البحرور	شامیه	۱	=	کاظمیه	۳
کربلا سنجاجی			=	جزیره	۴
			قلعة الرماد	دلیم	۱
طوبریج	هندیه	۱	=	کوت‌الاماره	۲
شهدعلی	نجف‌اشرفی	۱	=	خاتقین	۱
=	زراره	۲	=	مندلی	۲
=	بدره	۳	=	سامره	۳
			=	هنه	۴

— احوال بلاد مشهوره —

بغداد شهری — عراق عربده و (دجله) نه‌ری کنارنده
 اوج طرفی سور و برطرفی (دجله) نه‌ری ایله محاط و ایچ قلعه‌یی

حاوی جسم بر بلده در . شهر مذکورك نهرك صباغ طرفنده
اولان قسمنه (قارشویقه) وصول طرفنده بولنان قسمنه (رصاصه)
دنیلوب اشبوايكي قسم بری برینه بر کویری واسطه سیله برلشمشدره
(قارشویقه) نك هر نقدر خیلوجه چارشولری وار ایسه ده
اکثریسی ذخائر و مأکولاته دائر اصناف مغازه لری ایله بقال
وسائر دکانلرندن عبارتدر . (دجله) نهرينك طاشمسنندن ناشی
بوجه تك هواسی فنا اولدیغندن اهالی ساکنه سی همان یوق کیدر .
(بغداد) ایوم معمور و مستحکم اولوب ۱۲۰,۰۰۰ دن
زیاده نفوسی محتوی وهم ولایتك و همده التنجی اردوی هایونك
اداره مرکزیدر . نظامیه ونهریه قشله لری مشهوردر . دروننده
جمعه نمازی ادا اولنور قرقی متجاوز جامع شریف واردر .
جوامعك اکثریسنك حولیلری داخلنده تدریسه مخصوص
مدرسه لر بولنور . امام اعظم قبوسی جوارنده و (دخله) نهری
کنارنده والیرك خارجاً و داخلأ دائره لری ایله کافه مأمورین
دولت علیه وضبطیه نفراتنی استیعاب ایدر صورتده واسع میدانلی
کوزل وجسیم بر بنا واردر .

شهرك اطرافی باغچه لرایله محاط اولوب نزهتگاهلری چوق اولمغله
شهردن ایکی ساعت خارجه قدر تراموای عربهلری ایشلمکده دره
نفس بغدادده (الاجه) ، (قطنی) و انواع چارشف
و (فوطه لر) و کونا کون مشعلر ، (اغبانی) ، ایك دستمال
و قادینلرک یوزلرینی سترایچون استعمال ایتدکری (بچه) اعمال اولمغده
و آقمشه سائر به مخصوص بیکی متجاوز دستگاه موجود یولتمغده دره

اراضیسی برنجی درجہ شدہ منبت اولوب هر نوع نباتات وحبوبات و (خرما) ، (لیمون) ، (پورتقال) ، (قهوه) کبی محصولات یتشدیرر . نهرک اسقاسیله سنهده ایکی اوچ دفعه محصول آینور . صیجاق زیاده اولمغله اهالی موسم صیفده کوندزلری تحت الارض سردابلرده و کیجهلری خانهلری اوزرلرنده اکلنورلر و یاتورلر . (دجله) نك فیضاننده بعض بتاقلقلر پیدا ایتسی (بغداد) ک هوا سی اخلال ایدوب بعض عل ساریه تولیدینه سبب اوله کلشدر .

بغداد حوالیسنده اعظم اسلامدن پک جوق ذواتک مراقد متبرکسی بواندیغدن هریری برزیارتگاهدر . (اعظمیه) ناحیهسی مرکزه مربوطدر . بونا حیده مجتهد اقدم (امام اعظم ابو حنیفه = نعمان بن ثابت) و مجتهدین کرامدن (احمد بن حنبل) حضراتی مدفوندر . دیوانیه قصبهسی — مذکور قصبه (بغداد) ک ۳۲ ساعت جنوبنده (فرات) نهری کنارنده در . اهمیت موقعیه سندن طولانی همنامی اولان سنجاغه مرکز اولمشدر .

کریمه قصبهسی — (مشهد حسین) اسمیله دخی یاد ایدیلان بوقصبه بغداد ک ۲۰ ساعت قدر غرب جنوبیسنده و (فرات) نهرینک حسینیه شعبهسی اوزرنده کائندر . مقدار نفوسی ۱۰,۰۰۰ کشتی به بانغ اولور .

مذکور قصبه (امام حسین) رضی الله عنه حضرت تلزینک محل شهادت علیهلری اولدیغی جهتله هند و عجمدن کلان بر جوق کیمسه یه زیارتگاه اولمشدر . اهالی قصبه دخی همان شیعی المذهبدر .

منسوب اولدینی قضاده (حضرت عباس) رضی الله عنہ
مرقد شریفلری واردر . قضانک (حسینیه) جدولی اوزرنده
پک چوق باغلری و خرما آغاچلری موجوددر .

(فرات) کنارنده مبنی (مسیب Mussejib) قریه سی نواحی
شهره سندن برینک اداره مرکزیدر .

خرامانه قضاسی — مرکز ولایتہ مربوط قضالردن
اولوب مقر اداره سی (بغداد) ک ۹ ساعت شمال شرقیسنده
و (دیاله) نہری کنارنده کائن (بعقوبہ Bakuba) قصبہ سیدر .
(شہربان) ناحیہ سی بو قضایہ مربوطدر .

(خراسان) قضاسنده پک چوق نفت یاغی منبعلری موجود
اولدیندن ایستدلیکی قدر (غاز) چیقاریله بیلور .

مذکور قضاده (ابراہیم ادم) حضرت تلرینک مقاملری واردر .
(فرات) نہری کنارنده کائن (کاظمیہ) ، (عزیزہ) =
قلعة الشمر) ، (کوت الامارہ) ، (مندلی) ، (سامرہ)
(عنہ) قصبہ لری بغداد سنجاغنه مربوط برر قضا مرکزیدر .
بونلردن (عزیزہ) قصبہ سنک منسوب اولدینی قضا داخنده
ایرانیلرک بروقت پای تختی اولان (مداین) خرابہ سی موجوددر .
(صدعان) نامنده کی محله دخی بر ساعت طولنده غایت جسیم
بر محله واردر .

مذکور قضا داخنده برآ بغداد ۶ ساعت مسافده
حجابہ کر آمدن (سلمان الفارسی) حضرت تلرینک مرقد شریفلری
واتصالنده بر جامع شریف واردر . (حذیفہ الیمانی) حضرت تلرینک

مرقد شریف‌لری دخی او جوارده و (دجله) نه‌ری کنارینه قریب بر محله و بر قبه التندہ در .

مرقد قصبه‌سی — (دیوانیه) سنجاغئک قضا مرکز لرندن برینی تشکیل ایتشدرد . بوقصبه (بغداد) ک ۱۸ ساعت جنوب خریبسنده و (فرات) نه‌ری کنارنده و (بابل) خرابه‌سنک برکوشه‌سندہ میندر . مذکور قصبه‌نک اطرافی باغچه‌لرایله مزیندر . (مسجد الشمس) دنیلان معبدی شیعیلر عندنده غایت معتبردر . (سماوه) ، (شاهیه) قضالری (دیوانیه) سنجاغی ملحق‌اتسندرد . بونلردن (سماوه) قصبه‌سنک مرکز لویایه اولان بعدی ۱۴ ساعتدر . (هندیه هوری) کنارنده کاشن (هندیه) و (نجف) کولی قربندکی (نجف اشرف = مشهد علی) قصبه‌لری کر بلا سنجاغئک قضا مرکز لرندرد .

مذکور قصبه‌لردن (هندیه) قصبه‌سنک منسوب اولدینی قضا اهالیسی عشاردن عبارت اولوب خانه‌لری دخی حصردن معمولدر . حضرت (یونس) علیه السلام افندیمنک مقام عالی‌لری قضا داخلنده در . (کفل) ناحیه‌سی بو قضابه ملحقدر .

(نجف اشرف) ده (امام علی) کرم الله وجهه رضی الله عنه حضرت‌لرینک مدفون اولدقلری مظلوندر . مذکور قصبه‌یه هر سنه ایراندن بر چوق ذوار کلوب مشهد مزینوری زیارت ایدرلر . مذکور الاسم (نجف) قصبه‌سی ایله (بحر ابونجم) آرسندہ (کوفه) قدیم بلده‌سی واردر .

﴿ موصل ولایت ﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صنایع — صورت اداره —
احوال بلاد مشهوره

هررد — موصل ولایتی (الجزیره) قطعه سَنَك سمت
شمالیسنده بولنه رق شرقاً (ایران) مملکتی و شمالاً (وان) ،
(بتلیس) ، (دیار بکر) ولایتلری و غرباً (زور) متصرفلنی
ایله محاط و جنوبی (بغداد) ولایتنه متصلدر .

سَنَك — ولایت مذکورہ نَك مقدار سَنَكه سی تقریباً
۵۰۰,۰۰۰ قدردر .

محصولات ارضیه و صنایع — موصل ولایت نَك آراضیسی
شمالده طاغلق و وسط و جنوب سمتلرنده دوزلکدر . (سنجار
صحراسی) دخی ولایتك شمال غربیه سنده واقعدر . هواسی سمت
شرقیده لطیف ایسده جهت غربیسنده براز صیجاق اولور .
طوپراغی دخی دروننده جاری (دجله) نهری ایله توابعی اولان
(خابور) صوبی و (نهر ادهم) . (بیوک زاب) ، (کوچك
زاب) ، (آلتون کوپری صوبی) دنیلان صولر سایه سنده
بت و محصولدار اولوب هر نوع ذخیره و میوه یتشدیرر .

(چوقه) ، (قطیفه) وایپکدن چار و چارشف کبی شیرلی
رنکلو طوقوملری ولایتك معمولاتندن صایلمقددر .

— صورت اداره —

موصل ولایتی اداره خصوصندہ (موصل) ، (سلیمانیه) ،
 (کرکوک) سنجاقلرینہ منقسمدر . مقرر ولایتی (موصل)
 شہری اولوب (سلیمانیه) سنجاغٹک مرکز اداره سی (سلیمانیه)
 و (کرکوک) سنجاغٹک اداره مرکزی (کرکوک) قصبہ لریدر .
 مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضا و قضا مرکز لری بروجہ آتی
 جدولہ کو سترلمشدر .

شہر کرکوک سنجاغی			موصل سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	نمبر	مرکز اداره لری	قضالر	نمبر
=	رواندز	۱	=	عقرہ	۲
=	اربیل	۲	=	زیبار	۳
=	کوی سنجاغ	۴	=	دھوک	۳
کفری	صلاحیہ	۲	=	زاخو	۲
=	رائیہ	۳	=	سنجاغ	۲
			=	عمادیہ	۱
			سلیمانیه سنجاغی		
			=	کامنبر	۲
			=	بازیان	۲
			=	مہورۃ الحمید	۳
			=	شہر بازار	۳

— احوال بلاد مشہورہ —

موصل شہری — (دجلہ) نہرینسک صاغ ساحلندہ

واطراف خندقلی بر سور ایله محاط و بر ایچ قلعه‌ی حارمی معتدل -
الهوا و تجارتگاه لطیف پر بلده در . شهرک جوامع و مساجد
و مدارس و تکایا و کلیسای و خان و حمام و چارشو و بازار و سائر
ابنیه‌ی وارد در . مقدار نفوسی دخی ۴۰,۰۰۰ کشتی به بالغ
اولور .

شهر مذکورک (دجله) نهری اوزرنده کی آطه‌ده قله‌ری
موجود و خانه‌ری طاش و طوغله‌دن معمولدر . فقط زقاق‌ری
غیر منتظمدر . موصل و حوالیسنک طوپراغی منبت و محصولاتی
(حنطه) ، (شعیر) و سائر حبوباتدن عبارتدر . بوستان‌ری
دخی مشهوردر . حنطه‌ری غایت اوزلو و قوتلو اولدیغندن
اکتیکاری بیاض اولور . برایکی قریه‌سند (زیتون) حصوله
کلور .

شهر مذکور هر نقدر بلاد حاره‌دن معدود ایسه‌ده بهار
موسمه‌نده وافر یغمور یاغدیغندن محصولاتی برکتلودر . حتی
حاصلات ارضیه‌سندن بر قسمی (رواندز) ، (عقره) ، (عمادیه)
طرفلرینه دخی کوندربلور . موصلک مرعاری کثیر المقدار (قیون)
(صغر) ، (مانده) بسلیدیکندن تره یاغ‌ری پک نفیسه‌در .
موصلک صنایع و تجارتی مقدما رواجلی ایدی . شمعی
ایسه هندن کلان قاشلرک بویانمسیله اکتفا ایدلمکده در .
حال حاضرده اولان معمولاتی (قطیفه) ، (کلیم) ،
(کچه) ایله ادوات زجاجیه‌دن عبارتدر .

موصلك قارشوسنده (نینوا) تسمیه قلنان قدیم بلده نك
خرابه سی معموریت سابقه سی کو سترمکده در .

موصلك قلعه پیشگاهنده و شط قیوسی جوارنده (کبریت)
بانہ سی و بر ساعت بعدندہ (عین الدیر) و درت ساعت جنوبندہ
(دجلہ) نہری ساحلہ قریب موضعده (حمام علی) قابل جہلری
موجود در .

موصل سوری خارچندہ (شیت) و (نینوا = بنی یونس)
قریہ سنده (یونس) و موصلده (دانیال) پیغمبر علیہم السلام
حضراتنك مراقبہ منورہ لری وارد در .

سلیمانیہ قصبہ سی — بو قصبہ مرکز ولایتك جنوب
شرقی سنده ۴۵ ساعت بعدندہ و (بغداد) دن (ایران) • کیدن
طریق اوزرندہ اطراف طاعلق بر او وده مبنی و ۲۲,۵۰۰
نفوسی محتوی بر بلده در .

قصبہ نك شرقندہ (آرمیر) طاعلی وارد در . قضا داخلندہ
(دیالہ) نہری توابعندن (سلیمانیہ) چانی جریان ایتمکده در .
(سلیمانیہ) قصبہ سنده یاز موسملرندہ (رشہ باد) یعنی
(قریل) تعمیر اولتور غایت ثقیل بر روزکار اسرکہ هرکی
اسیر فراش وعلیل ایدر .

کرکوک قصبہ سی — مقر ولایتك ۳۶ ساعت جنوب
شرقی سنده مرتفع بر محله مبذدر . (موصل) • اولان بعدی ۴۹
ساعتدر . مذکور قصبہ نك (بغداد) و (بصرہ) ایله تجارتی

يولنده در . جوارنده دخى زفت معدنى موجوددر . (كركوك)
سمت شمال غريبسندده و پر ساعت بعدنده بش ، اون كوزدن
نيمان ايدر وسنوى يوز بيك قيه مقدارى نفت حصوله كتورر
برمعدن واردر . (شط الادهم) دىلان نهر ك توابعدن اولان
(خاصه) صوبى (كركوك) ك منسوب اولدينى قضا داخلنده
جاري در .

شمار قصبه سى — موصل سنجاغنه مربوط قضا لردن
برينك مركز اداره سيدر . موقعى دخى موصل ك جانب غريبسندده
۲۴ ساعت مسافه سندده و كندى اسمندده كى طاغك جنوب
اتكلرنده در . قصبه نك آب و هواسى لطيف اولوب سكنه سنك قسم
اعظمى يزىدى طائفه سندندر . مذكور طاغك انجبرى غايت اعلا
اولور . قورى سى دخى ايلره ديزيلوب صايلور . نقلات تاريخيه
نظراً او صحرا ده اولاد نوح عليه السلام (برج بابل) يابيلنجه يه قدر
توطن و تكثير ايدوب بعده اطرافه منتشر اولمشلرايدى . (سنجار)
اسمنك شهر تندناشى بعضاً (الجزيره) يه عموماً (سنجار)
دينور .

(عقره) ، (دهوك) ، (زاخو) قصبه لرى موصل سنجانى
داخلنده برر قضا مركزيزدر . (عقره) ده اعلا برنج حصوله
كلور ، موصل و حواليسنه كوندريلور .
(دهوك) ده (كرمايه) تعبير اولنور بر قابليجه واردر .
يوقا پايجه نك صوبى علت جسد يه نافعدر .

مرکز اداره سی (ریزان Rezan) قصبه سی اولان (زیار)
 قائم مقامی دخی موصل سنجانی مذسوباتندرد. مذکور قصبه نك
 موصله اولان بهری ۲۲ ساعتدر .

(کلنبر)، (بازیان)، (شهر بازار) قصبه لری ایسه (سلیمانیه)
 سنجاغنه مربوط برر قضا مرکزی اولوب بونلردن (کلنبر) ده
 عشره مبشره دن (ابو عبیده بن جراح) حضرت لری مدفوندر .
 (رواندز)، (اربیل)، (کوی سنجاق)، (رانیه)، (صلاحیه) =
 کفری (Kéfri) قصبه لری دخی (کرکوک) سنجانی ملحقاتندرد.
 (رواندز) قضا سنده یازی ایچون استعمال اولنه بیلور صاری
 ریک معدنی وارددر .

(اربیل) قصبه سی ایسه اسکندر یونانی نك ایران شاهی
 (اوچنجی دار) یه غلبه ایستدیکي محل اولمغله تاریخچه مشهوردر .
 (عزیر) علیه السلام ایله (امام علی) رضی الله عنه حضرت تلرینك
 مخدوم لری حضرت (عبدالله) ك تربه عالی لری اوراده در .
 (کوی سنجاق) ده دخی حضرت (عمر) رضی الله عنه
 زمانندن قالمه بیك ایکوز سنه لك منهدم بر جامع شریف
 موجوددر .

﴿ وان ولایتی ﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صناعیه — صورت
اداره — احوال بلاد مشهوره

مردود — وان ولایتی (موصل) ، (ارضروم) ولایتلری
بیننده و (ایران) مملتی ایله (بتلیس) ولایتی آره‌سنده کائندر .

سکنه — ولایت مذکورہ نك ثلاثی مسلم و متباقیسی غیر مسلم
اوله ق تقریباً (۴۵۰,۰۰۰) نفوسدن عبارتدر . بونلرک بر
قسمی کرددر .

تعریفات طبیعی — وان ولایتنك آراضیسی و خصوصیلہ
(ایران) حدودی طاعلقدر . (وان) کولی شمالده اهرام
شکلنده اولان (سبجان = سیان) [۴۵۰۰ مترو ارتفاع]
طاغی باشلوجه طاغلرندن بریدر .

ولایتنك اهمیتی حائز انهاری صره‌سنده تعداد اولته بیلان
(زاب الکبیر) نازنده کی نهرک (زاوی) اسمی ایله یاد اولنان قسم
اعلا‌سیدر . (وان) کولنه دخی (بندماهی) و (Marmid مارمید)
کبی بر قاق چای آققدهدر . (وان) کولنك شرقده که یایلاده
(وارجك Aatschag) قریه‌سنده صوبی طاتلو (ارجك) و (وراق)
طاغی جوارنده (کشیش) نامنده کوللر وارددر .

(وان) شهری ایله (باش قلعه) قصبه سی بیننده کی طریق
اوزرنده ایام شتاده مرور و عبور غیر ممکن اولان (چوغ کدیکی)
نامیله معروف برچکید موجود در .

محصولات ارضیه و صنایع — وان ولایتی آراضیسی اولدجه
منبت و محصولدار اولوب هر نوع حبوبات یتشدیرر . (وان)
کولندن صابون اعمالنه الیرشلی (سوده) جیقاریلور .

حکاری جهتنده اهالی زراعت اهمیت ویرمیوب حیوانات
رعی ایتمکله امرار وقت ایلمکده درلر .

ولایتک معمولات و مصنوعاتنه کلنجه (وان) جهتنده
اوانئی سیم و نحاسه متعلق هر برشی اعمال اولنور . (وان)
عباسی (تعبیر اولنور شال و عبار و قرمزی بزلی (وان)
شهری ایله قریه لرندنه نسج ایدیلور . مذکور شال و عبار
داخل ولایتده صرف و فروخت اولندینی کی در سعادت دخی
کوندریلور .

— صورت اداره —

وان ولایتی (وان) ، (حکاری) سنجاقلرینی حاویدر . مقر
ولایتی (وان) شهری اولوب (حکاری) سنجاغئک مرکز اداره سی
(باش قلعه) قصبه سیدر . بویکی سنجاغی تشکیل ایدن قضا و قضا
مرکز لری آئیده کی جدولده مذکور در .

حکاري سنجاغى			وان سنجاغى		
مركز اداره لرى	قضالار	بى	مركز اداره لرى	نضالار	بى
=	چوله مرك	۱	=	قارچكان	۱
ديزه	كوار	۱	=	شتاق	۱
نرا (نهرى)	شمدينان	۱	واسطان	كواش	۱
سراي	محمودى و ياخوشاب	۱	=	عادالجواز	۱
=	معموره الحمد	۱	=	ارجيس	۱
آشيطه	بيت الشباب	۱	باركبرى قلعه	باركبرى	۱
		۱	موكس	مكس	۱

— احوال بلاد مشهوره —

وانه شهرى — كندى اسمنده كى كولك شرقنده و تقريباً
 ن. دقيقه بعدنده غايت صرپ يكاره برقا اوزرينه مبنى و مازغاللى
 ور ايله محاط قديم بربله در . شهر مذكور اوج طرفى سور
 بر طرفى طساغ ايله محدود اولوب خارج سوردده اطرافى
 نسقه بشقه طبراق ديوار ايله چورلمش باغ و باغچه و ترلار
 اردر . سورك داخل و خارچنده جوامع شريفه و مكاتب
 حاملر ، خانلر ، كليسالر موجوددر . مقدار نفوسى دخی
 ۳۰,۰۰۰ راده سنده در .

شهرك ايلك بهارده هراسى لطيف وياز موسمنده وخيم
 لوب باغ و باغچه لرنده بلاد معتدله ده بولتان اشجار مشمرنك
 مى يتشور . سبزه نك اكثريدى دخی بولنور . تولارنده

بغدای)، (آریه)، (چودار) و سائر زرع و خانه‌لرنده دخی شال)، (عبا) نسج اولنور . شهرک تجارتی ایشلک اولوب . مدیکی حالده کاربانلر ایله اجرا ایدلمکده و (وان) کولی روننده کی اوفاق کیلر دخی واسطه تجارت عد اولتمقده در . (وان) ک محروقاتی (وان) کولنک جهت جنوبیه سنده بولنان آردوج) طاغدن کیلر ایله کلور .

باسه قله قصبه سی — حکاری سنجاغنک اداره مرکزی اوله رق مقر ولایتک ۱۸ ساعت جنوب شرقیسنده کائندر . ناکور قصبه اسمندن دخی آکلاشلدینی اوزره مواقع مستحکمه . ن بریدر .

مئاق قصبه سی — وان سنجاغنی تشکیل ایدن قضالردن . ینک مرکز اداره سی اوله رق مقر ولایتک جانب جنوبیسنده در . نسوب اولدینی قضای (بهتان) چایی توابعندن (شتاق) صوی روا ایدر . بوقضاده اعلا شال و عبا نسج اولنوب ابرضومه بلاد سائریمه نقل ایله فروخت اولنور . (وان) ک مشهور لان عباری بوراده اعمال اولتمقده در .

کراسه قضا سی — (وان) سنجاغنی قضالردن اولوب مالیسی عموماً کرددر . مرکز اداره سی مقر ولایتک ۶ ساعت جنوب غربیسنده و (وان) کولی جنوب ساحلنده کاش واسطان) نامنده کی قصبه در . نفس قصبه نک باغ و باغچه لرئی بذول وجویز آغا جلزی مشهوردر . حتی جویز کوتوکلرندن

بر قسمی اور وپایہ نقل اولئمئده و بو یوزدن اها لیبی خیلی مستفید اولئمده در .

(بارگیری) . (ارجیس) ، (عادالجواز) قصبه لری دخی (وان) متصرفلغه مربوط برر قضا مرکزى اوله رق (وان) کولی جوارنده در .

قصبات مذکورده دن (بارگیری) قصبه سنك مقر ولایتہ اولان بعدی ۱۲ ساعتدر . (بارگیری) ایله (ارجیس) آره سی ۷ و (ارجیس) ایله (عادالجواز) بینى ۱۲ ساعتدر .

میرلرک قصبه سی — مقر ولایتك (باش قلعه) طریق ایله ۳۶ ساعت جانب جنوبیسنده و (زاوی) صوینك صاغ ساحلندن یارم ساعت مسافده و براووه داخلنده کائدر . قصبه نك هواسی وخیمدر . مذکور قصبه ده (قورشون) و جوارنده (کوکرد) معدنلری واردر .

خوشاب قصبه سی — (حکاری) سنجاغی ملحقاننددر . نفس قصبه شمیدیکی حالده خراب بر حالده اولوب الیوم خرابه سی مشهور و قلعه سی مشهوردر . منسوب اولدینی قضایه (سرای) قصبه سی مرکز اتحاد ایدلمشدر . مذکور قصبه ایسه (وان) ك ۱۸ ساعت جهت شرقیسنده و حدوده ۴ ساعت مسافده واقعدر . بوقضاده کوزل نقشلی سجادہ و کلیم و هردرلو کرد کچملری اعمال اولنور . (خوشاب) قصبه سنه کیدن یول اوزرنده (نورکوح) کدیکی واردر .

﴿ ارضروم ولایتی ﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صنایع — صورت اداره —
احوال بلاد مشهوره

مرور — ارضروم ولایتی (وان)، (طربزون) ولایتلری
بیننده و روسیه نك (قافقاسیه) قطعہ سی ایله (سیواس) ولایتی
ارمنده واقع و جنوب غریبسنده (معموره العزیز)، (دیار بکر)،
(بتلیس) ولایتلری کائندر .

سکنه — مذکور ولایتده ذکور و اناث اوله رق تقریباً
۵۵۵,۵۰۰ قدر نفوس موجوددر . بونلردن ۴۴۲,۰۰۰ قدراری
مسلمدر .

تعریفات طبیعیہ — ارضروم ولایتك ارضی طساغلق
وقیشی غایت صغوق و سورکلیدر . ولایتك جهت شرقیده
و (ایران)، (قافقاسیه)، (دولت علیہ عثمانیه) حدودلری
اوزرنده آناتولی سلسله جبالنك عقده نقطه سی اولان (آغری)
دیدکاری (آارات) نامنده کی جبل واردر . (شاه یول)،
(چنکل)، (کوسه)، (شیریان)، (بنکول) اسملریله یاد
اولان طاغلر مذکور الاسم (آارات) طاغندن غربه طوغری
آریلان قسمنده داخلدر .

(مچنگرد) حذا سنده ۲۵۹۰ مترو ارتفاعنده (صوغانلی)
 طافی نامیله برسلسله دهاموجوددر . بوسلسله (چوروح) ،
 (فرات) حوضه لرینی بربرندن تفریق ایلر .
 (ارضروم) ولایتک (وان) ولایتی ایله اولان حدودی
 اوزرنده (آلاطاغ) و (خرپوط) ولایتی ایله آرمسند (موزور =
 منظور) اسمنده کی طاغلر وارددر . بونلردن بشقه ولایت
 مذکورهنک طرف شمالیسند و (طربزون) ولایتی ایله ییننده
 (بالجار = بالاحور) سلسله سی موجوددر . بونک جنوبنده
 شرقدن غربه طوغری امتداد و (درسم) طاغلرینی تشکیل ایدن
 (کاورطاغی) نامیله برسلسله جبال دهامواردر که باشلوجه
 اقسامی (دولی) ، (کوک) و (ارضروم) ایله (بایبورد)
 آرمسند و (طربزون) (ارضروم) وصل ایدن مشهورشوسه نک
 کذرکاهنده (قوپ) طاغلریدر .
 مذکورالاسامی طاغلردن (کوسه) ، (شیریان) طاغلری
 آرمسند (قره دربند بونی) ، (طاهر کدیکی) و (حسن قلعه)
 ایله (ارضروم) ییننده (دوه بونی) کچیدی و (اوانی) ایله
 (ارضروم) میاننده (کورجی بوغازی) و (ارضروم) ایله
 (وان) طربقی آرمسند (پالان دوکن) کچیدی و کذا (ارضروم)
 ایله (بایبورت) آرمسند (قوپ طاغی) بیونی و (بایبورت)
 ایله (طربزون) آرمسند (قازقلی) و (قولات) بیونلری
 وارددر .

(آراس) چاینگ و (فرات) ، (مراد) ، (جوروج)
 صولربنگ قسم اعلا لری ولایت مذکورہ داخلندہ جاریدر .
 ولایتک شرقندہ و (بایزید) جوارندہ (سنک) یایلاسنده بر آباق
 ایله (آراس) چاینه آقان (بالقلی کول) و بونک جوارندہ
 (قازلی کول) ، (آق کول) ، (دیبسر کول) ، (قزل کول)
 نامندہ برقاج کول موجوددر . بونلردن بعضیسنده اعلا (آطه)
 بالنی بولنور . بو جنس بالق دریا بالقلرندن دها لذیذدر .

محصولات ارضیه و صنایع — بو ولایتک اووه ووادیلربنگ
 هواسی لطیف و ارضیسی محصولدار و منبتدر . (پاسینلر اووه سی)
 محصولاتیله مشهوردر . محصولات ارضیه سی حبوبات متنوعه
 و انواع میوه دن و معمولاتی اعلا (حالی) ، (کلیم) ، (سجادہ) ،
 (کچہ) ، (توزلق) ، (اساجہ) و اوانی سیم و نحاسه متعلق
 اشیادن عبارتدر .

— صورت اداره —

ارضروم ولایتی اداره خصوصندہ (ارضروم) (ارزنجان
 = ازیرکان) ، (بایزید) اسمایله اوج عدد سنجاغہ تقسیم
 اولمیشدر . مقر ولایتی (ارضروم) شهری اولوب (ارزنجان) ،
 (بایزید) قصبه لری سنجاق مرکز لیردر . مذکور سنجاق لری
 تشکیل ایدن قضالر ایله مرکز اداره لری بروجہ آتی جدولہ
 کوسترلمشدر .

ایزید سنجاغی			ارضروم سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	ب. پ. ۴	مرکز اداره لری	قضالر	ب. پ. ۴
=	دیادین	۳	=	بایبورد	۱
=	قره کلیسا	۴	حسن قلعه	پاسینلر	۳
طوپراق قلعه	الشکرد	۴	=	خنس (تکمان)	۳
دوطاق	عنتاب	۳	نمران	کینچی	۳
ارزنجان سنجاغی			ماما خاتون	ترجان	۳
			نحاح	تورتوم	۴
=	کاخ	۳	همشین	اسپر	۳
حسن اووه	قوری چای	۳	ارسیس	کسکیم	۳
کرجانیس	رفاهییه	۳	=	نامروان	۳
پلومر	قوزیچن	۴			

— احوال بلاد مشهوره —

ارضروم شهری — شهر مذکور آناتولی شاهانه نك مواقع مهمه سندن بریدر. اطرافى طاغلری ایله محاط و ۱۹۵۰ متر ارتفاعده بر اووه یه ناظر واشجار مثمره دن عاری بر طاعك اتکنده مینیدر. شرقده (دوه بویونی) و جنوبنده (بالان دوکن). طاغلری موجوددر. (ارضروم) ك اصول جدیده اوزره یاپلمش استحکاملری وارددر. مذکور شهرده اهلیتلو هر نوع اهل صنعت بولنور. شهر ك اسکله سی اولان (طربزون) قدر یاپلمش منتظم شوسه سی اولدیغندن اهمیت تجاریه سی وارددر. فقط هواسی قشین غایت صغوق اولوب محروقاتی آذرر. ارضرومك ایکی

اوج ساعت بعدنده بعضیلری چایکلی و بعضیلری کوکرتلی صولری حاوی ایلیجه و قابلیجیلر اولوب بونلرک سزلی و قاشنمه عاتلرینه و علل سائریه منفعتلری مجرباندندر .

ارزنجان قصبه سی — (ازیرکان) اسمیله یاد ایدیلان بوقصبه مقر ولایت اولان (ارضروم) ک جانب غریبسنده و ۳۴ ساعت قدر بعدنده اطراف طاعلر ایله محاط طقوز ساعت امتداد ایدن همنامی اولان بر اووده منیدر .

(ارزنجان) موقعنک اهمیتندن ناشی دردنجی اردوی همایونه مرکز اتخاذ ایدلیکندن داخلنده قشلهلر و ابنیه سائرۀ عسکریه موجوددر .

قصبه نك اوکندن (فرات) نهری کچدیکی جهته اراضیسنده هر نوع محصول یتیشور . نك چوق پاموق دخی حصوله کلور . ارزنجانده (احرام) ، (سجاده) ، (حولی) . (حمام طاقی) ، (اوطة دوشمه سی) ، (ابلك الاجه سی) وقریه لرنده عجم شالنه مشابه برنوع شال نسج اولنور ، تیمور وکوشه متعلق شیلر یایلور . نحاس معولاتی دخی مرکز ولایته و محال سائریه کوندریلور . ارزنجان ایکی ساعت مسافده کوکردلی و حرارتی معتدل بر قابلیجه اولوب بعض امراضه نفی واردر .

بایزیم قصبه سی -- یلدریم بایزید حضرتلری طرفندن بنا ایدیلان . مذکور قصبه ارضرومک ۶۰ ساعت سمت شرقیسنده برطاغ اتکندنه مبنی و مازغالی بروج ایله محاطدر . قاعه سی دخی

مشهور در . هواى قشين صغوق ايسهده يازين كوزلدر .
 اراضيسنده كليتلو حبوبات وميوه وسبزوات يتشور . نفس قصبهده
 لوازمات ضروريه به متعلق صنايع اوسته لرى بولنديغى كې قضا
 داخنده دخى اعلا سجاده لك كچه وكرد حاليلرى نسج و اعمال
 اولنور . قصبه نك ايران وكورجستان ايله خيلى تجارتى واردر .
 (آغرى) طاغلك ياننده (كوچك آغرى) طانغى اسميله
 صريف برطاغلك اتكلرنده (طانباة) مغاره لرى دينكله مشهور
 غايت واسع متعدد مغاره لر موجوددر .

بابورد قصبه سى — مقر ولايتك غربنده و ۲۵ — ساعت
 بعدنده و (ارضروم) دن (طريزون) . كيدن بيوك جاده
 اوزرنده در . (جوروح) صوبي قصبه درونندن جريان ايتديكى
 جهته محصولات ارضيه سى بركتلودر .

(بابورد) قضا سنده (كلیم) ، (سجاده) ، (انچه چوراب) ،
 (توزلق) اعمال اولنور . قصبه نك بر چاريك مسافه سنده غايت
 ياغلى جنسندن اوله رق كور معدنى ظهور ايتمشدر .

مسن قله قصبه سى — ارضروم سنجاغلك حاوى اولديغى
 (باينلر) قضا سلك اداره مركزيدر . موقعى مقر ولايتك جهت
 شرقيه سنده و ۶ ساعت بعدنده و بيوك اووه نك اورته سنده
 و صرپ بر قيانك اتكند . در . (آراس) نهري توابمندن (باين)
 صوبي قضايى اروا واسقا ايتكده در .

قضا داخنده نسج و اعمال ايديلان (كلیم) ، (سجاده) ،
 (كچه) ، (احرام) ، (عادى شال) درون قضاة فروخت ايدليدىكى

کچی (ارضروم) شهری ایله جوار قضالره کوتوریلوب صاتیلور.
مذکور قصبه نك کو کرد و تیمور معدن لرخی حاوی متعدد قابل بیجهری
واردر.

قضانك (کالو) قریه سی جوارنده چیقار کیرج و (تورتان)
قریه سنده ظهور ایدن آچی طاشلری درون قضاده صرف
اولندقدن فضله (ارضروم) کوتوریلوب فروخت ایدیلور.
(آغا) قریه سی جوارنده چیقان (صال طاشی) و (قامبر)
قریه سنده کی (قرمز طاش) مشهور اولوب ابنیه جسیمه ده استعمال
اولنور.

جساعتی مشهور اولان (صوغانلی) طانغی اورمانندن حاصل
اولان انواع کراسته و حطب و کور مثللو لوازمات داخل قضاده
صرف اولندقدن بشقه (ارضروم)، (بایزید) سنجاقلرینه نقل
ایله صرف و فروخت اولنور.

کاخ قصبه سی — (ارزنجان) سنجاغی قضا مرکز لرندن بری
اوله رق مقر ولایتک غربنده و (فرات) نهری کنارنده کائن
قدیم بر بلده در. (ارزنجان) دخی اوزاقانی ۶ ساعتدر.
قصبه نك اسی بر قلمه سی وارضرومه کیدر بیوک پوسته یولی
واردر. (کاخ) ایله (ارزنجان اوومه سی) بیننده (کاخ بوغازی)
اسمنده غایت طار و بر ساعت امتدادنده بر بوغاز موجوددر.
جدولده مذکور (دیادین)، (قره کلید)، (الشکرد)،
(عتاب) قضالری بایزید سنجاغی ملحقاننددر.

● وطره واقع ولایات ●

● بتلیس ●

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صناعیه — صورت اداره
— بلاد مشهوره احوالی.

مرود — ولایت مذکورہ (وان) کوانک غرب بندہ واقع
اولہرق شرق بندہ (وان) و شمال بندہ (ارضروم). غرب و جنوب
غربی بندہ (دیاربکر) و جنوب بندہ (۰وصل) ولایتلری کاشندز.

سکنہ — بتلیس ولایتک مقدار سکنہ سی ۲۳۷,۳۹۲ قدری
اسلام اولہرق ۳۵۱,۶۴۰ رادہ سندہ در.

تعریفات طبیعہ — بو ولایتک ارضی طاغلقدر. باشـلوجہ
طاغلری سمت شمالیدہ و (وان) ولایتی جہت بندہ (سبحان) و (وان)
کولی ضرب ساحلی قرب بندہ (نمرود) [۳۳۰۰ مترو ارتفاع]
و (ارضروم) ولایتی طرف بندہ (بنکول) اسملریلہ یاد ایدی لان
جبللردر. (آارات) طاغی شعباتندن عد اولسان (بتلیس)
طاغلرینک مشهور تپہلری دخی (حاندوش H'andosche)
و. (دارقوش) اسملریلہ بنامدر.

(بتلیس) ولایتی داخل بندہ (بولانیق) قضا سندہ (بولانیق)

و (آخلاط) قضا-سندہ ۴ ساعت محیطانده (نازک) کوللری
بولندی کبی (جبل نمرو) شاهقه-سندہ دخی غایت انکین و سیاه
بر کول موجوددر. بو کولک صوینی صیجاق اولوب دروننده
بر نوع سیاه و آغر و پارلاق طاشلر وارددر. (نازک)
کولک صوینی دخی بر آباق واسطه-سیله (وان) کولنه
آفقدہ در.

محصولات ارضیه و صنایع — ولایت مذکورہ نك ارضی
هرقدر طاغاق ایسه ده حیوانات یتشدیرمکه صالحدر. طاغلرندہ
ایسه (مرمر) معدنلری وارددر. (موش) جوراندہ دخی
(دکرمین طاشی) اعمال ایدرلر. ولایتک بزلی وایک منسوجاتی
و (بتلیس)، (سعد) طرفلرینک شیاق و کلیم اعمالاتی
مقبولدر.

— صورت اداره —

بتلیس ولایتی اداره خصص-و-سندہ (بتلیس)، (موش)،
(سعد)، (کنج) نامندہ دزت عدد متصرفلغه منقسمدر. مقر
ولایتی (بتلیس) شهری اولوب حاوی اولدینی سنجاقلردن
(موش)، (سعد) سنجاقلرینک مرکز اداره لری همنامی اولان
قصبه لردر. (کنج) سنجاغنک مقر اداره سی ایسه (چاقلی کلیسا) در.
مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضا و قضا مرکز لری آئیده کی
جدولدن مستبان اولور.

سهر د سنجاغی			بتلیس سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	نومبر	مرکز اداره لری	قضالر	نومبر
=	شروان	۱	=	آخلاط	۱
=	آروه	۱	=	خیزان	۱
=	غریزان	۱	=	موتلیکی	۱
=	پرواری	۱	موش سنجاغی		
کینچ سنجاغی			لیره	بولانیق	۱
قابلیجوز	قولب	۳	قلعه قره سی	ملازگرد	۱
چوهلی	جباچیور	۱	کوم کوم	وارطو	۱
			قولو	ماسون	۳

— احوال بلاد مشهوره —

بتلیس شهری — (وان) کولنک ۶ ساعت جانب غرب جنوبی-سند و (شرقی دجله) نهري توابعدن (بتلیس) چایی کنارنده و طاغلر اتکنده مینی و هوایی و منظره سی لطیف و تجارتگاه قدیم بر بلده در. درون شهرده اوقاق کوپرلر ایله یکیلور متعدد ایرماقلر موجوددر. خانه و دکانلرینک اکثریسی منفرد باغچه لر ایله محاطدر. (وان) کولنک جهت غربیه-سند (طاطوان) نامیله بنام بر اسکله سی واردر. بتلیسک حاصلاتی بو اسکله ایله نقل اولندیفی کبی (وان) دن دخی (بتلیس) میوه و نامة کلور.

قصبه نك باغچه لر نده نار آغاچلرینک کثر بندن ناشی نار حاصلاتی

زیاده‌در. بتلیس قضااستده قرمری و بیاض متین بزله و (شیله) تعبیر اولور بر نوع پانطولاق متاعلر نسج ایدیلور. اراضیسنده دخی انواع معادن موجود اولدینی کبی بر نوع صاری، سیاه، قرمری مرمر معدنلری بولنه‌رق اخراج واستعمال ایدرلر.

موسه قصبه‌سی — مقر ولایتک ۱۲ ساعت غربسنده و (مراد) چایی آیاقلرندن اولوب موش اووه‌سنی اروا ایدن (قره‌صو) نامنده‌کی چایک قیربنده ولطیف بر تپه‌نک اطرافنده مبنیدر. قصبه‌نک ایام صیفده هواسی ایکی ماه قدر غایت صیجاق اولور ایسه‌ده عموماً لطیفدر.

اراضیسنده انواع حبوبات واوزوم ومیوه حصوله کلور. تجارتی دخی اهمیتلیدر. مذکور قصبه‌جسیم بر اووه‌یه ناظر اولوب جوانبئی جبال متسلسله احاطه ایتشد. بو طاغلردن برنده برنوع سیاه وقرمری طوپراق چیقوب اهالی بوطوپراقدن دستی، برداق وچوملک اعمال ایدرک استعمال وجوار قریه‌لرینه ایصال ایدرلر. نفس قصبه‌ایله بعض قریه‌لرنده چوقه‌یه مشابه بیاض ومائی متین شالار وقرمری وبیاض بزله ویوندن کایم وکجه وامثالی امتعه نسج واعمال اولنور، درون قضا ومحال ساثره‌ده صاتیلور.

مهره قصبه‌سی — (سپرد) مقر ولایتک غرب جنوبیسنده و ۱۶ ساعت بعدنده مرتفع طاغلر آره‌سنده و (دجله) تک (بهتان) نامنده بره‌آیاغی اوزرنده مبنی کوچک بر قصبه‌در. بو

قصبه‌نك هواسی لطیف‌در. اهالیسی عرب و کرد لسانی تکلم
ایدرلر. (سمرد) ك ارضی طاغلق اولدینی جهته اکثری حاصلات
استرلر ایله نقل اولنور.

(سمرد) مامحق (شروان) قضااسنك رزاقی اوزومی وپکمزی
مقبول و مشهوردر .

ماکلی کلیسا قصبه‌سی -- کنج سنجاغنك اداره مرکزی اولان
مذکور قصبه مقر ولایتك ۱۸ ساعت قدر شمال غریب‌سنده
کاشدر. ایلك بهارده قوریلان بنیاری مشهوردر.

آمروط قصبه‌سی -- بتلیس سنجاغی قضا مرکز لرندن بری
اوله‌رق (وان) کولی کنارنده و (نمروذ) طاغی اتکننده واقعدر.
مرکز ولایته اولان بعدی دخی ۸ ساعتدر .

قصبه‌نك صغوغی زیاده ایسه‌ده محصولاتی چوقدر. (الما)،
(جویز) کی میوه محصولاتی کثیردر. آخلاطده نقشلی و معتبر
(کلیم)، (سجاده)، (کجه)، (چوراب) و (توزلق)، (الدیوان)
اعمال و بین‌الاهالی استعمال اولنه‌رق خارجدن مشتری‌لرینه دخی
فروخت اولنور .

موزکرد قصبه‌سی -- موش سنجاغی قضا مرکز لرنددر .
بو قصبه مقر ولایتك سمت شمال شرقی‌سنده و مرکز لوايه ۳۰
ساعت مسافده واقعدر. منسوب اولدینی قضایی (مراد) نهری،
اروا یتمکده‌در. قضاانك جنوب شرقی‌سنده (سبحان) طاغی بولنور.

﴿ دیاربکر ولایتی ﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صناعیه — صورت اداره
— احوال بلاد مشهوره

مهرود — دیاربکر ولایتی (بتلیس)، (حلب) ولایتلری بیننده
واقع اوله رق جنوب شرقیسنده (موصل) ولایتی (زور)
متصرفلغی و شمالنده (ارضروم) و شمال غربیسنده (معموره العزیز)
ولایتلری کاشندر.

سکنه — ولایت مذکورہ نك مقدار سکنه سی ۴۷۰,۰۰۰
قدر تخمین ایدلمکده در. بونلردن جزئی مقداری خیمه نشین
کردلردن عبارتدر. نفوس موجوده ایچنده ۳۰۰,۰۰۰ قدری
مسلمدر.

تعیینات طبیعی — دیاربکر ولایتک آراضیسی عمومیت اوزره
طاغلق و عارضه لی اولوب (قره جه طاغ) ایله (آشید)، (محراب)
اسملرنده کی طاغلا باشلیجه طاغلا یدر. بونلردن (قره جه طاغ)
(دیاربکر) ک جنوب غربیسنده بر قوس تشکیل ایلمشدر. (آشید)
طاغی ولایتک شرقده و (محراب) طاغی ایسه غربنده واقعدر.
(دجله)، (فرات) نهرلری دخی مذکور ولایتک انهارندن
ممدوددر. بونلردن (دجله) نهری ولایتک شمال و شرقندن
و (فرات) نهری غربندن مرور ایتیمکده در. (قوری چای) ایله (بطمان)
صوبی مذکور الاسم (دجله) نهرینک باشلوچه قوللرینی حاصل

ایتمشدر. (فرات) نهری قوللرندن (کوکصو) غربنده جریان ایتمکده و (خابور) نهرینک برآیاغی دخی ولایت مذکوره داخلندن نبعان ایلمکدهدر. (کولجک) نامنده کی کول ایسه ولایتک شمال غریبسنده کائندر .

محصولات ارضیه و صنایع — دیاربکر ولایتک هواسی یازین پاک صیجاق ایسهده صاغلندر. آراضیسی اولدجقه منبت و محصولدار اولوب (حبوبات) (پاموق) ، (اوزوم) ، (توتون) کلیتله حصوله کتورر. (دجله) نهری کنسارلرنده دیاربکر ترلارینک یتشدردیکی قاقون و قاربوزلر جسامتله معروفدر . معادنندن دخی (قلاي) ، (دمر) ، (باقر) معدنلری واردر . حتی (ارغنی) جهتته باقر معدنلرینک اک کوزل طمرلری بولنور . دیاربکرک اورمانلری دخی مشهور ایسهده اسباب نقلیهنک بولنه مامسندن اهالی پکده استفاده ایدمه مامکدهدر . (دیاربکر) ک (الاهیسی) مشهور وعجم شالنه مشابه (شاللی) و شام قاشی منللو قاشلری مقبولدر . بو ولایتک اسکلهلری غایت اوزاق اولدیغندن نقلیات اکثریا (دجله) اوزرنده کللکلر واسطه سیله اجرا اولنور .

— صورت اداره —

دیاربکر ولایتی اداره خصوصنده (دیاربکر) ، (ماردین) ، (ارغنی) نامنده اوچ عدد سنجاغی حاویدر . مقر ولایتی (دیاربکر) شهری اولوب (ماردین) ، (ارغنی) قصبه لری

سنجاق مرکز لریدر . مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضاا
دخی بر وجه آتی جدولده کوسترلمشدر .

ماردین سنجاقی			دیاربکر سنجاقی		
مرکز اداره لری	قضاا	ن.	مرکز اداره لری	قضاا	ن.
=	نصیبین	۲	=	سیورک	۳
جزیره ابن ۴ر	جزره	۳	مقارقین	سیلوان	۳
=	مدیات	۳	=	ایله	۳
=	عوشنه	۳	=	دیرک	۳
=	رأس العین	۲	=	بشیری	۳
			ارغنی سنجاقی		
			=	پالو	۳
			=	چرمیک	۳

— احوال بلاد مشهوره —

دیاربکر شهری — بو شهر آسیای عثمانیده کائن بلاد
مشهوره و مستحکمه دن بری اوله رق (دجله) نه رینک صاغ
کنارنده منیدر . اطراف ایکی قله لی بر سور ایله چورلمشدر .
شهرک اشجار نفیسه یتشدیرر کوزل باغچهلری و منتظم و مشهور
جامعلری و مناسترلری و چارشو و بازارلری واردر . خارجدن
منظره سی پک کوزلدر . داخلاً سوقاقلری طار و خانه لری سیاه
طاشدن معمولدر . هواسی دخی یازین زیاده صیجاق و قشین
بالکس صغوقدر . اهالیسنک مقداری دخی ۳۰,۰۰۰ قدری

مسلم اوله رق ۴۷,۰۰۰ راده سنده در . اھالیٰ مسلمہ سنک قسم اعظمی تر کدر .

شہر مذکورده باسوق وایک قماشلرینک انواعی وھرنوع مطبخ و سفرہ یہ متعلق باقر ادواتی یاییلور .

ماردین قصبہ سی — مقر ولایتک جنوب شرقیسنده و ۲۱ ساعت بعدندہ وکندی اسمی ایله مسمی جبلك ذروه سنده (الجزیرہ) قطعہ سنک نقطہ حاکمہ سنده مبنی قدیم بر بلده در . (ماردین) قصبہ سنک اعمالاتی (سختیان) ، (بز) و اخراجاتی باموقدر . هواسی هر نقدر لطیف ایسده صوی آذرر .

ارغنی قصبہ سی — (ارغنی معدنی) دخی ذیلان بو قصبہ مقر ولایتک ۱۶ ساعت سمت شمال غربیسنده غایت کوزل بر موقعدہ کائدر . قصبہ اوکندن (دجلہ) نہری توابعندن همنامی اولان چای جریان ایتمکده در . اوزرنده برکارگیر وبرقاچ اخشاب کوپریسی وبرچوق باغ و باغچه لری واردر .

مذکور قصبہ نک هواسی براز وخیمدر . طاغلرنده دخی کموش معدنی چوقدر . (ارغنی) نک باقر معدنی مشهوردر . حتی (محراب) طاغنده دخی مذکور معدندن خیلی ظهور ایتمکده در . بومعدن هجرتک ۶۱۲ تاریخنده کشف اولنش وجوھری نحاس وکوکرت و تیمور دن عبارت بولنمشددر .

(ارغنی) قضاسی داخانده (ارغنی معدن) قصبہ سنندن بشقہ برده (ارغنی) قریہ سی موجود وبوقریہ نک هواسی لطیف

و باغ و باغچه‌لری مبذولدر . یازین تبدیل هوا ایچون تادیار
بکردن دخی کلانلر بولور . قلعہ سی داخلندہ (ذو الکفل)
علیہ السلامک مقام عالیلری واردر . قلعہ داخلندہ کی صو
صہرنجلیزینک صوبی لذیذ وایام صیفده غایت صغوقدر .

سیلوانہ قضاسی — دیار بکر سنجاغی قضاالرنندن اولوب
مرکز اداره سی (مفارقین) قصبہ سیدر .

بو قصبہ مقر ولایتہ ۱۶ ساعت اوزاقدردر . درون قصبہده
آثار عتیقه چوقدر . بونلرک ایچندہ مصنع بر بنا واردرکه اون
ایکی پنجرہ سی اولوب کونش مذکور پنجرہ لرک هر برینہ برر
ساعت اورر یعنی صباحلین ساعت برده برنجی پنجرہ یه وایکیده
ایکینجی پنجرہ یه و اون ایکیده اون ایکینجی پنجرہ یه کونش
اوردقدن صکرہ غروب شمس واقع اولور .

(سیلوان) قضاسی قسم شمالیسندہ (سیلوان) طاعی
واردر . بو طاعک جنوب اتکلرنندن بر قاچ چای نبعان وجنوبہ
طوغری جریان ایدرک (دجلہ) نہرینہ دوکیلور . بونلرک
باشلوجه لری (پاموقلی صو) ، (شلالہ لی) ، (بطمان) صولریدر .
مذکور (بطمان) صوبی اوزرنده کی کوپری شایان تماشا
آثار دندر .

مقر ولایتک ۱۸ ساعت بعد شمالیسندہ کائن (لیجه)
و ۱۰ ساعت قدر جنوبندہ واقع (دیرک) و ۲۰ ساعت غربندہ
بولتان (سیوہرک) قصبہ لری دیار بکر سنجاغی ملحقاتندندر .
بونلردن (لیجه) و (سیوہرک) قصبہ لری نک آثار عتیقه سی

چوق و باغ و باغچلری مبدولدر. (سیوه رك) قصبه سنك خراب اولمش جسم برقلعه سی والیوم ایشلدیلکده بولنان زیرزمین حامی واردر .

نصیبین قصبه سی — ماردین سنجاغی قضا مرکز لرندندر . بوقصبه مقر ولایتك ۲۹ ساعت قدر جنوب شرقی سنده کائندر . (فرات) نهري توابعندن بری قصبه اوکندن جریان ایدر . قصبه ایله (ماردین) آره سنده کی چوله (دارا) قریه سی واردر . بوقریه نك آثار عقیقه سی چوقدر .

جزیره قصبه سی — بوکا (جزیره ابن عمر) دیرلر . مذکور قصبه ماردین سنجاغی قضا مرکز لرندن اوله رق مقر ولایتك (ماردین) طریق ایله ۵۴ ساعت جانب جنوب شرقی سنده و (دجله) نهري کنارنده در . قصبه نك اوکنده ونهر اوزرنده خراب و کارگیر برکوپری واردر . مذکور قصبه و قتیله خیلی معمور اولوب بر چوق ذواتك و خصوصیه مورخ مشهور (ابن اثیر) ك مسقط رأسیدر . فقط شمیدیکی حالد هواسنك و خامنندن ناشی كوچك بر قصبه حکمنه تنزل ایلمشدر . منسوب اولدینی قضانك ۲۱۹ قریه سی و همان جمله سی مسلم اولمق اوزره ۳۵,۰۰۰ قدر اهالیسی واردر . آراضیسی منبت و محصولدار اولوب حبوبات متنوعه و انواع میوه و (پاموق) ، (توتون) حصوله کتورر . (جزیره) قضاسی شرقنده (جودی) نامنده ذروه لری اکثریا قار ایله مستور یوکسك بر جبل موجوددر . بو جبل

(حضرت نوح) علیه السلام طوفان زماننده کیمس-نک
ایلشوب طور دینی محل اولدینی جهتله مشهور و حضرت مشارالیهک
ذروه جبلده بولنان مقام عالیری زیارتگاهدر .

(عوینه Aviné) ، (مدیات) قضالری (ماردین) سنجاغنک
شمال شرقیسنه مصادفدر . بولردن (عوینه) قضاسنی (دجله) نهرینه
منصب اولان (کوجکه صو) اروا ایدر . (مایات) قضا-سنه
ملحق اولان (حسنکیف) ناحیه-سنک خانهلرینک اکثریسی
طاشدن او یولمش متعدد اوطلری حاویدر .

(پالو) ، (چرمیک) قصبه-لری (ارغی) س-نجاغی
ملاحقاتدندر . بولردن (پاو) قصبه-سی باغ و باغچه ایله مزین
ودرونی (فرات) نهری ایله ریاندِر . قصبه-نک نهر اوزرنده
کوزل و متین برکوپریسی و اوستنده یکپاره برطاش اوزرنده
محکم بر قلعه-سی و دروننده بعض آثار عتیقه-سی موجوددر .

(چرمیک) قصبه-سنک اسکی بر قلعه-سی و باغ و باغچه-لری
وامراض جلدیه یه نافع ایلدجه-سی واردر . یاز موسمنده مذکور
ایلدجه-یه بر چوق خلق طویلا نغله اهالی قصبه بویوزدن خیلی
تجارت ایدر . (قزل چوق) چایی دخی قضایی اروا ایدرک
(فرات) نهرینه جریان ایتکدهدر . (چرمیک) قضا-سنک
آراضیسی جزئی عارضه-لی اولوب طوپراغی منبتدر . محصولاتی
حبوبات متنوعه ایله انواع میوه دن عبارتدر . اوزومی دخی
مشهوردر .

﴿معمورة العزیز ولایتی﴾

حدود — سکنہ — محصولات ارضیہ و صناعیہ — صورت
ادارہ — بلاد مشہورہ احوالی

مہرود — آناطولیٰ شاہانہ نک وسط ولایت لرندن اولان
(معمورة العزیز) ولایتی شمالاً (ارضروم) ، (سیواس) و شرقاً
(ارضروم) ، (دیار بکر) ، و جنوباً (حلب) و غرباً (حلب) ،
(سیواس) ولایت لری ایله محاط و محدوددر .

سکنہ — مذکور ولایتہ ۳۰,۰۰۰ نفوس تخمین
ایدا یکدہدر . بونفوسک ۳۹۰,۰۰۰ قدری اسلامدر .

تعمیرات طبیعہ — بوولایتہ عشائر متمکنہ نک یا بلاقلری
اولان (صاری چیچک) طغانی ایله (کول طغانی) ، (الما)
طغانی ، (بک طغانی) ، (آق طغان) ، (نخودلی طاغ)
و (موشیر) طغانی ایله (چتال تپہ) وارددر .

(مراد) ، (فرات) نہر لری بوولایتہ تلاقی ایتدکلری
جہتلہ مذکور نہر لر ایله توابعندن (چالتا) ، (قوری چای)
(طوخہ) ، (عربان) اسملرندہ کی چایلر (معمورة العزیز)
ولایتی اسقا و احیا ایتدیکدہدر .

(باش کول) ، (معدن کولی) بونلر (آق صو) واسطہ
شیلہ (جیخان) نہرینہ صو ویرلر .

ماصورت ارضیہ و صناعیہ — معمورة العزیز ولایتک ارضی

ایکینچی درجه‌ده منبت اولوب حاصلات ارضیه‌سی (حنطه) ،
 (شعیر) ، (پموق) و بعض محللرنده (پرنج) و کلیتلو (اوزوم) ،
 (قیصی) ، (دود) در . میسوله‌ری کثیر و (قاوون) ،
 (قارپوز) ی مبذولدر . (بکمز) ، (صوجق) ، (رچیل)
 دخی اعمال اولنور . (آفیون) دخی چند سنه در حاصلات
 ارضیه‌سی صره‌سنه داخل اولمشدر . هر طرفه آری بسانوب
 اکثر اهالی عمل اکیله شکر استعمالنه اولقدر میل حاصل
 ایتمزلر .

ولایتک (کلیم) ، (سجاده) و (عبا) ، (شیاق) کبی
 شیرلی وایپکدن معمول قاشلری معمولات صنایع‌سندن
 معدوددر .

مذکورالاسامی (مراد) ، (فرات) نهرلرینک معبرلرنده
 متعدد قایق‌لر ایشلمکده و بلدیله‌لر ایچون برخیلی واردات حصوله
 کتورمکده در . بو معبرلردن بری دیار بکرك ارغنی سنجاغنه
 مربوط (پاو) جوارنده و دیگری (درسم) ک (چارسنجاغ)
 قصبه‌سی طرفده و اوچنجیسی (خرپوت) ، الی ساعت مسافده
 اولان (آشوان) نامنده کی محله و دردنچیسی (کبان معدنی)
 پیشکاهنده در . بونلردن بشقه چند محله دخی سفینه
 ایشلمکده در .

ترکیونده (قورشون) ، (کموش) ، (دمر) ، (باقر) ،
 بولنان (کبان) معدنی ولایت مذکوره داخلنده در .

— صورت اداره —

(معمورة العزيز) ولايتى اداره خصوصاً سنده (معمورة -
 عزيز) ، (ملاطيه) ، (درسم) سنجاقلرينه منقسمدر .
 نر ولايتى (خربوط) شهرى اولوب (ملاطيه) سنجاغلك
 ركز ادارهسى (يكي ملاطيه) و (درسيم) سنجاغلك اداره
 ركزى (خوزات) قصبه ليدر . (درسم) سنجاغنى كرد
 ائلى ايله مسكوندر . مذكور متصرفاقلرك حاوى اولديغى
 نالر دخی آتيده كى جدولده كوسترلمشدر .

معمورة العزيز سنجاغى			درسم سنجاغى		
ردیف	قضالر	مرکز اداره لرى	ردیف	قضالر	مرکز اداره لرى
۲	عربكپر	==	۲	اووه جك	==
۳	كان معدنى	==	۳	چمشكرك	==
۴	اكين	==	۴	چار سنجاق	پرتاك
۵	پتوركه	==	۵	ماز كرد	==
ملاطيه سنجاغى			۶	قزل كلديسا	==
۶	حصن منصور	آدى بمان			
۷	بهرسى	==			
۸	آقچه طاغ	آرغه (كوره جك)			
۹		==			

— احوال بلاد مشهوره —

ط شهرى — شهر مذكور استانبولك ۲۱۵ ساعت

بعدند ۱۲۴۰ مترو ارتفاعی اولان بر تپه‌نك اوزرنده كائندر .
 دروننده ۲۶۷۵ قدر خانه و (حصن زیاد) ناميله بر خراب قاعه
 واردر . جوامع و مدارس و مكاتبی دخی كنيدر . شهر ك ياز
 موسمنده هواسی معتدل و فقط ايام شتاده صغوغی شدتلودر .
 جوار شهرده دخی لطيف باغ و باغچه‌لر موجوددر .

(معمورة العزيز) قصبه‌سی دخی (خرپوط) ك منسوب
 اولدينی قضا داخلنده و بر ساعت مسافه‌سنده و بر اووده و بغداد
 جاده‌سی اوزرنده كائندر . بغداد جاده‌سَنك اس الحركاتی
 (صامسون) اسكله‌سيدر .

مذكور قصبه‌نك (معمورة العزيز) ناميله تسميه‌سی دور
 عبدالعزیز خانیده محترق اولان دائرة حكومتك مجدداً احیا
 وانشا اولميسيدر . المذكور الاسم شهر وقصبه‌نك منسوب اولدينی
 (معمورة العزيز) قضاسی داخلنده ۳۶۰ قریه موجود و نولردن
 اكثریمی قصبه اطلاقه لایقدر .

ملاطیه شهری — آناتولی شاهانه‌نك بلاد معروفه
 وقديمه‌سندن اولوب (فرات) نهرينك صاغ جهتنده كنیش بر
 صحراده كائندر . آب وهواسی لطيفدر . مركز ولايته اولان
 بعدی دخی ۱۸ ساعتدر .

اشبو شهر (ملاطیه) سنجاغنك مرکزی اولمغله مشهور
 و (اسکی ملاطیه) ناميله معروف ایدی . مؤخرأ دائرة حكومت
 آقار صولری چوق و باغچه‌لری كوزل اولان (یكي ملاطیه)

اسمى ويردكارى (ملاطيه) نك صيفيه سى بولان (آپوزى)
 دنيلان محله نقل ايدلمش اولديغندن (ملاطيه) سنجاغلك اداره
 مركزى شمى (آپوزى) قصبه سى بولمىشدر . اسكى شهر ك
 ابنيه جسيمه سى كوندن كونه خرابه ميل ايدوب (آپوزى)
 قصبه سى ايسه كسب معموريت ايدرك شهر قديمه معادل اوله جق
 درجه يه كمش اولديغندن از بر مدت اينچنده خيليجه جوامع شريفه
 وابنيه سائر بنا ايدلمش ومنتظم سوقاقلردخى ميدانه كتورلمشدر .
 درون قصبه ده ايكي منار دلى باياش اولان جامع شريف دخى
 (حميديه) نام عالي سى ايله ياد ايدلمكده در .

(ملاطيه) باغچه لر نده كاله كله جكي صره . اوزر لر ينه
 بايشديريلان او بولمىش كاغدلر سبيله يازولى المار حصوله كلور .
 فويزات قصبه سى — مقر ولايتك ۱۲ ساعت سمت
 شاليسنده طاعلق بر محله كايشدر . موقعتك اهميتدن ناشى
 درسم متصرفلغه مركز اتخاذايدلمشدر .

عربكبر قصبه سى — بو قصبه ككندى اسمى ايله مسمى
 قضانك اداره مركزى اوله رق مقر ولايتك ۱۹ ساعت سمت
 غربى شاليسنده و (سيواس) ولايتى حدودى جوارنده در .
 قصبه ك هوا سى لطيف و صوبى مبدولدر . ارضى دخى منبت
 و محصولدار اولوب هر درلو ميوه يتشديرر . اوزومى دخى
 مشهوردر .

(عربكبر) قصبه سنك عارضه لى بريده اولمى حسيله

خانه‌لری سیرک و باغ و باغچه‌لر ایله محاط اولدیغندن خارجدن منظره‌سی بغایت دلنشیندر. مذکور خانه‌لرک طاملری اوزرینه برنوع ماوی طوپراق فرش ایدرلر. بو طوپراق عادتاً آلچی کبی طاملری تأثیر باراندن محافظه ایلر. (عربکیر) ک محصولاتی (خرپوت) و (ملاطیه) جهتلرینک حاصلات ارضیه‌سنه ترجیح اولنور .

اکیین قصبه‌سی — (معموره‌العزيز) سنجاغنک حاوی اولدینی قضالردن (اکیین) قضا-سنک اداره مرکزی اوله‌رق مقر ولایتک ۲۲ ساعت سمت شمال غریبسنده و (ارضروم) ولایتی حدودی جوارنده و (فرات) نه‌ری صاغ جه‌تنده کائندر. قصبه‌نک آراضیسی طاشلق ایسه‌ده میاه جاریه‌سی چوق اولدیغندن باغچه‌لری کوزل و میوه‌لری و خصوصیه دودی مشهوردر. قوریسی درسعادته بیله قوطیلر ایله کتورلمکده‌در. خانه‌لری مرتفع و کوزل اولوب طاش و اخشابدن معمول و استانبولک خانه‌لرینه مشابهدر. قصبه‌نک هر تقدیر قیش موسمی صغوق ایسه‌ده موسم صیفده هوا‌سی معتدلدر.

کبابه معرنی قصبه‌سی — بو قصبه (کوش معدنی) اسمیه‌ده دخی یاد اولنور. مذکور قصبه (معموره‌العزيز) سنجاغنک حاوی اولدینی قضا مرکز لرندن بری اوله‌رق مقر ولایتک ۱۲ ساعت سمت غریبسنده و (فرات) نه‌ری صاغ ساحلی قریبده کائندر. مذکور قصبه معدن چیقاردقلری انشاده غایت معمور

واوچ بيك خانىي جامع ايكىن اليوم درتيوز خانىلى جسامتلو بر
قرىه هيئته تنزل ايتشدرد.

حصن منصور قصبه سى — (ملاطيه) نك ۱۸ ساعات سمت
جنوبيسنده و (فرات) نهري واديسنده واقعدرد.

قصبه نك (حصن منصور) تسميه سنك سبى ايسه امويلرك
صوكى اولان (مروان بن محمد) زماننده بو حصنك اعمارينه
(منصور) نامنده برى مباشرت ايتسيدرد.

مذكور الاسم قصبه نك منسوب اولدينى قضانك اراضيسى
(فرات) نهري واديسنه تابع بايرلردن عبارتدرد. اداره
مركزى اولان (آدى يمان) قريه سى قصبه نك ۹ ساعات بعدنده
وهواسى وخيم اولان بر چول اورته سنده در.

طافه قصبه سى — مذكور قصبه دخى (ملاطيه) نك ۱۷ ساعات
سمت شرقيسنده و (فرات) نهري واديسنده بر جبل اتكننده در.
بو قصبه نك هواسى وخيمدر. آناطولى شاهانه نك جبال
مشهوره سندن اولان (الما) طاغى قصبه نك شمال طرفنده كاشندرد.
(اووه جق)، (چشكزك)، (چارسنگاق)، (مازگرد)،
(قزل كليسا)، قضالرى درسم سنجاغنى تشكيل ايتشدردرد.
(اووه جق) ك مركزز ولايت اولان (معمورة العزيز) بعدى
۱۸ و (چشكزك) ك ۱۰ و (چارسنگاق) ك مركززى اولان
(پرتك) ك ۴ و (مازگرد) ك ۱۱ و (قزل كليسا) نك ۱۹
ساعتدر.

﴿سیواس ولایتی﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صناعیه — صورت اداره —
احوال بلاد مشهوره

مرکز — (سیواس) ولایتی آناطولی شاهانه نك وسط
ولایتلردن اوله رق شمالنده (طربزون) و شرقنده (ارضروم)،
(معموره العزین) و جنوبنده (حلب)، (آطنه) و غربنده (انقره)،
(قسطمونی) و لایتلری کاشدر.

سکنه — ولایت مذکورده اکثریسی اسلام و باقیسی ملل
مختلفه دن عبارت اوله رق ۹۵۰,۰۰۰ قدر نفوس واردر.

تعریفات طبیعی — سیواس ولایتده منبت وادیلر و مزرع
یا بلالر و اورمانلی طاغلر واردر. بو طاغلردن (کنبد)، (قطران)
طاغلری ولایتک سمت شمالیسنده و (طوشان)، (کوسه) طاغلری
و (دوهجی) طاغی ایله (آق طاغ) شعباتندن اولان (نعلبند)
طاغی غربنده و (خنزیر) طاغی ایله (بین بوغا) طاغی جنوبنده
و (صاری چیچک)، طاغی و سمت شرقیسنده واقعدر. وسط
ولایتده دخی (قره بل) [۳۲۸۰ ترو ارتفاع] (چاملی بل)
نامنده کی جبللر ایله (توقاد) چاینه منبع اولان (کوسه) طاغی
موجوددر.

مذکور الاسامی طاغلردن (طوشان) طاغی ایله (آماسیه)
جوارینه قدر بر انحنای مخصوص ایله ممتد اولان (کوسه) طاغی

یپننده کی اراضی به (صولو اووه) تعمیر ایتدکلی مثللو (توقاد) ایله
(زیله) قصبه سی آره سنده کی. (قزل ایرمق) وادیسنه دخی (قاز
اووه سی) تسمیه ایدرلر.

(سیواس) ولایتی (قزل ایرمق) ، (یشیل ایرمق) دنیلان
نهرلر و (یشیل ایرمق) توابعندن (کلکیت) چایی اروا و احیا
ایتمکده در.

محصولات ارضیه و صنایع — سیواس ولایتک اقلیمی لطیف
و صحتیه نافع و طوپراغی عمومیتله منبتدر. ارضی هر نوع حبوبات
و میوه یشدیرر. (آماسیه) جهتنک (الما) ، (آرمود) ی ایله
سائر میوه لری و بر نوع سرد بغدادی شهرودر. (ایپک)
(کنویر) محصولی دخی کثیردر. باقر معدنلرینک ده شهرتی
واردر.

ولایت مذکوره نک صنایعی پک کبرو ایسه ده دباغ صنعتی
ایلرو کیتمشدر. (آماسیه) ، (توقاد) ، (قره حصار) طرفلرنده
(کلیم) ، (شیاق) ، (سجاده) کبی شیلر نسج اولنور. اخراجاتی
(باقر) ، (بال) ، (ایپک) وسائر دن عبارتدر.

— صورت اداره —

سیواس ولایتی اداره خصوصنده (سیواس) ، (آماسیه) ،
توقاد) ، (قره حصار شرقی) سنجاقلرینه تقسیم اولنشدر.
قر ولایتی (سیواس) شهری اولوب حاوی اولدینی سنجاقلرک

مرکز اداره لری هنامی اولان قصبه لردر. مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضالر آئیده کی جدوله کوسترلمشدر.

سیواس سنجاغی			اماسیه سنجاغی		
ب. پ.	قضالر	مرکز اداره لری	ب. پ.	قضالر	مرکز اداره لری
۲	عنیزیه	=	۱	مرزیفون (مرزیوان)	=
۲	قوچکیری	زاره	۳	کوپری	(وزیرکوپری)
۳	دیوریک	=	۴	مجید اوری	حاجی کوی
۴	دارنده	=	۳	لادیق	=
۴	کرون	=	۴	حوضه	=
۴	تنوس	شهر قشله	۳	کوش حاجی کوی	(معدن سیم)
۳	حافیک	قوچعصار			
۴	ییلدیز ائی	یکی خان			
۳	بنیان حمید	صارمساقلی			
توقاد سنجاغی			قره حصار شرقی		
۳	اربعه	هرك	۱	صو شهری	آندریاس
۲	زیله	=	۳	حمیدیه بالا	حمیدیه
۳	نیکسار	=	۴	قویلمصار	میشارق
			۳	الوجره	مسعودیه - زیل (قره چایر)

— احوال بلاد مشهوره —

سیواس شهری — شهر مذکور اسکله سی اولان (صامسون) ك ۵۳ ساعت قدر جنوبنده و (قرلایرمق) ك صاغ

ساحلندن ایکی کیلومترو آچیفنده و ۱۳۰۰ مترو ارتفاعنده اولان یوکسک براووده طاع اتکنده مبنیدر . (طاوره) صوینی شهرک ایچندن مرور برله خانه لره صو ویردکدن صکره (قزل ایرمق) دوکیلور . مقدار نفوسی دخی ۴۰,۰۰۰ کشی به بالغ اولور . شهرک زقاقلری طار و غیر منتظم و ابنیه سی سیاه کریچندن معمولدر . فقط (صامسون) ، (اونی) اسکله لری نه قدر منتظم بر شوسه سی موجوددر . سیواسک (صامسون) اولان بعدی ۴۸ و (اونی) به اولان مسافه سی ۴۷ ساعتدر . درون شهرده صوم مردم بنوا اولمش بر جامع شریف و بر خان و برحام واردر . صنایع و تجارتی آرایسه ده زنکین باقر معدنلری بولنور . ایران و خراسان خالیرینه مشابه خالی دخی نسج و اعمال ایدیلور . اهالیسنک آت تربیه سنده ملکه لری واردر . اغنام و حیوان رعی اولنور مرعالریده نادر دکلدر .

آماسیه قصبه سی — مقر ولایتک شمال غریبسنده ۳۶ ساعت بعدنده ایکی طرفی قیالر ایله محاط بر وادیده کائندر . اسکله سی اولان (صامسون) مسافه سی ۲۲ ساعتدر . (یشیل ایرمق) قصبه نک وسطندن مرور ایدر ، جوارنده کی اراضی و باغ و باغچه لری اروا ایلر . درون قصبه ده بیوک و مصنع بر جامع شریف ایله بر مدرسه و نهر اوزرنده ایکی کوزل کوپری موجوددر . (آماسیه) نک حوالیسنده غایت کوزل میوه باغچه لری واردر . اهالی اوقات کثیره سنی اوراندرده کی خانه لرنده اصرار ایدرلر .

قصبه نك (مسكت الماسی)، (چیچك بامیه سی) مشهور اولوب
بونلر محال سائریه دخی نقل وفرخت اولتور.

نوقاد قصبه سی — مقر ولایتك ۱۸ ساعت بعد شمالیسنده
(نوقاد) صوبی صول ساحلنده برطاغ اوزرینه مینی واطرافی
بر سور ایله محاط جمعیتلو بر بلده در.

قصبه نك آب وهواسی لطیف وباغ و باغچه لری کثیر ومنظره سی
کوزلدر. ایك منسو و جاتی رواجلودر. ارغنی معدن هایونزدن
کلان باقر معدنلری توقانده قلع وازابه ایدیلور.

قره مهار شرقی قصبه سی — بوکا (شاپین قره حصار) دخی
دینور. بو قصبه مقر ولایت اولان (سیواس) ك شمال شرقیسنده
۳۲ ساعت بعدنده و (کلکیت) چایی وادیسنده در. اسکله سی
اولان (کیره سون) قصبه سنه اوزاقلنی ۲۴ ساعتدر. قصبه نك
یوندن قاشلر طوقومق ایچون دستکاهلری واردر. (قره حصار) ك
جانب شرقیسنده اشجار مئمره بی حاوی باغچه لر واطرافنده
(شاب) معدنلری ایله معادن سائریه مشتمل طاغلر واردر.
جوار قصبه ده دخی اسرای اسکندر ك صوك محاربه سی ایله مشهور
اولان (ایپسوس) خرابه سی موجوددر.

عزیزیه قصبه سی — سیواس لوانسك قضا مرکز لرندن اوله رق
مقر ولایتك سمت جنوب غریبسند ۲۹ ساعت بعدنده وکچی
طاغلك اتکنددر. (عزیزیه) قصبه سی اولدجه معموردر.
منسوب اولدینی قضایی (سیحان) نه ری توابعندن (صماتی) چایی

اروا ایدر . داخل قضاہ جسم اور مانلر واردر . (کچی) طاعی ،
(خنزیر) طاعی ، (بیک بوغا) طاعی ، (صوغان) طاعی دخی
قضا داخلندہ امتداد ایدر .

قرمکیری قضاسی — سیواس لوانسک شمال شرقیہ سندنہ
بولنہرق مرکز ادارہسی (زارا) قصبہ سیدر . بو قصبہ نک
سیواسہ اولان بمدی ۱۲ ساعتدر .

قضانک اور مانلرندن قطع اولتان کراستہ (قزل ایرمق)
واسطہ سیلہ (سیواس) • نقل وفروخت اولنور .

دوبریک قصبہسی — سیواسک ۲۴ ساعت شرقندہ ہمنامی
اولان قضانک مرکزیدر . مذکور قصبہ اطرافی طاغلر ایلہ
محاط واسع بروادیدہ واقعدر . درونندہ دخی (یما) طاغندن
نبعان ایدن برچای جریان ایتکدہدر . قصبہ نک خراب برقلہسی
وبزطوقونور خیلوجہ دستکاهی واردر . ہواسی دخی کوزلدر .

دارندہ قصبہسی — سیواس سنجانی قضا مرکز لرندن
اولہرق مقر ولایتک ۳۰ ساعت جنوبندہ کائندر . منسوب
اولدینی قضایی (طوخہ) صوبی اروا ایتکدہدر . قصبہ نک
خرابہ یوزطوتمش • مصنع برقلہسی و ۳۰۰ قدر دکان و ۲ خان
و ۲ حمامی ومدرسہ لری ایلہ برکتبخانہسی واردر .

نوس قضاسی — سیواسک سمت جنوبیہ سندنہدر . مقر
ادارہسی (شہر قشلاہ) نامندہ کی قصبہدر . بو قصبہ نک مرکز

ولایتہ اولان بعدی ۱۲ ساعتدر . (خنزیر) طاغلری دخی
 بوقضا داخلندہ بولہرق جنوبہ طوغری ممتد اولمشدر . (قزل
 ایرمق) توابعندن (آق صو) نامندہ کی چای اراضیسنی اروا
 واحیا ایتمکدہدر . اودون وکراستہ قطع اولنور خیلی اورمانلری
 دخی وارددر . مرعالری دخی نادر دکلدر .

مرزیفوریہ قصبہ سی — (مرزیوان) دیدکلری (مرزیفون)
 قصبہ سی آماسیہ سنجاغنک قضا مرکز لرندن بری اولہرق مقر
 ولایتک شمال غریبسنده ۴۴ ساعت بعدندہدر . درون قصبہدہ
 آثار عتیقہدن بر جامع شریف وبرحام وارددر . قضانک یون
 منسوجاتی مرغوبدر .

کوری قصبہ سی — بوکا (وزیرکوپری) دیرلر . بوقصبہ
 آماسیہ سنجاغی قضا مرکز لرندن اولہرق مقر ولایتک سمت
 شمال غریبسنده واقعدر . (آماسیہ) یہ دخی ۱۲ ساعتہ
 کیدیلور یولی وارددر . منسوب اولدینی قضا (قسطنموئی)
 ولایتی حدودینہ قدر امتداد ایدر . مذکور قصبہ سلطنت سنیہ
 عثمانیہ خدمات فوق العادہلری سبق ایدن کوپرلی خاندانک
 وطنی بولنسی حبیبہ معروفدر .

اربہ قضا سی — توقاد سنجاغی ملحقہاتندندر . مرکز
 ادارہ سی (ہرک = ایرک) نامندہ کی قصبہ اولوب توقادہ ۱۲
 ساعت اوزاقددر . (کلکیت = کرملی) چانی منسوب اولدینی

قضای اروا ایدر . اراضیسنك اكثری یرلری طاعلق ایسهده
دوز و منبت محللریده واردر . اورمانلرندن دخی اهای خیلی
انتفاع ایلمکدهدر.

صو شهرى قضاسى — قره حصار شرقى سنجاغنه
مربوط اولهرق مرکز لوانك سمت جنوبیسنده کائندر .
اراضیسی طاعلقدر . (قزل طاغ) باشلوجه طاغلرندن معدوددر .
حتى سیواس سنجاغی جهتهده کی طاغلر (کلکیت) وادیسی
(قزیل ایرمق) توابعندن تفریق ایتمکدهدر . اداره مرکزی
(آندریاس) اسمنده کی قصبهدر . بوقصبه (قره حصار) ك ۸
ساعت غربندهدر . قضاك ایلك چتاریسی مرغوبدر .

صمیمیه بالا قضاسى — بودخی قره حصار شرقی سنجاغی
ملحقانندن اولهرق مرکز اداره سی مقدما (میلاس) اسمیله
یاد ایدیلان (حمیدیه) قصبه سیدر . بوقصبه نك مرکز لوايه اولان
بعدی ۱۶ ساعتدر . قضاك مصنوعاتی (عبا) ، (چوراب) کی
شیلردر . اورمانلری دخی چوق ایسهده ساحلدن اوزاق
اولدیغندن کراسته اخراج اولنه مامقدهدر .

﴿ آنقره ولایتی ﴾

حدود — سکنه — محصولات ارضیه و صناعیه — صورت اداره —
احوال بلاد مشهوره

مردود — آناتولی شاهانه نك وسط ولایاتندن بری
اولان (آنقره) ولایتی (سیواس) ، (خداوندکار) ولایتلری
یپیننده و (قسطنمونی) ، (قونیه) ولایتلری آره سنده واقعدر.
ولایتك شمال غریبیسنده (ازمید) متصرفلنی و جنوب شرقیسنده
(آطنه) ولایتی کاشندر.

سكنه — آنقره ولایتك مقدار سکنه سی ۸۳۰,۰۰۰
اسلام و متباقیسی ملل سائرهدن عبارت اولمق اوزره ۸۵۰,۰۰۰
قدر نفوس ذکور و اناث تخمین ایدلمکده در.

تصرفات طبیعی — ولایت مذکورهدن سمته شمالیسنده
و « قسطنمونی » ولایتی ایله اولان حدودی اوزرنده (ایشیق) ،
(آلاطاغ) (قوش طاغی) نامنده کی جبال بولندینی کبی « سیواس »
ولایتی جهتده (قرق دلبم) و معدنی ایله مشهور (آق طاغ)
و « قونیه » ولایتی حدودی جوارنده و (پاشا طاغی) ، (قره جه طاغ)
و (قیصریه) قربنده اوج تپهدن متشکل و ذروه سی قار ایله
مستور (ارجیاس) طاغی و (یوزغاد) ایله (قیرشهری) آره سنده
(چیچك) ، (بوزوق) طاغلری و (آنقره) نك جنوب
سمت لرنده (الما) و (قرئال) طاغلری و (آیش) ، (آنقره) ،

(بیان آباد) قصبه‌لری آراسنده طقوز درلو طوپراغی بولنان (صاری بل) طاغی وارددر . فقط ولایتک مذکور الاسامی (آق طاغ) و (آلاطاغ) حوالیسندن ماعدا اولان محللری عمومیتله آفاجدن عاریددر . خصوصیه (حایمانه) یایلاسنده برتک آغاجه بیله تصادف اولنمز .

ولایت مذکوره (سقاریه) ، (قزل ایرمق) اسملرنده کی نهرلرک مجرای وسطالرینه مالکدر . بونلردن (سقاریه) نهرینک (آنقره) صوبی و (بورسوق) صوبینک قسم اسفلی و (قزل ایرمق) ک (دلیجه) چایی ولایتک باشلوجه نهرلردن معدوددر .

محصولات ارضیه و صنایع — آنقره ولایتک هواسی کوزل و اراضیسی فوق‌العاده محصولدار و منبت اولوب سکنه ولایتدن اکثریسی زراعت و فلاحته مشغول اولدقلردن هر نوع حبوبات وافیون و جهری و میوه یتشدیرر . (ایپک) ، (پاموق) محصولاتی مشهور و (تفتیک) تعبیر اولنور کچیلری (آنقره کچیلری) نامیه معروف و مرغوبدر .

محصولات صنایعیه سی دخی تفتیکدن معمول قالیچه‌لر و (انکوری صوفی) نامیه تسمیه ایدیلان صوف و کشمیر شالنه مشابه شاللر و (عبا) ، (سجاده) و امثالی شیلردن عبارتدر . (آنقره) نک (یوزغاد) سنجاغنده کزن عشیرتلر طرفندن دخی کرد جنسندن برخیلی بارکیر یتشدیریلور .

— صورت اداره —

انقره ولایتی اداره خصوصنده (آنقره)، (قیر شهری) ،
 (یوزغاد)، (قیصریه)، (چوروم) اسمارنده بش عدد سنجاغه
 تقسیم اولمیشدر. مقر ولایتی (آنقره = انکوری) شهری اولوب
 حاوی اولدینی سنجاقلرک مرکز اداره لری همناسی اولان
 قصبه لردر. مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضالر آتیده کی
 جدولده کوسترلمشدر.

قیر شهر سنجاغی			انقره سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	ب.پ.	مرکز اداره لری	قضالر	ب.پ.
دنگ معدن	کسکین	۲	=	آیاش	۲
بو یاق	عجیدیه (چپیک طاغی)	۳	=	بکبازاری	۲
=	آوانوس	۲	=	سفریحصار	۲
یوزغاد ویا بوزاق سنجاغی			=	نعلو خان	۲
			بیان حمای	حیانه	۲
معدن	آق طاغ معدنی	۳	قره علی	بالا حصار	۳
اوزونلی	بوغازلیان	۳	استانوس	زیر	۳
چوروم سنجاغی			چبق اووه	جبق آباد	۳
			حاجی یوزغاد	بیان آباد	۲
=	عثمانجیق	۲	قوروجق	میضایج جق	۳
=	اسکلیب	۲	کسکین قله جق	قلعه جک	۳
=	سنغولی	۳	قیصریه سنجاغی		
			اوه دک	دوه لو	۲
			=	ایقبه صو	۳

— احوال بلاد مشهوره —

آنقره شهری — بوکا السنه ناسده (انکوری) دیرلر. بو شهر بر تبه نك اتکنده مینی و اطرافنی بر سور و قلعه ایله چورلمش تجارتگاه بر بلده در. شهرک هواسی کوزل و شمال و غرب و جنوب جهتلری انواع اشجار مئمره نی حاوی باغ و باغچه لر ایله مزین اولوب زقاقلری کنیش و قالدیرملری منتظمدر. مذکور باغلرده انواع آرمود و الما و جویر مجمنده ویشنه لر یتیشیر. غایت بیاض و رایحه لی بالی دخی وارددر. درون شهرده آثار عتیقه دن اوله رق ایکی هیکل موجوددر. (حاجی بیرام ولی) حضرت ایلرینک تربته منوره لری دخی اوراده در.

(آنقره) نك شمال جهتنده یکریمی دقیقه بعدنده بری برینه ملاصق ایکی باب قشله هایون وایکسنگ آره ننده بر باب حمام وارددر.

(آنقره) ده بولتان (اولوجق)، (اوکسوزجه)، (جبه جه) صولری لذت و صافیتجه برنجی درجه ده در. (الما) طاغندن (آت بازار) موقعه اجرا ایدیلان ماء لذیذ (آنقره) شهرینی احیا ایتمکده در.

(آنقره) شهرنده تفنیکدن غایت اینجه و نفیس قادین وارکک جورابی والدیونلری ایله بیون شالی وقاریوله اورتولری و سجاده وقادین وچو جقلره مخصوص چاکت و سائره نسج اولنمقده در.

(آنقره) نك صوفی دخی مشهوردر . بوصوفلر دستکاهلر
واسطه سیله وجوده کلور .

(آنقره) ده کیل معدنی واردر . بومعدن صابون کبی
استعمال اولنور .

قبر شهری قصبه سی — مقر ولایتک جنوب شرقی سنده
و ۳۳ ساعت بئنده و (قزل ایرمق) توابعدن (قلیجلی)
صوبی کنارنده در . قصبه نك اطرافی باغلق وهواسی لطیفدر .
(قبر شهری) قصبه سنك جهت شمالیه سنده کی باغله (اوز)
وغرب طرفنده کیله (چقور چایر) دیرلر . بوباغلرده اشجار
مثمره نك انواعی واردر . قصبه اهالیسی یاز کونلرینی مذکور
باغلرده امرار ایدرلر . قصبه نك چارشوسنده الهی قدر دکانی
مشمعل کارکیر وعتیق بر باب بدستان موجوددر . (جاجه بك
جامی) دینمکله معروف مصنع وکارکیر جامع شریف مذکور
چارشویه قریبدر .

قصبه یه برچاریک ساعت محله کاشن (تره) نامیله معروف
اولان قابلیجه نك صوبی عندالاطبا (ویشی) صوبی کی نافعدر .
ایکی ساعت مسافده بولنان (قره قورت حامی) اسمنده کی
قابلیجه نك صوبی دخی عوارض داخلیه پک زیاده منفعت بخش
ایتمکده اولدیغندن اوراده زوارک اسکانه مخصوص بر خان
یابلمشدر .

قصبه یه منسوب قریه لرده منقش وغیر منقش (سجاده) ،

(قالیچه) ، (اوطة دوشهملری) و (قپو پردهلری) و قنیه
و صندالیه و یصدیق یوزلری و اورتیه بوی کلیم و چوال و هکبه
اعمال اولنور .

(قیر شهری) قضا سنک (محجور) ، (حاجی بککاش) ناحیه .
لری مشهوردر . (حاجی بککاش) ناحیه سنده غایت مجلا برنوع
بلغمی طاشدن اعلا یازی و سیغاره طاقلری و اوروپانک هر نوع
بارداق و کاسه لرینه تقلید آ غایت مصنع صو بارداقلری و چوربا
کاسه لری و بیضی الشکل بیوک و قپاقلی طباقلر و ماصه طاشلری
و شمعدانلر اعمال ایدلمکده اولوب بونلر هر طرفده فوق العاده
مظهر رغبت اولمقدهدر . مماحه سی دخی معروفدر .

یوزغاد قصبه سی — ولایتک شرق جنوبی سنده و (آنقره) یه
۳۶ ساعت مسافده و (دلیجه) صوبی توابعندن بری کنارنده
کاشدر . قصبه نك هواسی لطیف و خانه لری اولدجه منتظم و اسواق
و بازاری معمور و (جامع کبیر) نامیله یاد ایدیلان جامعی بغایت
رعنا و بی نظیردر . حکومتی مخصوص اولان قوناق دخی سکسان
اوطینی مشتملدر . (شکر پیگاری) ، (صفوق اولوق) نامنده کی
صولری غایت لذیذ و لطیفدر . اطرافنی چالمق احاطه ایتش
اولان (صفوق اولوق) دنیلان موقع دخی (یوزغاد) ک الک
هوادر یریدر . (یوزغاد) قصبه سنده حزران ابتداسندن
تموزک بشنه قدر (کهنه پنایری) نامیله کشاد ایدیلان بازار پک
رواجلیدر .

قیصریه شهری — مقر ولایتک ۶۵ ساعت قدر جنوب شرقیسنده و (ارجیاس) طاغنگ اتکند و کنیش بر او و ده واقعدر. قیصریه قربنده (قرل ارمق) توابعندن (قره صو) نامنده کی جای جریان ایتمکدهدر. شهرک اسکی قلعه دیدکلری سوری خراب ایسهده ایچ قلعه سی الحاله هذه معور و اطرافى باغ و باغچه لری ایله محاطدر. اهالى قصبه ایام صیفده اکثریتله مذکور باغ و باغچه لره نقل ایله یاز موسخى اوراده اسرار ایدر لر. مذکور قصبه نك هواسى غایت لطیف و (ارجیاس) طاغندن نبعان ایدن صولری ایسه فوق العاده براق ولدیدر. درون شهرده سلطان محمود خان ناینك احیا کرده سی اولان جامع شریف موجوددر. بوندن بشقه سواری قشله سی و منتظم چارشو و بدستان و متعدد نغان و طلبه علومك تحصیلنه مخصوص مدرسه لر و مکتبلر و مغازه لر وارددر.

(قیصریه) شهری ۵۰,۰۰۰ نفوسلی محل تجارت بر بلده اولوب باشلوجه تجارتی قالیجه و منسوجات قطنیه و بصدیومه یوزندندر. (ججیم) تعبیر اولسان بر نوع اینجه کلیملری دخی نفاست و لطافتده بی نظیردر. (قیصریه) نك طویراغنده اکثریتله کهرچله معدنی بولنور. شهره التى ساعت مسافدهده واقع (سازلق) دنیلان محله آجی و مسهل بر نوع معدن صوینی نبعان ایدر. (بالکزکوز) تعبیر اولنور. قاپایجه دخی کذا شهره ۶ ساعت مسافدهدهدر.

چوروم قصبه سی — مذکور قصبه سنجاق مرکزی اوله رق مقر ولایتک ۴۵ ساعت شرق شمالیسند و دوز بر اوووده و (یشیل ایریق) توابعندن (چککرك) صوینه دوکیلان بر ایریق کنارنده در .

(چوروم) ك اطراف ونواحیسی اوراق طاغلر و تپه لرایله محاط اولدینی حسبیله هوا سی جید و منظره سی لطیف در . باغ و باغچه لر نده هر نوع اشجار و فواکه مبذول بر صورتده یتشمکده در . قصبه نك اسکی بر قلعه سی و قلعه دروننده یکرمی خانیه یی مشتمل برده قلعه محله سی و یکرمی دقیقه خارجنده و یوزغاد جاده سنده مکمل بر باب قشله سی واردر . (چوروم) اهالیسی قرمزی و سیاه سختیان اعمال ایدر لر و جهری یوزندن دخی مستفید اولور لر . آیاسه قصبه سی — (آنقره) سنجاغنی تشکیل ایدن قضالردن

برینك اداره مرکزی اوله رق مقر ولایتک ۹ ساعت شمال غریبسند و در سعادت جاده سی اوزرنده و ایکی طاغك آره سنده و (سقاریه) نه ری توابعندن بری کنارنده کائندر . درون قصبه ده و (قره قیا) محله سنده کارگیر و معمور و امراض جلدیه یی دافع و تزئید قوای بدنیه یه نافع چلیکلی بر قاپایجه واردر . قصبه یه بر ساعت مسافده واقع (الحان) قریه سندن نیمان ایدن صو آغلرله سولوك یاشان انسان و حیوانه ایچربلور ایسه در حال سولوکاری دوشورمك خاصه سنه مالکدر .

بکبازاری قصبه سی — بودخی (آنقره) سنجاغنی قضا مرکز-

لرندن بری اوله رق مقرر ولایتک غربنده و ۱۶ ساعت بعدنده
و برتبه اوزرنده دزد. بکبازارینک میوه سی و خصوصیه بالی وقاوونی
مشهور در. قضا داخلنده جاری (کیرمیر) ص-وی بکبازاری
اووه سنه اوغرایه رق چفتلکات و پرنجکلکری اسقا وقاوون
بوستانلرینی اروا ایتکده در.

قصبه یه اوج ساعت مسافده واقع (قرل سرای) قریه سنده
جد آل عثمان اولان (کوندزالب) ک مرقد شریفلری موجود در.
کذا قصبه یه بر ساعت مسافده (ویشی) صوینه فائق و طعمی
لطیف بر معدن صوی بولندینی کبی قضایه ایکی ساعت مسافده
دخی (ایچمه جه) و (طوتلی حمام) تعمیر اولنان قابلیجه لر وارد در.
(بکبازاری) قصبه سنک ۶ ساعت بعدنده (میخالیج) قریه سنده
جیقان (کیل) صابون یرینه قوللانیلور.

(بکبازاری) قصبه سنده بروسه حولیلرینه مشابه صورتده
(قرمزی آلاجه). (بیاض حولیلر) و آیدین کاری (آلاجه لر)
وطوسیه منسوجاتنه مشابه یوندن (قوشاق)، عادی کلیملر نسج
واعمال اولنمده در.

(بکبازاری) ایله (آیاش) آره سنده و بکبازارینه ایکی ساعت
مسافده (کیرمیر) نهری اوزرنده اون کوزلی (کوملکسز
کوپریسی) نامیله کبیر بر کوپری ایله اوزرنده ایکی اوطه والتنده
بر دربندجی اوطه سی و بر کبیر آخور انشا اولنش اولان
(کوملکسز دربندی) و کذا بکبازارینه ایکی ساعت مسافده

و (يورك) و (سفرى حصار) مياننده وقاون اووسنده (تقصير
كوپرىسى) ناميله ديكر بر كوپرى موجوددر.

نعللو خانم قصبه سى — (آنقره) لوانسك قضا مركزلرندن
بريدر. بوقصبه (آنقره) نك ۲۷ ساعت مسافه سنده وايكى طاغ
آره سنده ودر سعادت جاده سى اوزرنده در. (سقاريه) نهرى
توابعدن اولان (نعللو خان) چايى قصبه نك باغ و باغچه لرىنى و پرنج
نارالارىنى احيا ايدر.

حايماه قضا سى — (آنقره) سنجاغك قضا لرندن برينى
تشكيل ايدن (حايماه) قضا سى (حايماه اووه سى) دنيلان
محلدن عبارتدر. مذكور اووه ايسه (قزل ايرمق) ، (سقاريه)
نهرلى بيلنده بوله رق (آنقره) شهرى ايله (سفرى حصار)
جوارلرندن (قونيه) ولايتى حدودينه قدر ممتد اولور. بو
اووه ده هوا سنىك لطافتى و طوبراغنىك قوه انباتيه سى جهتيه
كرد عشىر تلى ايام صيفده چادرلىنى قوره رق حيوانلرىنى
رعى ايدرلر. مذكور قضانك اداره مركزى اولان (پان حامي)
قصبه سى مقرر ولايتك جانب جنوب غريده سنده و ۱۲ ساعت
بعد و مسافه سنده در.

قصبه نك كو كرد معدنلى حامي مشهور اولوب حزينان
و آغستوس آيلرنده شيش و صيزى كى علتلىرى اولانلر مراجعت
ايتدكلرنده فائده مند اولورلر.

(حايماه) قضا سنده (كايىم)، (سجاده)، (خالى)، (چوال)

و (چوراب) و قیلدن بر نوع کرد چادری نسج و اعمال
ایدلمکده در.

میهن آباد قصبه سی — آنقره سنجاغی ملحقاً تاندندر. مذکور
قصبه مقر ولایتک ۸ ساعت شمال شرقی سنده و (چبق) صوینا
منصب اولان بر چای کنارنده در. (چبق آباد) قصبه سی (یلدرم
بایزید خان) حضرت تلرینک (تیمورلنک) ایله ایتدیکی محاربک
حل و قوعی اولدینی جهتله مشهوردر

منسوب اولدینی قضانک سمت شمالی سنده (آیدوس)
اسمنده بر طاغ وارددر. بو طاغ بر جهتدن مرکز مره
قره بازار ناحیه سنک (ایشیق) طاغنه و دیگر جهتدن (یباز
آبادک) (سمر اوزی)، (ییلدرم) طاغلرینه التصاق کسب ایتشددر.
(آیدوس) طاغنک جهات مختلفه سندن نبعان ایدن صولر
قصبه نک جانب شمالی سنده جریان ایدن (چبق) چایی حصول
کتورمشدر.

(کسکین)، (مجیدیه)، (آوانوس) قضالری (قیرشهری)
لواسنه مربوطدر. بونلردن (کسکین) قضاسنه (دنک معدنی
Denek Madene) و (مجیدیه) نام دیگرله (چیچک طاغی
قضاسنه (بویالق) و (آوانوس) قضاسنه (آوانوس) قصبه لری
مرکز اولمشدر. مذکور قصبه لردن (دنک معدنی) (قیرشهری)
قصبه سنه ۱۴ و (چیچک طاغی) قصبه سی ۸ ساعت اوزاقدر.
(کسکین) قضاسنک حاری اولدینی قرانک کافه سنده پک

چوق باغ و باغچه موجود اولوب بو باغچه لرده اشجار، شمره و غیر
شمره نك انواعی و باغلرنده اوزومك بر قاچ جنسی پك نفیس
و مبذول بر صورتده یتشدیکندن قضا اهلایسی محصولات
مذکوره یی (یوزغاد) (کنغری) کبی جوار محللره نقل ایله بو
یوزدن بر خیلی انتفاع ایتمکده در.

(آوانوس) قضا سنده لوله چامورندن غایت کوزل و اینجه
بارداق، صو دستیسی و بوکا مائل سائر اوانی، ترابیه اعمال
اولنور.

مذکور الاسم (آوانوس) قصبه سی دخی (ارکوب) طریق
اوزرنده و قزل ایرمک کچید موقعنده بولمق ملاپسه سیله پك
کترتلی بولنان مارین و عابرینه بر توقفگاه در.

(دوه لو)، (اینبه صر) قصبه لری — (قیصریه) سنجاغی
ملحقاتی اولوب همنامی اولان قضا لرك اداره مرکز لری در. بولردن
(دوه لو) قصبه سی مرکز لوايه ۷ و دیگر ی ۶ ساعت بعد و مسافه ده
کاشدر.

المطیب قصبه سی — کندی اسمنده کی قضا نك مرکز
اداره سی اوله رق مقر ولایتک جنوب شرقی سنده ۲۴ ساعت
بمدنده کاشدر. مذکور قصبه موقعاً مدور الشکل جبال ایله
محاط بر محله تصادف ایتدیکندن دره لرك یوقارو و آشاغی به
طوغری محللرنده اینیه و باغچه لر بولمقله منظره سی لطیف

و هواسی معتدلدر. مذکور باغچه‌لر انواع اشجار مشمره بی جامعدر.
 قصبه نك (قزل ایرمق) جوارنده کی باغ و باغچه‌لری مشهوردر.
 (اسکلیب) قصبه سنده ماء جاری و چشمه‌لر واردر .
 قصبه یه یارم ساعت مسافه ده و برطاغ اتکنده کی چشمه بن براق
 برصو آققددر. اشبو صوغایت صغوق اوله رق ارباب مراق
 فوچی و دستیلر ایله اورادن قصبه یه کتوروب ایچرلر. مذکور
 صویارم ساعت یولدن کلدیکی حالدده آنجق ایچله جك درجه یه
 کلوب شدت برودتی بوندن آکلاشیلور. بو صویك منبعده
 یاز موسملرنده طاش آره لرندن بوزپارچه‌لری چیقاریلور .

(اسکلیب) قصبه نك ارج ساعت مسافه سنده بش عدد
 طوزله و بشییوزی متجاوز کول واردر. بوندن کلیتلو طوز
 حصوله کلور و اطرافه نقل ایله فروخت اولنور .
 (اسکلیب) ك محصولات ارضیه و معمولات صناعیه می
 جوار قصبه و شهرلره نقل اولنور .

جزیره العربده کائن ولایات

حجاز ولایتی

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
 و صنایعہ — صورت ادارہ — احوال بلاد مشہورہ

مہرور — آسیای عثمانیک حاوی اولدینی ولایاتدن بری
 دخی (جزیره العرب) ک بر قسم مهم و مقدسندن ترکب ایدن
 (حجاز) ولایتیدر. بو ولایت جلیلہ شمالاً (سوریہ) ولایتی و (قدس)
 سنجاغی و (العریش)، (عقبہ) محافظلقلری اراضیسی ایله محاط
 و شرقاً (بلاد نجد) و جنوباً (یمن) ولایتک (عسیر) سنجاغی ایله
 محدود و غربی (بحر احمر) ساحلدر.

سکنه — حجاز ولایتی اهالیسی عموماً اهل اسلام اوله رق
 عربان ایله برابر ۲,۵۰۰,۰۰۰ قدر اولوق اوزره تخمندر.
 بونلردن بر قسمی شهر و قصبه و قریه لرده اوطورور و بر طاقمی
 دخی خیمه نشیندر.

تعریفات طبیعیہ — حجاز ولایتک غربی بروجہ مشروح
 (بحر احمر) ساحلدر. (قلزم غربی) ویا (شاب دکزی)
 دنیلان اشبو (بحر احمر) ک حجاز ساحلی (مکه دکزی) نامیلہ
 دخی باد اولنمقدہ در. مذکور ساحلده بر طاقم کوچک آطلر
 و (رأس الباردة)، (رأس الحماطیہ)، ناملرنده برونلر و

(لیت) ، (جلدہ) ، (رابغ = رابق) ، (ينبع البحر) ،
(الوجه) ، (مؤیلخ) کبی مشہور اسکھلر واردر .

داخل ولایتہ ایسہ قوم وطاشدن مرکب جبال و صحاری
وجوددر . بانسلوچہ طاغلری (عقبہ) جوارندن بدأ ایلہ
ساحلدن ۴۰ میلدن ۸۰ میلہ قدر بعد ومسافہدہ (عدن) ہ
دکین امتداد ایدن (سرات) نامندہ کی صرہ طاغدر . (سرات)
سلسلہ جبالنک (حجاز) قطعہ سندہ کی قسمہ (تہامۃالحجاز) اسمی
ویرلمشدر . بوصرہ طاغک الک یوکسک نقطہ سی (مکہ مکرمہ) نک
شرقی طرفدہ و ۱۲ ساعت اوزاقلغندہ واقع (جبل کرا) اولوب
ذروہ سی سطح بمحردن ۲۰۰۰ مترو مرتفعدر . مذکور الاسم
(سرات) سلسلہ جبالنک اکثر محلی اوتدن و آغا جندن عاری یاچین
قیالقدردن مرکب ایسہدہ (جبل کرا) نک آقار صولری
وخوش منظر اورمانلری واردر . (کرا) جبلنک ذروہ سندہ
(ہدی) اسمندہ غایت لطیف بر قریہ موجود وبوقریہ الک
صیجاق زمانلردہ بیلہ ہواسنک سرینلکی ایلہ مشہوردر .
(مدینہ منورہ) نک جانب شرقیسندہ برقاج شعبہ دن مرکب
اولان (طی) صرہ طاغلرینک دخی اورمانلری نادر دکلدر .
تاریخدہ اہمیت کسب ایدن (احد) طاعی (مدینہ منورہ) نک
سمت شمالیسندہ کائنندر . (جبل عرفات) دخی (مکہ
مکرمہ) نک بش ساعت شمال شرقیسندہ اولوب ۵۵ مترو
ارتفاعی واردر .

ولايت مذكوره داخلنده نهر اطلاقه شايسته جسيم صو
 بوقدر . هر قدر (سيل كبير) كې بعض اوقات دره جكلر وار
 ايسهده بونلردن بعضيسى باغچلره مخصوصه در . بعضيسى دخى
 قوملر التنده غائب ونهان اولور . ولايتك ايام شتاسى روم ايلي
 و آنا طولى قطعه لر ينك ايلك بهارى كيدير .

محصولات ارضيه و صنايعه — اراضى حجازيه نك قسم
 اعظمى يوقاروده ذكر اولندينى اوزره قوملق و طاشلق طاغ
 و صحرالردن عبارت اولديغندن اويله كليتلوا كين واوت يتشدرمكه
 صالح دكل ايسهده طاعلر اوزرنده و (تهامه) ايچنده بعض
 واديلرده هر درلو محصولات و اشجار حاصل اولور . (مكه
 مكرمه) جوارنده كى قومسـال واديلرده ياز و قيش (قارپوز)
 و (قارون) يتشور .

حجازده بر باران و برده ييوسـت فصلى اولوب ياغمورلر
 ياغمسنى متعاقب اورتلوق يشـللنور و آزمدت صكره شدتلى
 و سوركللى صيچاق روزكارلر وزان اولمغه باشـلايه رق او كوزل
 يشـللـكلر محو اولور .

حظنه نك اعلاسى حجازده حصوله كلور ايسهده دفع
 احتياجه كافى اولمديغندن اهالى (بصره) ، (نجد) ، (مصر)
 جهتلرندن جلب ذخائر ايتمهكه مجبور اولورلر . (طائف)
 طرفنده هر نوع ميوه و (ليمون) ، (آناج قاوونى) ، (تورنج) ،
 (فرنك انجيري) ، (نار) ، (شفتالى) ، (اوزوم) حاصل اولور .

(مکه مکرمه) نك سمت جنوبیسنده و (تَور) طَاغَنك
 آرقه‌سنده (حسینیه) دنیلان محله صولر بولندینی جه‌تله
 (قارپوز) ، (لیون) ، (خرما) ، (یونجه اوتی) و هر نوع
 سبزه حصوله کلور .

برده (مکه مکرمه) نك مدینه طریقی اوزرنده و (جدہ) نك
 طقوز ساعت بعدنده (وادی فاطمه) نامیله غایت محصولدار
 براووه اولوب اشبو اوووده متعدد قریه و باغچه‌لر واردر .
 مذکور اوووده هر نوع سبزه و اشجار یتشور . مکه و حوالیسنه
 کوندریلور .

مکه مکرمه نك ۱۰ ساعت قدر شرقنده واقع (صوله) ،
 (مضیق) موقعارینك هواسی لطیف و آقار صولری کثیر
 و (موز) ، (تورنج) ، (خرما) آغاجلری مبدولدر .
 داخل ولایتده عربان (دوره) ، (کرخن) زرع ایدرك
 آنلر ایله تعیش ایدرلر .

بحر احمرک غریب الشکل بالقلری وجسیم جسیم قابلومبغه -
 لری واردر . جدہ و سائر سواحل اهالیسی دكزدن صدف
 چیقاروب تجارتلره صانارلر . بو صدفلرده نادرآ اینجودخی بولنور .
 تسبیح و صفاره‌لق و سایر اعمال ایدیلان یسمر (یوز سوری)
 دخی جدہ دکنزی ساحلرندن چیقاریلور .

— صورت اداره —

حجاز ولایتی (مکه مکرمه) ، (مدینه منوره) ، (جدہ)

نامندہ اوج سنجاقدن مرکبدر . مرکز ولایتی (مکہ مکرمہ)
 و مقر صیفیسی (طائف) شہر لیدر . (مدینہ منورہ) ایلہ
 (جدہ) سنجاق مرکز لیدر . (ینبع البحر) ، (الوجہ)
 قضا لری (مدینہ منورہ) سنجاغنه و (معمورۃ الحمید) ،
 (سوارقیہ) قضا لری (جدہ) متصرفلغنه ملحقدر . بونلردن
 (مدینہ منورہ) سنجاغنه مربوط قضا ل برنجی و (جدہ)
 متصرفلغنه ملحق قضا ل اوچنجی صنف قائممقاملریلہ اداره
 اولمقدهدر .

— احوال بلاد مشہورہ —

مکہ مکرمہ — بو بلدہ معظمہ (جدہ) اسکلہ سنک شرق
 طرفندہ ودوہ آباغی یوروشیلہ ۱۸ ساعت بعدندہ بر طاقم جبال
 وتلالک آرہ نندہ کی طولانی ومقوس بر وادیدہ کائن ومجاورین
 دخی داخل اولدیغی حالہ ۱۱۰,۰۰۰ دن زیادہ نفوسی حاویدر.
 بو بلدہ طیبہ نک اطرافی یالچین وصعب المرور قیالقلردن
 عبارت اولوب شرقندہ (جبل ابو قیس = جبل احمر) و بر
 ساعت شمالندہ (جبل نور = حرا طاغی) و ضربندہ (قعیقان =
 جبل) طاغی وایکی ساعت جنوبندہ غار شریف بولنان (جبل
 تور) بولنور.

(مکہ مکرمہ) نک (معلآ) ، (شیخ محمود) ، (برکۃ الماچیہ)
 ناملرندہ اوج مدخل طیبیسی واردر . شہر لطیفک اطرافندہ

تک توك خرما و سبزه باغچه‌لری موجوددر . هر نقدر حرارتی زائد و بیبوستی غالب ایسه‌ده هوا سی غایه‌الغایه صاغلمدر .

(مکه مکرمه) سلطان الانبیا علیه‌السلام اقدمن حضر تلرینک مسقط رأس سماد تلری اولدینی کبی قبل النبوه مرکز اقامت لری و بعثتدن صکره اون اوج سنه قرارگاه نبوت لری اولدینی کبی قرآن جلیل الشانه‌ده مبدأ نزول اولمشدر . (کعبه مفضمه) شهرک تقطه مرکزیه سنده اولان (مسجد الحرام) ک اورتیه سنده در . بیت‌اللهک زمین ۰ طافدن اعتباراً ۲۷ آرشون ۲ یرمق ارتفاعی اولوب بر کوشه‌سنه (رکن حجر اسود) و دیگر کوشه‌لرینه (رکن یمانی) ، (رکن شامی) ، (رکن عراقی) دینور . درت دیوار و اوج خط اوزرینه مؤسس قبله‌لرایله محاط اولان (مسجد حرام) ۱۹ قیوی و ایکیشر شرفه‌لی ۷ مناره‌یی و ۵۰۰ قبه‌یی حاویدر . مشهور قیولری (باب‌الام) ، (باب‌العمره) ، (باب‌الصفاء) (باب‌الزایاده) در . بیت شریفک شرق جنوبیه‌سنده و (حجر الاسود) ک ۳۹ آرشون قدر بعدنده اوزری عالی بر قبه ایله قیصالو اولان (زمزم قویوسی) واردر . بئر مذکورک آغزی ایکی آرشون قطرنده بر بلازیک ایله چورلمشدر . مکه مکرمه‌ده شیخ محمود جوارنده ۱۴۰۰ کشیک بر باب مسافر خانه یاپامشدر .

مرینه منوره — نام قدیمی (یثرب) اولان (مدینه منوره) قبله قبائل اسلام بولنان (مکه مکرمه) نک شمال جهتند و ۱۰ قوناق بعدنده در . اشبو بلده طویه دوز بر اووه‌ده اولوب شمالی

(اُحد) وجوبی (نیر) طاعی احاطہ ایتش وجہت شرقیہ سی اووہ ناظر بولمشدرد.

(مسجد شریف نبوی) شہرک اورتہ سندہ ومدفن قدسیت روشن جناب محمدی علیہ الصلاۃ والسلام مسجد شریفک جہت شرقیہ سندہ کائندرد.

بو بقعہ مقدسہ نک بالاسنی تتویج ایدن (قبہ خضرا) قصد زیارتلہ شتابان اولانلرہ الہی، یدی ساعتک مسافدہ شرف تقرہ موقیت تبشیر ایدرد.

روضہ مطہرہ داخلنہ دفن شرفہ مظہر اولان (ابوبکر الصدیق) و (عمر الفاروق) رضی اللہ عنہما حضر اتیدرد.

(مدینہ منورہ) ایلہ جوارندہ دہا یک چوق مساجد شریفہ موجود و ایچلرندہ جناب رسالتپناہ افندمز حضر تلرینک تاسیس وانشا بیوردقلری (مسجد قبا) مشہوردر.

جہرہ شہری — بحر احمر ساحلندہ (مکہ مکرمہ) نک اسکله سیدرد.

شہرک آرقہ سندہ وایکی ساعت بدندہ اوتدن و آغاچدن عاری اوافق افاق طاغلر واردرد. بو طاغلر ایلہ نفس شہر ینندہ کی اراضی مستویہ (نبک) تعیر ایدیلان یبانی عناب آغاچلری ایلہ خرماقلر کورینور.

اھالیسی ۲۵,۰۰۰ رادہ سندہ اولوب ہان جملہ سی مسلم و عہدرد. بر مقدار ہندلی، انکلیز و فرانسر، روم تجاری دخی بولنور. حج شریف زمانندہ اھالی شہر ۶۰,۰۰۰ ی تجاوز ایدرد.

شهرک اطرافى بر سور ايله محاط اوله رق (باب المدينه) ،
 (باب الملك) ، (باب الشریف) (باب البحر) ، (باب المغاربه) ،
 (باب الشهداء) نامنده اتی قبوسى واردر . سورک جهت شرقیه -
 سنده (قبر حوا) اولق اوزره براوزون مزار اولوب باش
 و آباق طرفده بر علامت سنکین و مزارک اورتیه سنده برقیه
 لطافت قرین موجوددر .

(جده) قطعته مقدسه حجازیه نك الك جسيم وايشالك
 اسكله سی اولمغه تجارت فوق العاده مالکدر . لیمان ، ریختیم ،
 رسومات دائره سی دخی انشا ایدلمشدر .

لیمانی بر طاقم شاپلرک وضعیت طبیعییه سندن متشکل اولوب
 هر نقدر واسع و امین ايسه ده مدخل منفردی اولان (شاپ کیر)
 و (مساریه) بوغازلی زیاده سیله عارضه لی اولدیغندن ایکنیدن
 صکره صولرک قرارمغه باشلادیفی صره ده هیچ برکمی دخول
 و خروجه جسارت ایده مز .

بحر احمرده و (جده) ساحلنده مدوجذر شدتله اجرای
 احکام ایتسندنناشی هر کون صولر بر بحق انکلیز قدسی ترفع
 و تنزل ایتمکدهدر .

(جده) نك باشلوجه اخراجاتی (قهوه) ، (ضمغ عربی) ،
 (دوره) ، (قنه) ، (انواع عطریات) ، (پلسنک یاغی) کبی
 شیلردر . (جده نك) خانه لری یارم کارکیر اولق اوزره ایکی
 قانندن اتی قاته قدر هند طرزندهدر . سواقلری دخی اولدجه
 واسع فقط هواسی صیجان ورطوبتلودر .

طائف بلده سی — (وادی العباس) دخی دنیلان (طائف)
بلده سی (مکہ مکرمہ) نک ۱۸ ساعت قدر بعد شرقیہ سہندہ
وسلسلہ شراۃ شعباتندن (جبل غزوان) ک اتکنندہ مبنیدر .
(جبل غزوان) ایسہ سطح بچردن ۱۵۷۵ مترو مرتقمدر .

طائفک هواسی لطیف وسرین وسوقاق وبازارلری کنیش
وصولری لذید و دیش طبیائیمہ جق درجہ دہ صغوق اولوب
اطرافندہ آقار صولی بانچہ لر و باغلی بانچہ لی قریہ لر موجوددر .
طائفدہ تخمیناً ۴۰۰ خانہ و تقریباً ۸۰۰۰ نفوس واردر . مکہ
اھالیسندن اغیانک صیفیہ لری دخی اورادہ در .

(طائف) قطعہ حجازیہ نک مواقع منبتہ سندن بری اولہ رق
ارضی اعلا چاوش اوزومی وانواع میوہ وھرنوع سبزہ یتشدیرر .
ینبع البحر قصبہ سی — مدینہ منورہ نک جہت غربیہ سہندہ
و (بحر احمر) سہاخنندہ در . بوقصبہ (مدینہ منورہ) نک
اسکله سی اولوب ینلری ۵۳ ساعتدر . لیانی دخی کوزلدر .
قصبہ نک ماء جاریسی بولمیدیفندن صھرنجیلری چوقدر .

(ینبع) ک اطرافی برسور ایلہ چورلمش اولوب داخنندہ
۱ حکومت قوناغی ، ۳ جامع ، ۸۰۰ خانہ ، ۳۰۰ دکان ، ۴۰۰۰
قدر نفوس واردر . مدینہ منورہ نک شمال طرفندہ اقار
صوبی کثیر اولان (خیبر) ناحیہ سی واردر . بوناچیہ دہ کایت
اوزرہ (خرما) ، (بغدادی) ، (آرہ) حصولہ کلور .

الرحبہ قصبہ سی — مدینہ منورہ سنجانغی داخاندہ و (شاب دکزی)
ساخنندہ در . (مدینہ منورہ) یہ اولان بعدی دخی ۸۰ ساعتدر .

سوارقیه قصبه سی — (مکه مکرمه) ایله (مدینه منوره)
آره سنده بر چوق قویولری شامل بر یردر . (سوارقیه) نك
باغ و باغچهلری چوق و میوه لری لذیذدر .

لیت قصبه سی — جده نك جنوب جهته سده یلکن کیمی
ایله اوچ کونلک مسافه سنده اولوب ایچنده خرماقلر و صوبی
طاطلی قه یولر واریسه ده هوا می محل صحت بدندر . هر دم متحرک
اولان توزی انسانه کوز آچدیر میه جق در جه ده کثیردر . لکن
(لیت) ك اینك یاغی مشهوردر . نفس قصبه ده بر حکومت
قوناغی و بر جامع شریف و ۵۵۰ خانه و ۵۰ دکان موجوددر .
قصبه نك یارم ساعت شمانده مشهور (لیت) لیانی واردر .
مذکور لیان شاپلرک وضعیت طبعیه سندن تشکل ایتمش مقوس
بر خط ایله محدود و محفوظ اولوب هر روز کاردن امیندر .
مذکور لیان (حجاز) ایله (عسیر) قطعه لرینك آره سنده اولوب
هرایکی قطعه نك توسیع دائرة تجارتنه مساعدر . خصوصیه
(عسیر) ك اسکله سیدر .

بولی مان حائر اولدینی اهمیت موقعیه سندنناشی اطرافی
خانه و دکانین ایله تزین ایدیلرک قصبه حالنه کتورلمش وشو
صورتله وجوده کتوریلان قصبه جدیدیه (مأموره الحمید) نام
عالیه ی ویریلرک (جده) سنجاغنه ملحق اولان اشبو (لیت)
قضاسی هیئت حکومتی مذکور قصبه یه نقل اولنمشدر .

﴿ یمن ولایتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات ارضیہ
و صنایعہ — صورت ادارہ — احوال بلاد مشہورہ

مہرود — یمن ولایتی (عربستان) شبہ جزیرہ سنک جنوب
غریبہ سندنہ (یمن)، (عسیر) قطعہ لرندن عبارت اولہرق غریبی
(بحر احمر)، ساحلدر. شمالندہ (حجاز) ولایتی و شرقندہ
عربستان بادیه سی و جنوبندہ (عدن) قطعہ سی واردر.

سکنہ — ولایت مذکورہ نك مقدار سکنہ سی مسلم اولہرق
عربان داخل اولدینی حالہ ۲,۵۰۰,۰۰۰ رادہ سندنہ تخمین
ایدلمکدہ در. داخل ولایتدہ اخذ و اعطا ایلہ مشغول بر مقدار
موسوی دخی واردر.

احوال طبیعیہ — یمن ولایتندہ (عدن) اراضی سندنہ بدأ
ایلہ جهت شمالیہ طوغری (جدہ) یہ قدر (بحر احمر) ساحلی
یونجه امتداد ایدن اراضی و صحرائر ایلہ اوزرندہ بولنان جبال
صغیرہ یہ (تہامہ) تسمیہ اولنورکہ ۴۰۰ ساعت قدر طولی چکر.
(سراة) دنیلان جبال متسلسلہ دخی (عدن) ارضی نہایتندہ
کائن (بنی محید) دن بدأ ایلہ (فق) دہ منتهی اولمق اوزرہ جنوبدن
شمالہ طوغری غرب اتکلری ساحل مجردن ۲۰۰ کیلومتر و
قدر اوزاق اولہرق تمتد اولمشدر. سلسلہ مذکورہ ۲۵۰۰ الی
۳۰۰۰ متر و ارتفاعندہ اولوب (طائف)، قدر ۳۷۰ ساعت طولی
حاویدر. جبال مذکورہ مختلف اسملر ایلہ یاد اولنور برچوق
طاغلردن مرکب اولوب یمنندہ شعبہ وقوللر دخی براقشدر.

بو ولایتك انهارى همان يوق كيبدر. موجود اولان بـصـولـر
دخی اوفاق دره وچای صورتندە جریان ایتـمـکـدە در. بو بـصـولـر جبال
موجوده اوزرنده کی منبعـلـردن چیقـهـرق قوم ایلە یـمـوشـاق
طوپراقدن مرکب اولان اراضیـدە تحت الارض بـجـرالـر پـسـدا
ایدرك نهان اولور.

محصولات ارضیه و معمولات صنایع — یمن ولایتـك
باشلوجه حاصلاتی (قهوه) اولوب حاصلات سائرہ سی دخی
(حنبله)، (شعیر)، (دوره)، (بقله)، (مصر) و سائرہ در. هر نقدر
(تہامہ) تعمیر اولنان ساحل دریادہ واقع اراضیـسـندە زراعت
اولور ایسـدە حرارت شمسك شدنی مناسبـتـیلە (بغداى)،
(آرپه) کبی محصولات یتشدیریلە مامکـدە در.

ولایتك معمولات و مصنوعاتى داخلندە صرف اولور.
باشلوجه معمولاتی اہالینك کیمکـدە اولدینی (فوطه) و قادیـنـلـرہ
مخصوص برنوع چار و اوطه دوشمہ سی کبی شیلردر. قیو بحیاق ایلە
ابنہ ایچون آچلی دن اویملر و کوشدن طبقـلـر یایمق یهودیلرہ
مخصوص صنعتلردندر. اہالی سائرہ سی ایچندە معمارلقـدە کسب
ملکـہ ایتـمـش اولانلردە موجوددر. آنلر غایت یوکسك دیوارلری
وحتی جامع و حمام قہلری کبی جسیم بنالری و منارہلری اسکـلـہ سـز
یایارلر. بنایی بش قات دخی چیقـاـرلـر. بو وجہلە یاپلمش اولان
ابنہ نك اوست طرفہ بر خلل ایراث ایتـمـکـسـزین سطح ارضہ قریب
اولان خراب بریرینی ییـقـوب ابنہ یی بـصـورتلە تعمیر ایدرلر.

— صورت ارارہ —

یمن ولایتی اراضی طبعیہ اصولنجہ (یمن)، (عسیر) قطعـلـری

و بوقطاع لر (سراة) . (تهامه) قسملرینی و اداره ملكيه جه (یمن) ،
 (حدیده) ، (عسیر) . (تعز) سنجاقلرینی حاوی اوله رق مقر و لایق
 (صنعا) شهریدر . مذکور سنجاقلرک مرکز اداره لری همنامی اولان
 قصبه لر ایسه ده (عسیر) سنجاغنک مقر اداره می (ابها)
 بلده سیدر . بو ولایتک متصرفلقرینه تابع اولان قضالر دخی
 بوجه آتی جدولدن مستبان اولور .

حدیده سنجاغی			صنعا سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	ب.ا	مرکز اداره لری	قضالر	ب.ا
=	زید	۱	طویل	کوکیان	۱
=	لحیه	۱	ضوران	آنس	۱
=	زیدیه	۲	=	زمار	۲
=	جبل رعمه	۱	=	یزیم	۲
=	حجور	۱	=	عمران	۲
=	بیت الفقیه	۲	=	رداع	۲
=	باجل	۲	مناحه	جبل حراز	۱
=	ابوعریش	۲	=	حجه	۲
تعز سنجاغی			عسیر سنجاغی		
مرکز اداره لری	قضالر	ب.ا	مرکز اداره لری	قضالر	ب.ا
=	آب	۱	=	مخاوا	۱
=	عدین	۲	بتیل	رجال المع	۲
=	قعطبه	۱	=	قنفده	۱
تربه	حجیره	۲	سدوان	نخی شهر	۱
=	مخا	۱	رغدان	غامد	۱
				صبیا	۱

— احوال بلاد مشهوره —

صنعا شهری — یمن ولایتک مقر اداره سی اولان مذکور شهر بر وادینک وسطنده واتی قبولی بر سور ایچنده و مرتفعجه بر محله کائندر. (مکه مکرمه) یه دخی قرق کونلک مسافه در. (حدیده) یه اولان بعدی دخی ۵۹ ساعتدر.

(صنعا) ولایتک الک بیوک و مشهور شهری اولوب اطرافی باغ و باغچه لرایله مزیندر. دروننده اوتوزی متجاوز جسم و صنعت معماریه جه کوزل جا، ملر و یکر می قدر حمام و منتظم چارشو و بازارلر و (کاربان سرای) تعبیر اولنور جسم خانلر و بر عسکری خسته خانه سی و سورک خارچنده متعدد قشله لر واردر. باغچه لرنده دخی انواع میوه و (قارپوز)، (قاوون)، (آغاج قاوونی) حاصل اولور.

(صنعا) نک وسطنده (غیل الاسود) نامنده بر صو جریان ایتمکده و باغچه لرینک بر قسمی بو صو ایله اروا واسقا اولنمقده در. مذکور شهره جوار اولان (روضه)، (وادی ظهر)، (حده) نامنده کی قریه لر بر تفرجگاه بولملری حسیه لیه اغنیا موسم صیفده قرای مذکورده کی صیفه لرینه نقل ایدرلر. (صنعا) ده جسم و متین بنالر موجود و بونلرک اکثریسی طاشدن و بر قسمی طوغله دن معمولدر.

مقر ولایتک ۴۰ ساعت بعد شرقیسنده بک چوق آثار عتیقه نی حاوی (مارب) بلد سی واردر.

(سبا) قربنده (عدن) ۱۵۰ و (صنعا) به (رداع) طریقہ
(۱۲) قوناق مسافہدہ (بجان) قصبہ سی وارد. بو قصبہ نک
(حدیدہ) سنجانی داخلندہ کائن (زبید) قصبہ سی کبی چوید
محصولی مشہوردر. اورادہ چویدلی بز اعمال ایدرک (صنعا) به
کتوریلور.

مہربہ مہربہ سی — (حدیدہ) سنجانک اداره مرکزی اولان
(حدیدہ) مدینہ سی ساحل بشر احمدہ واقع و ولایتک ایکنجی
شہری اولوب مقر ولایت اولان (صنعا) به ۵۵ ساعت
مسافہدہدر. (حدیدہ) بلدہ سندہ ماء جاری اولمديغندن اهالی
یارم ساعت مسافہدہ بولنان الی عدد قویونک صوبیلہ اداره
اولمقدہدر. بو قویولرک صوبی اگرچہ عادتاً دکز صوبی کبی
طوزلوجہ ایسده هضم طعامہ یاردم ایدر. (حدیدہ) نک خرما
یتشدیرر آغاجلری ومنبت و مزروع ترلالری کثیردر. (حدیدہ)
جنوب روزکارلرندن محفوظ غایت الویرشلی بر لیمانہ مالک
اولسیلہ تجارتکاهد.

مدینہ مذکورہ سور ایلہ محاط اولوب ۵ قوسی و بر قاج
طایبہ سی و سورک داخلندہ جوامع عدیدہ و مساجد کثیرہ
و حکومت قونانی و فرقه عسکریہ اداره سنہ مخصوص بر دائرہ
و مسافر خانہ و اہالینک اسکانہ مخصوص خانہ لر و بوکا مانیند
بنالر وارد. سورک خارجندہ دخی عسا کر شاهانہ نک اقامتہ
مخصوص بر قشلہ ایلہ بردہ خستہ خانہ و جببخانہ و بلدیہ دائرہ سنہ

عائذ بر غازخانه وبش آتی بیک خانه موجوددر. و (حدیقه).
(حکمیة) ناملرنده کی ایکی باب متین برج عساکر شاهانه نک
اقامتته ترک وتخصیص قلنمشدر.

نهر مدینه سی — مقر ولایت اولان (صنعا) نک جهت
جنوبیه سنده ۴۵ ساعت بعد و مسافه سنده وغایت محصولدار
اولان (جبل صبر) اسمنده کی یوکسک برطاغک ااتکنده کائندر.
اسکله سی اولان (مخا) ۲۴ ساعت اوزاقدرد. مدینه
مذکوره سور ایله محاط اولوب (باب الشرق)، (باب الیمین)،
(باب الغرب) نامنده اوچ قبوسی وبوقبولرده عساکر شاهانه نک
اقامتته مخصوص برر نظامیه قره غول خانه سی واردر.

شهرک موقعاً اطرافنده اوافق تفک تپه لر ایله محدود
عارضه لی بر زمین اوزرنده اولسی وجهت شمالیه سنده (هشتمه)
دنیلان محله اوافق برکول بولنسی جهتلریله هواسی وخیم
ونفوس موجوده سی قلیلدر.

ابها مدینه سی — عسیر سنجاغک اداره مرکزی اولان
(ابها) مدینه سی اسکله سی بولانان (قنفده) قصبه سندن ۴۲
ساعت ایچروده و (جبل سرا) اوزرنده واقعدرد.

مخا قصبه سی — بوقصبه ساحل بچرده و (حدیده) نک ۹۰ میل
بعندنه و (باب المندب) نامنده کی بوغازه قریب بر محله واقعدرد.
مذکور قصبه ازمنه ماضیه ده یالکز یمک دکل بتون جزیره -
العربک ادخالات و اخراجات مرکزی ایدی. بوکونکی کونده

مخا) قضاسنه مرکز اولمش و فقط اعتبار سابقی غائب ایتمشدر.
ضانك ابنیه سی منتظم و ساحلنده کی ریختمی کوزلدر. (زید)
صبه سی ایله آره سی دخی اچ مرحله در.

لُیه قصبه سی — (حدیده) دن صکره (صنعا) نك براسکله سی
ولوب خرما حاصلاتی و قارشو سنده کی (جزیره طیر) ساحلندن
خراج ایدیلان (شاپ) تجارتیه مشهوردر. (قران) آله سی
لجیه) نك جنوب ساحلی قربنده در.

ضراوه قصبه سی — ساحل مجرد بر بندر اولوب اول
حوالینك مهم براسکله سیدر. قارشو سنده ایسه (فرسان) جزایری
اقعدر.

قنفره قصبه سی — عسیرك اك برنجی تجارت اسکله سی
ولوب اولدجه منتظم سواق و بازارلری و ابنیه لازمه بی
شتملدر.

— پسته وعادی یوللر و تیمور یوللر —

﴿ پسته وعادی یوللر ﴾

آسیای عثمانی داخلنده صربه قوللانمسنه مساعد اولان یوللر ایله اسکله شهر لرندن ایچرولره کیدن جاده لر بروجه آتی بیان اولنور.

هیدر پاشا — ازمید [۹۱ کیلومتر طول]

(حیدر پاشا) دن (ازمید) ۴ ساعته کیدر شمندوفر موجود اولدینی کبی صربه مرورینه مساعد برده جاده واردر. مذکور جاده ایله (حیدر پاشا) دن (ازمید) ۱۸ ساعته کیدیلور.

(ازمید) ده (بولی) یه اوغرایور (قسطنینی) یه کیده طریق

[۶۵ ساعت طول]

(ازمید) دن صکره ۲ کیلومتر امتدادنده اولان (طوزله لر) کنارینی تعقیب و منبت بروادی قطع ایدرک ۶ ساعته (صبانجه) قصبه سنه وارر. اورادن (صبانجه) کولی ساحلی طولاشه رق ۶ ساعته (آطه پازاری) قصبه سنه و بوراده ۱۰۰ متر عرض پیدا ایدن (سقاریه) نهرینی کوپری واسطه سیله کچهرک ۶ ساعته (خندق) و (میلان) صوبی کنارنده واقع (دوزجه) اوزرندن ۴ ساعته (بولی) یه وارر. [(خندق) ایله (دوزجه) آره سی

۱۲ ساعت اولدينى كېي (دوزجە) ايله (بولى) آرهسى دخى
۱۲ ساعتدر].

(بولى) دن صكرە ۱۲ ساعتدە (كرەدە) يە و (كرەدە) دن
(صوغانلى) صوينى قطع ايدرك ۸ ساعتدە (بايندر) قصبەسنە
ويەمدە (بايندر) ۲ ساعت بەدە اولان (حاملى) يە و صكرە
(چركش) موقعە وارر . (حاملى) ايله (چركش)
آرهسى ۴ ساعتدر . بورادە بر قاق يول تلاقى ايدر . آندن
صكرە طريق (حاملى) دن ۸ ساعت اوزاق اولان (حاجى
عباس) موقعنك روزكار طرفندە (صوغانلى) صوينى تكرر
كچوب ۱۰ ساعت مسافە قطع ايدرك (آراج) قصبەسنە
و (آفشار) يايلاسى آشەرق (كوك ايرمق) واديسندە
و (آراج) دن ۹ ساعت بەدە واقع (قسطمونى) شەرىنە
واصل اولور.

(قسطمونى) دن ۱۸ ساعتدە اسكلەسى اولان (اينەبولى) يە
و ۲۸ ساعتدە (طاش كوپرى) طريقى ايله (سەينوب) .
و (زغفرانبولى) دن ۱۵ ساعتدە (بارطين) . و (بولى) دن
۲۴ ساعتدە (اركللى) يە و ۱۸ ساعتدە (آچە شەر) . كيدر يوللار
واردر.

ازمير — انقره [۶۷ ساعت طول]

(ازمير) دن (صبانجە) يە واردقن صكرە (بولى) يولندن
ايريلهرق ۶ ساعتدە (كيو) يە و (قرە قيا) طاغنى آشوب ۶

ساعتده (طراقلی) یه و (کونیک) صوینی بونجه کیدرک ۶ ساعتده
 دخی (کونیک = طوربالی) یه و (قره حاجیار) دربندی
 آشهرق ۶ ساعتده (نعللو خان) و (جاده لر کوپریسی) ایله
 (آلا طاغ) صوینی کچهرک ۱۱ ساعتده (بکپازاری) واخشاب
 بر کوپری واسطه سیله (امیر) چایی و بوکا آقان (قره بوغاز)
 صوینی کچهرک ۷ ساعتده (آیاش) قصبه لرینه اوغرایوب مرتفع
 بریول واسطه سیله (کوک طاغ) ی و (استانوس) قصبه سی
 جوارنده بر کوپری ایله (چار) صوینی قطع ایتدکن صکره
 (انکور) چایک صاغ ساحلی تعقیب ایدرک ۵ ساعتده
 (آقرو) یه وارر.

مذکور الاسم (طوربالی) دن (مدرنی) طریق ایله ۲۴
 ساعتده (بولی) یه کیدر بریول دها واردر.

ازمید — بروسه [۲۳ ساعت طول]

(ازمید) دن (بروسه) یه (ازنیک)، (یکشهر) قصبه لرینه
 اوغراقدن صکره (اولفر) صوینی کچهرک کیدر. [ازمید] ایله
 (ازنیک) آره سی ۹ و (ازنیک) ایله (یکشهر) یینی ۴ ساعتدر.

قسطمونی — سیراس [۹۰ ساعت طول]

(قسطمونی) دن (دورک) وادیسنده کائن (طوسییه) قصبه سنه
 ۱۲ ساعتده کلوب بر مدت مذکور چایک جریانی استقامتی
 تعقیب ایدرک ۸ ساعت بعدده اولان (حاجی حمزه) قصبه سندن
 بالمرور (عثمانجق) قصبه سنده (قزل ایرمق) ی بر طاش کوپری

ایله کچوب و بر سلسله یی آشه رق (کموش حاجی کوی) ،
 (مرزیفون) قصبه لرینه وبعده (ترس آقان) صویي بونجه کیدوب
 و (صولی اووه) بی قطع ایدرک (آماسیه) ، (طور حال) ، (توقاد)
 قصبه لرینه واصل وبعده (چاملی بل) طاغی آشه رق و (یکی خان)
 قصبه سنی کچهرک (سیواس) ، داخل اولور. [حاجی حمزه) ایله
 (عثمانجق) آره سی ۱۰ و (عثمانجق) ایله (مرزیفون) بیی ۱۲
 و (مرزیفون) ایله (آماسیه) ییننده کی مسافه ۸ و (آماسیه) ایله
 (توقاد) آره سی ۲۰ و (توقاد) ایله (سیواس) ییننده کی بعد دخی
 ۲۰ ساعتدر.]

مذکور الاسامی قصباتدن (حاجی حمزه) قصبه سندن (بوی
 آباد) طریق ایله ۳۲ ساعتده (سینوب) ، و (آماسیه) دن (قواق)
 یولی ایله ۲۲ ساعتده (صامسون) ، و (توقاد) دن (نیکسار)
 طریق ایله ۲۷ ساعتده (اونیه) ، و (عثمانجق) دن (چوروم) ،
 (الاجه) ، (یوزغاد) قصبه لرینه اوغرایه رق (قیصریه) یه کیدر منتظم
 یوللر واردر. [(عثمانجق) ایله (چوروم) آره سی ۱۲ ساعتدر.]

قسطمونی — آنقره [۴۸ ساعت طول]

(قسطمونی) دن (طوسییه) ، (کنغری) ، (قلعه جک) قصبه -
 لرینه اوغرایه رق و (ادریس) طاغی آشه رق (آنقره) یه کیدر
 یول موجوددر. [قصبات مذکوره دن بهرینک آره سی اون
 ایکشر ساعتدر.]

آنقره — قیصریه [۶۲ ساعت طول]

(آنقره) دن (قیصریه) به کیدن یول (قزل ایرمق)
 نامنده کی نه ری بر کو پری ایله کچهرک ۱۴ ساعتده (کو پری کوی)
 قریه سنه وبعده (قیرشهری) ، (مجور) ، (حاجی بکتاش) ،
 (آوانوس) ، (ارکوب) ، (اینجه صو) قصبه لرینه اوغرار .
 [(کو پری کوی) ایله (قیرشهری) آره سی ۱۸ و (قیرشهری)
 ایله (حاجی بکتاش) یینی ۸ و (حاجی بکتاش) ایله (آوانوس)
 آره سی دخی ۶ ساعتدر .]

قیصریه — معموره العزیز [۷۱ ساعت طول]

مذکور یول (قیصریه) دن ۶ ساعتده (صارم صاقلی) به
 کلدکدن صکره (کچی) طاغنی آشهرق (عزیزیه) قصبه سنه و
 (بیک بوغا) طاغنی کچهرک (کورون) قریه سنه و (دارنده)
 قصبه سنه و (آچقه طاغ) اوزرندن کیدوب (آرغه) قصبه سنه
 و (سلطان) صوینی بر کو پری ایله کچهرک (ملاطیه) شهرینه
 و (ایزولی) اوکندن (فرات) نه ریخی کچوب (خان کوی)
 واسطه سیله (خریوت) ، (معموره العزیز) ، کلور . [مذکور -
 الاسامی قصباتدن (عزیزیه) ایله (کورون) آره سی ۱۲ و
 (کورون) ایله (دارنده) یینی ۶ و (دارنده) ایله (ملاطیه)
 آره سنده کی مسافه ۲۲ و (ملاطیه) ایله (خریوت) آره سی
 دخی ۱۸ ساعتدر .]

میراس — طربزوه [۷۵ ساعت طول]

(سیواس) دن (قزل ایرمق) ك صول وادیسنی تعقیب
ایدەرك ۱۴ ساعتە (زازا) موقعنە و (حش) طاغنی آشەرق
(یشیل ایرمق) حوضە سندنە واقع (اندراس) قصبە سەنە و
(کلکیت) صوینی کوپریلر ایله کچەرك (قرە حصار شرقی) ،
(الوجره) قصبە لرینە اوغراقدن صکرە (آردسە) دە برلشەك
اوزرە یول ایکی یە آریلور . بری (آغاچ باشی) دن و دیگری
(اولوشیران) (کەشخانە) دن کچر . (آردسە) دن صکرە
یول (جویزلك) موقعنە اوغرایەرق (طربزون) و اصل اولور .
[قرە حصار ایله الوجره آردسی ۶ و آردسە ایله (طربزون) یینی
۱۶ ساعتدر .]

طربزومە — ارضروم [۵۷ ساعت طول]
(طربزون) دن « زیفانە » بیوتنی آشەرق ۱۲ ساعتە
(کەشخانە) یە واردقدن صکرە (واروق) بیوتنی آشەرق
۱۱ ساعتە (بایبورد) قصبە سەنە اوغرایوب (قوپ) طاغنی
و بیوتنی کچیلەرك (ارضروم) کیدر . (بایبورد) ایله (ارضروم)
آردسی ۲۴ ساعتدر .

سیراسی — ارضروم [۹۶ ساعت طول]
بوطریق (قرە حصار شرقی) قصبە سەنە قدر (سیواس)
دن (طربزون) و کیدن یولی تعقیب ایدر . بئەدە مذکور یولدن
آریلوب (بایبورد) و یا (ارزنجان) و وارر . بونلردن
(بایبورد) طریق (طربزون) جادە سنی تعقیب ایدر . (ارزنجان)

دن کیدن یول اوزرنده دخی (قره کلیسا) ، (ماماخاتون) .
(ییکی کوی) قصبه لری واردر . [(قره حصار) ایله (ارزنجان)
آره سی ۲۷ و (ارزنجان) ایله (ارضروم) بینی ۳۲ ساعتدر]

ارضروم — راه [۶۵ ساعت طول]

(ارضروم) ایله (وان) بیننده عربیه مرورینه مساعد
اولان یول (ارضروم) ك جنوبنده کی (پلان دوكن) طاغنی
آشوب (ترکان) ك مرکزی اولان (تنوس) قصبه سنه وبعده
(کوللی) یه وارر . بوراده (آراس) نهرینی قطع ایدوب
(آق طاغ) ایله (چکمه طاغ) آره سننده کی بیوندن و (آغ
ویرن = آق ویرن) قریه سنندن بالمرور (خنس) قصبه سنه
واورادن (خنس) صوبی بویجه اینوب (قرمزی طوزله)
قریه سنه و (ملازکرد) قصبه سنه و (سبجان) طاغنك شمال
اتکلرینی طولاشه رق (ارچیس) قصبه سنه وان کولی ساحلنجه
کیتەك اوزره (ارنیس) کویندن و (بند ماهی) کوپریسندن
کچەرك (جانیک) قریه سنه وبعده ساحلدن آریله رق (مارمیت)
چانی کچوب (وان) شهرینه کلان طریقدر . [مذکورالاسامی
(ارضروم) ایله (کللی) بیننده ۱۲ و (کللی) ایله (خنس)
آره سننده ۶ و (خنس) ایله (طوزله) آره سننده ۸ ساعت
مسافه واردر (طوزله) ایله (ملازکرد) آره سی ۶ و (ملا-
زکرد) ایله (ارنیس) قریه سی بینی ۲۱ و (ارنیس) قریه سی
ایله (وان) آره سی دخی ۱۲ ساعتدر .]

ارض و مرمه ارز نجانه طریق ایله معموره العزیزه کیدن یول
(ارضروم) دن ۳۲ ساعته (ارزنجان) • کلدکدن
صکره (فرات) نهرینی کچوب ۲۴ ساعته (خوزات) قصبه
سنه و بعده (یرتک) اوزرندن ۶۸ ساعته (معموره العزیز) •
کیدر. [(خوزات) ایله (معموره العزیز) آره سی ۱۲ ساعته]

سیواسیه مطویه طریق ایله معموره العزیزه کیدن یول
(سیواس) دن (معموره العزیز) • کیدن یول اوزرندن
(دلیکلی طاش) ، (قنغال) ، (آلاجه خان) ، (حسن چایی) ،
(هکیم خان) ، (ملاطیه) ، (ایزولی) قصبه و قریه لری
واردر . [(دلیکلی طاش) دن (قنغال) • ۵ و (قنغال) دن
(آلاجه خان) • ۵ و (آلاجه خان) دن (حسن چایی) •
۶ و (حسن چایی) دن (هکیم خان) • ۴ و (ملاطیه) دن (معموره
العزیز) • ۱۸ ساعته کیدیلور .]

(معموره العزیز) ده (موسه) ر (بتلیس) • کیرمه بول
(معموره العزیز) دن (موش) • کیدن ایکی طریق واردر .
بری (ارغنی معدن) قصبه سنه ۱۲ ساعته کلدکدن صکره
(خانی) • (لیجه) ، (زجیک) قریه لرندن و (قولپ) طابغی بیونندن
کچرک موش اووه سنه داخل و بعده (موش) شهرینه ۴۴
ساعته واصل اولور . اورادن ۱۲ ساعته (بتلیس) • کیدر
یول واردر .

دیگری (معموره العزیز) دن ۱۲ ساعته (پالو) • کلدکدن

صکره (مراد) صوینک صاغ طرفدن مرور ایدرک ۱۲ ساعتده
دخی (چباجخور) ک مرکزی اولان (چوره لی) و (کینج) ک
مرکزی اولان (بوغلان) واقعندن و (چاگلی کلیسا) قصبه سندن
و (مراد) صویندن کچوب (موش اووه سی) نک غرب طرفی
قطع ایدرک ۴۷ ساعتده شهر مذکوره کیدر .

مذکور الاسم (بالو) دن (مراد) صوینی کچرک (قره پیکار) .
اوغرایوب بعد (لیجه) ده برنجی یول ایله برلشمک اوزره
۱۲ ساعتک برده مواصله یولی واردر .

معموره العزیز — ارضروم [۵۰ ساعت طول] .
(معموره العزیز) دن (ارضروم) . کیدر برقاچ یول وار
ایسه ده اک کسیدیرمسی (کینی) طریقیدر .
بو طریق (معموره العزیز) دن (بالو) قصبه سنه و (نمران) .
ویا (معموره العزیز) دن (بری) . (کینی) موقعلرینه اوغرایه رق
۲۶ ساعتده (نمران) . وارر، اورادن ۲۶ ساعتده (ارضروم) .
کیدرکه یول اوزرنده (باش کوی) ، (پرمقسنر) موقعلری
واردر .

دیاربکر — معموره العزیز [۲۸ ساعت طول]
مذکور یول (دیاربکر) دن (دجله) نهرینی ایکی محله کویری
ایله کچوب ۱۶ ساعتده (ارغنی معدن) قصبه سنه و خفیف میللی
بریون آشوب تنکرا (دجله) نهرینی کچوب (منلاکوی) موقعنه
و (اولو اووه) نی قطع ایدرک (معموره العزیز) . وارر .

دیاربکر — ارضروم [۶۳ ساعت طول]

(دیاربکر) دن (ارضروم) ۵ کیدر بک چوق یول وار ایسه ده
اک قیصه سی (پالو) طریقیدر .

بو طریق (دیاربکر) دن (معموره العزیز) جاده سیله ۱۶
ساعتده (ارغنی معدن) قصبه سنه کلدکدن صکره (دجله) ایله
(فرات) آره سنده کی سلسله یی آشهرق و (دجله) یی برکوپری ایله
کچهرک (پالو) قصبه سنه کلور . اوراده (معموره العزیز) دن
(ارضروم) ۵ کیدن طریق تعقیب ایدر .

(دیاربکر) دن (بشیری) ، (رضوان) ، (سمر د) طریق ایله
۴۹ ساعتده (بتایس) ۵ کیدر یول اولدینی کبی (دیاربکر) دن
(مار دین) ، (نصیبین) یولی ایله ۷۰ ساعتده (موصل) ۵ واورادن
(بغداد) ۵ وارر یوللر دخی بولنور .

دیاربکر — حلب [۷۸ ساعت طول]

(دیاربکر) دن (سیوهرک) ، (اورفه) ، (بیره جک) طریق ایله
(حلب) ۵ کیدر منتظم یول واردر . [(دیاربکر) ایله (سیوهرک)
آره سنده ۱۸ و (سیوهرک) ایله (اورفه) آره سنده کذا ۱۸
و (اورفه) ایله (بیره جک) ییتنده دخی ۱۸ و (بیره جک) ایله
(حلب) آره سنده ۲۲ ساعت مسافه واردر .]

حلب — اسکندرون [۳۰ ساعت طول]

(حلب) دن (اسکندرون) ۵ کیدن یول اوزرنده (عمیق
اووه سی) ، (عفرین صوبی) ، (آق دکز کونی) حوضه سی

و (آناطولی)، (سوریه) سلسله‌لرینی بری برینه ربط ایدن طاغیر
و (بیلان) قصبه‌سی وارددر،

مطلب — معمورة العزیز [۸۸ ساعت طول]

(حلب) دن (معمورة العزیز) کیدر برقاچ طریق موجود
وباشلوجه‌سی بروجہ آتی مذکوردر. بو طریق (حلب) دن بدأ
ایله (کلیس)، (عینتاب) قصبه‌لرینه اوغرایوب ۳۸ ساعته
(بهسنی) وبعده (حصن منصور = آدی‌یمان)، (بولام) قصبه‌لرینه
واردقدن صکره (ملاطیه) یه واصل وبعده شوسه یول ایله
(معمورة العزیز) داخل اولور. [(بهسنی) ایله (ملاطیه) بینی
۳۸ و (ملاطیه) ایله (معمورة العزیز) آره‌سی ۱۸ ساعتهدر.]

مطلب — بغداد [۱۶۹ ساعت طول]

بو طریق (حلب) دن ۱۸ ساعته (بالیس) دینلان (مسکنه)
قصبه‌سنده (فرات) نه‌ری کنارینه واصل اولور. صکره نهرک صاغ
ساحانی تعقیب ایدرک (سنجه) دن کچوب (مسکنه) دن ۴۱ ساعت
بعده اولان (دیر) قصبه‌سینه کلور. بعده (صالحیه)، (عنه)
موقلرینه و (دیر) قصبه‌سندن ۷۷ ساعت مسافه‌ده اولان (هیت)
قصبه‌سینه داخل اولور. بورا دن یول نهرک صول طرفنه کچوب
۲۲ ساعته (فلوجه) یه وبعده (فرات) ایله (دجله) یی نفریق
ایدن چبلاق اووه‌ی ۱۱ ساعته قطع ایدرک (بغداد) شهرینه
واصل اولور. [مذکور طریق کاربان یولیدر.]

(درسمادت) دنه (بفراد) ه کیمره یوللر

بری درسمادتدن واپوز ایله (طربزون) ه [درسمادت ایله
صامسون یینی ۵۱۸ میلاد] و اورادن برآ (ارضروم)، (وان)
اوزرندن ۲۱۰ ساعتده (موصل) ه و نندن ۸۳ ساعتده (بغداد) ه
کیدیلور. دیکری درسمادتدن واپوز ایله (صامسون) اسکله سنه
چیقار. [(درسمادت) ایله (صامسون) اسکله سی ۳۷۴ میلدر.]
اورادن ۲۲ ساعتده (آماسیه) یه وارر. صکره ۱۲ ساعتده
طور حال، ۸ ساعتده (توقاد)، ۱۸ ساعتده (سیواس)، ۹ ساعتده
(دیکیلی طاش)، ۱۶ ساعتده (حسن چلبی)، ۱۲ ساعتده
(سورملی)، ۱۰ ساعتده (کبان معدنی) ۱۲ ساعتده (خریوت)،
۱۲ ساعتده (ارغنی)، ۱۶ ساعتده (دیاربکر) نامنده کی قصبه لره
وارر. بعده یوقاروده مذکور (دیا. بکر) دن (بغداد) ه برآ کیدن
یولی تعقیب ایدر.

مهاب — شام [۷۵ ساعت طول]

(حلب) دن (شام) ه کیدن یول اوزریده (سرمین)، (معرة -
النعمان)، (حما)، (حمص) (نبک)، (دیمه) قصبه لری واردر.
[مذکور قصبه لردن (حلب) دن (سرمین)، ۱۲، (سرمین) دن
(معرة النعمان)، ۶ و (معرة النعمان) دن (حما) یه ۱۲، (حما) دن
(حمص)، ۱۰، (حمص) دن (نبک)، ۱۸، (نبک) دن (دوما) یه ۱۵،
(دوما) دن (شام شریف)، ۳ ساعتده کیدیلور.]

(حلب) دن (لازقیہ) اسکله سنہ دخی (ادلب) قصبہ سنہ
اوغرایہرق ۳۴ ساعتہ کیدر یول موجوددر۔

بتلیس — وانہ [۲۴ ساعت طول]

(بتلیس) دن (موش) ، (ماخانوں) طریق ایلہ (ارضروم)
و (ارزنجان) کیدر یول وارددر۔

(بتلیس) دن (وان) شہرینہ کیدن یول (وان) کولنک
جنوب ساحلی تعقیب ایدر۔ یول اوزرنده دخی (المالی) ، (واسطان)
قصبہ لری وارددر۔ [(بتلیس) ایلہ (المالی) آرمسی ۴ و (المالی) ایلہ
(واسطان) آرمسی ۱۴ ، (واسطان) ایلہ (وان) آرمسی دخی
۶ ساعتدر۔]

وانہ — بایزید [۳۰ ساعت طول]

(وان) دن (بایزید) کیدن یول (ارضروم) دن (وان) •
کیدن طریق (بندماهی) کوپریسنہ قدر تعقیب ایدر۔ اورادن
(بارکیری) قصبہ سنہ اوغرار • [(بارکیری) ایلہ (بایزید) آرمسی
۱۶ ساعتدر۔]

بروسہ — ازمیر [۷۰ ساعت طول]

(بروسہ) دن (ازمیر) کیدن یول (کرماستی) قصبہ سنہ
و (صوورلی) نہرینی کچہرک (بالیکسری) شہرینہ و (اوزونجہ
اووہ) نی کچہرک (برغمہ) ، (مغنیسا) ، (منمن) قصبہ لریٰ اوغرار۔
[(بروسہ) ایلہ (کرماستی) آرمسی ۱۲ ، (کرماستی) ایلہ
(بالیکسری) آرمسی ۱۴ ، (بالیکسری) ایلہ (برغمہ) آرمسی ۲۰۔]

(برغمه) ایله (مغنیسا) آره سی ۱۵ ، (منمن) ایله (ازمیر) آره سی ۶ ساعتدر .]

مذکورالاسم (بالیکسری) شهرندن مرمره دگری ساحلنده کائن (باندرو) یه ۱۸ ساعتده کیدر یول اولدیغی کبی کذا (بالیکسری) دن (بیفا) ویا (بیرامیج) قصبه لرینه اوغرایه رق (قلعه سلطانیه) یه و (موصلق) طاعی اوزرندن ۱۸ ساعتده (ادرمید) کیدر یوللر واردر .

بروسه — قونیہ [۹۶ ساعت طول .]

(بروسه) دن (قونیہ) یه (اینه کول) ، (بازارجق) ، (بوز اوق) ، (این اوکی) قصبه لرینه اوغرایه رق (کوتاهیہ) یه و اورادن (مراد) طاغتنک شرقی طولاشه رق (آفیون قره - حصاری) قصبه سه نه اوغرایوب بعده (آقشهر) ، (ایلغین) واقعندن کچهرک کیدر یول موجوددر . [(بروسه) ایله (اینه کول) آره سی ۸ ، (اینه کول) ایله (بازارجق) آره سی ۸ ، (بازارجق) ایله (بوز اوق) آره سی ۴ ، (بوزوق) ایله (این اوکی) آره سی ۲ ، (این اوکی) ایله (کوتاهیہ) آره سی ۱۰ ، (کوتاهیہ) ایله (قره حصار) آره سی ۱۸ ، (قره حصار) ایله (آقشهر) آره سی ۱۹ ، (آقشهر) ایله (ایلغین) آره سی ۹ و (ایلغین) ایله (قونیہ) آره سی دخی ۱۸ ساعتدر]

مذکورالاسم (قره حصار) قصبه سندن (ازمیر) کیدن یول ایسه (عشاق) ، (قولا) ، (آلاشهر) قصبه لرینه

اوغرا دقندن صكره (كدوس) صوينی تعقيب ايدەرك (مغنيسا) يە
واصل واوراده (بروسه) دن (ازمير) . كيدن يوله داخل
اولور .

بروسه — آنقره [۸۵ ساعت طول]

(بروسه) دن (آنقره) يە (يگيشهر) ، (بيله جك) ،
(سكود) ، (اسكيشهر) قصبه لرينه اوغرا يوب (سقاريه)
نهرينى كچهرك كيدر . [(بروسه) ايله (يگيشهر) آره سى ۱۰ ،
(يگيشهر) ايله (بيله جك) آره سى ۹ ، (بيله جك) ايله (سكود)
آره سى ۶ ، (سكود) ايله (اسكيشهر) آره سى دىخى ۹ ساعتدر]

(ازمير) ده (قونية) يە كيرمه بولدر

برى (قره حصار) دن (ازمير) . كيدن يولى تعقيب ايدرك
(قره حصار) . واصل واوراده (بروسه) دن (قونية) يە
كيدن يوله داخل اوله رق (قونية) يە وارر . ديكري (ازمير) دن
جنوب شرقى يە طوغرى كيدرك (كوچك مندرس) نهرينى
كچوب (تيره) يە و (جمه) طماغى آشوب (آيدين) . و اورادن
(آيدين) اووه نى قطع ايدرك و (بيوك مندرس) نهرينى
كچهرك (نازللى) ، (دكزلى) يە و (چوركسو) ، (كنججلى)
كوللرينك جنوبندن طولاشه رق (بوردور) ، (اسپارته)
قصبه لرينه كلور . بعده (اكردير) كولنك جنوبندن و (بكشهرى)
كولنك شمال و شرقندن طولاشه رق (بك شهرى) قصبه سنه
اوغرا يه رق (قونية) يە كيدر .

قونیہ — آٹنه

(قونیہ) دن (آٹنه) یه گیدن طریق بیوک بتاقلغک جنوبیدن کچهرک (ارکلی) نک ایلروسنده (اولو قشله) یه کلوب مشهور (کولک) بوغازینه و (طوروس) سلسله جبالنی مذکور بوغاز واسطه سیله کچهرک (آٹنه) یه داخل اولور .

(قونیہ) دن (آتامور) اسکلہ سنه دخی دوز بر اراضی کچهرک (قره مان = لارنده) قصبه سنه و اورادن (صلواة کوبریسی) بوغازی ایله (طوروس) طاغنی و مذکور کوبری ایله (بوز آقچه) صوینی کچوب (ارمناک) قصبه سنه اوغرایه رق کیدر .

(قونیہ) دن (سلفکه) اسکلہ سنه کیدن یول ۱۸ ساعتده (قره مان) کلدکدن و (طوروس) سلسله سنی (قارغه کچمز) بوغازی واسطه سیله کچدکدن صکره (کستل) اوغرایه رق (موط) قصبه سی اوزرندن (سلفکه) یه وارر . [قره مان] ایله (سلفکه) آره سی ۲۷ ساعتدر .

قونیہ — آنقره [۵۳ ساعت طول]

(قونیہ) دن (آنقره) یه ۱۴ ساعتده (سیوه رک) قصبه سنه کلدکدن صکره (این) صوینی کچهرک (حیانه) اووه سندن و (قزله) (قوج) (امیرکوی) نامنده کی قریه لرندن بالمرور واصل اولور .

قونیہ — قیصبه [۶۰ ساعت طول]

مذکور یول (قونیہ) اووہ سنی قطع ایدرک ۳۱ ساعتہ
(اقمرای) و اورادن ۱۴ ساعتہ (نوشهر) قصبہ لرینہ
اوغرادقدن صکرہ (ارکوب) ، (اینجہ صو) قصبہ لرندن دخی
کچر . [مذکورالاسامی قصباتدن (نوشهر) ایله (ارکوب)
آرہ سی ۴ و (ارکوب) ایله (اینجہ صو) بینی ۶ ساعتہ .]

قونیہ — آنطالیہ

بوطریق (قونیہ) دن ۱۵ ساعتہ (بکشهری) قصبہ سنہ
کلوب (دیب پویراز) طاغٹک جنوبندہ کائن (کسمہ بوغازی)
دنیلان محلی و (کوپری) صوینی و (تکہ) اووہ سنی کچدکدن
صکرہ (آنطالیہ) یہ کیدر .

(قونیہ) دن (علائیہ) اسکله سنہ دخی (سیدی) قصبہ سنہ
اوغرادقدن و (یول ویرن) . (بوزقیر) یایلالرینی قطع ایلدکدن
صکرہ ۴۲ ساعتہ کیدر یول موجودر .

آٹنه — مہلب [۵۹ ساعت طول]

(آٹنه) دن (حلب) . کیدن یول (سیحان) . (جیحان)
نہر لرینی کچوب (اسکندرون) کورفری ساحلہ اینہرک
(پاس) . (اسکندرون) قصبہ لرینہ و اورادن (بیلان)
بوغازینی مرورایدر . [آٹنه) ایله (پاس) آرہ سی ۲۱ و (پاس)
ایله (اسکندرون) بینی ۸ و (اسکندرون) ایله (بیلان) آرہ سنہ کی
مسافہ دخی ۳ ساعتہ .]

(آٹنه) دن (مرسین) . (طرسوس) چانی بالرور

(طرسوس) قصبه سَنَه اوغرایه رق ۱۵ ساعته کیدر یول
واردر .

(آٹنه) دن (بمورطهلق) اسکله سَنَه دخی (سیحان)
نهرینی و (چقور اووه) یی و (جیحان) نهرینی کچهرک کیدر
یول بولنور .

آٹنه -- سیواسی [۱۰۳ ساعت طول]

مذکور طریق (آٹنه) دن چیقوب (سیحان) نهرینی
کچدکدن و (سیس) قصبه سی اوزرندن ۳۸ ساعته (مرعش) .
واردقن صکره (البستان) . واصل واورادن (دارنده) .
(حکیم خان) . (الاجه خان) ، (دلیکلی طاش) موافقندن
بالرور (سیواس) . داخل اولور . [مذکورالاسامی (مرعش)
ایله (البستان) یینی ۱۴ ، (البستان) ایله (دارنده) یینی ۹ ،
(دارنده) ایله (حکیم خان) آره سی ۱۲ و (حکیم خان) ایله
(الاجه خان) یینی ۱۰ و (الاجه خان) ایله (دلیکلی طاش)
آره سی ۱۰ و انک ایله (سیواس) یینی دخی کذا ۱۰ ساعتدر]

آٹنه — معموره العزیز [۹۸ ساعت طول]

(آٹنه) دن (سیواس) یولی اوزرنده کی (دارنده) یه
۶۱ ساعته کلور . اوراده (قیصریه) دن (معموره العزیز) .
کیدن یولی تعقیب ایدر .

بغداد — بصره [۱۰۰ ساعت طول]

(بغداد) دن (بصره) یه کیتیمک ایچون (بغداد) دن

۱۸ ساعتده (حله) قصبه سنه و آندن ۱۴ ساعتده (دیوانیه) ،
 (سباه) اوزرندن ۳۶ ساعتده (سوق الشیوخ) و اورادن
 (منتفک) عشایری ایچندن برآ (بصره) یه ویاخود (بغداد) -
 دن (دجله) نهرینک جانب یساریله (کوت الاماره) یه قدر
 برآ ۲۹ ساعتده کیدوب آندن جزیره طریقی ایله نهرآ و یا برآ
 (سوق الشیوخ) • و اورادن کذلک نهرآ و یا برآ (بصره) یه
 کیدیلور .

شام — بغداد [۱۵۸ ساعت طول]

اشبـو طریقی (نبک) قصبه سنه دکن (حلب) • کیدن
 طریقی تعقیب ایتدکدن صکره آریلوب (تدمر) قصبه سنه
 واصل و بعده شام چولنی قطع ایدرک (هیت) موقعنه داخل
 اولور . [(تدمر) ایله (هیت) بیننده کی مسافه ۸۸ ساعتدر]
 بعده (حلب) دن (بغداد) • کیدن طریقی تعقیب ایدر .
 [(هیت) ایله (بغداد) بیننده کی مسافه ۳۳ ساعتدر]

(شام) ده (بلفا) طریقی ایله (قدس شریف) • کیده بول
 [۵۰ ساعت طول]

بو طریقی (شام) دن ۱۳ ساعتده (صنمین) • کلوب
 (شیخ مسکین) • اوضرادقندن و (حوران) اووه سنی
 قطع ایلدکدن صکره (قلعة المزیرب) اوکندن و طاعلق بر
 اراضیدن کچـدرک (رمتـه) قریه سندن و (جبل عجلون) ک
 شرقتدن و (جراث) موقعندن بالمرور (عجلون) اراضیسنی

و (زرقه) وادیسنی قطع ایدوب (سلط) قصبه سنه و (شریعه)
 وادیسنه داخل و (شریعه) نہرینی کچہرک (قدس شریف) بلده سنہ
 واصل اولور .

یافہ — قمری [۱۲ ساعت طول]

اشبو شوسہ (رملہ) دن کچہرک بربرینہ نسبتہ دھا صرپ
 طاغلری ودرہ لری قطع ایدرک (قدس شریف) واصل اولور .

غزہ — قمری [۱۸ ساعت طول]

بویول (غزہ) دن شمال شرقیہ متوجہا (استید) وادیسنی
 قطع ایدرک (بیت جبرین) قریہ سی واسطہ سیلہ (قدس) یابلاسنہ
 وبعده (قدس) شہرینہ واصل اولور .

(سوریه) دنہ (مصر) کبرہ یولار

(سوریه) قطعہ سندن خطہ مصریہ بری (غزہ) دن
 ودیگری (قدس شریف) اوزرندن کیدیلور یوللر واردر . (غزہ) دن
 کیتمک ایچون ساحل بونجہ (راقہ) ، (زاویہ) موقعلرندن
 بالرور (العریش) قصبہ سندن صکرہ آفریقای عثمانی حدودینی
 قطع ایله (مصر) اراضی سنہ و (اصلاحیہ) دن بالرور ۸۲
 ساعتہ (قاہرہ) شہرینہ کیریلور .

(قدس شریف) اوزرندن کیدن یول ایسہ (قدس شریف) .
 دن ۷ ساعتہ (خلیل الرحمن) و اورادن عربستان چوانی
 صولنہ ترک ایدرک (خلاصہ) خرابہ سندن کچہرک (سویش)
 قصبہ سنہ واصل اولور .

(شام) ده (عقبہ الشام) طریقی ایله (مہجاز) و (نجد) قطعہ لرینہ
کیرده مہادر

اشبو طریق (کسوه) ، (مزیریب) ، (کتیبه) ،
(رمتہ) ، (قلعة المفرق) نامندہ کی مواقعدن کچوب (قلعة الزرقہ) ده
ایکی یه آریلور . بری (حسان) ، (کراک) ، (طفیلہ) ،
(شوبک) مواقعلرندن کچہرک و (وادی موسی) یی غرب بندہ
براقہرق (معان) قصبہ سنہ واصل اولور . دیکری (قلعة البلقا) ،
(قطرانہ) ، (الحسا) ، (عنیزہ) اسکی کوچک قلعه لرندن
کچہرک (معان) قصبہ سنہ کلور . بعدہ (مدورہ) ایله (عقبہ -
الشام) دن بالورور ایکی یه آریلور . بری شرق جنوبی استقامتنہ
کیدرک (حجاز) و دیکری شرق طوغری کیدرک (نجد)
قطعہ لرینہ کیرد .

مذکور الاسم (عقبہ الشام) اسمندہ کی مرحلہ دن صکرہ
(حجاز) طریق اوزرندہ (ذات الحج) ، (قاع الصغیر = قاع -
البسیط) ، (عاصی خرما = تبوک) ، (احضر) ، (معظم)
(دار الحمرة) ، (مداین صالح = حجر) ، (بیار الغنم) ،
(بئر الزمرد) ، (بئر الجدید) ، (ہدیہ) ، (فخلتین) (بیار
نصیف) نامندہ مرحلہ لر واردہ . الحاصل (شام شریف) ایله
(مدینہ منورہ) بیندہ ۲۷ مرحلہ اولوب بعد ماینلری ۲۴۷
ساعتدن عبارتدر .

مکه مکرمه — مدينه منوره [۱۰۰ ساعت طول ۱۰ مرحد]
 مکه معظمه ايله مدينه منوره آره سنده (سلطانی)، (فرعی)،
 (شرقی) ناميله باشلوجه اوج طریق بولنديفندن آنلردن هربری
 بروجه آتی بیان اولنور.

طریق سلطانی [۱۰ مرحد] — (۱) وادی فاطمه (۲) بئر
 عسفان = بئر التفله (۳) خلیص (۴) بئر قضیه (۵) رابغ =
 رابق [مکه مکرمه دن مدينه منوره یه کیدن یوللر بوراده تعدد
 ایدر] (۶) مستوره [میمون اووسنده در. رابغك ۶ ساعت
 بعدنده در.] (۷) بدر ویا بئر الشیخ (۸) صفرا (۹) بئر عباس
 [صفرا ايله بئر عباس یئنده (حرأ)، (حوبه جیه) قریه لری
 واردر] (۱۰) بئر شریوفی نامنده کی محللردر. [شریوفی مرحله سندن
 درت ساعت مسافه ده (شهدا) موقفی واردر. بو مرحله ايله
 مدينه منوره آره سی ۱۴ ساعتدر. مدينه اهالیسی مکه مکرمه دن
 کلان زوار و حجاجی مدينه منوره نك ایکی ساعت مکه جهتده
 بولان (بیار علی) نامنده کی بوستاندن استقبال ایدرلر.]

فرعی طریق یی [۱۰ مرحد] — (۱) وادی فاطمه (۲) عسفان
 (۳) خلیص (۴) قضیه (۵) رابغ (۶) بئر شیوخ = بئر رضوان
 [بعض دوه جیلر بو مرحله یی ایکی یه بولوب (ظهرالعقبه) یی
 برنجی و (بئر رضوان) ی ایکنجی قوناق صایارلر] (۷) ابو ضباع
 = ام ضباع (۸) ریان [ام ضباع ايله ریان آره سنده (ام العیال)

و (مضیق) قریہ لری واردرد. [(۹) غَدِر = مَجَز] ریان ایلہ غدیر
 آرہ سندنہ (صمد) مرحلہ سی واردرد. [(۱۰) بَر مَاشی دنیلان
 موقعلر در.] 'فرعی بولی مدینہ منورہ نك ایکی ساعت خارچندنہ
 بولنان (بیار علی) موقعنہ وارمزدن اول طریق سلطانی ایلہ
 کسب اتصال ایدرد.]

سُر طریقی [۱۰ مرہد] - (۱) مَضِیق ویا وادی اللیمون
 (۲) ضَرِیبہ (۳) بِرکُ زبیدہ (۴) حادہ (۵) صبحہ (۶) سُواریہ
 (۷) سفینہ (۸) حجریہ (۹) وادی الغراب (۱۰) غَدِر استمدہ کی
 محللر در.

﴿ آسای عثمانی را خننده بولنامه بهود مشهوره نك در سعادتمند ﴾
 ﴿ قاهر ساعت اولدنیغنی کو سترر جردلدر ﴾

۲۰۴	آطنه	۶۳	ابسکی شهر	۱۰۱	بولوادین
۳۶	آطه بازاری	۱۱۲	آکر دیر	۱۶۴	توقاد
۱۵۵	اقمرای	۳۰۹	اورفه	۱۵۶	تور حال
۱۱۳	آلا شهر	۱۱۶	اولو بولو	۱۰۹	ثیره
۱۲۵	آنطالیه	۱۱۳	ایلقین	۸۴	چرکش
۱۰۲	آق شهر	۱۴۳	ایجه صو	۳۳۴	جزره
۱۴۴	آماسیه	۲۰۰	بایزید	۱۳۶	چورم
۲۴۵	آنطاکیه	۱۳۴	بایبورد	۲۶۷	حلب
۸۷	آنقره	۱۰۵	بایندر	۳۰۵	حما
۷۸	آیاش	۶۰	بالیکسری	۳۱۷	حمض
۱۱۸	آیدین	۳۸	بیله جک	۲۵۰	خرپوت
۱۵۸	ارضروم	۹۵	بوی آباد	۱۳۸	دکزیلی
۲۶۸	ارغنی معدنی	۲۲	بروسه	۲۱۶	دیوریک
۱۴۸	ارزنجان	۱۹۴	بتلیس	۴۸	دوزجه
۱۶۳	ارکلی	۴۶۴	بغداد	۳۸۲	دیر القمر
۱۲۴	اسکاب	۷۱	بکپازاری	۲۸۰	دیار بکر
۱۳۷	ارکوب	۵۶۴	بصره	۱۹۵	دیادین
۱۸	ازمید	۱۱۶	بور دور	۲۹۶	رواندز
۷۲	آقصار	۵۸	بولی	۲۴۶	زاحو
۹۳	ازمیر	۳۶۴	بقاع العزیز	۹۰	زغفران بولی
۲۴	ازنیق	۳۷۴	بیروت	۱۵۶	زیله
۲۵۸	اکین	۱۴۹	بکشهری	۱۳۴	سرای کوی
۱۱۰	اسپارته	۲۹۱	بیره جک	۴۳۵	سلیمانیه
۲۰۳	اسکندرون	۲۳۶	بیلان	۴۴	سکود

کوینک ۴۲	قره حصار ۸۳	سیدی شهری ۱۴۹
کیوه ۳۰	قره جه ویران ۹۰	سیوه رنک ۲۹۸
لازقیه ۲۹۱	قدس شریف ۴۳۳	سیوری حصار ۷۷
لفکه ۳۰	قرمان ۱۴۹	سیواس ۱۹۲
ماردین ۲۹۸	قره مرسل ۱۳	شام شریف ۳۵۰
مدرنی ۵۱	قسطونی ۱۲۰	صبانجه ۲۴
مرعش ۲۲۶	قوزان ۱۶۷	سندقلی ۹۵
مرزیفون ۱۳۶	قیر شهری ۱۱۷	طربزون ۱۰۰
مغله ۱۹۰	قوچ حصار ۹۸	طاش کوپری ۱۱۸
ملاطیه ۲۶۸	قوله ۱۰۷	طرابلس شام ۲۹۲
موش ۱۸۲	قونیه ۱۳۱	طرسوس ۲۱۴
میخالیح ۴۴	قیصریه ۱۴۹	طوبراق قلعه ۱۸۲
مفتیسا ۸۵	کبان معدنی ۲۴۰	طراقلی ۳۶
موصل ۳۶۶	کدوس ۷۹	طوسییه ۱۰۸
نازلی ۱۲۶	کرکوک ۴۰۳	عثمانجق ۱۲۴
نوشهر ۱۳۳	کره ده ۷۰	عربکیر ۲۵۲
نیکده ۱۸۴	کشخانه ۱۲۲	عکا ۴۰۱
وان ۲۱۸	کملیک ۲۶	علائییه ۱۷۰
یوزغاد ۱۲۷	کلیس ۲۷۹	عینتاب ۱۹۱
یخشی خان ۹۹	کنفری ۱۰۵	عشاق ۸۷
	کوتاهیه ۶۵	قره پیکار ۱۵۱

استانبولدن ممالک عثمانیه سواحلنده کی مشهور لیانلره اولان ﴿﴾
﴿﴾ امیال بحری ﴿﴾

امیال	امیال	امیال
صامسون ۳۷۴	اینه بولی ۲۳۱	ارکلی ۱۱۹
اونیه ۴۱۳	سینوب ۳۰۵	اماصره ۱۶۴

مکری ۴۶۳	پروژه ۶۵۱	فاتسه ۴۲۵
آنطالیه ۵۷۵	ایاسراندہ ۷۰۷	اردو ۴۴۰
علائیہ ۶۰۵	آولونیه ۷۶۳	کرہسون ۴۶۲
سلفکہ ۷۱۲	دراج ۸۰۹	تیرہ بولی ۴۷۷
مرسین ۷۴۶	شنکین ۸۴۳	طربزون ۵۱۸
اسکندرون ۸۰۶	اولکون ۸۴۶	سورمنہ ۵۳۳
لاذقیہ ۷۸۴	ازمید ۵۵	ریزہ ۵۵۲
طرابلس شام ۸۱۲	کملیک ۵۳	باطوم ۵۹۱
بیروت ۸۰۴	مدانیہ ۴۳	مدیہ ۷۰
صیدا ۸۰۹	اردک ۷۹	اینہ آطہ ۸۱
صور ۸۱۲	قلعہ سلطانیہ ۱۳۵	برغوس ۱۲۶
عکا ۸۱۹	بوزجہ آطہ ۱۵۶	وارنہ ۱۴۶
یافہ ۸۳۸	امروز ۱۴۶	کوستنبجہ ۱۹۴
پورت سعید ۷۸۶	لمنی ۲۲۰	سنہ ۲۶۱
سویش ۸۷۶	مدللو ۲۱۹	اودہسہ ۲۳۵
اسکندریہ ۷۳۲	ادرمید ۲۱۷	نیقولایف ۴۱۳
سودہ [کرید] ۴۵۶	ازمیر ۲۸۰	سیواستپول ۳۰۰
درنہ ۶۲۷	ساقز ۲۵۵	کفہ ۳۷۰
بنغازی ۷۲۲	سیسام ۳۰۷	کرچ ۴۱۶
طرابلس غرب ۱۰۷۱	استانکوی ۳۵۹	صخوم قلعه ۵۶۵
مالطہ ۹۰۱	سومبکی ۴۰۱	پوتی ۵۸۸
اتونس ۱۱۱۷	لربوز ۳۳۲	سالوری ۳۹
ینبج البحر ۱۳۵۶	قارپوط ۲۹۳	تکفور طاعی ۷۰
جدہ ۱۵۱۶	قاشوط ۲۲۹	کلیبولی ۱۱۰
قنفدہ ۱۶۹۶	کرپہ ۳۲۰	دده آغاجی ۱۹۶
قران ۱۹۴۱	ایبصارہ ۲۷۶	قرہ آغاج ۲۲۴
حدیدہ ۱۹۷۱	یونده ۱۷۸	قوالہ ۲۴۹
مخا ۲۰۵۶	بودروم ۳۷۵	جای آغری ۳۱۰
عدن ۲۱۹۱	ردوس ۴۲۱	سلانیک ۳۳۵
بصرہ ۴۱۰۱	مرمریس ۴۳۸	غلوص ۳۲۷

﴿ تیمور یوللری ﴾

میدر یا شا — از میدان خطی [۹۱ کیلومتر ۲۷۰ متر طول
۱۷ موقوف]

مذکور طریق (حیدر پاشا) دن بدأ ایله ساحل بونجه
(قزل طوبراق)، (کوز تپه)، (ارن کوی)، (بوستانچی باشی)،
(مالتپه)، (قربال)، (پندک)، (طوزله)، (ککبوزه)، (دیل
اسکله سی)، (طوشانجیل)، (هرکه)، (یاربجه)، (توتون چفتلک)
و (درینجه) مواقعه اوغرایه برق (از میدان) واصل اولور.
مذکور الاسم (قزل طوبراق) دن (قار باغچه) به ۱ کیلو
متر و طولنده آیرینجه بر شعبه واردور.

بو طریقك استانبولی دیار بکره و بلکه بغداد و بصره به یعنی
قره دکزی عثمان دکزینه واصل ایتمک اوزره تمیدیدی متصور
اولدیندن از میدان اوته طرفی یابامقده در . هنوز یابالمش
اولان محللری دخی بوجه آتی بیان اولنور.

از میدان — آنقره [۴۸۵ کیلومتر ۵۶۵ متر طول ۲۶ موقوف]
(از میدان) دن بدأ ایله (بیوک دربند)، (صبانجه)، (آله
بازاری)، (کیوه)، (آق حصار)، (مکجه)، (لفکه)، (وزیرخان)،
(بیله جک)، (قره کوی)، (بوز اوق)، (این اوکی)، (چقور
حصار) مواقعه اوغرایه برق (اسکی شهر) واصل اولور.
[قونیه خطی بورادن آیریلور] . اورادن دخی (آق پیگار)،

(نابی کوی)، (بکک آخور)، (صاری کوی)، (بیجر)، (سازیلر)، (بکک کوپری)، (پولاتلی)، (ماللی کوی)، (سنگان کوی) استاسیونلرینه اوغرایه رق (آقره) یه داخل اولور.

اسکیشهر — قونیه [۴۴۰ کیلومتر طول ۲۱ موقف]

(اسکیشهر) دن بدأ ایله (کوکجه قصیق)، (صابونچی پیکار)، (الایونده) [بورادن کوتاهیه شعبه سی آریلور]، (کویلر)، (دوور Duver)، (احسانیه)، (غازلی کول حمامی)، (آقیون قره حصار) مواقعه اوغرار [بوراده ازمیرک قصبه خطی ایله برلشور] آندن صکره (بیوک چوبانلر)، (چای)، (اسحاقلو)، (یاسیان Yassian)، (آق شهر)، (آزاری کوی)، (چاوشچی کوی)، (ایلغین)، (قادین خانی)، (میدان)، (پیکار باشی) استاسیونلرینه اوغرایه رق (قونیه) یه داخل اولور.

بو خطک (الایونده) موقفندن (کوتاهیه) یه ۱۰ کیلومتر و ۳۳ مترو طولنده بر شعبه سی موجوددر.

ازمیر — آلاشهر [۱۶۹ کیلومتر طول ۱۹ موقف]

۱۳۰۲ سنه سنده کشاد اولنان بو طریق (ازمیر) دن قارشو یقا یه واورادن (چیلی)، (اولوجق)، (منمن)، (امیر عالم)، (حمیدیه)، (خروس کوی)، (مغیسا)، (چوبان عیسی)، (قصبه)، (اورغانلی)، (احمدلی)، (سارد)، (صالحلو)، (مونواق قهوه سی)، (دره کوی)، (الحان) نامنده کی قصبه و قریه لره اوغرایه رق (آلا

آسیای عثمانی

شهر) ، کبدر . اورادن دخی (عشاق) طریقیله (آفیون قره حصار) قصبه سنده (اسکیشهر — قونیه) خطی ایله برلشور . (مغنيسا) دن (صوما) یه دخی (۹۷) کیلومتر لوق ۱۲ موقفلی بر یول واردر . بو یول اوزرنده (مغنيسا) دن صکره (قره آغاجلی) ، (صار حولی) ، (میشه لی) ، (کیخار) ، (قباقلی) ، (آق حصار) ، (سلیمانلی) ، (خرطه) ، (قرق آتاج) ، (بوطنز) ، (صوما) موقفلری موجوددر .

(از میر) دن (بیرون آباد = بیرون اووه) نامنده کی محله قمر ۵ کیلومتر و ۱۴۸ متر طولنده افاق بر شمه دخی یایلمشدر . از میر — دینار [۳۷۶ کیلومتر و ۵۰۹ متر طول ۳۹ موقف] بو طریق (از میر) دن بدأ ایدرک (کمر) ، (پرادیسو) ، [بورادن (بوجه) خطی آریلور] (غازی عمر) [بورادن (سودی کوی) خطی آریلور] ، (جمعه آباد = جمعه اووه می) (دوه لی کوی) ، (قیاس) ، (ترانده) ، (طور بالی) [بورادن (تیره) خطی آریلور] . (جلاد) ، (قوز پیگار) ، (یائیلوغ) ، (عزیزیه) ، (بالاجق) [بورادن (سوکه) خطی آریلور] ، (دکر منجک) ، (هیه لی) ، (قره پیگار) ، (آیدین) ، (امورلو) ، (کوشک) ، (چفته قهوه) ، (سلطان حصار) ، (آچقه) ، (نازللی) ، (قیو جق Konyoudjak) ، (خورسونلی) ، (اور تاجی) ، (سرای کوی) ، (شاملی) ، (غنجه لی) ، [بورادن (دکزلی) خطی تفریق اولنمشدر] (بوجه لی) ، (قوجه باش) ، (قزل قافلق) ، (باش چشمه) ، (چارداق) ، (آبا Appa) ،

(ٲٲٲٲٲٲٲٲٲٲٲٲ)

(آوجٲلر)، (سودلاج) [بورادن (چورٲل) . برشبه برافشدر]
قصبه وقربلرینه اوضرا بهرق (دینار) . کٲدر.

بو خطك (برادیسو) موقفندن (بوجه) به قدر ۲ کیلومترو
۳۱۸ مترولق و (غازی عمر) موقفندن (سودی ~~کوی~~
(Sevdi-keur) . قدر ۱ کیلومترو ۴۹ مترولق و (طوربالی) دن
(تیره) به قدر ۷ کیلومترو ۸۶۸ مترولق و (بالاجق) دن (سوکه) به
قدر ۲۲ کیلومترو ۱۳۰ مترولق و (غنجهلی) دن (دکزلی) به
قدر ۹ کیلومترو ۴۶۰ مترولق و (سودلاج) دن (چورٲل) .
قدر دخی ۳ کیلومترو ۵۷۱ مترولق شعبه لری واردر.

مذکور شعبه لردن (طوربالی) دن (تیره) به ~~کیدن~~ خط
اوزرنده (غور غور) ، (عرق باشی Are-Bachi) ، (جبالق) ،
(بایندر) ، (چٲال قره آفاج) موقفلری موجوددر.

(چٲال) دن (اوده مش) . کٲتمك اوزره دخی ۲۵ کیلومترو
۳۹۵ مترو طولنده برخط واردر. بوخطك موقفلری (چٲال) دن
بدأ ایله (دره باشی) ، (حاجی الیاس) نامنده کی محللردر .

(بالاجق) دن (سوکه) به کیدن خط اوزرنده دخی (مرادلی
قهوه) ، (کمر) استاسیونلری بولمقدهدر.

(سودلاج) ایله (چورٲل) آره سنده دخی (صوندورلی)
(انجه کوی) موقفلری واردر.

میانیه — بورس [۴ کیلومترو ۲۸۰ مترو طول ۶ موقف]

(مدانیه) اسکله سندن (بروسه) به قدر اولان شمندوفر
خطی گذرگاهنده (یورغولی)، (قوری)، (عجملر)، (بروسه
بکلمه سی) موقفلری بولنقده در.

مرسین — آلهه [۶۷ کیلومتر و طول ۸ موقوف]

(مرسین) دن (آطنه) به کیدن تیموریولی (مرسین) دن
باشلا یه رق (یقا کوی)، (حاجی طالب)، (طرسوس)،
(کولک بوغازی)، (یکجه)، (وانس اوغلی) مواقعه
اوضرار.

بیروت — شام شریف — هورانه [۲۴۶ کیلومتر و ۸۳۷ متر و
طول ۳۶ موقوف].

مذکور طریق (بیروت) دن بدأ ایله (حدت Hadet)،
(بعیدا Béabda)، (عاریه) [چاریک ساعت بوراده
توقف ایدر]، (عالیه)، (بحمدون Bhamdoun)، (عین صفر
Aïn-sofar)، (مریحات)، (جدیده — شتورا) [دیشلی چرخ بورادن
بدأ ایدر]، (زحله — معلقه) [یارم ساعت بوراده توقف ایدر]،
(ریاق)، (یعقوفه)، (سرغایه)، (زبدانی)، (التکیخ El-Téguieh)،
(سوق وادی بردا)، (دیرقانون)، (عین فیجه) (جدیده J'deydeh)،
(الهامه El-hameh) (دمر = دومار Deummar)، (شام برامکه)،
(شام میدان) مواقفه اوضرار [بیروت] ایله (شام میدان) آره سی
۱۴۶ کیلومتر و ۷۷۹ متر و در [شام میدان] موقفندن سکره

خط اوزرنده (داریه) ، (سحنا یا Salnaya) ، (کسو) ، (خان دانون) ، (ذراکه) ، (غباغب) ، (سنمین Sanoméin) ، (کنیا Kénia) ، (کتیه Kateibe) ، (شیخ مسکین) ، (داعل Daïl) ، (مزیرب) نامنده کی موقفلری واردر.

یافه — قدس شریف [۸۶ کیلومتر ۶۳۰ متر طول

۷ موقوف]

(یافه) دن (قدس) . قدر یاپلمش اولان بو خطک دخی کذرکاهنده (یافه) دن بدا ایله (لیدا Lydda) ، (رمله) ، (سجد Sedjed) ، (دیر آبان Deir-aban) و (بیتیر Bittir) موقفلری بولمقدردر.

— آفریقای عثمانی —

دولت علیه عثمانیه نك (آفریقا) قطعه سنده بولنان ممالک
(خدیویت مصریه) ایله (طرابلس غرب) ولایتی و (بنغازی)
متصرفلغی و (تونس) ایالتی حاویدر .

﴿ خدیویت مصریه ﴾

حدود — مساحه و نفوس تعریفات طبیعیه — محصولات — صورت
اداره — احوال بلاد مشهوره

مردم — مصر خدیویتی (آفریقا) قطعه سنك شمال
شرقیسی نهایتده بولنه رق شمالی (بحر سفید) . ساحلدره .
شرقنده (العریش) قصبه سندن (عقبه) کورفزینه قدر (تیه
بنی اسرائیل) ، (بحر احمر) ، (باب المندب) و (عدن)
کورفزی و جنوبنده (صومال) اراضیسی ؛ (حبش) مملکتی ؛
خط استوا التده کی بیوک کوللر و غربنده (وادای) مملکتی ؛
(لیبیا) ، (برقه) چوللری واردر .

مساحه و نفوس — بو حدود داخلنده بولنان خطه وسیعه .
نك مساحه سطحیه ارضیه سی اوچ . لیون کیلومتر و مربعه قریب
اولوب مقدار نفوسی اون یدی ملیونی متجاوزدر . بونفوسدن
القی بچق ملیونی (خطه مصریه Egypte) ددر . (خطه مصریه) نك
مساحه سطحیه ارضیه سی بر بچق ملیون کیلومتر و مربعندن
زیاده جهر .

مصرک اکثری اہالیسنی تشکیل ایدن فلاحلر اولوب عربلر ایله ترکیلر وچرکس و آرنادکی سائر بعض اقوام افراد اہالی یه قارشمش اولدیفندن ایوم سکنه سی بولردن عبارت بولمشدرد .

تعریفات طبعیہ — مصرک (بحر سفید) ساحلی دوز و صیغ اولوب (بحر احمر) ساحلی ایسه بالعکس یوکسک صرپ قیالقدردن حصوله کلمشدرد . (بحر احمر) مصرک شمال شرقیسنده (عقبه) (سویش) کورفرزینی و آره لرنده (سینا) شبه جزیره سی حاصل ایتمش و (سویش) کورفرزینک آغزینده (رأس الانف) نامنده کی برون بولمشدرد .

(بحر احمر) ک تشکیل ایتدیکی (سویش) کورفرزی ایله (بحر سفید) بینده کی طریق بحری یه (سویش قنالی) اسمنی ویرمشلردرد .

اشبو قنال (سویش) ایله (پورت سعید) بینده بولنورق هجرتک ۱۲۸۵ و میلادک ۱۸۶۹ تاریخنده فرانسز مهندسلرندن موسیو (دهلپس M. de Lessepes) طرفندن حفر و کشاد ایدلمشدرد . قنالک طولی ۱۸۴ کیلومترو اولوب عرضی سطحنده ۱۰۰ و قعرینده ۲۲ و عمقی ۸ مترودرد . (تمساح) کولی قنال داخلنده داخلی بیوک برلیمان حالنده در . مصر قاهره نك اسکله سی حکمنده اولان (اسماعیلیه) قصبه سی ساحلنده منیدرد .

مذکور قنال (بحر سفید) ی (بحر احمر) و برلشدیردیکی جهتله اوروپا تجارتنک بالسهوله (بحر محیط هندی) یه و آندن (هندستان) ، (چین) ، (ژاپونیا) یه و (اوقیانوسیه) قطعه سنه

مواصات ایتمسسه واسطه اولدینی کبی حج شریف نیتسده بولنان اهل اسلام ایچون دنخی برطریق بحری رونما اولمشدر .

(نیل) نهری مصر الکاسنی جنوبدن شماله طوغری اسقا واحیا ایتمکده و طقوز آغزله (بحر سفید) . دوکلمکده درکه باشلوجه آغزلری (رشید) ، (دمیاط) دره . بو آغزلرک تشکیل ایتدیکی دلتایه (ذالیه نیل) و (ماث النیل) دینور . نهز مذکور (نیل ایض) نامیله خط استوا التنده کی کوللردن نبعان و شماله طوغری جریان ایدرک (خرطوم) شهرنده صاغ طرفدن (حبش) طاغلرندن کلان مشهور (نیل ارضی) ایله برلشور . وراده اسمی (نیل مبارک) . تبدیل ایدر . بعده نیل وادیسی سر قع ایکی جبال آرمسده منحصر قالور .

مذکور جبالدن مصرک شرقنده بولنانی (عرب) طاغلری غریبنده اولانی (لیبیا) تپلری اسمی آور . بولردن (عرب) ناغلری (بحر احمر) . موازی اوله رق شمالدن جنوبه طوغری تداد ایدر . بوایکی سلسله جباله قابل زراعت اولان محللری یو ایسه ده مقاره و طاش معدنلری مشاهده اولنمکده در . یل) نهری منبعده یاغان یاغمورلرک صولری سبیلله حزیرانک اخیربه طوغری طغیان باشلایه رق ایلول نهایته دکی ن تزیاده بعده تناقصه یوز طوتار و نهایت اسکی حاله کلورکه ارضک زربنه بر اقدینی یاغلی چامور مصرک طویراغی محصولدار بر نته تحویل و تبدیل ایدر .

فیضان انناسنده یعنی یاز و صوبه بهارده نیل وادیسی بر کول شکلی آلوب خوش منظر لطیف بر حال کسب ایدر . صولرک چکلمسنی متعاقب آز مدت ظرقده یشیلنوب جسم بر چنزار صورتنده کورینور . قیش انناسی بولطیف حالده مرور ایدر . ایلمک بهارده ایسه ارض قوراقدر . حتی شدت یبوستدن طوپراق درین درین یاریقلر پیدا ایلر . اومدنده (ریح الحسین) نامیله وزان ایدن صیجاق جنوب روزکاری هوایی توخیم ایلر . (نیل) ک هر سنه طغیانندن طولایی براقدینی طورطو ایله اراضی مصریه حس اولنیه جق دره جهده یوکسلمکده و بحر سفیده . طوغری ایلر و لمکده در .

نهر مذکور قتالار واسطه سیله دخی طغیان میاهک واصل اوله مدینی محللاری قابل زراعت بر حاله کتورر . بو قتالار ایچنده الک مشهوری (قتال یوسف) درکه نیلمک صوبنی برخیلی مسافه یه کوتوردیکی جهته بر ایکنجی نیل عد اولنمقده در . ارتفاع ماء نیلی اوچلمک ایچون (قاهره) شهر ی قربنده (مقیاس النيل Nilomètre) نامنده بر مقیاس واردر . بو مقیاس اوزرنده نیلمک صوبی ۲۲ درجه یه یعنی ۱۰ مترویه قدر واصل اولور ایسه اول سنه فیض و برکت مطلوب وجهله اوله جنی آکلاشیلور . اگر ارتفاع ماء نیل مذکور درجه یی تجاوز ایدر ایسه حوالی نیلی صوبه صهرق و قنیه چکله میه جکندن خسته اتی شهابکسی ملحوظ اولور .

نیلک داتاسنده بناقلق حائده (ماریوت) کولی کبی کولر موجوددر. (فیوم) اقلینده دخی اسکیدن (مورس) دنیلان (بحیره قارون) ولردر.

اقایم مصر وسطدن نیل مبارکک مرور ایتمی حسیله محصولات ارضیه سنده درکار اولان فیض وبرکتدن واهالیسنک من القدیم مدینده کسب ایتمش اولدینی مهارت وترقیدن و آدیم باشنده تصادف اولان آثار عتیقه دن طولانی مشهوردر.

محصولات — خطه مصریه نیک مرعاری آرایسده حاصلاتی کثیر و محصولات زراعیه سی برکتلودر. یالکز اراضی ضعیفه سی (واح کبیر)، (واح صغیر) کبی واحه لری استثنایدلدیکی حالده غیر منبت چوللردن عبارتدر.

حاصلات ارضیه سی هر نوع حبوبات ایله (برنج)، (بوق)، (خرما) دن عبارت اولوب (لیمون)، (پورتقال)، (قایسی) و امثالی آغاجلر دخی وارددر. خطه مذکور نیک ارضی (قارپوظ)، (قاوون) یتشدریدیکی کبی بعض محللرند (توتون) حاصل ایدر. مصرک شکر قامشی دخی مشهوردر.

— صورت اداره —

مصر مملکتی دولت علیه عثمانیه نیک ایالات بمنازه سندن اوله رق (خدیو مصر) عنواتی حائر بروزیرک تحت اداره سنده در.

خدیویت مصریه (مصر)، (نوبه) مملکتترینه و سودان شمالینک جهت شرقیه سی ایله خط استوا التندہ کی کولرہ قدر اراضیہ و (حبش) ساحلی ایله (عدن) کورفزی کنارینہ و (بحراحر) لک شمالندہ کی (سینا) شبہ جزیرہ سنہ مالک و (مصر اصلی)، (سودان مصری) نامندہ ایکی اداره بی مشتملدر .

— مصر اصلی —

مصر اصلی (مصر اسفل = مصر بحری)، (مصر وسطی = وسطانیہ)، (مصر علیا = صعید) اسملریله اوج قسم طبیعیہ و اداره ملکیه جه (قاہرہ)، (اسکندریہ)، (رشید)، (دمیاد)، (پورت سعید)، (العریش)، (اسماعیلیہ)، (سویش)، (قصر) نامندہ کی طقوز محافظلق ایله آئیدہ کی جدولہ کوستریلان اون التی مدیرلکک تقسیم اولمشدر .

مدیرلکک	مرکز اداره لری	سمتاری	مدیرلکک	مرکز اداره لری	سمتاری
قایوبیہ	بنہا لاصل	ایچ کی	بنی سویف	سویف	ایچ کی
شرقیہ	زقازیق		اطفہیہ	=	
دقہلیہ	منصورہ		فیوم	مدینہ فیوم	
غربیہ	طنطہ		مینیہ	=	
منوفیہ	شبین الکوم		سیوط	=	
بحیرہ	دمہور		ہجر جہ	صماح	
جیزہ	=		قنہ	=	
			اسنہ	=	
			آسوان	=	

— احوال بلاد مشهوره —

قاهره شهری — مصر اسفلک الک معمور بلده سی و خدیوک
مقر اداره سیدر. بتون آفریقا قطعه سنک الک بیوک بلده سی
عد اولنان مذکور شهر (نیل) نهرینک صاغ کنارنده و (مقطم)
اسمنده کی جبلک اتکنده مبنی و ۳۸۰,۰۰۰ قدر نفوسی محتویدر.
درون شهرده (جامع ازهر) ایله (محمد علی پاشا) جامی و
(اوزبکیه باغچه سی) و جسم اوتلر و بوکا مانند بنالروارد. (مصر
قاهره) نک سمت شمالیسنده و (نیل) نهری کنارنده بوانان (بولاق
Boulak) بلده سی (قاهره) نک اسکله سی مقامنده در. مذکور
بلده قربنده مصرک مطبعه لری و جسم بر کتبخانه سی و منتظم
بر موزه خانه سی واردر.

اسکندریه شهری — (بحر سفید) ایله (بحیره ماریوت)
دنیلان کول ییتنده کی دیل اوزرنده مبنی و ایکی لیانی مشتمل
و ۲۰۰,۰۰۰ دن زیاده نفوسی محتویدر. (اسکندریه) شهری بر تیمور
یول خطی واطه سیله (مصر قاهره) یه و اورادن (سویش).
متصل اولدیغندن مصر ایله اوروپا ییتنده مرکز تجارتدر.
در سعادتن دخی بحرأ ۲۹۷ فرسخ مسافه ده در.

(اسکندریه) قربنده (فاروس) اسمنده مقدما آطه و شمعی
یا یم آطه شکل وهیئنده اولان محله عجائب سبعة عالمدن اولان
مشهور قنار قله سی بنا ایدلمشدر.

(اسکندریه) نك ۲۶ كيلومترو جانب شرقیسنده و ساحل
بحر سفیده محاربه لری ایله مشهور (أبوقیر Aboukir) قصبه سی
واردر .

سوسه شهری — مذکور شهر (مصر قاهره) دن ۱۳۵
کیلومترو بعد شرقیسنده و (سویس قالی) مدخل جنوبیسنده
ایشلك بر اسكاهدر .

اسماعیلیه شهری — داخلی لیمان خدمتی ایفا ایدن (اسماعیلیه)
شهری (سویس) شهرینك ۷۲ كيلومترو شمالنده و قه لك وسطنده
و (تمساح) کولی کنارندهدر . شهر مذکور شمندوفر خطی
واسطه سیله بر طرفدن (سویس) و دیگر طرفدن (مصر
قاهره) به متصلدر .

پورت سعیر شهری — (پورت سعید) یعنی (باب السعید)
شهری قنالک شمالنده بحر سفید ایله برلشدیکی محله کائن
و تجارتیله مشهوردر . (قاهره) به اولان بعدی ۱۷۴ کیلو-
مترودر . شهرک ابنیه سی منتظم ، سوقاقلری واسع و هوایی
صاغلندر .

دیباط شهری — (قاهره) نك ۱۹۰ كيلومترو شمال شرقیسنده
ونيلك اك شرقی قولنك ساحل یمینده و (منزله) کولنك بر
کیلومترو بعدنده (اسکندریه) دن صکره ایشلك بر اسكاه شهریدر .
بو شهر دنیانك پرنج تجارتی مرکزی اولوب کایتلی صید ماهیسی
دخی واردر . (دمباد) قصبه سی جوارنده (صان) اسمیله معروف

بر قریه وارد رک حضرت موسی علیه السلام مولد سعادت لری
وید بیضالرنده شرف ظهور ایدن معجزاتک محیدر.

رشید قصبه سی — نیلک آغزلرنیدن بری کنارنده و (قاهره) نك
۱۷۲ کیلومتری شمال غربیسنده تجارتگاه براسکله در.
مذکور قصبه نك اطراف (لیمون)، (پورتقال)، (خرما)، (موز)
آفاجلری ایله مزیندر.

قاهره نك شمال شرقیسنده (زقازیق) ونیلک دلتاسنده
کشاد اولان بنایری ایله مشهور (طنطه) قصبه لری واردر. اشبو
(طنطه) قصبه سی خطه مصریه نك منبت و محصولدار بر او و سنده
بولنسی و (اسکندریه) ایله (دمیاط) و (قاهره) آره سنده
وشمند و فر خطی اوزرنده اولسی حسیله تجارت فوق العاده
مالکدر. درون قصبه ده (سید احمد بدوی) حضرت تارینک
تره سیله یاننده برینوک جامع شریفی و طلبه سی بش بیکه بالغ اولان
(احمدیه) اسمیه بیوک و مشهور بر مدرسه سی واردر.

میزه قصبه سی — مصر و سلطانک سمت شمالیسنده ونیلک
صول طرفیده و همان قاهره نك قارشوسنده و قدیم (منف)
خرابه لری اوزرنده مبنی و ایوم باقی قالان اهرامیه مشهوردر.

فیوم قصبه سی — همنای اولان قطعه داخلنده و (بحیره
فیوم) اسمنده کی کولک جوارنده کائن و لطافت هوا سندنناشی
(مصر باغچه سی) نامیه مشهوردر.

مصر و سلطانك حوالی جنوبیہ سندھ (مينا) نامیہ لطیف
بر بلدہ وارد.

سیوط قصبہ سی — (سیوط Seivut) قصبہ سی مصر علیادہ
و نیک صول کنارندہ بولہ رق بر تیمور یول خطی ایلہ ۳۲۰
کیلومتر و بعدندہ اولان (مصر قاهرہ) یہ مربوط و آفریقا
داخلہ کیدن کاربانلرک آرام و مرور کاہیدر. قصبہ اطرافندہ
واسع بانچہ لر وارد. نیلہ کی اسکله سی (الحرأ) قریہ سیدر.
قصبہ نک آثار عتیقہ سی جو قدر. یوزی متجاوز تالیفاتنی اولان
علامہ جلال الدین سیوطی و سائر مشاہیر علمانک مسقط رأسیدر.
دائرہ قصبہ سی — مصر علیادہ آثار عتیقہ نک کثرتی
جہتیلہ معتنا و معتبر بر محلدر.

مصر علیادہ و (نیل) نہری کنارندہ (قہ Kenek) .
(لوقسور) بلدہ لری و منتهای جنوبیہ (آصوان) نام قدیم
(سیان Syene) قصبہ لری وارد. بونلردن (آصوان) قصبہ سندہ
(نیل) نہری بر چاغلان پیدا ایدر.

— سودانہ مصری —

(سودان مصری) (مصر اصلی) نک سمت جنوبیہ سندہ
کائن بر قطعہ و سیمہ دن عبارت اولہ رق (نوبہ)، (قوردوقان)،
(دارفور Darfour) مملکتلری ایلہ (نیل) نہرینک مجرای
علیاسنی حاوی و ادارہ ملکیکہ جہ (سواکن)، (مصوع) محافظہ لری
ایلہ آئیدہ کی جدولہ کوستریلان اون بر مدیراکی مشملدر.

مدیر لکتر	مرکز اداره لری	مدیر لکتر	مرکز اداره لری
خرطوم	=	قوردوفان	عبید
دونغله	=	دارفور	فاشر
بربره	در	علیای نیل	ابراهیمیه
طافه	کساله	بحرالغزال	مشرأ الزک
صنعار	=	حرار	=
بحرالایض	توفیقیه		

— احوال بلاد مشهوره —

سودان مصرینک اک مشهور بلده سی (نیل ایض) ایله
(نیل ارزق) ک برلشدیکی محله کائن (خرطوم) شهریدر .
(دونغه) ، (صنعار) بلده لری (نیل) نهری کنارنده وکندی
اسملرنده کی اراضی و مدیر لکتر داخلنده در .

بحراحر ساحله قریب بر آطه جق اوزرنده بولنان (مصوع)
بلده سی ایله (جدّه) قارشوسنده کی (سواکن Souakin) شهری
ساحل بحراحرده مشهور برر اسکله در .

(دارفور) مدیر لکنک اداره مرکزی اولان (فاشر)
(قوردوفان) مدیرینک او طور دینی محل اولان (عبید) بلده لری
(عدن) کور فزی ساحلنده کائن (زیلع) ، (بربره) و (حرار)
اراضیسنده واقع (حرار) و (نیل علیا) ده کائن (ابراهیمیه) ،
(توفیقیه) قصبه لری سودان مصرینک بلاد مشهوره سندندر .

طرابلس غرب ولایتی و بنغازی متصرفلنی

حدود — مساحه ونفوس — تعریفات طبیعیہ — محصولات —
صورت اداره — احوال بلاد مشہورہ

مرود — بلاد بربرینک قسم شرقیسی تشکیل ایدن
(طرابلس غرب) ولایتی و (بنغازی) متصرفلنی اراضیسی حدود
مصریہ دن (تونس) ایالتہ قدر امتداد ایدر. بوقطعہ نک شمالی
(بحرسفید) ساحل وجنوبی (صحرائ کیر) متصلدر. سواحل
مذکورہ (مدرہ) ، (قابس) کورفزلی حاصل اولمشد.

سکنہ — قطعہ مذکورہ نک اراضیسی ہر نقدر بر ملیون
کیلومتر و مربعدن زیادہ ایسہ اہالیسنک مقداری برحق ملیونی
تجاوز ایتمز. ہونفوسک کافہ سی مسلم اولوب عربجہ تکلم ایدرلر.
مذکور نفوسدن ۳۰۰,۰۰۰ قدری بنغازیدہ وقصوری طرابلس
غرب ایلہ یزانده در.

تعریفات طبیعیہ — قطعہ مذکورہ نک ۱۶۰۰ کیلومتر و
امتدادندہ اولان سواحل لطیف اولوب داخلی متحرک قوملر
ایلہ برطاقم تلال وجبالی حاویدر. طاغلری ایسہ بری بحرسفیدہ
موازی اولہرق غربدن شرقہ طوغری امتداد ایدن (اطلس)
طاغلرینک قسم شرقیسی و دیگر (فزان) چولندہ (جبل السور)
اسمیلہ جنوب غربیہ و صحرائ کیرہ قدر کیدن سلسلہ جبالدر.

(اطلس) طاعلری اقسامنده داخل اولان (جبل غربیه) نك ارتفاعی دیگر لرندن زیاده در .

هر قدر صولری کثیر ایسه ده ساحله قدر واره میوب داخل قطعه ده قوملر اتنده محو و نابید اولورلر .

محصولات — ممالک معتدله ده نشوونما بولان هر نوع سبزه و میوه قطعه مذ کوره نك سواحل جهتنده یتشدیرر . خرما و زیتون آغاجلری هر یرنده کثرتله بولور . ارضی (پورتقال) ، (لیمون) ، (آغاج قاوونی) دخی حصوله کتورر . سواحل مذ کورده دن (سونکر) و (مرجان) اخراج و (بالقی) صید ایدیلور . حبوباتدن دخی (بغدادی) ، (مصر بغدادی) ، (آریه) ، (داری) ، (فصولیه) کبی شیر حاصل ایدر .

— صورت اداره —

(طرابلس غرب) ، (فزان) ، (برقه) قسملری حیوی اولان بوقطعه ده (طرابلس غرب) ولایتی و (بنغازی) متصرفلنی واردر .

﴿ طرابلس غرب ولایتی ﴾

(طرابلس) ، (فزان) قسملری مشتمل اولان (طرابلس غرب) ولایتی اداره ملکینه جه (طرابلس) ، (جبل غربی) ، (خمس) ، (فزان) متصرفلرینه تقسیم اولمشدر .

مقر ولایتی (طرابلس غرب) شهری اولوب حاوی اولدینی
 سنجاقلردن (جبل غربی). نك مركز اداره سی (قصر یفرین =
 قصر جبل) و (خمس) سنجاغتك (خمس) و (فزان) سنجاغتك
 (مرزوق) قصبه لیدر . مذکور سنجاقلری تشکیل ایدن قضالر
 بوجه آتی جدوله کوسترلمشدر .

طرابلس سنجاغی			خمس سنجاغی		
ب.ا.	قضالر	مركز اداره لری	ب.ا.	قضالر	مركز اداره لری
۱	زاویه	=	۲	سرت	=
۳	مهیلات	=	۱	مصراطه	=
۱	غریان	=	۲	ظلتین	=
۳	قول اوغلی باش آغالغی	=	۲	مسلطه	=
۱	اورفله	=			=
۱	ترهونه	=			
جبل غربی سنجاغی			قصر د ارزنجان سنجاغی		
ب.ا.	غدامیس	=	ب.ا.	غات	=
۲	فساطو	=		سوکنه	=
۲	نالتوتی	=		شاطی	=
۲	خوض	=			
		=			

— احوال بلاد مشهوره —

طرابلس غرب شهری — آفریقانك شمالنده و بحر سفید

ساحانده همنامی اولان ولایتک مرکز اداره سیدر . شهر مذکور اطراف قديم بر سور ايله چورلش کوچک بر برون اوزرينه مبنی و ۳۵,۰۰۰ قدر نفوسی محتویدر . جهت شرقیه سنده تطهیر و تعمیره محتاج واسع برلیمانه مالکدر . داخل سورده سواری و طوبیجی قشلهلری ايله اصلاحخانه و خسته خانه و منتظم باغچهلر و برده بیوک چالار ساعت موجوددر . خارج سورده یاییلان بنالر سایه سنده شهر کوندن کونه توسع و ترقی ایتمکده در . (منشیه) نامیله یاد ایدیلان محلی (پورتقال) ، (لیمون) باغچهلری و (خرما) آغاجلری و برچوق کوشکلری حاویدر . (طرابلس غرب) اروپا ايله سودان آره سنده مهم بر موقع اولدیفندن تجارتی ایشلک اولوب سفائن تجاریه آمدوشد ایدر . شهر دن (غدامیس) ، (فزان) طریقله سودانک هر طرفه منتظم صورتده کاربانلر ایشلر .

فمسی قصبه سی — ساحل بر سفیدده (طرابلس) قطعه سنک بر اسکله سیدر . سمت شرقیه سنده فیککلورل طرفندن (لپده Leptes) شهری خرابه سی موجوددر .

قصر جبل قصبه سی — جبل غربی سنجاغنگ اداره مرکزی اوله رق مقر ولایتک جانب جنوب غریبه سنده و ۳۳ ساعت بعدنده در .

مرز برو قصبه سی — (طرابلس) ک طرف جنوبیه سنده ۲۳۰ ساعت قدر بعدنده کائن و (فزان) سنجاغنگ اداره مرکزی در .

مذکور قصبه آفریقای وسطایه کیدن کاربانلرک اجتماع ایتدکلی
محلدر. قصبه نك منسوب اولدینی (فزان) سنجاغی بر اقلیم حار
ایسه ده حسابسز خرمالقلر و اشجار مثمره بی حاوی بانچه لر
ایله مزیندر.

غدامیسی قصبه سی — غایت کوزل واحلری حاوی اولان
(جبل ضربی) سنجاغنك قضا مرکز لرندن بری اولارق مقرر
ولایتك ۱۱۰ ساعت قدر جنوب غریبسنده کاشندر. بوقصبه نك
دخی (مرزوق) کبی کاربانلرک مرورکاهی بولندینی جهتله تجارت
داخله سی واردر. قصبه نك منسوب اولدینی (غدامیس) قضاسی
جوارنده (تواریق) قبیله سی مسکوندر.

غایت قصبه سی — فزان سنجاغی تشکیل ایدن قضالردن
برینك مرکز اداره سی اولارق مقرر لوانك جانب غریبسنده
وتقریباً ۶۰ ساعت قدر بعدنده کاشندر. (غات) قصبه سنك
(پورتقال)، (لیمون) آغاجلری کثیر و صومبلری وفیردر.
کاربان اکثر اوقات مذکور قصبه یه اوغرایوب آرام ایدر.

سوکنه قصبه سی -- بودخی (فزان) سنجاغی تشکیل ایدن
قضالردن مهمام اولان قضانك اداره مرکزیدر. مذکور قصبه
(جبال السودا) نامنده کی طاغلرک شرق اتکینده و (طرابلس) -
دن (فزان) . کیدن کاربان طریق اوزرنده در. (سوکنه) نك
(طرابلس) . اولان بعدی ۱۲۰ و مرکز لویاه اولان مسافه سی
۱۱۵ ساعتدر.

﴿ بنغازی سبغائی ﴾

(بنغازی) سنجاغی تشکیل ایدن اراضی (طرابلس غرب) ولایتی ایله خطه مصریه بیننده و (بحر سفید) ایله (صحرای کبیر) آره سنده کائندر.

متقدمینک (لیدیای بحری)، (سیره نایق) تسمیه ایندکلی (برقه) قطعه سی (بنغازی) متصرفلغنک بولندیفی عملردن عبارتدر. متصرفی آسیای عثمانیده ذکر و بیان اولانان (ازمید)، (بیغا) متصرفلری مثللو متصرفانی اداره ایتککده و کندوسی دخی (بنغازی) قصبه سنده اوطور مقدهدر.

مذکور قصبه ساحل بحر سفیده بولنه رق ۱۱۰۰۰ قدر نفوسلی تجارتگاه بر بلدهدر.

(بنغازی) متصرفلغنی تشکیل ایدن قضالار دخی (درنه) ، (مرج) ، (اوجله Oudjelah مع جالو) اسملریله بنامدر. مذکور قضالردن (درنه) قضاسی ایکنجی و دیکرلری اوچنجی صنف قائم مقاملریله اداره اولنمقدهدر.

بونلردن (درنه) قضاسی متصرفلغنک سمت شمال شرقی سنده واقعدر. مرکز اداره سی مقر لوا اولان (بنغازی) نک ۵۲ ساعت شرقنده و بحر سفید ساحلنده کائن (درنه) قصبه سیدر. مذکور قصبه ساده یاغ تجارتی ایله کسب شهرت ایلمشدر. (درنه) قصبه سی خارجنده و ساحل بحر دره بر باب قشله وارددر.

قصبه نك منسوب اولدینی قضا ایله (مرج) قضاسی آره سنده
(جبل عقبه) نامنده برطاغ موجوددر.

(طبرق) قصبه سی (درنه) قضاسی ملحقه اتندن اوله رق
متصرفلک منتهای شرقیسنده واقعدر . (درنه) یه اولان مسافه سی
۳۹ ساعتدر .

(اوجله) قصبه سی واحه لری ایله مشهور اولان (اوجله)
قضاسنک اداره مرکزیدر . اشبو (اوجله) قصبه سی بنغازینک
جنوب شرقیسنده و ۸۵ ساعت بعدندهدر . (جالو) قصبه سی
بو اداره یه مربوطدر . مذکور قصبه (اوجله) نك ۶ ساعت
سمت جنوب شرقیسنده دوز بر محله کاشندر .

﴿ تونس ایالتی ﴾

حدود — سکنه — تعریفات طبیعیہ — محصولات — احوال
بلاد مشہورہ

مہرور — آفریقای عثمانی عدادندہ داخل اولان بو ایالت
(طرابلس غرب) ولایتی ایلہ (جزایر) مملکتی آراستندہ بولنہ رق
(بحر سفید) دن (صحرائی کبیر) قدر امتداد ایدر.

مکملہ — تونس ایالتی ۱۲۰,۰۰۰ کیلومترو تربیعندہ اولدینی
حالدہ ۲,۵۰۰,۰۰۰ قدر نفوسی حاوی و بلاد بربریہ نک اک
غلبہ لک محیدر.

تعریفات طبیعیہ — تونس الکائناتک شرق و شمال طرفی
بحر سفیدہ ساحل اولمغلہ سمت شرقیسنندہ و (طرابلس غرب)
جهتندہ (قابس Cabès) کورفزی و بوکورفزی طرف جنوبیسی
آچیفندہ (جربہ Cherbè) آطہسی واردر . مذکور الکائناتک
منتہای شرقیسنی (بون) و منتہای شمالیسنی (رأس القرون)
نامندہ کی برونلر تشکیل ایدرلر . بو ایکی برون آراستندہ اسکیدن
(قرتاج) و شمدی (تونس) دینلان کورفز ایلہ (یزرطہ)
لیمائی واردر . بونلردن (تونس) کورفزی ساحاندہ (تونس)
شہری و بر از شمالندہ و (رأس سید علی المکی) نامندہ کی برون
جوارندہ (اوتیک Utique) شہری خرابہسی بولنور .

(بیزرطه) لیمانی ساحلندہ و لیمانہ اتصال کسب ایدن و ۷
 کیلومترو عرضندہ و ۱۳ کیلومترو طولندہ اولان (بیزرطہ)
 کورفزی واردہ . مذکور الاسم (رأس القرون Res el Kerouns)
 نامندہ کی بروئک غربندہ و (سرات) بروئی آچقلرندہ (غالبیت)
 ویا (غلط) آطہ سی موجود و بو آطہ دخی (تونس) مربوطدر .
 (تونس) الکاسندہ (اطلس) طاغری اقسام شرقیہ سندہ
 داخل اولان ایکی سلسلہٴ جبال واردہ . بولردن بری سلسلہٴ
 وسطیہ تشکیل ایدرک جنوب غربیدن شمال شرقیہ طوغری
 بعد الامتداد (بون) برونندہ نہایت بولنور . دیگر ی آنک شمالندہ
 (رأس علی المکی) اسمندہ کی برونندہ نہایت بولمق اوزرہ بحر سفیدہ
 موازی اولہ رق امتداد ایدر .

سلسلہٴ وسطیہ نک (بون) بروئی جہتندہ کی قسمندہ (جبل زید)
 اسمنی و یرمشلردر . سلسلہٴ مذکورہ نک (جبل احمر) اسمندہ
 منفرد تپہ سی واردہ .

ایالت مذکورہ داخلندہ جاری انہارک باشلو جہ سی ۴۰۰
 کیلومترو مجراسی و ۸۰ مترو قدر عرضی اولان (مجردہ)
 نہر یدر . بونہر (جزایر) دن ظہور و (تونس) الکاسی داخلندن
 مرور ایدرک (تونس) کورفزندہ بحر سفیدہ دو کیلور . مذکور
 الکا داخلندن حین مرورندہ طرفیندن بر چوق قوللر آلور .
 تونسک سمت جنوبیسی (شط) تعمیر اوانور کول و بتاقلقلر

ایله مملودر . بو بتاققلرک باشلوجهسی (شطالجرید) نامیله موسومدر .

محصولات — تونسک هواسی ایلك بهارده غایت لطیف و موسم صیفده صیجاقدر . سلسله وسطیه نك شمالنه و خصوصیله (مجرده) نهری وادیسنه و تونس اووه سنه تصادف ایدن یرلری فوق العاده منبت و محصولدار اولوب منطقه معتدله ده حاصل اولان هرنوع اشجار منمره اوراده حصوله کلور . (تونس) قطعه نك سمت جنوبیسنده واقع (جرید) قسمنده حاصل اولان خرما مشهور در . آطه لرنده دخی سونکر چیقاریلور .

— احوال بلاد مشهوره —

تونس ایالتی دردی شمال ساحلنده و اوئی سواحل شرقیده و اوئی دخی داخلده اولیق اوزره ۲۴ قدر قضایه تقسیم اولمیشدر . مقر ایالتی (تونس) شهریدر .

شهر مذکور بحر سفیده بر بوغاز ایله متصل اولان (البحیره) نك ساحلنده مبنی و خراب بر ایچ قلعه یی محتویدر . ۱۳۰,۰۰۰ قدر اولان اهالیسی مسلم ، خرسیتیان ، یهودی اوله رق اوج محله تشکیل ایدر . اهالی شهر ایام صیفی شهرک سمت غریبسنده واقع تونس اووه سنه امرار ایدرلر . شهرک سوقاقلری طار و غیر منتظم ایسه ده منظره سی کوزلدر . اوزری اورتولی چارشوسی مشهوردر . داخل شهرده ایلك

قماشلری واسلحه فابریقه‌لری وارددر. نسج اولنان فسلی دخی
(تونس فسی) نامیله معروفدر. (قرطاج) خرابه‌سی اوزرینه
مبنی (غولت Goulette) قصبه‌سی تونسک اسکله‌سی مثابه‌سنددر.
(حمامة الانف) قصبه‌سی کول حالنده اولان (تونس)
کورفزینک ساحلندن بر قاج کیلو مترو اوزاق اولوب مقر
ایالت بر شمندوفر خطی واسطه‌سیله مربوطدر. بو قصبه‌نک
معدن صولری مشهوردر.

بیزرطه قصبه‌سی — تونسک شمال غربی‌سند و آفریقا
قطعه‌سنگ اک شمالی محلنده و (رأس الایض) قربنده اسکله
موقعیدر.

فیراوه قصبه‌سی — اسکیدن (آفریقیه) نامیله معروف
ایدی. الیوم داخلی آفریقانک تجارت مرکز لرندن بری اوله رق
مقر ایالتک سمت جنوبی‌سند و اقعدر. قصبه‌نک جامع کیری
وصو صهرنجلری شهرتلودر. غرب و جنوب جهتلرنده دخی
بتاقلقلر چوقدر. اسکله‌سی تجارتی ایله مشهور. (سوسه)
قصبه‌سیدر. بوقصبه ایله (قیروان) بینی بر شمندوفر خطی ایله
متصلدر.

(حمامه) ، (مهدیه) ، (اسفاقین) ، (غالیس) قصبه‌لری

ایالتک شرقنده بر مهم تجارت اسکله‌لری
(غاوصه) قصبه‌سی تونسک اک کوزل مواقعدن معدود

اولان (جرید) قسمتك مركزى اوله رق مقرایالك ه ساعت
قدر جنوب غربیسندہ کاشندر .

(بجا Bedja) ، (تبارہ) ، (تستور Testour) قصبہ لری
داخل قطعہ دہ و (مجردہ) نہری وادیسندہ واقعدر . بونلردن
(بجا) اراضیسی مواقع منبتہ دن معدود و (مجردہ) نہری
منصبہ طوغری تمتد اولان (تبارہ) اراضیسی زیتون آغاچلری
ایلہ مزین ونہر مذکور اوزرنندہ کی کوپریسی مشہوردر . (تستور)
قصبہ سی اطرافى باغچہ لری ایلہ محاط اولسی ایلہ معروفدر .

خاتمہ کتاب

اشبو مہر ایلہ مہر لٹامش اولان نسخہ لری ساختہ در

